GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

Litt.
Sv.

TRANEMÅLA
SAMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

SYRENDOFT

och fem andra

Berättelser af Mathilda Lönnberg

STOCKHOLM, LARS HÖKERBERGS FÖRLAG.

Pris 2 kr. 75 öre.

SYRENDOFT

OCH

FEM ANDRA BERÄTTELSER

AF

MATHILDA LÖNNBERG.

Syrendoft. — Då sjön brann hvit. — Torbrand Grufvufostre. — Gossen vid fyren. — Mellan två eldar. — Ett misstag.

STOCKHOLM.
LARS HÖKERBERGS FÖRLAG.

Visby, Gotlands Allehandas tryckeri. 1888.

INNEHÅLL.

Syrendoft . . . . . sid. 1
Då sjön brann hvit . . . . . » 27
Torbrand grufvufostre . . . . . » 53
Gossen vid fyren . . . . . » 73
Mellan två eldar . . . . . » 199
Ett misstag . . . . . » 267

SYRENDOFT.

Syrendoft.

Det är en ljuf tid, då syrenerna blomma. Då stå våren och sommaren hand i hand, alla fåglar sjunga, alla örter stå friska och fulla med knoppar och blomster. Träden bära ännu sin ljusa vårgrönska, rågen skjuter ax, änderna snattra i vassen. Ån är ännu stolt och frimodig, svällande af vårflod, men glittrande af solljus. Bina surra, myggen dansa och himlen är klar, men från fruktträden i trädgården snöa de hvita blombladen ned på de krattade gångarne, och på rabatterna stå narcisser och tulpaner rad vid rad. Kring de trefna menniskoboningarna glädja syrenerna ögat med sin fägring och fylla luften med sin doft. Och man hoppas och minnes efter olika ålder och skaplynne. Ungdomen hoppas på — hvad vet jag? — kanske ett hem i syrenernas skugga med den, som man har kär. Den mognare åldern kallar tillbaka flydda tider, flydda vanor — glömda tilldragelser skymta, otydligt erinrade träda de klart fram för ett ögonblick och upplösa sig åter i syrendoft — ingenting annat än syrendoft.

Då jag var en ung flicka, plägade jag vistas långa tider hos mina morföräldrar i prestgården. Mina egna föräldrar bodde i staden, och landtluften var så nyttig för mig, förklarade både min mor, som var upptagen af omsorgen om en talrik barnskara, hvaraf jag var den äldsta, och mormor, som fann nöje i att höra på mitt prat och betrakta mina lekar i det nu mera vanligen så tysta, gamla huset. Hela sommaren tillbragte jag sålunda här. Medan jag var mindre, var jag äfven där om vintern. Men sedan kom skolan och upptog mig. Mormor betraktade skolan med half ovilja — »men det skall väl så vara nu för tiden», — sade hon.

Hvad jag gerna önskade att kunna afmåla detta gamla hem! Den låga envåningsbyggningen med det höga brutna taket, hvarpå mångfärgade dufvor ständigt slogo sig ned, — förstugukvisten, där gårdvaren slumrade med sitt väldiga hufvud hvilande mot framtassarne, — den soliga gården med sin gräsplan, sina gungbräden, sina blommor, — alltsammans, omgifvet af höga syrenhäckar, hägrar så bjärt för mitt minne, som stode det framför mina ögon ännu i dag, fastän jag vet, att ett nytt prydligt hus med veranda nu intagit det gamlas plats, att gården är omlagd, syrenhäckarne nedhuggna, och det åldriga paret, som bebodde detta hem, för länge sedan slumrar vid hvarandras sida där nere på kyrkogården under lindarna.

Nu vill jag emellertid glömma detta, jag vill

tänka mig tillbaka till barndomen och låta det gamla huset stå där som förr och låta syrenerna dofta.

Där på gungbrädet sitter morfar med kalotten öfver det hvita håret och den stora sjöskumspipan i munnen, och där kommer mormor med brödbrädet på sina ännu kraftiga armar och nyckelknippan skramlande vid sidan — alltid verksam, alltid sysselsatt och alltid vid godt lynne.

Hon bär en kvist syrener instucken inom den hemmaväfda halsduken, som hon har korslagd öfver bröstet, ty syrener äro hennes älsklingsblommor och hafva varit det, allt sedan hon var ung. Det var i en syrenberså, som morfar först såg henne — det talar hon ännu gerna om och småler. Han kom då för att blifva adjunkt i hennes föräldrars hus, och fyra år senare lofvade hon honom sin tro under samma syrener.

Därför tycker mormor så mycket om dessa blommor och njuter af deras doft, medan hon arbetar. Hon är snart sextiofem år, men ser knappast ut att vara mer än fem år öfver fyrtio. Ett lif af arbete, mödor och bekymmer har icke mäktat att nedtrycka henne. Hon har haft att bära tyngden af ett hushåll på landet — ett presthus med hela det kraf af gästfrihet, som fordom ställdes på detsamma — många barn att uppfostra och knappa vilkor. Men det oaktadt hafva hennes kinder ännu sina rosor, hennes ögon sin skalkaktiga blick, hennes mun ett leende kvar.

Hon var ung till hjärta och sinne — ty hon älskade. Hennes kärlek var hennes lycka, och den var stor nog att kunna öfverskyla allt, som fattades i hvardagslifvets bekvämlighet, ja hvad vi kanhända skulle kalla nödtorft. Hon älskade nästan allt, hvad hon kom i beröring med, men sin man framför allting, hvilken hon egnade en half dyrkan såsom ett högre, med fullkomligare egenskaper utrustadt väsen.

Men frågar du mig, dotter af en annan tid: Var mannen denna kärlek värd? nödgas jag svara: Nej, icke i mina eller dina ögon. Han var fordrande och egenmäktig, han tänkte främst på sig själf och skänkte sin hustru herskarens halft nedlåtande ömhet. Hvarken du eller jag skulle känt oss tillfredsställda, men mormor var det. Hon egde en sådan stor, allt uppoffrande, allt fördragande kärlek, som icke tänker på hvad den får tillbaka, då den ger med fulla händer.

Hvarje tid har sitt skaplynne, och vi äro alla barn af vår tid Mormor tillhörde det slags kvinnor, som hade mera känsla och mindre tankeskärpa än vår tids döttrar. Hon vägde icke rätt och pligt mot hvarandra. Hon kunde glömma den förra, men aldrig den senare, och midt under sin skenbara ödmjukhet och undergifvenhet egde hon den blott halft medvetna stoltheten att vara nog rik att kunna gifva, oupphörligen gifva, utan att behöfva kräfva något i gengäld.

Jag har sett många kvinnor vackrare, rikare,

utrustade med större förståndsgåfvor än mormor, men jag har aldrig sett någon, öfver hvilkens ansigte legat en sådan förklaring af lycka. De klara blå ögonen strålade, och ett småleende hvilade nästan alltid på hennes läppar, och i dag var hon gladare än vanligt, — »ty grefvinnan skulle komma». Grefvinnan hade sändt bud, att hon denna eftermiddag ämnade besöka prestgården.

Mormor höll på att baka färska kringlor och sockerkaka till kaffet, sirapsbröd till supén och dessutom kanske en tårta till efterrätt.

»Det är bra, att du är här, Elisabeth», — sade mormor, — »unga flickor blifva icke så hushållsförståndiga nu för tiden, då de gå i skolan, tills de äro giftasvuxna. Men duka ett fint kaffebord och göra lilla förmaket i ordning, det kan du.»

»Ja visst, mormor», — svarade jag. — »Jag skulle nog kunna baka också, om du bara ville låta mig göra det.»

Mormor log. — »Låt se — du är sjutton år — ja, du borde kunna det», — sade hon med ett tviflande, men ändå så vänligt löje — »och du skall få försöka det en dag, men inte nu — då grefvinnan skall komma.»

Detta besök var för mormor en stor tilldragelse. Grefvinnan var lik sagans gudmor fé. I sjelfva verket hade hon också såsom helt ung flicka stått fadder åt mormor, hvars far var kyrkoherde i den församling, där grefvinnans föräldrar bodde, och hon hade aldrig glömt denna

förbindelse. När mormors far dog och lemnade efter sig många oförsörjda barn, tog grefvinnan, som då var gift, mormor i sitt hus, där hon innehade en plats midt emellan vän och tjenarinna.

Jag tviflar icke på, att mormor där gjorde fullkomligt skäl för sig, såsom man säger; men hon var alltid tacksam mot sin gudmoder för det, som hon då gaf henne. Ännu mer ökades hennes tacksamhet, då pastoratet blef ledigt, och grefven, som hade patronatsrätt, kallade morfar till kyrkoherde. Mer än en gång har jag hört detta omtalas, alltid med öfversvallande tacksamhet, alltid som hade den största jordiska lycka därmed kommit mormor till del.

»Tänk dig, Elisabeth», — sade mormor, — »vi hade gått förlofvade i åtta år, och vi hade inga utsigter att kunna gifta oss, och så i ett nu förändrades allt. Vi fingo ett eget hem, så lugnt och behagligt, och grefvinnan sörjde för bosättningen. Jag fick leta ut på vindarna af gamla möbler, hvad jag behöfde, och det målades och rustades upp åt mig, och af allt, hvad jag väft under de åtta år, som jag varit där i huset, hade hon lagt af till min utstyrsel — fint linnelärft och dräll, och till och med af damasten, som jag väfde, fick jag ett kaffeduktyg. Morfar fick använda sina små besparingar till att köpa kreatur och åkerredskap, och ändå skänkte grefven oss ett par hästar till lysningspresent, blott med det vilkor, att vi ej skulle få sälja dem, utan låta

skjuta dem, då vi ej längre kunde begagna dem.»

»Nå ja, den tiden vardt icke så aflägsen», — sade morfar med ett ironiskt leende, — »och det visste nog grefven.»

»Nej, det förstås, de stodo ej ut mer än i tre år, och vi fingo ändå spara dem; men det var i alla fall en stor present.»

Grefvinnan — det var mormors ideal, och att tala om henne var det käraste ämne, som kunde bringas å bane. Mången vinterafton, när morfar var borta, plägade mormor sitta vid brasan i förmaket och berätta om henne, under det strumpstickorna flitigt rördes. Detta rum egnade sig också förträffligt till att berätta om grefvinnan. Den perlfärgade möbeln med det rosiga kattunet var ju en gåfva af henne. Den stora ovala spegeln, som hängde öfver den inlagda rococobyrån, hade liksom sistnämnda möbel tillhört henne. Äfvenså den nickande gamla kinesen och de granna ostindiska mandarinkopparna med sin kanna, hvilka, prydligt uppställda under spegeln, jämte marmorljusstakarne och de stora etsade blomsterglasen utgjorde de enda lyxartiklarne i rummet. Nej, icke de enda. Jag glömmer den förnämsta. Öfver soffan hängde grefvinnans porträtt, ett knästycke i oval ram. Det förestälde en ung, utomordentligt vacker kvinna i förra århundradets drägt. Den jonquillefärgade roben öppnade sig framtill öfver en klädning af spetsar. Kring den hvita halsen gick

en kollerett af samma slags spetsar, och däröfver nedföll ett halsband af topaser och opaler, infattade i guldfiligran. Men i håret, som var mörkt och med en liten doft af puder, satt en blodröd ros. Armarne voro bara till armbågen och omgifna af ett spetsfräs; ena handen höll en halft utslagen solfjäder.

Bilden var synnerligen liffullt målad. Den trädde fram ur ramen på ett förunderligt sätt. De mörka ögonen sågo på åskådaren med ett högdraget småleende, hvaruti dock läpparne aldrig togo del. Dessa hade ett sorgset tycke, de voro icke fullt tillslutna och syntes snarare färdiga att öppna sig till en suck än till ett löje.

Mången afton, då mormor berättade för mig om grefvinnan, såg jag på denna bild i den osäkra fladdrande belysningen, som brasans sken kastade däröfver, och den föreföll mig då lefvande. Det präktiga halsbandet höjdes och sänktes af jämna andedrag, och handen med solfjädern rörde sig.

Detta porträtt hade tillhört grefven och var taget i Paris, när de såsom nygifta där gjorde ett besök. Denna drägt hade grefvinnan burit, när hon presenterades vid Ludvig XVIII:s hof. Annars plägade hon icke hafva pudradt hår — det var blott en gärd åt hofetiketten. Då grefven dog, hade hon skänkt det till mormor. — »Min son mins mig icke, som jag då såg ut», — hade hon sagt, — »och han sätter icke värde på ett porträtt, som icke är likt. Men Ni gör det, ma chère — tag det och behåll det.»

»Men det är likt henne», — förklarade mormor med öfvertygelsens värme. — »Åh så likt, som grefvinnan var som ung.»

Och jag trodde henne och tror det ännu. Ett sådant porträtt måste vara likt, det skulle icke annars ega detta rent af personliga, som tilltalar i så hög grad och som kom mig att älska denna tafla som ett lefvande väsen.

För grefvinnan själf hyste jag icke på långt när samma sympati. Jag fick ofta besöka henne med morföräldrarne, och hon föreföll mig mycket mindre lefvande än bilden, där hon nu satt i sin stora broderade länstol, insvept i en dyrbar sjal. Hon såg så genomförnäm ut, och jag var demokrat till en grad, som jag aldrig tordes låta mormor märka.

Grefvinnan önskade — jag hade så när sagt fordrade — att »hennes kyrkoherde» skulle besöka henne en gång i veckan, och att hans fru så vidt möjligt skulle åtfölja honom. Och så skedde merendels. Förr, då grefven lefde, hade herrarne spelat bräde, men nu spelade man »lot au dauphin» — ett gammalt spel, som mycket roade grefvinnan. Hon satt där i sin salong, omgifven af all slags lyx, klädd i siden och spetsar och med juvelprydda händer. Hon föreföll mig nästan som en afgudabild i ett tempel, och som jag var en rättrogen kristen, trängde sig in i mitt oförfarna sinne, trots allt det goda, som jag ständigt hört om grefvinnan, en viss motvilja mot henne.

Och mademoiselle Jeanette — hennes sällskapsdam — som oupphörligen föreläste de gamla franska romanerna af mesdames Souza och Staël och författaren till Mademoiselle Liron — i mina ögon så tråkiga — syntes mig mycket beklagansvärd.

Grefvinnan kunde ej heller rätt med barn, men var för belefvad att vilja låta märka det, och mormor, hvars gunstling jag var, förstod det icke. Själf kände jag det instinktlikt, och då den gamla damen fäste sina mörka ögon på mig, blef jag tafatt och besvärad. När jag växt upp, förändrades grefvinnans sätt emot mig. Hon plägade skämta med mig och nypa mig i kinden med en fråga, om »mitt lilla hjärta ännu vore fritt» — en fråga, som alltid jagade blodet till mitt ansigte, i synnerhet som morfar skrattade, då han var närvarande.

Mitt tycke för grefvinnan var således icke stort, ehuru hon i sitt sätt var ganska vänlig emot mig, och jag hade henne att tacka för många både vackra och dyrbara gåfvor. Äfven för mig var hon en sagans gudmor fé, ehuru icke en sådan, till hvilken jag förtroendefullt vände mig med mina önskningar och som jag omfattade med kärlek. Hon var en varelse af annan art än jag, hon fäste till en viss grad mitt intresse, men likväl såsom ett halft overkligt väsen, som jag icke riktigt kunde fatta.

Blott i mera sällsynta fall framträdde för mina ögon något mera mänskligt hos grefvinnan. Det

var, när hon satte sig till det gamla klaveret och lät sina hvita, smala, juvelprydda fingrar sakta och liksom smekande vidröra de svarta tangenterna. Det var då också något så olika vårt nutida pianospel, men milda, vemodsfulla melodier liksom flöto fram under hennes händer. Dessa enkla välljud smekte mitt öra och talade till mig om en själ, som älskat och lidit. Men då musiken upphört och grefvinnan vände sig från klaveret och såg på mig med sitt förnäma leende, då var detta intryck borta. Det var icke från henne dessa toner kommit — det var från instrumentet. Detta skulle säkert ljuda på samma sätt, hvem som vidrörde det. Jag såg på den gamla möbeln med varmare intresse än på dess egarinna. Den var hvitmålad med förgyllningar, och utsökt vackra små målningar smyckade sidorna som medaljonger. Inuti öfver de svarta tangenterna var Orpheus målad, tjusande hela naturen med sin musik.

En gång, medan grefvinnan tagit morföräldrarna med sig på en promenad i vagn, och jag var ensam i den gamla slottslika byggnaden, kom jag på den idén att försöka spela. Jag satte mig ned vid klaveret och slog an ett ackord. Men blott en gäll, tunn och skrällande ton kunde mina händer aflocka det gamla instrumentet, och när så grefvinnans åldriga kammarjungfru förundrad tittade in genom dörren, steg jag upp och kände mig skamflat öfver att hafva blifvit öfverraskad.

Det måste således ändå hafva varit från grefvinnan som dessa vemodsfulla toner utgått. Ja, utan tvifvel hade hon älskat — hon hade ju varit gift. Mormor talade alltid om henne såsom en förträfflig hustru och lofordade varmt hennes uppmärksamhet och artighet mot grefven. Mormor berättade många små drag, som visade, huru förekommande hon varit mot sin man — huru hon gissat hans önskningar, sörjt för, att hans favoriträtter serverades, och sökt att förströ honom hvarje stund, som han var hemma under de år, som mormor varit i huset. Men detta ingaf mig ändå icke den föreställningen, att hon älskade honom så högt. Det måste väl emellertid hafva varit så, ty en gång beklagade grefvinnan med en suck, att vid hela Hallberga icke fans en enda syren, och hon tyckte så mycket om sådana blommor. Morfar svarade henne då, att det kunde hon lätt låta plantera, de skulle utan tvifvel växa upp innan kort. Men hon genmälte med en viss nervös brådska, att hennes salig man aldrig kunde lida dessa blommor, och att hon därför icke ville göra det efter hans död, då han ej skulle tillåtit det i lifvet.

Gamle grefven kunde jag blott föga minnas. Han var nära tjugu år äldre än grefvinnan och rullades i en stol de sista åren han lefde. Han dog vid mycket hög ålder. Ende sonen af detta äktenskap tillbragte sitt lif i utlandet, och som han allt jämt förblef ogift, skulle sannolikt vid

hans död det ståtliga herresätet öfvergå till en annan gren af ätten.

Säkerligen smärtade detta grefvinnan, men hon talade aldrig därom, och i allmänhet yttrade hon sig föga om sina personliga angelägenheter. Hon politiserade med morfar, och hennes åsigter kommo därvid fram på ett egendomligt, ofta kvickt och ironiskt sätt. Med mormor talade hon om det, som närmare rörde denna; hon frågade efter hennes barn, intresserade sig för hennes väfvar, trädgård och smådjur. Båda talade dessutom om församlingens fattiga. Grefvinnan var mycket välgörande, men äfven detta på ett egendomligt sätt. Mormor var på en gång öga och hand åt henne i detta fall. Grefvinnan ville väl inhemta upplysningar om de fattige, och mormor redogjorde alltid utförligt om tillståndet bland hennes underhafvande. Grefvinnan försummade aldrig att gifva, men sedan ville hon icke blifva betackad, eller att saken vidare skulle nämnas. Åt fattigt folks tacksamhet smålog hon ironiskt, och det föreföll mig, som gåfve hon icke för deras skull, icke därför att deras nöd rörde henne, utan emedan hon tänkte: Noblesse oblige.

Allt detta och mera till for igenom mitt hufvud, under det att jag denna eftermiddag dukade kaffebordet. Jag ställde en stor vas med syrener midt på detsamma, och en tjock guirland af samma slags blommor följde bordskanten. Så hade mormor sagt, att det skulle vara. Syrener

voro grefvinnans älsklingsblommor, liksom det var mormors.

Det lilla förmaket tedde sig synnerligen inbjudande, då allt var i ordning, och syrenernas doft blandade sig med det färska kaffebrödets. Damastdukens hvithet förhöjdes af syrenernas mörkgröna blad och gridelina blommor. De fina ostindiska kopparne, som endast togos fram vid mycket högtidliga tillfällen och som mormor aldrig tordes låta »husan» tvätta, stodo i krets kring gräddskålen af silfver och tallriken, som väntade att få emottaga silfverkannan med kaffet.

Kring kakelugnen slöt sig äfven en krans af syrener, och genom de öppna fönstren hade man utsigt till en liten blomsterparterr, som omgafs af blommande syrenhäckar.

Mormor själf kom in i nystruken, broderad, hvit musslinsmössa, knuten under hakan med syrenfärgade band — ett verk af mina händer, hvaröfver mormor var synnerligen förtjust. Hon kastade en blick på bordet och rättade på en syrenkvist.

»Är det bra, mormor?» frågade jag.

»Ja, ja, min lilla Elisabeth», — svarade hon, men gick ändå omkring bordet, jämkande kopparne och bytande om plats för sockret och grädden.

Därpå skyndade hon upp till morfar på vindsrummet. Jag visste, att hon alltid ordnade hans hvita halsduk och satte på honom prestkragen — och så hördes en vagn komma.

Både morfar och mormor skyndade ut på

trappan, och »husan» stod nigande vid grinden, då grefvinnans trespända vagn for in på gården.

Grefvinnan hade åldrats betydligt detta sista året, men så var hon ju också snart åttio år, och i trots af den varma sommardagen var hon insvept i pelsverk. Betjenten slog ned fotsteget, och sällskapsdamen, biträdd af den nyssnämnde, hjälpte grefvinnan ur vagnen och pelsade af henne. Hon var så van att uppassas, att hon icke rörde ett finger själf. Sedan tog hon morfars arm och gick in i förmaket.

»Hvad här är behagligt!» sade hon och slog sig ned i soffan, medan mormor skyndade att stänga fönstren.

»Nej, ma chère, låt dem stå öppna!» — sade grefvinnan — »Jeanette tar nog in min sjal, så fryser jag icke, och så får jag njuta af syrendoften.» — Hon suckade.

Jeanette — sällskapsdamen — tog in sjalen och svepte den omkring grefvinnan, och kaffet serverades.

Grefvinnan prisade drycken och småbröden. Hon drack två koppar kaffe och åt två bitar sockerkaka, som hon förklarade vara »deliciös». Under tiden samtalade hon ledigt och otvunget med morfar. Hon skämtade öfver »en kull trasvargar» i Skogstorpet, hvilka behöfde nya kläder, och skräddaren hade också lofvat dem färdiga till midsommar.

»Men jag ber, ma chère», — sade hon till mormor, — »låt inte den gamla tokan komma till

Hallberga med hela raden för att visa dem — liksom jag icke skulle kunna föreställa mig sådana där linhufvuden ändå, utan att se på dem.»

Mormor gjorde en ursäkt för, att grefvinnan förra gången blifvit missförstådd, och tillade, att den fattiga enkan känt ett behof att visa grefvinnan — som varit så god emot henne — barnen, hvilka troligtvis i sin mors ögon voro så ståtliga i de nya kläderna.

Grefvinnan log detta kyliga, förnäma löje, som jag hatade, och sade i lätt gäckande ton:

»Ja, det är ju tydligt. När fågelhonan — jag mins nu icke, hvad det var för en fågel — bad räfven att icke äta upp hennes ungar, tillade hon, att de voro de vackraste i skogen. Räfven åt upp de fulaste, och det var just dem, som han lofvat att skona. Det är så med människor också. Skogstorpsenkan fann utan tvifvel sina barn vara de vackraste i socknen — men mig intogo de icke.»

»De äro emellertid långt ifrån fula», — inföll morfar, — »jag tror till och med, att jag vågar säga, att ett par af dem äro vackra».

»Ja, de äro mycket — mycket snälla och vackra barn», — sade jag med eftertryck.

Grefvinnan såg på mig med ett småleende, och jag teg.

»Jag tror, att ungdomen tar parti emot mig», — sade hon och blinkade åt mormor med sina mörka ögon. — »Men sitt nu ned i soffan, ma chère, och låt oss språka litet, medan ungdomen lugnar sina känslor af förtrytelse öfver mig, gamla

aristokrat. Ja ja, tiden är revolutionär, försäkrar man mig, och man följer med sin tid.»

Hon lade sina fina ringprydda fingrar på mormors stora, arbetsvanda hand och fortfor, sedan mormor satt sig ned vid hennes sida:

»Jeanette intresserar sig så mycket för arbetsskolan, hon har två skyddslingar, som lära sig att slöjda där, och så skulle hon för min räkning göra några små uppköp. — Hur var det, Jeanette? — Tolf blomsterkäppar och en kakspade — ja, jag mins icke allt. Ville kyrkoherden kanske vara god och följa med Jeanette till slöjdskolan, medan jag hvilar litet på kaffet, som jag plägar?»

Och så vardt kaffebordet utburet i salen, och ett par kuddar lades på soffan. Morfar begaf sig åstad med sällskapsdamen, och mormor gick ut i köket för att glacera tårtan, som skulle paradera vid aftonmåltiden, sedan hon befalt mig att taga mitt arbete och sätta mig i salen för att höra, om grefvinnan ropade.

Jag gjorde så, i tanken jämförande mormor och grefvinnan, sådana de suttit där vid hvarandras sida i den blommiga soffan — mormor i sin enkla hemmaväfda drägt och sin hvita mössa, med sitt trefliga hull och de varmhjärtade blå ögonen, som upplyste hennes kära ansigte, hvilket var friskt som ett rosigt vinteräpple — och den gamla där inne med sina fina drag, hvilka ålderdomen gjort skarpa och kantiga, men som omgåfvos af dyrbara venetianska spetsar — en riktig drifva af spetsar öfver de hvita kanonlockarne — och

sedan ett par präktiga barber, hvilka sammanhöllos under hakan af en diamantagraff, hvars glans dock icke strålade mera klar och kall än de mörka ögonen.

Huru mycket mormor vann på denna jämförelse efter mitt tycke, kan jag icke beskrifva, och jag var helt belåten, när jag kom till den slutsatsen, att mormor var långt vackrare än den fina damen där inne, i trots af brokadklädning, spetsar, juveler och själfva den indiska sjalen, som sedan långa tider utgjort min beundran.

Som jag så satt, tyckte jag mig höra en klagande suck från förmaket, och jag skyndade dit in, men ville draga mig tillbaka, då jag såg, att grefvinnan ännu låg.

»Nej nej, petite», — sade hon, — »kom in! Den här syrendoften stiger mig så åt hufvudet.»

Jag fattade vasen med syrenerna och ville bära ut den, men grefvinnan hejdade mig.

»Nej nej, petite», — sade hon med ett vekt tonfall, — »låt den stå! Det kännes godt att berusas af syrendoft. Med den tränga vårdrömmar och vårkänslor in i hjärtat, och man genomlefver sin ungdomstid på nytt. Hvad detta är för ett behagligt hem — enkelt och flärdfritt och lyckligt! Ett sådant hem hade jag möjligen också kunnat ha.» — Så följde en suck, så tung och smärtsam, och en glittrande droppe, som föll ned på de präktiga spetsarne. — »Jag kunde måhända haft barn och barnbarn och varit omgifven af dem på min ålderdom, i stället för att nu vara

ensam — alltid ensam, blott vårdad af legda händer. — Kom hit, petite», — fortfor hon, — »och lyssna till en historia! Det roar mig att tala om den för första gången i mitt lif.»

Jag drog till dörren och satte mig vid fönstret.

»Nej» — sade hon litet otåligt , — »icke så långt bort! Sätt dig här på pallen och låt min hand så här ligga på ditt ljushåriga, lilla trotsiga hufvud, som i tankarne dömer den gamla grefvinnan så hårdt.»

Jag rodnade och lydde henne. Hon lade på mitt hufvud den fina, magra handen, hvarpå ådrorna tecknade sig som ett blått nät under den hvita huden, och började så sin historia.

»Det var en gång — det är ju så, som alla sagor begynna — det var en gång en ung flicka — hon var icke rik, men förnäm — som hade en enda bror, hvilken var några år yngre än hon. Den unga flickan var sedan barnaåren förlofvad med en man, hennes like i börd och därtill rik — mycket rik, men han var ganska mycket äldre. Nå, han var icke synnerligen förtjust i sin fästmö, men det var ett konvenabelt parti för slägtens skull, och flickan såg ut att blifva presentabel i framtiden. Fästmannen skickade presenter — smycken, chinoiserier, solfjädrar och jag vet icke allt hvad — att föra hans talan, men själf var han vid hofvet. — Nå ja, barn tycka om presenter, och den unga flickan tyckte om fästmannen, som uppenbarade sig — visser-

ligen icke i ett guldregn, som fordom Jupiter för Danaë, men i ett duggande af skänker. Hon visste till punkt och pricka, huru han såg ut, ty nästan hvarje år sände han ett nytt miniatyrporträtt i dyrbar infattning, än i medaljong, än i armband. Och om han också icke var ung mera, så var han dock vacker och distinguerad och såg ut som en man af god ton på allt sätt. Han skickade äfven små artiga bref då och då, däruti han på ett älskvärdt och passande sätt sade sin blifvande brud smickrande ord och lämpliga ursäkter för sitt alltjämt uppskjutna besök. Allt gick således på bästa sätt, om icke skvallret fört till den unga flickans öron en eller annan historia om fästmannens papillotage — ja, det vet du väl knappast, hvad det vill säga, men du vet, att papillon betyder fjäril. Dessa berättelser gjorde ondt och förminskade fästmannens prestige — i unga oskyldiga ögon är alltid trohet den största dygd.

Just samma sommar fick den unge brodern till flickan en ny informator. Det var ju en så himmelsvid skilnad emellan de två unga människornas stånd och lefnadsvilkor — en riktigt gapande afgrund — men liten Astrild slog en brygga öfver den — det är ju en gammal historia. De båda unga promenerade och musicerade tillsammans, glada och lyckliga som Adam och Eva i paradiset, och utan någon tanke på, att de voro förälskade i hvarandra. Sommaren gick hän och vintern kom, men förhållandet blef

det samma. Efter jul återvände den unge studenten till universitetet, och discipeln kom i skola, och då vardt hemmet för flickan så tomt.

Kort derefter anlände ett bref från fästmannen, hvilket omtalade, att nu hade han lyckligen och väl öfvervunnit alla hinder och tänkte nu att besöka sin fästmö, och det brefvet mottogs snarare med förfäran än hänryckning. Hon ryste tillbaka för denna fjäril, som, öfvermätt på andra njutningar, kom för att kasta en blick på den blomma, hvilken stod gömd i skuggan för hans räkning. — Nåväl, han fann henne intagande, och då han mottogs med köld, fann han detta ännu mera piquant. Han riktigt flammade upp för detta unga väsen, som han så helt och hållet underskattat. Hans besök förlängdes så mycket som möjligt, och då han for, blefvo brefven allt tätare och presenterna allt dyrbarare, men frosten låg fortfarande öfver fästmöns sinne. Inga gåfvor gladde henne mera, och brefven fingo ofta ligga obrutna under flere dagar på hennes natt-duksbord.

Sommaren kom, och med den skulle den unge läraren och hans discipel återvända. Det beslöts att fara och möta de båda ynglingarne och på samma gång besöka fästmannens stora egendom. Det var en härlig försommar — såsom då hafva aldrig fåglarne sjungit och syrenerna doftat, och de båda unga råkades med samma fröjd, som ett fågelpar mötes i den solljusa rymden. Men ack! de möttes icke med samma medvetslösa tycke

som föregående sommar. Frånvaron — det är med den som med vinden, säger la Rochefoucauld, den blåser ut ljuset, men pustar upp vådelden — och återseendet hade öppnat deras ögon, de visste att de älskade hvarandra.

Och så kom en morgon, då de sammanträffade på en promenad i trädgården. De gingo vid hvarandras sida och lyssnade till fågelsången, de inandades vårluften och så buro suckarne bud dem emellan. Slutligen fattade de hvarandras händer, och i en löfsal af syren utbyttes försäkringar om ömsesidig kärlek och den första kyssen. Vinden prasslade starkt i syrenerna, men de båda unga märkte det icke. Vid frukostbordet var värden märkbart förstämd och sade en sarkasm om den syren, som den unga flickan bar vid sin barm. Han gaf henne en bukett af drifhusblommor och bad henne byta ut blomman vid bröstet mot en jonquille — det var hans favoritblomma. Hon nekade, men hennes mor verkställde leende detta byte.

Om nu den unga flickan varit stark och modig — då hade hon gått till sina föräldrar och sagt dem sanningen — sagt dem, att hon gjort sitt val, att hon förkastade ett lif af öfverflöd och valde ett lif af kärlek, att hon ville försaka glansen för sällheten. Och föräldrarne skulle hafva bannat henne och hotat och larmat, men gifvit vika, om hon förblifvit fast. Men hon hade icke det modet — och samma höst var hon grefvens brud.

Vintern tillbragtes i Paris, och om våren återvände de nygifta till fäderneslandet. Med en vemodig känsla närmade sig den unga frun det ståtliga godset — med en egendomlig rörelse såg hon under vägen, huru syrenerna slogo ut, och hon insög i djupa drag deras doft. Nog mindes hon en löfsal, i hvars skugga hon ofta skulle drömma om... Nej, det fick icke mera ske. Icke desto mindre var hon följande morgon med klappande hjärta just på väg till den platsen — men den fans icke mer — den var försvunnen. I hela den stora trädgården, i hela den vidsträckta parken växte icke en enda syren. Den äkta mannen hade låtit hugga bort dem alla.

Det blef icke något olyckligt äktenskap, men det var likväl ett, som fattades...»

Det uppstod ett ögonblicks tystnad, därefter sade grefvinnan med sin vanliga ironiska ton:

»Ja, något fattas ju alltid i människans lycka. Icke skulle jag hafva passat för ett annat lif, för arbete, för möda och försakelse. Jag har varit nöjd, min man har burit mig på sina händer och gifvit mig allt hvad jag önskat. I sådant fall fattades mig ingenting — säkerligen hade det fattats mig mera, om jag fått följa min ungdomsböjelse. Å min sida har jag sökt att göra min mans lif angenämt och behaga honom äfven i de minsta småsaker — och fastän jag långt ifrån var hans första kärlek, så blef jag dock hans sista.»

»Men ser du, barn», — fortfor hon, — »när jag kommer hit om våren till detta enkla, lyckliga hem, då kommer öfver mig en beklämning, då blifver jag en annan än jag är, och glömda känslor vakna — men det är blott syrendoft — ingenting annat än syrendoft.

DÅ SJÖN BRANN HVIT.

Då sjön brann hvit.

Det var vår. Isen hade försvunnit, Östersjön svallade åter fritt och fisken lekte. Vid grunden ute till hafs lade skärborna sina nät. Båt efter båt lemnade stranden af Ekö̈ja och styrde ut för att hemta den skörd, som hafvet kunde lemna. Det var lätta, välbygda båtar, de flesta med tvänne segel och två par åror. Blott en anmärkning kunde med fog göras emot dem: de voro allt för små för att nyttjas till fiske på öppna hafvet ett par mil från närmaste skär. Det var dock därtill de nu skulle brukas. En farkost låg ännu kvar vid bryggan, näten voro ditlagda, masten rest och seglet fladdrade för vinden. En medelålders kvinna stod nere i båten, ifrigt spejande uppåt land, liksom väntade hon någon. Uppifrån land kommer en ung kvinna gående och styr sina steg ned emot båten.

»Nå-å?» säger kvinnan i båten.

»Ingen annan än Ville», — svarar den yngre kvinnan uppifrån stranden, — »men vi få väl nöja oss, Maj'-Lena.»

»Ja väl, bara han skyndar på, Gertrud», — gen-

mälte hon, som blifvit kallad Maj'-Lena. — »Det förstås, han är bara barnet, men både du och jag hafva starka armar och äro sjövana.»

Gertrud steg ned i båten och satte sig helt tålmodigt på toften. Hon egde denna både smidiga och starka växt, som utmärker skärgårdens infödda folk. Hennes ansigte, lätt brynt af sol och vind, var fagert, ehuru det icke mer hade kvar den första ungdomens friska blomstring. Men det låg öfver detta ansigte ett uttryck af lugn självbeherskning, som gaf åt detsamma ett större intresse, än blotta skönheten skulle hafva skänkt. Det fans något i de gråblå ögonen och det fasta draget kring munnen som förtäljde, att denna unga kvinna hade en historia, att hon lidit och hoppats, att stormar gått fram öfver henne, fastän hon nu var lugn.

»Gertrud, jag menar pojken är galen», — sade Maj'-Lena, otåligt trampande i båten, — »vi komma sist till grundet.»

»Måhända, men vi få allt någon fiskstjärt med», — svarade Gertrud utan att förändra ställning.

»Ja, det är lätt sagdt för dig», — återtog den äldre kvinnan, — »du har ej så många munnar att mätta som jag. Du är lycklig du.»

En hastig rodnad drog öfver Gertruds kinder, men hon svarade med samma lugna röst som förut: »Sant nog — det är blott Ivar och jag». — Hon kväfde en suck och teg.

Uppifrån stranden ljödo nu brådskande steg, och Maj'-Lena utstötte ett förnöjdt »Ändtligen!»

Utifrån sjön hördes ock i detsamma raska årslag. Den unga kvinnan igenkände dem strax. Detta ljud jagade blodet i varma vågor till hennes kinder, panna och hals, och hon vände bort ansigtet.

»Ijane mig, är det inte Ivar, som kommer från lotsningen», — ropade Maj'-Lena. — »Nå, Gertrud, då kanske du hällre stannar hemma», — tillade hon och plirade med ögonen på ett småslugt sätt.

»Nej, hvarför skulle jag det?» svarade den unga hustrun i något tvungen ton. — »Vi äro väl vana vid, att han får lof att resa och komma igen. — God kväll, Ivar, och adjö med detsamma! Nyckeln till stugan ligger på det vanliga stället under trappan!» ropade hon mot mannen, som i samma ögonblick lade till vid andra sidan af bryggan.

Han stod med ett språng i land. — »Hvem följer med mer än ni två kvinfolk?» sporde han hastigt.

»Ville kommer där», — blef svaret.

»Så-å». — Han mätte med en forskande blick haf och himmel. — »Jag håller före, att det vore bäst, att Ni stannade hemma», — sade han. — »Sjön ser ful ut, och solen bäddar under sig.»

»Kan tro, du vill hafva Gertrud hemma», — sade Maj'-Lena med sin småsluga min.

Gertrud rodnade och vände sig bort, och äfven hans väderbitna drag antogo en högre färg, men ingen af de båda makarna svarade henne

ett ord. Den unge lotsen tycktes vänta, att kvinnorna skulle gifva efter för hans råd, men så skedde ej.

Gertrud reste sig och lösgjorde båten, då Ville nu var färdig att stiga uti. Hon smög med detsamma en blick på sin man, nästan så som hon skulle hafva sett på honom, innan de ännu voro fästfolk — på en gång skygg och öm, förstulen och varm. Han såg ock ståtlig ut, Ivar Månsson, där han stod i sin lotströja, kraftig och välbygd med ljust, vågigt hår och grå ögon, hvilka nu med ett spanande uttryck vändes utåt hafvet, medan de fylliga röda läpparne slöto sig fast tillsammans.

»Nå, om Ni ändtligen ska fara», — sade Ivar och hoppade ned i båten, — »så ska Ni väl åtminstone hafva en riktig karl med Er. — Ville, vill du taga vara på sakerna i min båt och lägga in paketerna så länge?»

»Men du är trött», — invände hans hustru, — »du har varit ute och lotsat och har måst ro dina styfva fyra mil hem.»

»Ja väl», — svarade han, och ett litet trotsigt löje krökte sig öfver hans mun, — »men jag står väl ut med mer än så.»

Hon tycktes icke alldeles nöjd med svaret, men Maj'-Lena skrattade högt och menade, att en bra karl är god att hafva med på alla färder, men att en också kan undvara dem, om de äro trötta.

Intet vidare ord yttrades. Ivar satte sig vid

styret, hans hustru skotade an seglet och satte till focken, hvarefter hon helt tyst tog plats på toften.

Himlen var klar, blott i vester stodo mörka moln under solen, som mer och mer tycktes närma sig dem. Småningom kantades de af guld och rodnade. Det blef den purpurbädd, på hvilken dagen skulle lägga sig till hvila. En frisk nordvestlig bris fylde seglen och lät båten, som var något mindre än de andra, hoppa fram öfver vattnet, hvilket i blågröna, genomskinliga böljor rullade hän från land utåt hafvet.

Båt efter båt upphans och förbiseglades. Man tillropade hvarandra glada skämtsamma ord och oförargliga speglosor. Maj'-Lena och Ivar täflade med hvarandra i glädtighet, blott Gertrud var tyst och förstämd.

»Jag menar, Ivar skrämde dig, Gertrud», — sade slutligen Maj'-Lena, — »då han talade om att sjön var ful och att solen bäddade åt sig, — men sanna mina ord, det blir ingen storm i natt — men kanske i morgon.»

Gertrud svarade ingenting.

»Vill ni gå i god för natten?» sade Ivar skämtande.

»Ja, skräm nu inte Gertrud rent från vettet», — svarade Maj'-Lena.

»Gertrud är min sann inte rädd», — sade Ivar.

»Så-å».

»Nej, inte det bittersta».

»Kanske menar du, att jag eller du är det mer» — fortsatte Maj-Lena.

»Inte jag. Jag har en gång blifvit spådd, att lyckan skulle falla mig till, då sjön brann hvit.»

»En skall inte tro på spådomar», — sade Gertrud allvarligt, — »och inte tala om dem heller.»

»Nej, kanske är det ingenting att tro på. En gång trodde jag, att jag fångat lyckan, just en gång då sjön brann hvit, men» — tillfogade han, i det en smärtsam suck höjde hans breda bröst — »det var blott ett sken.»

»Gertrud bleknade vid dessa ord och kröp i hop vid masten, där hon satt.

Ivar fortsatte i något vemodig ton: — »Och jag väntar ännu alltjämt på lyckan — den såg jag efter förr, hvarenda gång som sjön brann hvit, och den ser jag efter ännu, — och kanske kommer den också i annan skepnad, än jag tänkt mig den.»

»I hvilken då?» sporde Maj'-Lena.

Ingen svarade henne. Ivar reste sig till hälften upp vid styret, liksom ville han bättre taga sigte på grundet, som de nu seglade förbi tillräckligt nära för att låta bränningen stänka högt upp på seglen. Gertrud knep tillsammans läpparna och drog sig i lä om storseglet.

»Det där får du lof att tala om för mig», — sade Maj'-Lena.

Gertrud gjorde en varnande rörelse med handen, men Ivar märkte det icke.

»Det var en gång i Amerika», — sade han vårdslöst, — »i New York på den tiden som jag seglade med morbror min, ni vet. — Jag var jungman på hans slättoppade skonare »Friden» — och så gjorde jag, som mången sjöman gör — jag strök omkring på gatorna, och så kom jag på en sjömanskrog. Folket där pratade hit och dit, och flere af sjömännen sade, att de låtit spå sig af en gammal kvinna, som kunde säga riktigt sant. — »Hon är från ditt hemland», — sade en af mina bekanta, — »det är en svenska.» — Jag vardt nyfiken och gick dit. Flere andra sjömän voro i sällskapet. Spåkvinnan bodde i ett af New Yorks otrefligaste kvarter, och det började skymma innan vi kommo dit. Vi stego upp för en mörk trappa och in i en stor sal. En medelålders kvinna ville afvisa oss, sägande att sibyllan vore sjuk — ganska sjuk och icke mäktade taga emot oss. Men vi ville inte låta afvisa oss, vi grälade och mokade med dörrvakterskan, och hur det var, undsluppo oss några svenska ord. Genast hörde vi en röst ropa i ett inre rum: »Hvem är där, Poll?» — »Några sjömän, faster.» — Låt dem komma in, Poll — de äro svenskar.» — »Ni är för sjuk, faster.» — »Gör, som jag sagt!» — Kvinnan, som blifvit kallad Poll, gick åt sidan, och vi inträdde. Det var ett litet rum, och i en sparlakanssäng med rosigt kattunsomhänge låg en gammal aftärd kvinna

med kinder lågande röda af feber och brännande blick. Hon reste sig upp i sängen. — »Varen välkomna, landsmän!» sade hon. — »Jag förmår inte mycket, men jag skall göra hvad jag kan». — Och så började hon spå i några få ord åt hvar och en. Hon såg så hemsk ut, där hon satt stödd mot sina kuddar, och det var just inga glada spådomar, hon gaf oss. Sist af alla vände hon sig till mig. — »Till dig, Ivar, skall lyckan komma en gång», — sade hon, — »och du skall tacka Gud för hvad den bragte dig, då sjön brann hvit». — Då hon sagt de orden, svimmade hon, och den gråtande Poll sjasade ut oss som en svärm mygg. — Dagen därpå var hon död. Vi följde henne alla till grafven — det var ett långt följe af idel sjömän.»

»Nå-å», — sade Maj'-Lena, synbart nyfiken. — »Nå, hvad blef det så af spådomarne? Gingo de i fullbordan?»

»Hvar enda en», — svarade Ivar, — »hvar enda en, utom» — tillfogade han, i det ett spotskt hånlöje lekte på hans mun, — »att jag ännu väntar på min lycka».

Maj'-Lena menade skrattande, att den, som vore mästerlots och gift med en af skärgårdens fagraste och raskaste flickor, hade ingen orsak att vänta sig större lycka, än den han redan egde, ty då vore han mer än oförnöjd.

»Ja, så är jag oförnöjd då?» svarade åter Ivar och drog tillsammans ögonbrynen, vare sig af missnöje eller för att bättre kunna spana utåt hafvet.

»Där går en ångbåt norr ut», — sade Gertrud i en tvungen ton och visade med handen mot norden.

»Det var en engelsman det» — genmälte hennes man. — »Hvem var i tur att lotsa månn tro?»

»Alla lotsar äro hemma, utom du, förstås», — svarade den unga hustrun sakta.

»Godt», — sade mannen, och så gick samtalet sönder och enhvar försjönk i sina egna tankar.

Ivar satt tyst och spanande vid styret. Hans blick var skarp, kring hans mun låg ett hårdt, nästan smärtfullt drag och hans näsborrar vidgade sig, liksom inandades de med begärlighet den friska hafsluften.

Maj'-Lena däremot begagnade sig af tillfället för att med hufvudet stödt emot näten sjunka i en stilla slummer.

Gertruds halfslutna ögon tycktes heller icke obenägna att följa detta föredöme, men det var blott skenbart. En uppmärksam iakttagare skulle kunnat i detta kalla ansigte följa hennes tankars vexlande gång, liksom man äfven i tillfruset vatten kan skönja formen på de skyar, som segla däröfver. Det var inga glada, lekande tankar, som afspeglade sig i dessa högblå ögon och lägrade sig som tunga moln på den breda pannan, under det att hennes mun behöll samma lugna uttryck, som alltid utmärkte den. Frambesvurna af mannens ord stormade tankarne fram och tumlade om med henne. Hon förstod, hvad han

menade, hvarje hans ord var tydligt för henne, och de träffade som skarpa knifhugg. — Åh, sitt hjärteblod ville hon gifva för att därmed återköpa det förflutna, men — det stod med outplånliga drag ristadt i hans lefnadsbok — och i hennes.

Nu satt han där och tänkte på intet annat än att styra båten, och han hade dock fält ord, som gnagde och tärde på hennes hjärterötter. Men han tänkte intet därvid, så trodde hon. I detta ögonblick dvaldes dock deras tankar vid samma minne — minnet af deras bröllopsdag. Den kom med stark storm, »sjön brann hvit», såsom det heter på skärbons språk, ty hela hafvet var en skummande bränning. I bröllopsgården, belägen på en udde af fastlandet, tvekade man, huruvida brudgummen skulle kunna trotsa vädret och komma. Alla undrade, icke minst bruden. Hon satt uppe på kammaren i sin lysande skrud med händerna i skötet. Det svarta lifvet slöt sig om hennes smärta växt, och den röda klädeskjolen föll i tunga veck kring hennes höfter. Guldkrona sirade hennes hufvud, och den skira slöjan föll öfver hennes hals och axlar — men bruden själf var blek och färglös. Ute i »nattstugan» hviskade tärnorna med hvarandra: »Skall han komma?» — Ja, han var där redan. Han stod i förstugan, våt af hafsvatten, men leende och lycksalig. Han skulle äkta skärgårdens fagraste ros. Han älskade henne så högt, och utan tvifvel var han henne också kär, fastän

hon var så blyg. Hon nästan undvek honom, men nu var hon säkerligen mycket orolig. I en sådan storm skulle få vågat sig ut, men han hade dock kommit. Osedd hade han lagt till vid en annan vik än den vanliga framme vid gården och på en bakväg gått ända fram. Han bar sina brudgumkläder i en ränsel och var iklädd en röd skjorta och »sydvest» på hufvudet. Han ville lugna hennes farhågor, fastän det nog icke hörde till seden att träffa sin brud före vigseln. Han smög sig uppför trappan. Han hörde tärnornas prat inne i »nattstugan», han såg bruden sitta i kammaren allena och sorgsen. Han kunde grant se henne genom springan till den halföppnade dörren. Nu kom en af tärnorna in till bruden.

»Han kommer nog», — sade hon, liksom för att besvara en outtalad fråga.

»Ja, han kommer nog», — ljöd det som ett eko från den bleka bruden, — »han kommer nog, och om han också icke komme, så vore det blott ett uppskof — han kommer nog en annan dag.»

»Stackars Gertrud! kronan är dig nog tung.»

»Åh, så tung, när en bär den för den, som en inte håller kär!»

»Hvarför sade du då inte nej?» sporde brudtärnan i något otålig ton. — »Men i ditt ställe skulle jag vara glad — du har just inte roligt hemma.»

»Åh nej — jag har tänkt så ibland, då Ivar varit borta; men då han varit här, har jag alltid bäfvat. — Men får hade sagt ja», — tillade

Gertrud med en suck, — »det blir alltid som han vill.»

Mera hörde icke Ivar, han tumlade som en drucken utför trappan och ämnade i hast lemna icke endast huset, utan också bygden. Men ute på trappan mötte han sin svärfar, hvilken helsade honom med sitt fryntligaste leende.

»Så, du är här! Det var som jag sade, — jag, som är gammal skeppare och känner, hvad en ung gut duger till — han kommer nog. — Välkommen! välkommen!»

»Det spörjs det, om jag är välkommen», — svarade Ivar, — »jag tyckte nyss, jag hörde motsatsen.»

»Då hörde du vilse.»

»Nej, det var Gertrud, som sade det.»

»Åh, så säga alla flickor — de äro så blyga och göra sig till. Det skall vara fint, kan jag tro.»

»Månne jag skall tro det», — sade Ivar, som önskade ingenting högre än att öfvertygas.

»Tro hvad du vill! — Här kommer presten i sin gula schäs.»

Hvad var att göra? Ivar lät saken hafva sin gång, det var ju för sent att ändra. Snart stod han vid den bleka brudens sida framför presten, själf nästan lika blek och försagd. Och så vexlade de trohetslöften för lifvet.

På aftonen måste Ivar fara hem, han hade lotsning att tänka på. Den unga bruden dansade med yster glädje. — Fara hem nu på natten? — Åh, hon skulle dö af förskräckelse, — »sjön brann

hvit». Ivar försäkrade, att det nu var lugnt, men äfven svärfadern lade sig emellan och lofvade att själf följande dagen föra hem bruden. Ivar for ensam.

Tidigt följande morgon måste han ut för att lotsa ett fartyg, och han återvände sent på aftonen. Redan långt ute på sjön såg han, att eld var upptänd i hans stuga. Månne Gertrud väntade honom där? — Ja, hon satt framför spiseln med nedböjdt hufvud och händerna i skötet. På bordet låg en hvit duk, där stod framsatt hvarjehanda kallmat, öfverlefvor från bröllopet. Ivars hjärta klappade våldsamt. Han öppnade sakta dörren och steg in. Hon flög upp och vände emot honom ett blekt ansigte och ett par förgråtna ögon.

»Gertrud, allra käraste, har du varit ensam länge?»

Han utbredde sina armar emot henne. Hon svarade med att sjunka ned på stolen, gömma ansigtet i sina händer och utbrista i snyftningar.

Han närmade sig och sökte lugna henne med blida ord och smekningar, men hon undvek honom med förskräckelse. — Ack, hans aning hade ej bedragit honom, hon var icke blyg, hon var rädd. Då kom det öfver honom som en frossa, han gick ifrån henne och ställde sig långt bort. Han höll henne så kär — han kände sig så olycklig. — Efter en stund kom det harm i hans sinne och han sporde med stränghet, hvarför hon grät.

Hon upplyfte sitt ansigte mot honom och svarade med darrande röst, under det att häpnad

och sorg lade folksagans ord på hennes läppar: — »Åh, jag må väl gråta och aldrig varda glad — jag har ej blifvit gift med den man, jag likade här.»

»Din far sade, att alla flickor säga så», — svarade Ivar i tvungen ton — »om ditt hjärta är fritt, skall det snart vända sig till mig.»

Hon skakade sitt hufvud och snyftade: »Nej! nej! — aldrig!»

Han tyckte sig i detta ögonblick hata henne.

»Stod du icke inför Guds åsyn och lofvade mig din tro och har likväl en annan i hjärtat?»

Hon svarade honom icke, utan grät blott häftigare. Då öfvergick hans vrede till medlidande, ehuru däruti blandade sig en god del harm.

»Var lugn, barn!» sade han, — »jag skall icke göra dig lifvet tungt. Du skall få vara fri, intet tvång skall jag pålägga dig. Om du så vill, skall jag taga afsked från lotsningen och segla bort.»

»Du gode Ivar!» sade Gertrud och omfattade tacksam hans arm, men han sköt henne sakta ifrån sig.

»Nej», — sade han, — »rör ej vid mig, då blir jag mig icke mäktig. Jag vill ej, att du skall vara trolös mot en till.»

Gertruds läppar öppnade sig, liksom för att säga något, men hon förblef dock tyst. Slutligen sade hon:

»Jag vill ej, att du seglar bort. Blif här! Låt oss vara som bror och syster! Jag skall sköta ditt hus och arbeta troget.»

»Barn, hvad begär du där?» sade han dystert. — »Du fordrar ju hardt när det omöjliga.»

»Jag skall älska dig som en bror, och du skall skydda och hjelpa mig. Hemma hade jag det tungt — jag skall göra allt för dig. Låt mig stanna hos dig!»

»Skola vi pröfva på det då», — sade han, — »men vid första vink du ger mig, är jag färdig att fara min väg. Kom ihåg det!»

Och så lyktade de båda makarnas första samtal i det gemensamma hemmet.

Det var i dag sjunde årsdagen till deras bröllop, och förhållandet emellan dem var oförändradt — skyddande vänligt å hans sida, ordningsfullt arbete å hennes. Ingendera hade med ord eller handling öfverskridit den gräns, de utstakat för sig, och nu sutto de båda där i båten förstämda och tysta, hvälfvande samma tankar i hugen — närande samma gnagande sorg — lidande samma plåga, som båda ansågo utan läkemedel — trötta vid lifvet, som icke bragte dem den lycka, hvilken de törstade efter, men som likt vattnet i den gamla myten gled undan för deras försmäktande tungor.

Solen försvann och den ljusa vårnattens skymning insvepte hafvet, innan de nådde grunden. Näten utlades och enhvar sökte hvila, allenast en i hvarje båt vakade. Vinden hade mojnat af och blott en stark dyning vaggade båtarne. Ivar

hade åtagit sig att vaka, men trött och ansträngd föll han snart i en djup sömn. Hans hustru bredde en sjal öfver honom för att skydda honom för nattkylan och vakade öfver att icke båten skulle råka i drift.

Det dröjde icke många timmar, innan solens första strålar började att åter färga hafvet, och med detsamma friskade vinden upp. Det vardt lif och rörelse bland fiskarbåtarne. En hvar skyndade att taga upp sina nät. De blänkte som silfver mot det guldröda hafvet, iflätade som de voro med den vackraste strömming. Den ena båten efter den andra vände om med sin rikliga fångst och rodde hemåt, så fort som tre par starka armar kunde mäkta. Blott en vardt orörlig liggande på samma ställe. Det var Ivars båt.

»Hej då!» ropade en ung gut till Gertrud. — »Tänker Ni stanna här ute ensamma?»

»Han sofver!» — svarade den unga kvinnan, visande på sin man, som låg utsträckt i båten.

»Väck honom då!» blef svaret, — »en får lof att berga sina nät. — Det blir snart frisk vind, skall jag säga, om Ni inte ser det själf», — tillade han och visade på himlen, som mörknade, och hafvet, som brusade doft.

»Ja, väck honom!», sade Maj'-Lena och satte sig upp. — »Vi få lof att taga upp våra nät.»

»Jag vill inte Han tränger till ro — han har varit ute sent och bittida under flere dagar.»

»Väck honom! säger jag», — återtog Maj'-Lena, — »jag vill inte vara längre ute, än som

är nödigt — jag behöfver komma hem till barnen.»

Något ovillig reste sig Gertrud och tänkte väcka Ivar. Han såg så glad ut och smålog i drömmen. Hon stannade och såg på honom.

»Nej», — sade hon, — »han drömmer något roligt — jag vill, att han njuter sin dröm.»

Maj'-Lena hade äfven rest sig i båten, och de båda kvinnorna mätte hvarandra med ögonen.

»Det är inte ofta, som Gertrud talar så där bestämdt», — sade hon litet spotskt, — »men när det sker, plägar hon stå vid sitt ord. — Nå ja, Ung-Olle där tar nog mig med sig hem och hjälper mig ta upp mina nät — de äro blott tre fattiga stackare. Det är snart gjordt.»

»Ja, raska på då, moster, om så skall vara!» svarade Ung-Olle, i det han förde sin båt tätt intill den, hvaruti de båda kvinnorna voro.

»Jag säger inte nej till ett par dugtiga armar, som tillbjuda mig sin tjenst, — men du gör hvad du ångrar, Gertrud.»

»Det tror jag inte.»

»Det torde bli hårdt att ta sig hem», — sade han, i det han uträckte handen och fattade tag i båtkanten för att hålla båtarne tillsammans, medan Maj'-Lena steg ur den ena och i den andra.

»Tack! det tror jag inte. — Farväl, Maj'-Lena!» svarade Gertrud.

»Så envis hon var!» mumlade Maj'-Lena, sedan hon kommit öfver i Olles båt.

»Månn tro hon tordes väcka honom?» undrade ungersvennen, högst lifvad öfver denna förmodade upptäckt. — »Han är barsk af sig.»

»Åh nej», — svarade Maj'-Lena afvisande, — »hon är nog lika katig som han.»

Efter dessa omdömen vände de sig till näten, hvilka i största hast bergades, och så grep man årorna och skyndade med raska tag mot hemmet.

Så länge en skymt af deras båt syntes, satt Gertrud kvar på sin båttoft, men då den försvunnit, flyttade hon sig sakta så, att hon kunde se den sofvande. Han smålog fortfarande åt de drömmar, hvilka kringgycklade honom. Detta leende föryngrade honom, han såg ut som en yngling. Hon såg på honom länge, han sof så lugnt. Sedan riktade hon sin blick utåt hafvet. Det mörknade mer och mer, och hvitskummiga vågor reste upp sitt hufvud. Öfver himlen drogo molnen sin förlåt, skymmande dess klara blå färg. Stormens ande for med dånande vingslag fram öfver hafvet.

Gertrud återvände till Ivar. Hade hon handlat obetänksamt? — Snart skulle sjön vara en enda fräsande bränning. Båten vaggade häftigt, dess rörelser väckte den sofvande och han reste sig upp. Gertrud satt orörlig på toften och såg utåt sjön. Hon stödde hufvudet mot handen och tycktes ej gifva akt på honom. Alla båtar voro länge sedan försvunna. Rundt om, hvart ögat såg, fans endast en mörk himmel och ett skummande haf. Vinden röt omkring dem och vattnet sjöd

och bubblade, vågor från höger, från venster — hvirflande, brusande, rytande.

Gertrud vände sina ögon mot sin man. — »Skola vi försöka att berga näten?» sporde hon.

»Näten?» svarade han med ett trotsigt skratt. — »Spörj snarare, skola vi försöka att berga lifvet? — Hur kunde du sofva så länge, barn? Att jag sof, var mindre underligt, jag har haft så trägen tjenstgöring och var så trött. — Men hvart har Maj'-Lena tagit vägen?»

»Det var mycket spordt på en gång», — svarade hon — »Maj'-Lena gick med Ung-Olle för mer än en timme sedan — och jag har inte sofvit — men jag ville inte väcka dig.»

Han skakade på hufvudet och log. En brusande våg for våldsamt emot båten, hoppade in öfver relingen och fylde båten till hälften med vatten.

»Jag fruktar, det varit bättre att väcka dig», — sade Gertrud sakta.

Han svarade henne icke. Han hifvade upp ankaret och satte till segel.

»Hvad gör du?» sade hustrun ångestfullt.

»Det enda jag kan göra», — svarade han, — »jag kastar loss och länsar undan för stormen.»

»Barmhertige Gud! hvar skola vi då hamna?» sporde hon.

»Det fins väl ett land på andra sidan, Gertrud, så vida» — — Han slöt icke meningen.

»Så vida, Ivar?»

»Så vida vi icke gått till botten dess för innan, Gertrud.»

»Att jag skulle bringa dig i en sådan fara!» klagade hon, i det hon fattade öskaret och började ösa ur vattnet.

Ingen talade vidare. Båten hoppade på vågen, stundom böjde den sig ned, färdig att kantra, men reste sig åter upp. Nästa våg tog den och tycktes vilja slunga den mot skyarna, som tunga och regndigra hängde ned öfver vattnet. Men så sänktes båten åter ned i ett djup, där endast mörka hotande vågor syntes på alla håll, och de hvälfde sig öfver båten, färdiga att begrafva den i sitt djup — men så var den åter uppe. Då och då bröt solen fram med långa bleka strålar. I sådana ögonblick skimrade vågorna, bildande grottor af grön kristall med silfvertak af skum, och — så försvann solen. Vågorna blefvo åter tunga och ogenomskinliga, himlen åter utan glans. Dagen syntes lång, men aftonen kom. Intet spår till aftonrodnad visade sig på himlen, men hafvet vardt blodrödt, då solen sjönk ned däruti. Vinden stillade sig för några ögonblick, vågorna saktade sin gång, de gingo ännu lika höga, men icke lika bråda. Gertrud begagnade detta ögonblick för att taga fram ett stycke bröd och en kruka dricka för att bjuda sin man.

»Jag tror, det lugnar på», — sade hon för att yttra något.

»Ja, så länge det varar», — blef svaret.

»Kan du förlåta mig?» sporde hon darrande.

»Hvad? det här? — Åh, barn, det var det minsta.»

Hon drog sig skrämd bort, och tystnad rådde åter i båten.

»Du äter ingenting själf, Gertrud», — sade han efter en stund.

»Nej.»

»Det måste du, barnet mitt, du får lof att kunna hålla ut öfver natten, — den blir nog inte bättre än dagen.»

»Tror du? — Ja, en mun dricka skulle jag vilja hafva — tungan låder vid gommen, men äta förmår jag icke.»

Sedan följde åter tystnad. Stormen tilltog och mörkret föll åter på.

»Skulle du ej försöka att hvila nu», sade Ivar efter en stund, och hon lade sig ned i båten. Han trodde, att hon sof. Han höll ögonen riktade än på molnen, än på vågorna, och höll styret med stadig hand. Skotet trängde in i köttet, men han kände det icke. Han tänkte, att denna natt skulle blifva den sista. Det var honom så likgiltigt, om så blefve. Lifvet hade just ej så högt värde för honom. Han hade kämpat och gjort hvad han kunnat af pligtkänsla, snarare än af kärlek till lifvet. Som han så satt, kände han något varmt vidröra sina händer. Gertrud hade krupit fram till honom, hon pressade sina läppar mot hans hårda, arbetsvanda händer.

»Hvad gör du där, barn?» sade han förundrad.

»Åh, Ivar», — sade hon, i det hon smög sitt hufvud till hans bröst och lät det hvila där, medan hon talade, — »kan du förlåta mig — både detta och det andra?»

»Du kunde ju ej hjälpa det, stackars barn», — svarade han sakta. — »Ehuru det varit tungt för mig, har det allt äfven varit tungt för dig. Jag tänker, att du nog önskat många gånger, att jag skulle hafva seglat min kos för länge sedan, — och nu är jag väl på vägen, men du är ju också med, arma barn.»

»Jag har aldrig önskat dig bort, Ivar», — sade hon med ett varmare tonfall, än han kunde missförstå.

»Gertrud!» sade han häftigt, därpå fortfor han i kylig ton: »Och den andre, Gertrud?»

»Det fins ingen annan, Ivar», — svarade hon gladt, — »det har aldrig funnits någon.»

»Men du sade, Gertrud —»

»Jag sade ingenting, Ivar — jag lät dig tro det. Jag var så upprörd och skrämd, och jag förstod icke, att jag då skilde dig från mig för alltid. Men snart förstod jag det — jag förstod att du aldrig mer kunde älska mig.»

»Ack, barn!»

»Och jag har ödmjukt tagit emot, hvad du kunde ge mig, äfven då, när du var mig så kär, som ingen förr varit eller blir. — Men nu, Ivar, då vi båda inom kort skola stå inför Guds an-

sigte — nu vill jag tala, medan mörkret döljer mig och du icke kan se min blygsel. Jag vill, att du må få veta sanningen, — och nu, Ivar, vill jag åter gå ifrån dig. — Gud välsigne dig, min käraste, och förlåt mig!»

Hon ville åter glida bort och intaga sin plats som förr, men han höll henne kvar!

»Ah, Gertrud», — sade han, — »nu kom lyckan till mig, då sjön brann hvit. — Nu skulle jag vilja lefva.»

Hon grät sakta.

»Gertrud», — sade han, — »vi skola lefva. Nu känner jag mod och lefnadslust vakna inom mig. Nu vet jag, att vi skola lefva i många år för att tacka Gud för den lyckan, som denna natt förde till oss.»

»Ack, Ivar, landet är långt borta.»

»Men ett fartyg kan komma.»

»Det gifve Gud! Amen.»

De sutto åter tysta, och stormen röt omkring dem, och natten var mörk, man hörde blott vågornas brus.

Några dagar därefter finna vi Ivar och Gertrud i sitt hem. Han ser strålande glad ut, och öfver Gertruds väna ansigte ligger ett skimmer af ungdom och lycka.

»Jag må säga», — utbrister Maj'-Lena, som tittat in genom det öppnade fönstret för att prata litet i kvällningen, — »jag må säga,

att jag begriper Er inte.» — Alla edra rara nät äro borta och båten är förbi, men Ni ser ut, som Ni i det stället funnit en stor skatt.»

»Kanske ha vi det», — svarade Ivar, — »kanske kom lyckan till mig då — då sjön brann hvit.»

»Pytt då! Säg sanningen du, Gertrud!»

»Ja, han säger sanningen, Maj'-Lena», — svarade hon, — »och om vi också lefde i tusen år, så skola vi alltid tacka Gud för den lycka, som blef vår, då sjön brann hvit.»

»Tokprat!» sade Maj'-Lena, i det hon gick.

Men de båda lyckliga makarna logo mot hvarandra och fattade hvarandras händer. Och det förtäljes, att ännu på sena ålderdomen kunde man få höra dem tacka Gud för den lycka, som kom dem till del, »då sjön brann hvit».

TORBRAND GRUFVU-FOSTRE.

Torbrand Grufvu-fostre.

»Far nu väl, Hallbera, och må du väl trifvas, och vi snart åter råkas!»

»Haf du tack för denna gången, Gerny! Det har fröjdat mitt hjärta att besöka dig i ditt hem, fostersyster, och se, huru stormanlikt du inrättat din hushållning, — att du ingått det bästa gifte, och att dina söner äro lofvande mansämnen och din dotter den vänaste mö.»

Den talande, en storväxt kvinna, som redan lemnat ungdomen bakom sig, men som det oaktadt ännu kunde kallas vän, räckte sin fostersyster båda händerna. Denna tog dem i sina och sade hastigt, i det hon lät en orolig blick genomfara stugan:

»Icke säger du så, därför att du anser Torbrand för ett godt mansämne.»

»Grufvu-fostren?» sporde Hallbera.

»Gif mig lyckoråd, om du kan!» återtog ifrigt husmodern. — »Huru skall Torbrand uppväckas ur sin» —

»För att säga sant, fostersyster min», — svarade Hallbera, i det hon drog upp sin kappa öf-

ver axlarna och tillspände den ofvanpå bröstet med en gyllene spännbuckla, — »har jag grunat öfver Torbrand, sedan jag kom hit och såg honom, men icke ser jag något råd därför.»

»Där ligger han dagen lång», — återtog husmodern harmfullt, — »och bakar sig vid eldstaden, och intet förmår rycka honom ur hans dåsighet. Där ligger han, trälkvinnor till spe och sina föräldrar till skam. — Hånord och eggan tränga sig icke till hans öron genom sotet och röken.»

»Var tröst, Gerny, fostersyster min! Tiden torde väl verka någon förändring», — sade Hall bera; men det låg i tonen något, som vittnade om, att hon talade mot sin egen öfvertygelse för att trösta sin fostersyster.

»Han är nu femton vintrar» — sade Gerny, — »femton vintrar! — det är bragdernas ålder Hans fader egde vid den åldern skepp och självförvärfvadt gods — femton vintrar!»

Hon teg. För den bedröfvade modern framstälde sig en hel rundmålning af hjältefränder, hvilka vid femton vintrar med svärdet i hand dragit ut i verlden och sedan vändt åter till hembygden, fräjdade och rike på gods. Blott Torbrand — blott hennes förstfödde — skulle förnöta sitt lif som en dådlös grufvu-fostre.

Hennes fostersyster stod tyst framför henne en stund, därefter sade hon: »Hugat hafver jag en sak.» — Hon teg.

Genry vände sitt ansigte emot henne med ett

frågande uttryck, men hvad hon hugat blef icke uttaladt, ty nu rycktes dörren häftigt upp utifrån, och en tolf års gosse rusade in i stugan, lemnande dörren öppen och ropande högt, att nu voro hästarne sadlade och männen samlade på tomten. Hallbera räckte ånyo fostersystern sina båda händer, böd henne på nytt farväl och lemnade stugan, följd af sin värdinna.

Dörren blef öppen efter dem, och den lekande vårsolen sköt långa strålar genom dörröppningen, fördunklande elden, som flammade på härden, och belyste med sitt fulla ljus föremålet för det samtal, som förts där inne. Det var en stor, groflemmad yngling, som låg utsträckt vid elden. Anletsdragen voro snarare regelbundna, men vanställdes af sot och rök, håret var hoptofvadt och vanvårdadt, ögonen mörkgrå och stora, men saknande lif och uttryck, och öfver hela hans väsen låg utbredd som en dimma af liknöjd ro och slö hvila.

Hade han hört hvad som sades om honom? Man skulle ej kunna tro det af uttryckslösheten i hans ansigte — men han hade dock hört allt. Ett svagt leende halkade som en solstråle öfver hans läppar, men hans halfslutna ögon fäste sig på grufvans lågor, och han såg där underbara ting, dolda för andras ögon.

Där i eldstaden rörde sig en hel verld för Torbrand — en drömverld, full af underbara syner, bragdfulla stordåd och glimrande äfventyr. Där i askan skrefvos med gyllene runor sagor om

gudar och hjältar, synliga endast för honom. Där i lågornas rassel tonade för hans öra sånger från den sagodunkla forntiden och den dåddigra framtiden. Där klungo dråpor, där sjöngos kärlekssånger för honom — blott för honom. — — Det låg en egendomlig tjusning däruti.

För honom var enhvar af de stora träkubbar, som lades på elden, ett nytt land — hvarje låga ett lefvande väsen, kalladt fram till lif som en sprakande gnista, kalladt fram för att äflas och strida, yfvas och försvinna, lemnande rum för andra. Och han såg dem födas och dö, detta lågornas slägte, led efter led i oändlig mångfald — ett ständigt nytt skådespel för honom, som ensam förstod dem, som lefde i den drömverld, hvilken hans fantasi skapat åt honom i eldstaden. Hvad rörde honom den yttre verlden? Hvad kunde den bringa honom mer, än härden skänkte honom utan all äflan och möda? Växlande äfventyr, omätliga skatter, lysande bragder — där voro de för honom, blott för honom Önskade han ett konungarike — välan, en gyllene tron reste sig i prakt och glans för honom, och lågorna kretsade omkring den och bugade och rasslade och kronan gnistrade. —

Om också allt inom kort var blott aska och rök — hvad mer? Förgå icke äfven de stoltaste troner, förblekna icke de mest glimrande kronor, om ej förr, så dock i döden? — Det går ej så lätt att åter resa en tron, som i fantasiens verld och ingenstädes synes den så lysande som där.

År efter år hade Torbrand drömt bort invid elden, hånad och förhädad af husfolket och föraktad af sina jämnårige, och femton vintrar hade fält sin snö, och femton vårar grönskat öfver honom, där han låg i sysslolös ro, drömmande bort sitt lif vid härden och väl förtjänande det namn, som hånfullt tillkastades honom — Torbrand Grufvu-fostre.

Nu reste han sig upp på armbågen och släpade sig något mera bakom elden, som efter forntida sed flammade inom en stensättning midt på golfvet. Därpå makade han bränderna tillsammans med en kolstake och lät sig falla tillbaka i en ställning af så vårdslös hvila, att den till och med syntes obekväm.

Underbart att se, huru solstrålarne sköto in genom dörren och trängde tvärt igenom eldslågorna! Huru de danade glänsande vägar genom rökmolnen, som hvälfdes upp emot taket, brytande deras färger på tusen olika sätt och kommande de sotiga bjälkarne att glänsa och gnistra! Torbrands ögon följde dem med slö, drömmande beundran. Dansade väl på dessa strålande vägar hulda elfvor in i människoboningar, förande ljufliga drömmar — människans enda sällhet — med sig från de himmelska gårdar, där de hade sitt hem? Voro de återskenet från den strålande härd, som flammade i gudarnes sal?

Torbrand ville ej grubbla däröfver — han ville njuta. Med halfslutna ögon och halföppen mun låg han där, skådande ömsom uppåt mot

röken, ömsom in i lågan. Färger och former växlade — det var lif, det var lust — där rullade ett haf sina dunkla böljor — där seglade gnistor som skepp, där summo glödande hvalar — där kommo sprakande härar, — men där — allt vek för denna syn — trädde en mö ut ur lågorna. Guldfärgade och rosenskimrande flammor ordnade sig till en drägt kring luftiga lemmar — lockar böljade, ögon lyste, läppar glödde. Denna syn var ej ny, — hon var honom väl bekant. Manad fram af hans inbillning, hade denna mö ofta stigit upp ur lågan, och han hade kallat henne Frid, grufvans dotter. En half suck smög sig ur Torbrands bröst, och han mera hviskade än kvad:

Lekande låga,
ljufliga flamma,
mö som jag mände
minnas för evigt!
Du har mig dårat,
du har mig fäst.

Sväfva i härden,
strålande låga!
Tindrande tärna,
träd ut i dansen!
Lemna i grufvan
glödande spår!

Högt jag dig älskar,
ungmö du väna!
Solstrålens hägring,
skimrande flamma!
Allt du förskönar,
eldgrufvans dis! *

* Gudinna.

»Trollen tage den disen!» ljöd Gernys röst tätt invid sonens öra. — »Trollen tage och behålle henne!»

Ett fräsande regn föll öfver eldstaden från kannor och ämbar i hans moders och hennes tärnors händer, men från Torbrands läppar var ett jämmerrop färdigt att bana sig väg, då han såg mön i lågorna vrida sig i dödskampen, den glänsande klädnaden mörkna, lemmarne upplösas i rök, läpparne blekna, ögonen slockna. Men han betvang sig, reste sig upp och vacklade ut, stödd mot kolstaken och följd af tärnornas skratt och sin moders vredgade ögonkast.

Där ute strålade solen klart, björkar och alar började löfvas och hafvets vågor dansade muntert om med hvarandra Hur de kvådo!

Torbrand gick ned till stranden, böjde sig öfver vattnet och lyssnade. Det var helt visst en trollsång, som ljöd till honom från djupet. Han log, skakade håret ur pannan och kastade sig ned vid strandbrädden, låtande sina ögon följa böljornas gång lika drömmande som han plägade följa de fladdrande lågorna.

Så förgick dagen. Solen sänkte sig och vågorna färgades i dess strålar. Hvarje bölja liknade en flamma, glödande — skimrande — Huru de nickade åt Torbrand och lockade! Han följde deras maning — han reste sig upp, kastade af sin sotiga drägt, och snart flöt grufvans fostre på vågen. Hans starka armar klöfvo böljorna, som höjde och sänkte sig i allt starkare

svallning. Utåt hafvet bar det med kraftiga simtag. Huru friskt och kyligt det var i det purprade, guldskimrande vattnet!

»Godt simmar du, grufvu-fostre», — ljöd det tätt vid hans sida, — »nästan så godt som jag». — Och nu sköt en simmare fram bredvid honom, och Torbrand igenkände sin endast ett år yngre broder Gunnar.

Torbrand svarade icke, och sida vid sida sköto bröderna fart i täflan utåt hafvet.

»Nu är det tid att vända åter», — sade slutligen Gunnar, — »hafvet häfver sig och himlen mulnar.»

»Den trötte må vända — den rädde må söka landet!» svarade Torbrand.

Men Gunnar vände icke, och Torbrand sam framåt i de guldglänsande vågorna. En tanke genomfor ett ögonblick hans hjärna — han ville simma ut i det eldfärgade hafvet, simma, tills armen domnade, foten svek, — simma, tills Rån för honom öppnade sin perlbesatta sal i hafvets djup. Kanske fans där en lågande härd, där det förunnades en att njuta och drömma i ro — där inga hån-ord störde och ingen eggan förjagade drömmen. — Men nu märkte Torbrand, att Gunnars simtag blefvo allt svagare.

»Vänd åter till stranden!» ropade han och ville skjuta starkare fart utåt. Men hans broders händer famlade nu osäkert och hans hufvud sjönk ett ögonblick under vattenytan för att åter skymta fram, då vågen rullade mot landet.

»Vänd åter!» ropade ifrigt Torbrand och fattade sin broder i axeln.

»Jag förmår ej mera», — svarade denne och hängde sig ångestfullt vid Torbrand.

Ett leende gled öfver grufvu-fostrens läppar, en gnista glänste i de stora grå ögonen. Han vände mot landet utan att säga ett ord, och med den växande vinden genom de fradgande vågorna förde han stark och lugn sin broder mot stranden.

Hunnen dit, lemnade han sin utmattade broder, skakade sitt långa hår, som likt en väldig lejonman fladdrade kring hans axlar, höljde sig hastigt i sina kläder och gick, stödd emot kolstaken, långsamt in i stugan, där han intog den plats, han vanligen innehade vid den flammande elden.

Dagar förgingo, och Torbrand låg som grufvans fostre vid elden, dådlös och förhånad som alltid, men medvetandet om sin styrka medförde han från sitt bad i hafvet. Tanken på egen kraft gjorde Torbrand tålig och fördragsam. Han visste sig vara den starkaste — hvarför skulle han icke hvila nu och drömma?

Hösten kom, Torbrand såg genom dörren, huru träden fingo eldens lifliga färger, och huru de fallande löfven fladdrade som lågor fram och åter för vinden. Hafvet reste sig i tvära, blyfärgade bränningar. Torbrands moder var i frustugan med sina mör, och hans syskon hade gått ut för att möta boskapen, som hemtades från sina

höstbeten. Torbrand var ensam i stugan, han njöt af att vara allena, han värmde sig vid elden, makade glöden tillsammans och kvad sakta för sig själf. Han hörde på tomten bölande boskap och skällande hundar; men hvad frågade han därefter? Han hörde dörren öppnas och slutas, men låg kvar i drömmande ro

Lätta steg ljödo där inne, och i ett nu trädde för Torbrands ögon en liten flickskepnad. Grufvu-fostren reste sig till hälften. Vänare skepnad hade icke ens grufvan visat honom. Tvänne skalkaktiga, men likväl milda bruna ögon tittade fram under gyllene ögonhår, och kring det fint formade ansigtets oval föllo skimrande lockar. De flöto som floder af guld öfver hals och axlar, omslöto en med silfverbälte omgjordad midja och slingrade sig ned på en kjortel af grönt kläde, hvars utsydda blad vid hvarje steg kysste små fötter, instuckna i kängor af elghud.

»Frid, grufvans dotter, hvar har du varit?» mumlade Torbrand.

»Jag är Gudrid, Ingemunds dotter», — svarade den tilltalade med ett blidt leende, — »och min moder Hallbera sände mig hit till intervistelse hos sin fostersyster Gerny.»

»Så var då välkommen till mitt hem, Gudrid, och må du väl trifvas!» sade Torbrand, i det han reste sig helt upp och räckte sin breda hand ut emot Gudrid.

Hon tog den och log emot honom. — »Du kände icke mig», — sade hon skalkaktigt, —

»men jag känner dig fullväl. Du är Torbrand Grufvu-fostre.»

En mörk sky drog öfver Torbrands ansigte.

»Har du hört talas om mig?» sporde han.

Hon böjde sitt hufvud och jakade.

»Och hvad sade de om mig?» vidblef han bittert, och för första gången i sitt lif kände han sig sorgsen öfver det, som man möjligen sagt om honom.

»Min moder Hallbera talade om dig och dina syskon», svarade Gudrid, undvikande hans fråga.

»Och hvad sade hon?» upprepade Torbrand nästan hotande, och hans hand kramade kolstaken, som han sällan lemnade.

»Hon sade», — svarade Gudrid och drog sig ett par steg baklänges, — »att din syster Valgerd vore vän och fager, din broder Rafn en munter sälle och väl skickad, att Gunnar vore det bästa mansämne, snart en man, men om dig sade hon blott» — Gudrid teg.

»Nå?» sporde Torbrand och bet tillsammans sina tänder af harm och sorg öfver det, som han väl visste vore hans lott att höra sägas om sig, men hvilket han dock genom en besynnerlig motsägelse ville framtvinga från flickans läppar — »Hvad sade hon om mig?»

»Hon sade», — återtog Gudrid med fasthet, liksom retad af Torbrands envishet, — »att du blott vore en grufvu-fostre.»

»Men jag är stark, Gudrid — starkare än

både Rafn och Gunnar». — Han fattade hennes hand och såg ifrigt in i hennes ögon.

»Desto sämre för dig, att du är stark», — sade flickan halft förskräckt.

Torbrand släppte hennes hand och sjönk sakta ned vid härden. Nej, hon var icke Frid, härdens dotter — hon var icke för honom. Hon var för Gunnar, för Rafn, för Valgerd — icke för honom, grufvans fosterson.

Gudrid trädde fram till hans sida, hennes mjuka hand strök håret ur hans panna och hon sporde sakta:

»Harmar det dig mycket att kallas grufvu-fostre?»

Han sköt henne lugnt åt sidan och svarade ej.

Gudrid gick åter till honom. — »Du är starkare», — sade hon bedjande, — »du är fagrare än dina bröder — blif icke längre grufvans fosterson, blif en man!»

Torbrand betraktade ett ögonblick Gudrid, då hon stod framför honom, späd och fin, med de små händerna på hans arm och de mörka strålande ögonen fästa på honom. Han kastade därpå en hastig blick på sina egna starka lemmar och brast ut i ett skallande skratt.

Gudrid drog sig blyg tillbaka ifrån honom och gled ut genom dörren. Torbrand blef ensam med sina drömmar vid eldstaden.

Vintern kom och Gudrid blef i huset. Blid som en solstråle dvaldes hon där, lockande alla

att fröjdas åt henne Långa stunder kunde Torbrands ögon följa henne, då hon rörde sig af och an i stugan. Han såg hennes smärta gestalt, luftig som en fladdrande låga, röra sig omkring eldstaden. Han hörde hennes röst tona låg och smekande, och en underlig längtan fattade honom. Han var icke längre den stilla grufvu-fostren, som nöjde sig åt lågornas lek och njöt af värmen från eldstaden i lugn ro, han längtade ut i verlden, han ville öfva stordåd och vinna gods, och rik och fräjdad vända åter till Gudrid. Då skulle hon lära att akta och älska honom.

Men dagar gingo; det blef vår och Torbrand såg med afundens skarpsynthet, att i två unga hjärtan var det äfven nu vår. Han såg, att Gudrid och Gunnar böjt sig till hvarandra i ömsesidig kärlek, och han mumlade för sig själf, där han låg:

»Nej, hon var icke för mig — hon var icke Frid, härdens dotter.»

Det vårade allt mer, isarne lossnade, snäckorna drogos i sjön och männen fäjade sina vapen och redde sig till sina sommarresor; men Torbrand låg som vanligt vid eldstaden, drömmande och längtande.

»Nu draga männen söder ut i ärofulla härnadståg», — sade Gerny och stötte föraktligt till Torbrand, där han låg vid härden, — »och din fader drager med, men de, som yngre äro, vilja blott njuta hvilan och lugnet. Fege undfly de

all fara och tänka blott på att mätta sig och förnöta tiden i lätja.»

»Ja, så är det, moder», — svarade Torbrand och makade sig närmare elden.

»Ja, så är det», — vidblef denna. — »Illa är att ega dådlösa söner, och vore det långt mera fröjd att följa dem alla till högens ro, än att se en förnöta sina dagar som grufvans fostre.»

Torbrand teg blott. En tärande längtan att handla, att öfva storverk brann inom honom, men han dröjde dock ännu, oviss om han skulle helsas med bifall eller hån. Och tiden gick, och Torbrands fader drog i viking och Gunnar följde honom; men Torbrand låg ännu som dådlös grufvu-fostre vid härden.

Sommaren led, det blef höst. Kornet var inbergadt, männen kommo hem från sin viking. Gunnar kom hem med sin fader. Huru fagert rodnade icke Gudrids kinder emot honom! Huru glänste icke hennes blickar! Och hornet gick rundt och trolofningen dracks, men Torbrand var ännu grufvu-fostre.

Då gick rykte om, att våldsverkare drogo omkring i landet. Vilde bärsärkar hade kommit, brännande gårdar och rånande kvinnor, och vida spordes om deras odåd. Gudrids kinder bleknade och Valgerd ryste, då deras namn nämdes, och männen höllo sig hemma vid till kvinnornas skydd.

»Är du rädd för bärsärkarne, Valgerd?» sporde Torbrand.

»Åh», — svarade hon spetsigt, — »mina tappra bröder lära nog värna mig.»

Men vid det ordet smög sig Gudrid intill Gunnar, och han grep beslutsamt om svärdet, men ett smärtfullt leende gled öfver grufvu-fostrens läppar. Aldrig skulle någon så med förtroendefull ömhet smyga sig intill honom, aldrig så se in i hans ögon och smekande stryka lockarne ur hans panna.

Det var en dag och Gunnars fader hade dragit på jagt efter en varg, som förödde hjordarne. Hafvets vågor höjde sig våldsamt och nordanstormen röt, men på hafvet närmade sig en drake. Dess svarta bog plöjde de skummande vågorna och dess blodbefläckade segel utspändes af bören*. Det var bärsärkarnes drake.

Den lade till vid gården, och som en skara ulfvar störtade tolf bärsärkar, skriande och ursinnige, mot eldskålen**. Skrämda dolde sig kvinnorna i lokhvilor*** och på loft, och männen fattade sina vapen. Blott Torbrand låg ännu vid härden, undrande och väntande, om någon ville påkalla hans bistånd. Döf för allt buller, låg han där med ögonen fästa på lågan, som steg och sjönk i behagfulla böjningar. Där var Frid, härdens dotter, mera strålande än förr. Där kretsade omkring henne i oredigt virrvarr jättar och bärsärkar i strid om henne; men hon fäste sina

* Gynnande vind.
** Hvardagsstugan.
*** Särskildt afplankade sofrum i stugan.

ögon på Torbrand. Det låg tro, det låg hopp och förtröstan i den blicken, och grufvans fostre förstod, hvad hon ville säga honom. Men han förblef liggande, kastade blott då och då väldiga stockar på elden och sträckte sina lemmar i lugnt välbehag.

Striden gick illa. Torbrands fader var borta med en del af sina män, och ingen förstod att rätt leda försvaret. Somliga voro fallne, andra sårade, och Gunnar, som insåg omöjligheten att stå emot bärsärkarne ensam, kastade sig på en häst för att skynda till sin fader och påkalla hans hjälp.

Nu störtade bärsärkarflocken mot stugan. Rasande med svärden sprungo de fram under vilda skri som ulfvar en ovädersnatt. Men hvem väntade dem där vid dörren? Lugn och axelbred stod han där, Torbrand Grufvu-fostre, stängande dörren med sin kropp, fast besluten att dessa vilddjur aldrig skulle skåda grufvans eld, som blossade där inne. Ett svärd hängde väl vid hans sida, men hans händer svingade en väldig, blossande stock. Hans arm förde med kraft detta vapen, som grufvan gifvit sin fostre, och bärsärkarne veko för eldskenet; men snart anföllo de honom från alla sidor. Då lyfte Torbrand den brinnande stocken öfver sitt hufvud och lät den med jättekraft falla ned. Tvänne bärsärkar föllo, de andra veko åter tillbaka, men icke utan strid. Svärd höjdes, spjut blixtrade, yxor svungos, men alla slogos dock

till jorden af den brinnande stocken i Torbrands hand.

Det blef afton. Striden var slut. Några bärsärkar voro fallna, och de andra flydde ned på sitt skepp, som nu långsamt, likt ett såradt hafsvidunder, aflägsnade sig från stranden. Med dröjande steg samt stödjande sig mot den nu slocknade stocken, som varit hans segerrika vapen, och trött af kampen, gick Torbrand åter in i stugan. Han ropade sin moder och bad dem alla vara vid godt mod, ty nu voro bärsärkarne slagne.

De förskrämda kvinnorna tittade försigtigt fram från sina gömställen, och då de blott sågo Torbrand, vågade de sig alldeles fram.

Gerny skyndade ut för att se till, om någon af de fallne ännu kunde kallas till lif, och Gudrid följde henne, högt ropande Gunnars namn.

Ingen hade ord eller tanke för Torbrand. Han vacklade fram emot härden. Nu kände han det först — han var mycket sårad, hvarje hans steg tecknade sig i blod, hans fot var matt, hans blick skum. Han neddignade vid grufvan.

Huru lågan flammade upp, bildande lysande solar, glänsande borgar, och Frid, härdens dotter, stod vid »borgarled» och vinkade Torbrand.

Han räckte ut sin hand emot henne och sjönk ned emot stugans golf, hviskande med en sista ansträngning: »Hel, Frid, härdens dotter!»

De inträdande kvinnorna funno honom där, liggande på sin vanliga plats, lugn och stilla,

med bleknade läppar och brustna ögon, som ännu fästes på härden. Men kring honom dansade fladdrande lågor sin lätta ringdans och sjöngo i toner, som varit den döde så kära, en dråpa öfver Torbrand Grufvu-fostre.

GOSSEN VID FYREN.

Gossen vid fyren.

Hafvet bröt upp, alfoglarnes sånger klungo genom luften, och dag för dag sågos nya flyttfogelskaror komma söder ifrån. Måsarne kretsade med glada skri kring de vanda klipporna, och ejdrarne återvände till den ängd, som sett dem födas. Vårsolen höjde sig ur vågen, och från fyrtornet vid Ödgrimsskär kunde man skönja ett segel söder ut, det första för året. Det närmade sig mer och mer, sökande att undvika drifisen, hvilken flöt omkring i väldiga stycken och som nu den sydostliga friska brisen jagade mot land. Snart låg isen tätt intill Ödgrimsskärs klippor, och nu var fartyget så nära, att det satte upp lotsgös. Ett par lotsar sköto ut en båt och rodde eller rättare stakade sig ut mellan isstyckena. Då båten just var midt för fyrtornet, kom en gosse ned till stranden.

»Vill han följa med ut och lotsa, Gideon?» sporde lotsen.

»Jag får icke», — svarade gossen med en suck.

»Kan nog tro det», — sade lotsen, mera för

sig själf än till barnet, och fortsatte rodden, tills han och hans följeslagare stakat sig ut till öppet vatten, hvarefter de med raska årtag tillryggalade den korta bit, som skilde dem från fartyget.

Gossen satte sig ned på en sten, och hans blick följde båten, som nu gungade på vågorna. Det fans saknad och längtan i det ögonkast, hvarmed han öfverfor hafvets gränslösa rymd, som låg öppen för hans blick. Han var en fager pilt med ljust hår och runda kinder, och med ett uttryck af kraft och helsa i den smärta, välformade kroppsbyggnaden, så väl som i det friska anletet. Men man sökte fåfängt i detta ansigte barnslig glädje. Uttrycket var likt en gammal mans. De något mörka ögonen, som skuggades af nästan svarta ögonhår, voro djupa och tankfulla som en gubbes. Detta uttryck af allvar ökades än mer genom skarpt tecknade ögonbryn, hvilkas mörka bågar nästan möttes, då gossen hade för vana att draga ihop pannan i rynkor. Han blef så sittande orörlig och såg ut åt hafvet, under det att tankarne flögo långt, långt bort i oredigt kaos blandande samman verklighet och dikt, bibliska berättelser och underbara reseäfventyr. Lång tid förgick; först då solen föll varmt ned på hans hufvud, som var täckt med en sälskinnsmössa, väcktes han upp ur sin tankfullhet. Han for med handen öfver hufvudet och steg upp. Han gick sedan långsamt mot hemmet.

Hade han icke en sommarmössa? Jo visst,

och han trodde sig till och med veta, hvar den hängde uppe på vinden i hans faders, fyrmästarens, bostad. Han vände därför sina steg hemåt.

Fyren låg ute på yttersta klippspetsen af ett kalt skär. På samma klippa, något mera i lä, låg en lång envåningsbyggnad, i hvars ena ände var bostad åt fyrmästaren, i den andra åt hans biträden. Strax intill, och endast skild från fyrön genom ett helt smalt sund, låg en annan större klippö med lotsstation, der sex lotsar bodde med sina familjer.

Under det att Gideon Nikodemi — detta var gossens hela namn — gick framåt, flögo hans blickar öfver det smala sundet, som liknade en kanal och skilde fyrklippan från lotsön. Där var lust och lek. Lotsarnes barn lekte »tag fatt» kring stugorna, och luften fyldes af deras muntra rop och skratt. Nere vid stranden stod en af deras mödrar, ännu ung och fager. Hon hade nyss kommit från fisket. Hon rensade och skölj-de sin fångst i sjön, men hon vände sig alt emellanåt om och log emot de lekande barnen.

»Vill du komma öfver och leka med?» ropade barnen. — »Kom, Gideon!»

»Får icke», — svarade den tillfrågade, och ett litet spotskt löje lekte ett ögonblick kring den ensamme gossens läppar.

»Vill ni inte komma in till mig litet?» spor-de den unga lotshustrun. — »Kom, Gideon! Jag hemtar er i en handvändning. Gubben min har snart tacklat ett litet fartyg.»

»Tack, Karin! Jag får icke», — svarade gossen åter och påskyndade sina steg alt mer, tills han slutligen springande nådde den faderliga tröskeln och störtade in. Han hade nu glömt, hvarför han egentligen gått hem. En känsla af ensamhet föll öfver honom med nästan förkrossande tyngd, i det han ett ögonblick stannade för att andas ut. Ja, nog var han ensam, det var sant — men i själfva verket skulle han icke hafva velat komma öfver till lotsön, där — han var fullt säker därom — han skulle möta alla verldens lustar och förförelser, för hvilka hans fader hvarje afton bad Herren Gud bevara honom. Dess utom, icke roade det honom att leka med de där små barnen! Gideon lade en särskild vigt på *små*, ehuru flere af dem voro äldre än han. Slutligen, hvad brydde han sig om barkbåtar, de må nu vara tacklade eller ej? Nej, han ville hälst vara för sig själf.

Så snart han trott sig hafva kommit till full visshet härom, rann honom äfven i hugen hans önskan att byta ut pelsmössan mot en lättare. Han steg följaktligen upp för den branta trappan till vinden. Här hängde hans kläder, och han fann snart hvad han sökte. Han tog ned sin sommarmössa och tänkte vända åter ut, då han märkte i detsamma, att ett litet föremål föll i golfvet från en hängare. Han böjde sig ned för att taga upp det. Då han fått det i sin hand, varseblef han, att det var en liten skotsk mössa.

Gideon vände den lilla hufvudbonaden emel-

lan sina händer. Den passade knappast mera till hans hufvud, men likväl hängde han ej upp den igen. Han såg på den från alla sidor, liksom han fruktat att taga ögonen ifrån den. Den lilla mössan var helt dammig och fjädrarne voro afbrutna, men hans blick hvilade med snart sagdt ömhet vid den urväxta lilla tingesten. Den uppväckte hos Gideon orediga minnen från hans tidigaste barndom. Det tycktes honom, som hade han en gång sett en fager ung kvinna stå framför sig med mössan i handen och visa honom den med ett gladt leende, hvarefter hon tryckte den lilla brokiga hufvudbonaden på honom med en kyss på hans panna. Hans faders ansigte skymtade äfven för hans minne, icke så strängt och dystert som nu, utan med en ljusning i de sträf, va dragen. I en hast vardt det honom klart hvarför han kände en sådan motvilja att leka med lotsbarnen — de hade alla en mor. Han ensam hade ingen. Hvart hade hon tagit vägen? — Gideon ansträngde sitt minne. Hon var icke död; han skulle nog ha erinrat sig det. Nej — men om hon lefde, hvarför var hon då icke kvar hos sin son.

Småningom steg ett minne fram mer och mer. Gideon låg sofvande i sin säng, och det röda täcket, på hvilket hans moders händer hade stickat in så prydliga rosor, var väl lindadt kring hans lemmar, och han låg under sin faders tak; men likväl väcktes han af våta droppar, som föllo på hans panna. Han slog upp ögonen,

hans mor stod lutad öfver honom med en sax i ena handen. Hon kysste honom, han log emot henne och somnade åter. — Det var sista gången han såg sin mor.

Om morgonen saknade Gideon en af sina lockar, just den som helt självsvåldigt plägade falla ned i hans panna.

Han for med handen liksom smekande öfver den lilla mössan, innan han hängde upp den på sin plats. Den var lik en gammal vän, som kommit till honom för att tala om framfarna dagar. Han gick åter ut och satte sig på samma ställe som nyss. Han stirrade ut öfver hafvet, under det han i tanken åter och åter upprepade: »Nu är jag mycket ensam — då var jag det icke.»

Tusen små drag ur det förflutna kommo fram för att påminna honom om en lycka, som flytt, — den tiden, då hans fader plägade tala, ja till och med le, den tiden, då hans moder tog honom i sin famn och smekte honom, den tiden, då han var säll.

Gideon började gråta, men äfven hans tårar liknade icke ett barns. Det var icke en häftig och ohejdad regnby, hvarefter solen åter bryter fram. Det var ett ihållande regn från en öfvermulen himmel, lugnt och långvarigt, och då det upphör, är himlen lika mörk och molntäckt som förut. Han snyftade icke, som ett barn plägar i sin sorg, hans tårar föllo stilla utan häftighet,

men också utan återvändo, och man kunde grant se, att, då gråten upphört, sorgen var lika djup.

Nu hördes ljudet af en hvisselpipa. Gideon aftorkade sina tårar och skyndade in. Det var kallelse till middag.

I salen satt Gideons fader, fyrmästaren vid Ödgrimsskärs fyr. Det var en högväxt man, skulderbred, fastän något lutad och med ett åldrigt utseende. Likväl märkte man snart, att han måste vara yngre, än han såg ut. Hans ansigte häntydde på, att starka lidelser gått öfver honom och fårat de regelbundna dragen. Sorgen hade bofäst sig i det skarpa vecket emellan ögonen och satt sitt insegel på den stränga, fast tillslutna munnen. Men ännu glänste ögat fullt af eld under de grånade ögonbrynen, och ännu tyckte man sig förstå, att ålderdomens frid icke kommit med de gråa håren.

Gamla Märta, husets enda tjenarinna, bar fram maten. Fyrmästaren reste sig från sin plats, och Gideon skyndade fram för att helsa och kyssa på hand, alldenstund han icke förut sett sin far denna dag. Han hade ännu sofvit, då fadern kom från nattvakten i fyren, och denne hade derefter gått till hvila. Fadern böjde knappast märkbart på hufvudet, men sade intet vid sonens helsning.

Bordsbönen lästes. Den var längre än ett vanligt barns både matlust och tålamod skulle

hafva kommit ut med, men Gideon framsade den långsamt och med eftertryck. Måltiden intogs under tystnad, och en lika lång bön följde efter maten, hvarpå fyrmästaren gick till sin middagssömn och Gideon åter lemnades ensam för sig själf. Gideon gick nu vanligen icke mera ut, utan blef sittande vid fönstret i sysslolös ledsnad, tills gamla Märta kom in med de diskade tallrikarne och satte dem in i skänken på deras vanliga plats. Då reste han sig upp och följde den gamla ut i köket. Hon satte sig nu för en stund vid sin spinnrock eller strumpstickning, men Gideon drog fram en stol och tog plats vid hennes sida, talande med henne om ett och annat

En afton hade Märta börjat förtälja en saga, men fyrmästaren kom ut och öfverraskade dem under denna sysselsättning. Han förbjöd Märta på det bestämdaste att fylla gossens sinne med dylika syndfulla dårskaper.

Sedan dess hade Gideon mången gång undrat, huru det gick med den unga prinsessan, som råkat i hafsfruns våld; men han hade icke vågat bedja Märta om fortsättningen på berättelsen, huru mycket han än önskade det. Ofta stod dock denna saga för hans tankar — det var den första blick, som han kastat in i diktens underverld.

Efter den aftonen var Märta tyst, och Gideon satt gäspande på sin stol, tills hans fader vaknade. Då förblefvo far och son under någon tid midt framför hvarandra på ömse sidor om

skrifbordet i fyrmästarens rum — fadern med samma räkenskapsbok, sonen med samma bilderbok framför sig, båda tysta. Sedan nedtog fadern från sin sparsamt försedda bokhylla antingen bibeln eller någon annan andaktsbok och föreläste därur under ett par timmar, tills Gideon blef helt tung och gärna skulle hafva fallit i sömn, om han vågat. Och så kom aftonen. Fyrmästaren gick upp i fyrtornet för att ordna allt för natten, och sonen följde honom.

Det var i Gideons tycke dagens roligaste stund. Att från fyrtornets balkong se ut öfver hafvet i aftonglans utgjorde alltid hans högsta fröjd. Hans af religiösa bilder uppfylda sinne förestälde sig hafvet såsom evigheten, och han tyckte sig se »Guds ande sväfva öfver vattnet», då det låg stilla lugnt; ty han hade icke glömt, att Herren uppenbarade sig för Elias i det stilla vädret. Men då det stormade, tänkte han på Daniels syn, huru de stora djuren stego upp ur hafvet, och han tyckte sig stundom skönja dem i de fantastiska former, som böljorna antogo, då stormen jagade dem och skummet yrde kring fyrens topp.

När sedan fyren vardt tänd och den gnistrande, strålande kupolen långsamt vände sig omkring och sände sina blänkar ut öfver hafvet, då stod Gideon där uppe och såg, huru kupolen återspeglades i glasen kring sidorna, tills det för hans bländade öga syntes vara en oändlig mängd af gnistrande kupoler, hvilka i afmätta rörelser

sväfvade i rymden. Och han tänkte på verlds kropparnes ringdans omkring centralljuset, om hvilket hans fader förtäljt för honom. Och hvad var väl verldarnes medelpunkt, om icke Gud?

Senare satt han hos sin fader i det lilla fyrrummet. Det var denna tid, som fyrmästaren bestämt för sonens undervisning. Här hade Gideon lärt att läsa, och här var det, som fadern hos honom inplantade den religion, hvilken var hans egen och som han nämnde kristendom. Det var en mörk lära om synd och straff, om en förbannad jord och ett förtappadt människoslägte, af hvilket visserligen en helt liten bråkdel — de, hvilka här på jorden försaka alt, jordisk fröjd och kärlek, ja ända till rättigheten att tänka — skulle genom Kristi förtjänst varda frälst, under det att större delen af mänskligheten för evigt finge brinna i en eld som aldrig släckes.

Här var det äfven, som fadern i några korta drag lät sonen ana hela denna förbannade verlds härlighet, ty fyrmästaren hade varit sjöman fordom och med egna ögon vunnit kännedom om andra land. Han hade seglat på långt aflägsna haf och skådat vidt skilda trakter, och stundom lemnade han korta, men målande teckningar af sina resor och de näjder, han besökt. Gideon hade sedan god tid att låta sin inbillningskraft utfylla det felande, där han satt ensam med sitt torskmete i sin båt strax utanför ön eller gick sysslolös omkring på klippan, skapande sig i ensamheten en egen tankeverld.

Gideon var nu tolf år gammal, men han hade aldrig lemnat fyrplatsen och dess område. Hans längsta utflykt hade varit till lotsön eller till de holmar, där fyrmästarens ko sommartiden fann ett sparsamt bete. Blott ifrån fyrtornet hade han skådat vidt öfver näjden, det vida hafvet åt den ena sidan, åt den andra skärgården med sina utåt kala, inåt trädbevuxna öar, och där bakom fastlandets skogskrönta berg, mellan hvilka hafvet skar in i blånande vikar. Stundom kunde det då hända, att en våldsam längtan att fara dit bort kom öfver honom. Åh, att gå under trädens skugga där inne vid vikarna! — Men var ej denna önskan en frestelse? -- Han ville ej tänka därpå

Vid fyren fans en liten trädgård, om man så får kalla den lilla fläck, där fyrvaktarne mödosamt hade sprängt ett aflopp genom klippan för ett litet kärr, hvarest sedan starr och ängull fingo vika för några krusbärsbuskar, ett par sängar med grönsaker, en tynande syrenhäck och ett par små brunkörsbärsträd, hvilkas af hafsvinden tuktade kronor gåfvo blott en svag föreställning om hvad ett träd kan vara för den, som aldrig sett ett sådant.

En vår hade dessa träd blommat. Huru uppmärksamt hade icke Gideon vakat öfver de fagra hvita blomstren, som föllo af och lemnade rum för gröna bär! Flere gånger om dagen besökte han trädgården för att se dem växa. De utgjorde hans glädje, då de rodnade och mognade, men

slutligen blefvo de hans sorg; ty en morgon hade foglarne uppätit nästan allesamman och blott lemnat kvar några kärnor. Fyrvaktarbiträdet kom nu och visade Gideon tvänne skjutna skator. Gossen kände sig lugnare vid denna anblick, han visste nu, att snatteriet blifvit bestraffadt. Slutligen upptäckte han också några alldeles oskadade körsbär, saftiga och fullmogna. Han plockade dem och förde dem till sin fader. Denne tog ett par och bad sonen behålla återstoden. Gideon skyndade att dela denna skatt med den unge fyrvaktaren, som dödat skatorna. Sedan de förtärt själfva fruktköttet, stack Gideon ned kärnorna i jorden, i tanke att snart nog få se en hel liten skog af körsbärsträd växa upp på ön. Men blott en af kärnorna sköt följande år upp en späd brodd, och äfven denna glädje vardt helt kort. Den skarpa vårvinde dödade telningen.

Det var nu tvänne år sedan, och efter denna tid hade körsbärsträdet icke mera blommat, och Gideon hade mist alt intresse för den tynande trädgården och i stället fäst sin hug vid en stor nyponbuske, som i vild yppighet klängt sig fast i en bergsskrefva. Om sommaren bjöd den på en rikedom af bjärt röda blommor, om hösten bar den alltid full skörd af glödande frukter. Denna buske var öns största och frodigaste växt, drottningen för de få blomster, hvilka den skarpa hafsvinden och den grunda jordmonen tillåto att trifvas på Ödgrimsskärs fyrklippa. Här, vid denna buske, var gossens älsklingsplats. Här satte han

sig om sommaren, då han läste öfver sina lexor. Katekesen syntes honom här mindre svår, och hans älsklingsbok, bibliska historien, trädde här fram för honom med nästan lefvande klarhet. Han såg Adam och Eva gå under paradisets träd, hvilka alla buro röda rosor eller glödande frukter som nyponbusken. Patriarkerna tycktes honom hafva uppslagit sina tjäll under nyponbuskens skugga och lefva här under hans ögon med sina kameler och fårhjordar. Utom med dessa böcker sysslade äfven Gideon med räkning och geometri, och rosenbusken tjänade honom äfven här vid lag. Han räknade blommorna tillsammans, han mångdubblade bladens antal, drog ifrån de affallna och delade nyponen emellan olika grenar. Af blommors och frukters ställning uppdrog han i tanken olika geometriska figurer. Med ett ord: nyponbusken var hans vän, hans hjälp i studierna och hans lekkamrat, då de voro slut för dagen. Han hade numera ingen annan, ty också den unge fyrvaktaren, med hvilken han förr plägade vara tillsammans, hade nu dragit ut till sjös, trött på det enformiga lifvet vid fyren.

Gideon lekte ej som andra barn. Hans lek var att gå omkring öns klippor eller sitta och stirra ut öfver hafvet, antingen från något ställe på ön eller också i en båt utanför fyren, där han tänkte meta torsk, alltid ensam, oftast nöjd att vara det.

Sådant var dock icke förhållandet denna eftermiddag. Han satt med rynkade ögonbryn i

sin faders sal. Tankarne arbetade i hans hjärna, han hade svårt att reda de minnen, som kommo fram för hans hug sedan hans spädaste år. Men för hvarje gång han genomgick dem, trädde bilden af en kvinna tydligare och tydligare fram. Ung och fager var denna bild, blid och vänlig. Liksom solstrålen bryter fram ur moln och kommer det mörka, djupa hafvet att glänsa och glittra, så hade hon glidit fram i detta ensliga hem och förljufvat och förskönat det. Men nu — hvar var hon? — Icke död, nej, icke död — därom var Gideon säker. Men hvarför var hon borta? Hvarför kom hon icke åter? —

Gideon steg upp och gick ut i köket. Han plägade icke gå ut dit så tidigt, och hans vanor voro redan så regelbundna, att den gamla Märta spratt till, då han inträdde, och kastade en förvånad blick på honom, medan hon långsamt diskade det »stora fiskfatet», som hon plägade kalla det, ehuru storleken var helt medelmåttig. Hon satte det nu stjälpt på tallriksstegen, hvarefter hon företog samma värf med såsskålen.

Gideon rätade upp sig, ställde sig midt framför den gamla tjänarinnan, rynkade ögonbrynen och sporde helt sakta:

»Märta, har jag ingen mor?»

Om åskan hade slagit ner framför den gamlas fötter, kunde hon knappast blifvit mera förfärad än vid denna fråga. Såsskålen gled ur hennes händer och slogs sönder mot golfvet, men hon

tänkte ej därpå. Hon vek tillbaka och sjönk ned på en träbänk, i det hon nästan ohörbart hviskade:

»Gideon, inför lefvande Gud! — jag har ingenting sagt — jag vet ingenting. Hvem har talat om det för er? — Ni var för liten, Gideon — ni kan ingenting minnas själf.»

»Jo, Märta», — svarade Gideon med fasthet — »jag mins — jag mins min mor. Hade hon icke långa svarta lockar, stora, glänsande bruna ögon, och var hon icke liten och späd som ett barn? Var hon icke alltid glad? Lät hon icke hela huset genljuda af sång och muntert skratt?»

»Nej, nej, Gideon, det där har ni drömt.»

»Hör, Märta, det är syndigt att ljuga», — sade gossen i sträng ton. — »Svara mig! säg sanning!»

»Gideon, välsignade barn! hvad vill ni jag skall svara? Jag vet ingenting. Om ni mins alt det där, som ni säger, så mins ni väl, att här var en annan tjänarinna. Då jag kom hit, var er mor icke mera här.»

»Hvar var hon då?»

»Fyrmästarn säger, att hon är död» —

»Det är icke sant.»

»Jo, Gideon, er far skall väl icke ljuga.»

»Men jag vet, att hon icke är död. — Hör på, Märta! Jag mins så väl en natt, då jag vaknade vid att hennes tårar föllo på mitt hufvud, och hon klipte en hårlock af mig och kysste mig. Sedan har jag aldrig sett henne.»

»Ja, de döda ser man ej mer», hviskade Märta.

»Nej, hon är ej död», — ropade gossen.

»Gideon!» sade den gamla högtidligt, — »vet ni då inte, att det fins andlig död, så väl som lekamlig?»

Gideon for tillsammans och stod sedan tyst en lång stund. — »Är du säker på hvad du säger?» spörde han tonlöst.

»Nej, jag vet ingenting, har jag ju sagt.»

»Jag skall fråga min far», — sade Gideon beslutsamt.

»För all del gör inte det!» utbrast Märta. — »Då blir här ett förfärligt spektakel. Fyrmästarn vill icke höra talas om henne.»

»Hvarför inte det?»

»Herre Gud, Gideon, hvad ni kan plåga en! Vet ni inte, att det fyrmästarn vill, det vill han, och det han inte vill — vill han inte.»

»Så mycket du nämner Guds namn, Märta! Det var andra gången på en liten stund», — återtog Gideon. — »Tänk på, att du icke bryter emot andra budet!»

»Och tänk han på, att han inte bryter emot det fjärde!» fräste Märta.

»Nej, Märta, det vill jag icke, jag vill hedra fader och moder.»

»Och så säger ni, att er far ljuger»

»Nej, Märta, det har jag icke sagt», — svarade gossen med ovilja. — »Nu bryter du emot det åttonde af Herrens bud — du bär falskt vittnesbörd emot mig.» — Han gick ut ur köket in i salen.

»Om jag sett galnare unge!» puttrade Märta förargad. — »Nu har han sinkat mig ifrån diskningen och narrat mig att slå sönder såsskålen, och så säger han, att jag bryter emot Herrens bud — jag gamla människa!» — Och Märta återtog sitt afbrutna göromål.

Gideon hade emellertid sorgsen satt sig ned vid fönstret, med handen under kinden och stirrande utåt hafvet. — »Märta har rätt», — tänkte han, — hon kom hit för åtta år sedan i höstas, då Karin gifte sig. Det är Karin, jag borde fråga. — Huru många gånger har hon icke bjudit mig att komma öfver till lotsön», — fortfor han i sin tankegång, — »men jag får icke». —

Han satt stilla i strid med sig själf och med ögonen riktade mot den tillslutna dörren. Skulle han gå? — Ja.

Han steg upp, men satte sig åter. Nej — han ville vara lydig. Huru mycket det än kostade på honom, ville han ej bryta mot sin faders bud. Det var en frestelse, som nu hemsökte honom; men han ville strida däremot och behålla segern.

Timmar förgingo under denna tysta strid, och först då fyrmästaren vaknade ur sin middagssömn, som med anledning af hans ständiga nattvak var både lång och djup, spratt Gideon upp och följde sin fader till fyren.

Aftonen var kall, drifisen låg hopad kring klippans fot, och dyningen vaggade den. Isflakar stötte tillsammans under ett klingande ljud och brötos mot hvarandra eller krossades mot klippan. Solen sjönk och en blekröd glans hvilade öfver haf och himmel, då fyren tändes och dess första klara blänkar blixtrade fram öfver näjden. Men Gideon satt nere i fyrrummet med griffeltaflan framför sig, hvarpå han långsamt drog tvänne parallela linier. Sedan lät han griffeln sjunka och betraktade länge med en vemodig känsla dessa linier, hvilka aldrig kunde råkas. Det föresväfvade honom otydligt, att människor kunna lefva med hvarandra huru länge som hälst, utan att någonsin råkas eller finna hvarandra; och en tår stal sig ned ur ögat och föll på griffeltaflan. Han kände medlidande med dessa linier, som lupo sin väg ensamma. Det förekom honom, som vore de en bild af hans eget ensliga lif.

»Nå, Gideon!» ljöd hans faders röst, och gossen spratt upp förlägen. — Ack, om han ändå vågade spörja något om sin mor! — Nej, han tordes icke. Hans fader och han voro tvänne sådana där parallela linier, de möttes aldrig, ehuru deras lif förflöt sida vid sida och huru mycket de än ömsesidigt önskade det. Barnet fruktade den allvarlige, stränge fadern, snarare än det älskade honom. Och fyrmästaren fordrade kärlek af sin son och förbittrades öfver, att han icke fick denna skyldiga gärd af ett barn

mot sin far. Men han visade själf aldrig några tecken till vekare känslor, ehuru hans hjärta var fullt af kärlek för sonen. Gideon var ju också hans enda barn. Under sitt sträfva yttre kufvade han omsorgsfullt och med föresats hvarje utbrott af ömhet, hvarefter barnet så mycket trängtade. Hvarje liten förseelse anmärkte han däremot och bestraffade med stränghet. Att barnet å sin sida hyste för fadern en kylig vördnad, som icke var långt skild från förskräckelse, var ju mindre underligt. Då gossen nu vid faderns tillrop spratt till och kröp ihop öfver sin geometri och sin griffeltafla, undgick icke heller detta fadern, och det djupa vecket mellan dennes ögon blef ännu djupare.

»Fattas det dig något?» sporde han kallt.

»Nej, fader», — svarade Gideon, kväfvande en snyftning, och mumlade sedan för sig själf, lutad öfver griffeltaflan: »Linien AB är då lika stor med linien CD». — Derefter blef alt tyst i den lilla kammaren, och man hörde blott knäppandet af det uppdragna verket, som dref glaskupolen rundt omkring, och raspandet af Gideons griffel.

»Om jag förstår, hvad du tänker på», — sade fyrmästaren efter en stund, hvarunder hans öga oafbrutet hvilat på Gideons griffel, — »du drar ju upp en romb i stället för en kvadrat.»

Gossen strök hastigt ut, hvad han ritat, och började å nyo. Han lade likväl snart ifrån sig griffeltaflan och reste sig upp.

»Hvad är det nu?» sporde fadern — »du är verkligen i dag så ouppmärksam på det, du har för händer.»

»Ja, fader», — svarade gossen med en röst, som han förgäfves sökte göra lugn, — »det är därför att — att jag så gärna skulle vilja en sak — jag har tänkt på den hela dagen.»

»Hvad då?» sporde fadern.

»Jag skulle vilja se — se min moders graf.»

Det var nu fyrmästarens tur att spritta till och fara upp. Han sprang ett par steg och stötte emot det stora oljehuset, hvilket likt en väldig pelare reste sig midt i rummet. Han vek åt sidan och stötte emot väggen, vände om å nyo och hindrades af trappan. Han sjönk då ned på sin förra plats med en tung suck, och det bruna ansigtet var nästan spöklikt blekt.

Gossen stod orörlig och iakttog sin fader.

»Gosse!» utbrast denne slutligen — »hvad menar du? — Hvem har talat till dig? — Hvem har påmint dig om — om det, som är begrafvet och glömdt — som åtminstone borde vara det?»

»Ingen har talat med mig», — svarade Gideon, tryggare genom den sinnesrörelse, som hans fader visade. — »Jag kom upp på vinden för att söka min sommarmössa, och jag fann den — men jag fann också en liten skotsk mössa med afbruten fjäder.»

»Nonsens», — mumlade fyrmästaren, — »en mössa!»

»Jo, med den mössan är det något besynner-

ligt, fader», — genmälte gossen lugnt. — »Jag mins, då min moder sydde den, och jag mins, huru hon satte den på mig med ett litet skratt. Den där mössan påminde mig om min mor och jag beder: Låt mig en enda gång få komma till hennes graf.»

»Det du begär är omöjligt», — svarade fyrmästaren kallt.

Hvarför var det omöjligt? undrade Gideon, men han var van att aldrig fråga hvarför? och teg därför. Om en stund sade han likväl bedjande: »Tala åtminstone om henne!»

»Aldrig!» utbrast fyrmästaren med kväfd lidelse — »aldrig! — aldrig! Hon älskade verlden mer än Gud och — föll. — Och, Gideon, jag förbjuder dig att nämna hennes namn — att minnas henne — tänka eller tala om henne — hör du! — Se så, tag nu griffeln och fortsätt din geometri!»

Gideon lydde eller försökte åtminstone att göra det. Men det gick trögt. Då han skulle läsa, vände han boken upp och ned, och då han skulle skrifva, stjälpte han ut bläckhornet öfver sin skrifbok. Han blef då i förtid skickad till sängs, och fadern tog hans »språktafla» och skref därpå: »Om ditt högra öga är dig till förargelse, så rif det ut och kasta det ifrån dig. Det är dig bättre, att en din ledamot förderfvas, än att din hela kropp skulle kastas till helvetet.»

Gossen gick sorgsen sin väg med hufvudet fullt af tankar. Den kväfda lidelse, som hans

fader trodde sig hafva bekämpat hastigt nog för att dölja den för sonen, hade dock icke undgått denne Fadern vardt genom denna sinnesrörelse med ens mera mänsklig för sonen, och det föresväfvade Gideon dunkelt, att fadern älskat och lidit, och att äfven han var ensam och behöfde kärlek. Ja, Gideon ville älska honom — han ville skynda tillbaka och säga honom det — ville slå sina armar om faderns hals och gråta ut hos honom, ty hjärtat var nu fullt och behöfde ett aflopp för sin svallande känsla.

Gideon var icke hvad man kallar ett lifligt barn, hans känslor voro långt mera djupa och varaktiga än häftiga, och han handlade oftare af öfverläggning än af ingifvelse. Men nu grep honom hans känsla med öfvervåldigande makt. Han hade redan nått hemmets förstugukvist, då han vände om och sprang tillbaka mot fyrtornet.

Där uppe inne i fyrrummet satt hans far och stödde sitt i förtid grånade hufvud mot sina händer, medan taflor ur ett förflutet lifs svunna lycka hägrade för honom och tände i hans bröst en förtärande längtan efter deltagande, efter ömhet och kärlek. Och i trappan famlade barnet med samma känslor i sitt hjärta — och likväl — de två parallela linierna skulle icke råkas. Eftertanken tog snart öfverhanden hos Gideon. Han blef tvekande, nästan rädd. Han stannade och ville vända om, men gick ändå framåt.

Då han omsider inträdde, var det icke med hänförelsens glöd, som han stormade in till sin

far. Han öppnade dörren försigtigt och såg sig om åt alla sidor. Fadern vände sitt kalla, stränga ansigte emot honom, och Gideon såg icke mera däruti, hvad han trott sig märka för en stund sedan. Han kastade sig icke till sin faders bröst, utan stannade vid dörren och sade med darrande röst:

»Jag lemnade min geometri här uppe.»

»Hvilken slarf du ständigt är!» sade fadern.

Och sonen tog i stillhet sin bok, vidrörde med sina läppar helt flyktigt faderns hand, som räcktes honom till god natt, och gick därpå ned för trappan, så lugn till utseendet, men likväl så bitter till sinnet. Det förekom honom, som det sista bandet emellan honom och fadern nu brast — och så vände sig hans tankar till modern. Inbillningskraften målade henne så ung, så strålande, så fager — och framför alt så öm.

Nu hörde Gideon årslag från hafvet, och hans öga drogs dit. Det var lotsen, som återvände, efter att hafva lotsat det främmande fartyget.

»Gideon!» ropade lotsen, — »är ni vaken ännu? Kom ned till stranden, får jag säga er ett ord!»

Gideon gick ned mot sjön.

»Hör på, Gideon, om bord på det där fartyget var godt om apelsiner, och se här skickade

kaptenens fru till er.» — Lotsen dök ned med handen i sin rymliga ficka och hemtade ur den ett halft dussin apelsiner.

Gideon tog ett par steg baklänges. — »Till mig!» utropade han med förundran.

»Ja — hm — hm» —, sade lotsen och harskade sig. — »Ser ni, hon såg er på stranden.»

»Såg mig på stranden?» återtog Gideon med stigande förvåning.

»Ja visst.»

»Hur kunde hon det?» sporde gossen.

»Åh, förstår ni, hon såg i kikare», — svarade lotsen, — »och så tyckte hon, att det var synd om er. — Ni såg så ensam ut, och så frågade hon om ni alltid var så ensam, och då jag svarade Ja, sade hon: Stackars liten, gif honom detta! Och så gaf hon mig alla dessa guldäplen — de äro vackra — icke sant?»

»Jo», — utbrast Gideon, som förde de gyllene frukterna till sitt ansigte och inandades deras doft. — »Jo, de äro härliga. Så god hon måtte vara, kaptenens fru!»

»Hm — hm» — sade lotsen med ett anfall af torrhosta, som hindrade honom att svara på gossens ord.

Denne fortfor: »Och ni skall hafva tack, Sjögren, som fört dem till mig, och se här, tag hem en åt er själf och en till Karin och en till lille gossen. — Hvad är det han heter?»

»Albin.»

»Ja, till Albin, och en till lilla Evelina också.»

»Stor tack!» sade lotsen, — men om ni delar med er så där, får ni ingenting själf.»

»Jo, jag har ännu två — en åt min far och en åt mig själf.»

»Ja, hvad er far angår, Gideon, så tror jag det vore bäst att ej låta honom veta om något — och det bad hon också, kaptenens fru.»

»Hvarför det?»

»Jo, kanske hon trodde, att han skulle taga illa upp det, ser ni — för hon kände nog er far.»

»Hur kunde hon känna honom?»

»Åh, han har väl sina bekantskaper ute i verlden — han har ju varit vida omkring i sina unga dagar».

Lotsens röst lät tvungen, men Gideon märkte det icke. Han lutade ned sitt hufvud mot apelsinerna, lade sin kind mot dem och insög deras ånga.

»Träffar ni någonsin mer den goda kaptensfrun, Sjögren», sade han, — »så tacka henne tusenfaldt från mig, och säg henne, att jag blef mycket, mycket glad åt hennes gåfva».

Gideon sprang med en flyktig helsning in i sin faders hus till sitt rum. Han klädde hastigt af sig och lade sig, med apelsinerna tätt slutna in till sig. Han älskade dem liksom de varit lefvande väsen. De voro för honom, det ensamma barnet, helsningar från en annan verld, som hans inbillningskraft icke underlät att smycka

med underbart skimrande färger. Där voro höga gröna träd med bjärt röda blommor, såsom nyponrosorna på hans älsklingsbuske, och guldfrukter såsom apelsiner. I trädens skugga gick en qvinna, så ung, så fager, så glad. Hennes sång fylde luften med välljud. Det var hans moder. Vid hennes sida gick en annan kvinna med bortvändt ansigte och böljande hår. Hon plockade apelsiner, och hennes snöhvita händer höllo en korg. Det var den unga kaptensfrun, som sändt honom frukten. Han kunde icke rätt tänka sig, huru hon såg ut. Den enda kvinna, som han sett, som hans minne bevarade och hans fantasi framtrollade, var hans moder. För öfrigt kände han blott lotsarnes hustrur, men, ehuru tvänne af dem voro unga och täcka, kunde han likväl icke tänka sig den främmande frun under någonderas drag.

Efter en stund kom hans far ned ifrån fyren för att läsa aftonbönen med sonen. Det var en vana, som han aldrig vek ifrån. Gideon gömde skyndsamt sina kära frukter under sin hufvudkudde och väntade sin fader med hjärtat klappande af oro, att frukternas starka doft skulle förråda dem. Men fadern märkte ingenting

Gideon föll på knä i sin säng och upprepade sina böner. Därpå bad hans fader högt.

»Herre Jesus», — bad han, — »måtte du bevara detta barn ifrån verldens försåt och djäfvulens frestelser! Låt icke andra människor draga honom ifrån dig, utan håll honom städse fast vid

dig, käre Herre, som är A och O! Håll din hand öfver honom, så att han icke vandrar på den breda vägen, där så många uppå vandra och som leder till helvetets afgrund, utan låt honom städse gå den trånga och smala stigen, försakande all jordisk lust. Må han blott ega sin glädje i dig, och låt honom, Herre, ega kraft att, om så behöfves, rifva ut sitt öga eller afhugga sin hand för att blifva dig värd och i ditt blod varda salig. Amen.»

Efter denna bön återvände fyrmästaren upp i fyrtornet, sedan han släckt ljuset och önskat Gideon god natt. Barnet kysste sina apelsiner, önskade dem också en god natt och vaggades snart in i drömmarnas land.

Om morgonen vaknade Gideon med en känsla af lycka. Han skyndade upp och ut, medförande sina kära frukter. Han uppsökte en afsides liggande bergsskrefva och gömde dem där. Han öfvertäckte dem med stenar och kvistar. Det var hans palats, hans lustgård, hans paradis. Den dag, som förflöt, var obeskrifligt lycklig för Gideon, och då aftonen kom, bar han apelsinerna med sig till sin säng och dolde dem under sin kudde — att äta upp dem föll honom icke ett ögonblick in. Han blott njöt af att ega dem. Men då fadern kom in för att läsa aftonbönen, var han icke så förströdd som föregående afton, och apelsiner-

nas doft undgick honom icke. Sonen blef tillfrågad. hvarifrån denna doft kunde härleda sig.

»Jag kom ju nyss in», — svarade denne undvikande.

»Ja, det är sant», — genmälte fadern. — »Märta måste hafva förehaft något här inne. Jag skall spörja henne.»

Men Märta var för ögonblicket icke inne, och Gideon var helt nöjd därmed. Bönen förrättades och fyrmästaren gick. Gideon kysste åter de gyllene frukterna och ville öfverlemna sig åt sömnen, men det lyckades honom icke. Han hade ljugit. — Han försökte säga till sig själf, att han ingen osanning sagt, i det han förklarat, att han nyss kommit in; men hans samvete svarade honom förebrående, att, om än orden voro sanna, var dock meningen med dem en lögn. Ack, han hade dukat under för frestelsen! Dessa behagliga doftande frukter voro det medel, som djäfvulen brukat för att få honom i sina garn.

Han reste sig upp och bad — bad länge och ångestfullt, under det att svettdropparne perlade på hans panna.

Han hade ljugit, och den allvetande Guden såg honom från sin himmel och vände i vrede sitt ansigte ifrån honom, Gud som fordrade fullkomlig renhet och sanning. — Han, som böd människorna att rifva ut sitt öga eller afhugga sin hand, om de voro till förargelse. Och förargelse hade de åstadkommit, dessa fagra guldäplen. —

Om han offrade dem, skulle alt då blifva godtgjordt?

Han steg upp. Månen sken öfver hafvet så klart, och vågorna höjdes och sänktes i afmätta böljslag och lekte med den lilla återstoden af drifisen, ömsom höjande den, ömsom spolande öfver den. Gossen tog fram sina apelsiner och gick ut med dem. Han vände bort sitt ansigte och kastade dem ut i hafvet, men nästa våg förde dem åter till hans fötter. Gideon greps af bäfvan, han slungade dem med hela sin styrka långt ut i hafvet, vände sig om och grät. Då han åter riktade sin blick mot stranden, lekte vågen med hans gyllene frukter, kastade dem mot klippan, förde dem ett ögonblick med sig utåt, men slungade dem slutligen ännu en gång på land. Gideon intogs af förtviflan. För tredje gången tog han apelsinerna, hoppade ned på den gungande drifisen och stoppade dem i en remna därunder. Nu var han befriad från dem. Ja, de försvunno och isen slöt sig tillsammans öfver dem. Men så föreföll det honom, som om han hade gjort en ond gerning, hvilken skulle blifva olycksbringande för honom själf. De tvänne frukterna blefvo för honom liksom lefvande väsen, och han tyckte sig själf vara deras baneman.

Han gick upp från stranden med sorgsen håg. Hvad skulle han nu icke velat gifva, om han haft de doftande frukterna kvar, men de voro försvunna. Han böjde sitt hufvud och grät.

Åter gingo dagar, enformiga som alltid, och Gideon grubblade och öfvervägde. En vacker dag inträdde han helt oväntadt i lotsen Sjögrens stuga. Denne var själf ute och lotsade, men hans hustru, den täcka Karin, satt vid sin väf. Hon sprang upp med ett glädjerop.

»Nå, Gideon, det var snält, att ni en gång kom.»

»Det är icke snält», — svarade gossen, — »ty jag bryter mot min fars bud — men, Karin, jag måste. — En underlig oro har drifvit mig hit — jag måste tala med dig. Kanske är det frestelsen, som jag gifver efter för — men jag kan icke hjelpa det. — Karin, vill du säga mig något om min mor?»

»Det vill jag visst», — svarade honom Karin gladt. — »Hon var så dägelig och glad — den allra käraste matmor jag haft. — Men hvem har talat om henne med er?»

»Ingen, Karin, jag börjar tänka själf och draga mig till minnes. — Hon är icke död? — Svara! — säg sanning!»

»Nej, Gideon, hon är icke död.»

»Det var rent svar — det tycker jag om — icke som gamla Märta.»

»Ja, den hexan!»

»Nej, Karin, så bör du inte säga. Hon är nog bra för sig», — sade Gideon eftertänksamt, — »och kanske gör hon rätt, då hon icke talar om, hvad hon icke med visshet vet. Det är kanske jag, som gör orätt, då jag spörjer.»

»Det gör ni inte, Gideon. Ni bör veta sanningen», — försäkrade Karin ifrigt.

»Säg mig den då!» återtog gossen, och en skymt af leende gled öfver hans läppar vid hennes liflighet

»Hela sanningen, den kan jag kanske icke säga er, men hvad jag vet, det håller jag inte på», sade Karin. — »Jag vet inte, huru frun kommit på den galna tanken att kasta bort sin ungdom och gifta sig med en man, som kunde vara hennes far; men jag vet, att hon gjort det. Och jag vet att hon gjorde hans hem till ett paradis, men att han nekade henne hvarje glädje. Hennes slägtingar skrefvo till henne och bådo henne komma och besöka dem, men han nekade henne att fara, och hon grät och måste nöja sig därmed.»

»Kanske tänkte han, att det vore bäst för henne att vara här i ensamheten. Han kände må hända, att det var säkrast för henne att vara långt ifrån alla verldens frestelser», — afbröt Gideon.

»Jaha», — svarade Karin med ett litet skratt, — »så sade han förstås, och hvem som hälst kan tro det. För min del vet jag, att det var därför, att han icke unnade henne roa sig. Ty då ingeniör Bark var här och bygde om fyren — det var en hygglig karl och nära nog jämnårig med frun — gick fyrmästaren bara och såg mörk och dyster ut, då han såg dem tala vid hvarandra. Hon stackare behöfde nog någon,

som muntrade upp henne en smula. Och ännu värre vardt det, då ingeniören fick besök af sin bror sjökaptenen. Han rent af förgapade sig i frun, och de talade mycket och sjöngo med hvarandra, men fyrmästaren förbjöd det. Då stackars frun sade, att hon blifvit hes och ej mera kunde sjunga, bannade han henne, för att hon sade osanning.»

»Det var ju också en osanning.»

»Skulle hon kanske sagt: Min man har förbjudit mig, jag får inte?»

»Ja visst, det var ju så.»

»Kära barn, det skulle ju hafva varit att gifva både sig själf och sin man till pris åt den muntre ingeniörens begabberi och låta kaptenen märka, att fyrmästaren var svartsjuk på honom. — Men det där kan ni inte förstå.»

»Kanske inte», genmälte barnet, skakande på hufvudet, — »men lögn är och förblir lögn.»

»Nå ja, käre Gideon, en får inte vara så noga här i verlden. När en är en menniska med synd född, såsom det står i katekesen, huru skulle en då kunna vakta sig för synd? Gör en inte det ena, så måste en göra det andra — det kan inte hjälpas.»

Gossen lyssnade litet förundrad på dessa åsigter, som tycktes honom innebära en viss sanning, men hvilka det oaktadt skrämde honom. Tänk om det vore frestaren, som talade så genom Karins röda mun! Men Gideon hade en gång tagit det första steget på olydnadens väg, han hade

gjort det icke oöfverlagdt, utan med full besinning och efter långa dagars öfvervägande. Han fick nu bära följderna. Kanske måste han handla som han gjorde. Det föreföll honom, som vore han gripen af en oemotståndlig makt, hvilken kufvade hans vilja och förde honom till handlingar, som han annars aldrig skulle hafva gjort sig skyldig till.

»Nå vidare, Karin!» sade han därför.

»Ja, kaptenen for sin väg, och sista kvällen, han var här, gingo frun och han länge ensamma på klipporna i månskenet. Sedan följde han henne till hennes dörr, och jag hörde, huru han sade till henne då de skildes — halft på skämt förstås — att hon vore den älskvärdaste bland alla, och att han vore bra olycklig, som icke funnit henne, förr än hon var fäst vid en annan. Hon tystade på honom och sade skrattande, att hon hade en syster, mycket vackrare och älskvärdare.»

»Gud bevare mig, Karin!» sade Gideon, alldeles blek af skräck.

»Nå, jag vill vara kort. Snart därpå var kaptenen förlofvad med fruns syster, och frun blef bjuden på bröllopet, och för att hon ej skulle hafva någon giltig grund att säga nej, så skickade kaptenen till henne ett vackert sidentyg och hennes syster en färdig balklädning för andra dagen. — Aldrig kan ni tro, så fyrmästaren bleg ut, då han fick se härligheten. Han sade att hon inte finge fara als, ännu mindre nu,

då han såg, huru fåfängans djäfvul besatt henne — men jag tror, att det var därför att kaptenen sändt tyget. Frun grät och bad. — »Det är min enda syster», — sade hon, — »och jag får sedan kanske aldrig se henne — hon gifter sig med en sjökapten och seglar med honom långt bort.» — »Du får vara hemma», — sade fyrmästaren. — Jag hörde alt, ty jag gick och dukade af i salen, och dörrarna voro öppna till sängkammaren, och frun glömde i sin ifver att stänga dem. Jag hörde, huru hon grät och bad för sig, men han svarade henne icke på en lång stund. Slutligen sade han: »Evelina, måste jag då påminna dig, att du en gång hade valet emellan dem och mig. Du vet också, huru jag en gång sade dig: Intet eller alt. — Mins du det?» »Ja», — svarade hon snyftande. — »Nå», — fortsatte han, — »mins du äfven, hvad du svarade?» — Hon grät blott — »Du svarade mig: Alt!» upprepade han, — »och nu har du icke mera något val — du är min». — Han gick ut. Frun satt länge i sängkammaren. Sedan kom hon ut till mig i köket. »Karin!» sade hon, och jag glömmer aldrig, huru hon såg ut, med tårarna hängande i sina långa mörka ögonhår och kinderna voro röda som blod, — »jag har beslutit mig för att fara på min systers bröllop, fastän fyrmästaren icke ser det gärna.» — Jag svarade intet, men nog blef jag rädd, när jag tänkte på fyrmästaren. I alla fall så tyckte jag, att hon gjorde rätt. Någon gång borde hon väl äfven få sin

vilja fram. — »Kan du tiga, Karin?» sporde hon. — »Ja, som grafven, frun», — svarade jag. — »Godt», — fortsatte hon, — »då skola vi hjälpas åt att sy min sidenklädning.» — Och det gjorde vi, Gideon. Aldrig kan ni få se ett sådant tyg — tjockt grått siden med små bladbuketter i guld med högröda bär, och så balklädningen sedan af blågrönt flor, uppfäst med hvita näckrosbuketter. Vi sydde flitigt i tre nätter, men så profvade frun båda drägterna, och om hon såg ut som en drottning i den ena, så var hon rakt som en sjöfru i den andra. Ack, så förtjusande hon var! Gideon, jag önskar ni sett henne. — Då alt var i ordning, rodde Gustaf — han var min fästman redan då — henne ut till ångbåten, och så bar det af söder ut. — Fyrmästaren sade ingenting, och jag trodde nästan till en början, att frun i sista stund talat vid sin man och fått hans lof. — Men så var det icke, och hon blef borta sina fjorton dagar, och fyrmästaren sade ingenting, men blef för hvarje dag, som gick, mörkare och mörkare i hågen — det syntes grant Slutligen var han just ett åskmoln, och så kom frun hem, glad och vänlig som en solstråle, och jag tänkte: Nu blir väl alt åter godt — men det vardt inte så. Också den gången grät frun och bad för sig, men han sade henne med sin hårda röst: »Då du ville bedraga mig en gång, kan jag aldrig mera tro dig, Evelina. Då du icke vill gifva mig alt, som du en gång lofvade, så kan jag emottaga intet. Du

har gjort om ditt val — dina slägtingar gå framför mig — vare det så!» — Midt i natten måste den stackars frun fara sin kos. Hon har aldrig mer kommit åter. — Ni må tro, det skar mig i hjärtat, då jag en söndag var i kyrkan och hörde det lysas efter henne från predikstolen. — Från den stunden fick jag afsky för fyrmästaren.»

Det var svårt för Gideon, då han hörde detta, att icke brista ut i gråt Men han betvang sina tårar, blott läpparna ryckte nervöst, och öfver hans ansigte lade sig ett åldrigt drag, som nästan skrämde den unga lotshustrun.

»Gideon», — utbrast hon, — »så ni ser ut! Gråt, välsignade barn, och stå icke där och håll tillbaka er sorg! Gråt! Ni må väl gråta både öfver er själf, som blef så tidigt moderlös, och öfver er stackars mor.»

»Vet du nu, hvar min moder är?» sporde Gideon, utan att gifva fritt lopp åt sina tårar, men han talade med ansträngning.

»Ja, det är en lång historia, käre Gideon — hon är omgift.»

»Omgift!» eftersade barnet nästan med fasa.

»Ja ser ni, Gideon, hennes syster, som gifte sig med sjökaptenen, dog efter knappast mer än ett år och lemnade efter sig en liten flicka, och er mor åtog sig det lilla barnet och är nu gift med sin svåger — kapten på briggen »Arethusa». — Men nu, Gideon, tror jag verkligen, att ni

inte törs vara här längre. Klockan är fem — snart vaknar fyrmästaren.»

»Jag bryr mig ej därom», sade gossen mörkt. — »Jag vill höra mer om min mor.»

»Inte nu, Gideon. Jag vill inte utsätta er för er fars vrede», — sade Karin. — »Jag har ju burit er på mina armar och söft er i min famn, då ni var mindre än lilla Evelina där, och jag håller er därför kär, nästan som om ni vore af mitt eget kött och blod. Gå därför nu och kom åter en annan gång.»

Karin sköt honom framför sig genom dörren och förde honom till stranden, där Gideon steg i sin båt och med några raska årtag for ut på hafvet till det ställe utanför fyren, där han plägade meta torsk. Han kastade nu också ut sitt snöre, men hans tankar voro annorstädes, och torskarne gäckade honom, nappade på betet och ilade åter mot djupet, utan att han brydde sig därom.

Det var märkliga tidender han hört denna dag. Hans stackars mor, hvad hon måtte hafva lidit af hans faders stränghet! Huru han älskade henne och harmades mot sin far! Han arbetade upp sin harm till en otrolig höjd, under det att hans inbillningskraft smyckade moderns bild med martyrglorians skimmer.

Just som han bäst var sysselsatt härmed, ropade hans fader åt honom, att nu skulle de gå upp i fyren. Gideon spratt till med sådan häftighet, att han nästan kom båten att kantra,

men rodde mot land. Hans far hade redan före honom gått upp i fyren och stod nu ute på balkongen, skuggande ögonen med handen.

Aldrig hade Gideon förr tänkt på, huru gammalt och fåradt hans faders ansigte var, och huru grått hans hår. Så föll det också med en hast i hans hug, att hans mor nu icke längre kunde vara ung, hon hade lidit så mycket, och sorgen gör gammal i förtid. Gideon erfor ett lidelsefullt begär att få se henne, han ville kyssa hennes skrynkliga kinder och färglösa läppar, åt hvilka hans inbillningskraft gaf samma uttryck, som *Mater dolorosa* hade på en liten gravyr, hvilken hängde i hans faders sal. Han ville smeka dessa lockar, som sorgen blekt, och lutad mot hennes bröst tillhviska henne tusen kärleksfulla ord, hvilka han aldrig någonsin fått uttala, men som han nu nästan tyckte ville kväfva honom, därför att de aldrig fått komma öfver hans läppar.

Så led åter en tid, och Gideon, tillbakaträngd inom sig själf, grubblade öfver den mångfald af frestelser och försåt, som satan lägger ut för människan. Han grät öfver sin olydnad mot fadern. Innan han, i trots af dennes förbud, gått öfver till lotsön, hade han varit jämförelsevis lugn och nöjd. Åtminstone kände han då blott ledsnad och tomhet, men aldrig denna frätande oro, aldrig

dessa samvetsförebråelser, hvilka nu plågade honom. Mer än en gång var han färdig att gå till sin far och säga honom alt, men han afhölls därifrån af den fruktan, som han hyste för denne. Gärna skulle han hafva tagit emot hvilket straff som hälst, vore han blott ej tvungen att möta sin fars stränga blick. Han teg därför, men i sorg och ängslan. Stundom åter fann han ett slags nöje i att trotsande tänka, det han nu utfunnit, hvad hans far velat hålla doldt för honom, och att denne icke anade, huru litet sonen aktat hans förbud. Då skyndade Gideon åter öfver till lotsön för att tala med Karin om sin mor och leka med barnen.

»Hör på, Sjögren!» sade han vid ett sådant tillfälle åt Karins man, — »skulle jag icke kunna skrifva till min mor?»

»Jo väl», — svarade denne, — »Arethusa ligger och lastar i V., och postpenningarna kosta blott tolf öre.»

Huru obetydlig denna summa än var, utgjorde den dock ett väsentligt hinder för Gideon, ty han egde inga penningar. Hvartill skulle väl han använda dem ute på fyrklippan? Förslaget om att skrifva förföll således, men Gideon slog det likväl icke helt och hållet ur hågen. Han gömde omsorgsfullt ett rent pappersblad och ett kuvert, som han en gång fått af sin far för att däruti gömma sina griffelstumpar, och så skulle han då skrifva, blott han en gång finge tolf öre. Denna önskan stegrades ännu mer, då Sjögren,

efter att hafva lotsat till V., kom hem med helsningar och gåfvor till Gideon, som nu äfven fick höra, att briggen snart skulle segla till Ostindien och Kina.

Det hände understundom, att fyren fick besök af främmande, hvilka önskade se den. Vid sådana tillfällen höll sig Gideon vanligen med skygghet undan, och hans far förde främlingarne omkring med en höflighet så isande kall, att gästerna nästan kände sig stelna däraf. En dag kom en stor båt ut åt hafvet. Den fördes med vana och skicklighet, och Gideon såg från sitt vanliga tillhåll vid nyponbusken, som nu var grön och framvisade späda blomknoppar, huru farkosten närmade sig fyren. Ett barn från skärgården får ett skarpt öga för en båts rörelser, och Gideon kunde ej undgå att skänka sin beundran åt båtens lätta och säkra gång. Det var en skarp bidevindseglare, och den vände med en nästan otrolig snabbhet just i det ögonblick, då man skulle hafva trott den färdig att krossas mot klipporna. Grunden omkring Ödgrimsskärs fyr göra det omöjligt för en större båt att åstadkomma långa slag vid kryssning, och båten, som vi nu omtalat, närmade sig därför flere gånger stranden och vände åter om, lemnande godt tillfälle åt Gideon att iakttaga så väl hans byggnad och tackling som äfven de personer, hvilka

sutto i den. Farkosten skilde sig något till sitt byggnadssätt från det vanliga i denna del af skärgården. Den var åtskilligt bredare, dess utom af ek och fernissad. Seglen voro nya och alldeles hvita. Svenska flaggan var hissad och svajade för sommarvinden. Såg man nogare efter, visade den blå vimpeln i hvita bokstäfver namnet »Ejdern». Fyrvaktaren hissade nu flagg, och äfven lotsarna flaggade på sin ö. En af dem gick så ned till stranden för att se, om han kunde biträda vid landningen. Alt detta såg Gideon. Han såg äfven, att en gosse, som tycktes vara vid samma ålder som han själf, satt vid focken och att en man med svart hatt och grå-sprängdt hår skötte styret. Han skymtade äfven en halmhatt, som uppenbart tillhörde en kvinna, och att något brokigt rörde sig bakom storseglet, hvilket kom honom att ana, det äfven små flickor funnos där ombord. Vid masten stack äfven fram en röd sjömansskjorta och en blank hatt. De tillhörde tydligen besättningskarlen.

Fyrmästar Nikodemi kom i detta ögonblick ut ur sitt hus. Hans blick sökte sonen, och han märkte honom snart.

»Det lär vara husförhör i dag, Gideon», — sade han. — »Den nye kyrkoherden kommer hit för att hålla det Har du lust att gå öfver till lotsön?»

Gideon hade verkligen ingen lust, men han teg. En fråga af hans far var för honom liktydig med en befallning.

Båten lade emellertid till vid bryggan på lotsön. Seglet togs in, och ur båten kommo först gossen, som suttit vid focken, och så tvänne små flickor, hvilka tycktes vara nästan lika gamla, vidare deras mor och slutligen kyrkoherden själf. Det var han, som hade skött rodret. Ynglingen i den röda skjortan hade tjenat som vägvisare på färden emellan dessa hundratal af öar, holmar och skär, hvilka man måste fara förbi på vägen emellan prestgården och Ödgrimsskärs fyr.

»Fin båt!» sade fyrmästaren, i det hans öga hvilade på den farkost, som fört så många gäster till ön, med denna kännarblick, hvarmed endast sjömän och skärbor skåda en båt. — »Det är en hvässing», — fortfor han mer och mer intresserad, — »sådana båtar byggas icke här på trakten.»

»Nej, det är sant», — svarade en stark röst något på sidan, och fyrmästaren vände sig åt det håll, hvarifrån den hördes, och han såg då den nye kyrkoherden komma emot sig. — »Jag förmodar», — fortfor denne, — »att det är fyrmästar Nikodemi, som jag har äran att tala med.»

Fyrmästaren aftog sin hatt till ett jakande tecken.

»Jag är församlingens nye kyrkoherde», — sade främlingen, räckande sin hand åt fyrmästaren, — »och det är mig kärt att göra er bekantskap. Ni kom icke med de andra sockenborna till prestgården vid installationen.»

»Jag tackar för bjudningen», — svarade fyr-

mästaren — »jag lemnar så sällan ön — min tjenst är trägen.»

»Ja, jag förstår», — svarade kyrkoherden Holm vänligt, — »men nu kommer jag i stället till er och begär gästfrihet för min familj. Det var i dag så vackert väder, att min hustru gärna ville följa med, ehuru hon just icke är synnerligen sjövan, och det samma gäller om mina små flickor. Jag hoppas, att de icke måtte falla altför mycket till besvär. Får jag taga er gästfrihet i anspråk?»

Fyrmästaren var ingalunda smickrad af detta förtroende, men hvad ville han göra? Det civiliserade lifvets instinkter, om man så får uttrycka sig, vaknade inom honom, och han bad med en lätt bugning kyrkoherden förfoga öfver honom och hans hus. — »Jag fruktar blott», — tillade han, — »att min boning har endast få bekvämligheter att erbjuda.»

»Åh, ingen fara!» svarade kyrkoherden småleende. — »Låt mig då få presentera min hustru för er, innan jag går till mitt värf. — Detta är er son, förmodar jag», — fortsatte han, i det han vände sig mot Gideon och klappade honom på hufvudet. — »Du ser ut att vara lika gammal som min fosterson Henrik. Jag hoppas, att I skolen blifva goda vänner, du och han, fastän du ser en god del allvarsammare ut än han. Kanske kommer det af ditt namn, ty jag vet, att du heter Gideon. — Se icke så öfverraskad ut för det, barn! Det har jag sett i kyrkboken.

Det är ett vackert namn, måtte du blifva det värdig!»

Under dessa ord gingo de båda männen öfver lotsön ned mot stranden, och Gideon följde dem förvirrad och öfverraskad af kyrkoherdens sätt och utseende. Denne var högväxt och skulderbred. Hans ansigte egde väl icke formens, men uttryckets skönhet. Pannan var hvälfd och dragen voro mera kraftfulla än regelbundna. Det låg ett obeskrifligt uttryck af frimod och glädje, af människokärlek och öppenhet i de grå ögonen och kring den stora munnen, så att barnet ovilkorligen kände sig fängsladt däraf.

Kyrkoherdens fru kunde icke heller kallas vän, ehuru hon ännu var ung; men hon var ljus och blid och syntes öfvergjuten af det solljus, som den inre friden skänker. Man såg, att hon var lycklig. De blå ögonen strålade, och med ett vänligt leende vände hon sig till fyrmästaren, räckte honom handen och bad honom öfverse med dem, som kommo så där på våldgästning.

Till och med fyrmästar Nikodemi kunde icke motstå den tjusningsmakt, hvarunder alla de råkade, som kommo i hennes närhet. Hans röst ljöd mindre sträf, hans helsning var mindre kall än den plägade, då främlingar kommo i hans närhet. Hvad Gideon angår, så intog den främmande frun hans hjärta med storm, och hans ögon uttalade så otvetydigt hans känslor, att den unga kvinnan, då hon helsade på honom,

böjde sig ned och kysste honom på pannan. Därefter kom flickornas tur.

»Här är Ester», — sade hon, — »och här är Maria och här Henrik, våra barn, ser du.»

Gideon skakade hand med dem, den ena efter den andra; men lilla Maria slog sina armar om honom och räckte fram sin mun till en kyss, hvarvid Gideon kände sig mycket förlägen och rodnade.

»Och nu», — sade kyrkoherden, — »torde det vara tid att gå till förhöret.»

»Jag skall komma efteråt», — svarade fyrmästaren, — »sedan jag först ledsagat er fru hem till mig.»

Fyrmästaren förde nu kyrkoherdefamiljen till sitt hem. Solen bröt fram ur ett moln och lyste varmt öfver hafvet, hvars blågröna genomskinliga vågor i djupa kolonner ryckte an emot klippan, där fyren stod. Himlen var blå och hög, här och där på den summo mörka moln, som kommo skuggor och dagrar att skifta i mångfaldig vexling öfver hafsytan. Hela himlabrynet var ljust, där det sjönk ned i hafvet, som liknade smält silfver vid synkretsens rand Bränningarna lekte kring skären och sjöngo denna underfulla sång, på en gång så mäktig och så lockande, så vemodsfull och så kraftig.

»Huru vackert här är!» utbrast den unga frun och vände sig mot sin värd. — »Jag har icke kunnat fatta de kala skärens fägring, då min man talat därom, men nu förstår jag den. Jag

undrar ej på, att ni älskar ert hem och så sällan lemnar det. Här är så majestätiskt ensamt.» Hon höll inne litet förlägen.

Fyrmästaren förblef tyst. Denna hänförelse återkallade i hans minne en annan kvinnas röst, som uttalat nästan samma ord och som tillagt: »Och här vill jag med dig både lefva och dö!» — Och likvisst hade hon inom kort längtat dädan med hela sitt unga hjärtas styrka. Denna erinring kom nu hans hjärta att draga sig tillsammans i smärta. Efter en stund sade han: »Ja, visserligen är här vänt — dock skulle ni säkerligen» — tillfogade han bittert — »snart vilja lemna denna strand, här är för ensligt för — kvinnor.»

»Säg icke så!» svarade hon lifligt. — »Jag hörde nyligen en flicka från en annan kal ö säga, att hon förundrade sig öfver, att människor där kunde blifva sjuka och dö, så mäktigt kände hon inom sig kärleken till denna storslagna natur. Dess utom trifves en kvinna hvar som hälst där hon har ett hem för sitt hjärta — det må nu vara midt i öknen.»

»Ni kan på visst sätt hafva rätt, min fru, jag borde icke hafva sagt kvinnor, utan damer», — utbrast han med ännu större bitterhet, men teg därpå besvärad.

Äfven hon kände sig förlägen och vardt tyst. En tryckande känsla smög sig alt mera öfver henne, under det att de så gingo framåt, och den steg till sin höjd, då fyrmästaren med kall höflig-

het öppnade dörren till sin bostad och bad henne stiga in.

»Får jag bjuda någon förfriskning?» sporde han. — »Mitt hus är icke väl försedt i den vägen, och jag vet knappast», — fortfor han —, »om jag kan bjuda er en kopp te på förmiddagen. Jag brukar själf hvarken kaffe eller choklad, och mitt hem är ej vant vid besök af främmande.»

»Jag tackar er, men vill visst icke falla till besvär. Ett glas vatten är alt hvad jag för ögonblicket behöfver, och låt mig nu icke hindra er. Jag sätter mig på trappan, och om det icke blir regn, stannar jag hälst ute.»

Fyrmästaren aflägsnade sig, och den unga frun satte sig på trappan och såg ut öfver hafvet. Barnen voro snart som gamla bekanta och språkade muntert med hvarandra. Då och då kommo prestgårdsbarnen fram till sin mor och utbytte några ord med henne. Så vänligt och gladt de samtalade! De voro inga parallela linier, som aldrig möttes, — tänkte Gideon, — de möttes ständigt i ömsesidig kärlek. Det var älskligt att se, och likväl intogs fyrmästarens son af en bitter känsla. Ack, om han så obesväradt och förtroligt kunde tala till sin far! Nej, så talar man blott till sin mor, fortfor Gideon i sin tankegång — ja, blott till sin mor.

»Skulle du ej vilja komma och helsa på oss, Gideon?» sporde Maria hastigt.

Gideon rodnade af glädje och log, men efter

en stund svarade han sorgset: »Min far tillåter det ej.»

»Åh, jo visst», — genmälte Maria, — »om min mamma ber, säger han nog icke nej — det kan ingen, säger pappa.» — Och så sprang hon till sin mor och bad henne att få taga Gideon med sig hem med ens.

»Om din far tillåter, skulle du vara oss hjärtligt välkommen», — svarade denna. — »Skulle du icke vilja komma, Gideon?»

»Jag skulle nog vilja det», — svarade Gideon och fäste sin allvarliga blick på henne. — »Men jag får ingenstädes fara», — fortsatte han. — »Jag bör stanna här, säger min far, här är tryggast för frestelserna.»

»Ja, måhända har din far rätt», — svarade Marias mor, under det att ett tankfullt uttryck lade sig öfver hennes panna. — Mig förefaller det dock, som skulle frestelser finnas öfveralt, olika för hvarje menniska och de förhållanden hvaruti hon lefver. Säkerligen finnes det äfven här frestelser, egendomliga för ställets enslighet och de förhållanden, hvarunder du lefver. Dock din far måste veta det bäst.»

Gideon skiftade färg. Ja, nog sade den främmande frun sant. Han kom ihåg apelsinerna och ännu mer, han kom ihåg en »Robison Crusoë», hvilken samme lots fört till honom från kaptensfrun, hans mor, och »Jules Gérard, Lejonjägaren», som han gömde i ett litet hus, uppfördt af flata stenar och täckt med mossa, hvil-

ket han gifvit den stolta titeln af sitt bibliotek. Slutligen föresväfvade det honom dunkelt, att det var här, som hans mor dukat under för frestelserna. Alt detta for som en blixt genom hans hjärna, och han svarade hastigt, men sakta:

»Jag tror, att frestelserna hitta hit bättre än till fasta landet — hafsvinden för dem med sig hit, men för icke bort dem. De slå rot här på hälleberget, och de växa och växa — men min far ser dem icke.»

»Säg det till din far då!»

Gideon skakade på hufvudet.

Stackars barn, huru hans enkla ord trängde till den unga kvinnans hjärta! Hon drog honom till sig, strök smekande håret ur hans panna och kysste den.

»Jag önskar mycket, att du kunde vara hos oss emellanåt», — sade hon. — »Icke sant? Då skulle du hafva förtroende till mig?»

»Ja», — svarade gossen enkelt, — »jag tror ni skulle hjälpa mig — nu får jag bära det ensam.»

»Gideon, barn! Gud hjälper att bära alla bördor, om man beder Honom.»

Han teg och böjde ned hufvudet. Huru ofta hade han icke bedit — och hvad hade bönen bragt honom?

Lilla Maria kom nu springandes och drog Gideon med sig kring ön under den förklaringen, att nu hade han länge nog varit allvarsam — nu skulle han leka. Gideon lånade sig villigt till alla hennes infall, och snart fann han själf nöje

i leken. Än var det »Konungarike», än »Hök och dufva» eller »Kura gömma». När de slutligen, trötta vid leken, hade satt sig på en klippa, föreslog Ester, att hvar och en af dem skulle berätta något, och så förtäljde hon själf Andersens förtrollande saga om »Den lilla hafsfrun», och Gideon lyssnade med förtjusning. Det var en ny verld, som öppnade sig för honom. Diktens underbara rike framstälde sig i skära färger och på samma gång med den innerlighet, som blott ett barn kan inlägga i sin älsklingssaga.

»Hör nu på mig!» ropade Maria, sedan Ester slutat. — »Ingen berättar så som Ester — det är så att man ser det — och Henrik och jag vilja ej försöka ens efter Ester. Nej, då har jag ett annat förslag — vi skola tala om, hvad vi hälst önska oss. — Jag önskar mig ett skepp, ett stort skepp — ett ståtligt skepp, bygdt af det klaraste guld och med segel af siden och en prins till kapten, och så skulle jag fara verlden rundt. — Nå, du Henrik?»

»Jag önskar mig en fogelbössa och en skjutväska», — svarade denne.

»Och jag önskar mig alla verldens sagböcker», — sade Ester.

»Det är din vanliga önskan, Ester. Jag har en ny för hvar dag, för hvar timme», — ropade Maria. — »Ja, något nytt skall det vara. — Och du då, Gideon, hvad önskar du?»

»Ingenting.»

»Åh, käre, nog önskar du dig något.»

Gideon teg.

»Om jag vore i ditt ställe, så mycket jag skulle önska! Gideon, nog vill du hafva någonting?»

»Ah ja visst — jag ville hafva — ett tolf öres frimärke», — utbrast Gideon med en röst som darrade af undertryckt rörelse.

»Ett tolf öres frimärke!» — Utropet kom från Maria och åtföljdes af ett skratt, i hvilket Henrik instämde af fullt hjärta.

Ester, däremot såg allvarsam ut och hejdade med en rörelse på hufvudet de andras munterhet. Gideon förblef helt stilla, hans ögon voro bortvända och gråten satt honom i halsen.

»Ester, du har rätt, du är den allra bästa», — hviskade Henrik och tog flickans hand emellan sina. — »Vi bära oss dumt åt, Gideon», — fortfor han, vänd till fyrmästarens son, — »men vi tyckte, att det var en så obetydlig önskan — en som vore så lätt att uppfylla. Se här, Gideon! Jag har ännu i min västficka fyra tolf öres frimärken — vill du hafva dem?»

Gideon tvekade och var färdig att säga nej, men Ester sade bedjande: »Tag emot dem, Gideon, eller tag åtminstone ett af dem till ett tecken, att du icke är ond på oss. Vi vilja ej göra dig ledsen.»

Han kunde nu icke längre neka, utan tog ett frimärke och återlemnade de andra. Hans hjärta slog häftigt. Han hade ju nu i sin hand ett medel att komma i förbindelse med sin mor — sin stackars kära mor.

Från detta ögonblick blef Gideon tyst och förströdd. Han lekte icke mer med de främmande barnen, och till Esters täcka sagor lyssnade han blott till hälften. Om de blott snart vore sin kos, alla dessa främmande! Han längtade efter ensamheten, han hade så mycket att tänka på — och så kunde han ju icke skrifva, så länge de voro där.

Tiden gick långsamt, och mot aftonen växte vinden, som hela dagen varit frisk, nästan till storm. Kyrkoherden såg tvekande utåt hafvet, och hans hustrus kinder bleknade, då hon hörde vinden tjuta och såg de väldiga vågorna kasta sitt yrande skum högt upp emot klipporna.

»Jag fruktar verkligen», — sade kyrkoherden, vänd till fyrmästaren, — »att jag nödgas bedja eder om gästfrihet öfver natten. Att segla hem utan nödtvång med så dyrbar last» — han visade på hustru och barn — »vore öfverdåd, och dess utom är Anna så rädd på sjön.»

Fyrmästaren svarade kallt, att kyrkoherden kunde förfoga öfver honom och hans hus.

Den unga frun gjorde ett svagt försök att synas modig och bedja sin man fara, ty inbjudningens kyla kom henne att frukta nästan lika mycket för att stanna kvar som för att segla hem. Men kyrkoherden ville icke fara, och man inrättade sig, så godt omständigheterna medgåfvo, i fyrmästarens boning. En tryckande känsla hvilade öfver dem alla. Kyrkoherden bemödade sig att tala obesväradt med sin värd, men det ville icke lyckas. Fyrmästaren var fåordig och isande

kall. Han hade öfvervarit husförhöret och funnit, att kyrkoherdens kristendom föga öfverensstämde med hans egen, och han var icke den man, som kände sig fördragsam emot olika tänkande. Han fann sig ingalunda blidare stämd emot kyrkoherden, därför att denne skyggade för hemfärden och med svaghet tycktes undvika att vålla sin hustru litet fruktan och obehag. Kanske när alt kom till alt, var mannen själf rädd. Ja, utan tvifvel. Fyrmästaren drog föraktligt upp öfverläppen vid denna tanke, och den ton, hvarmed han svarade på kyrkoherdens frågor och anmärkningar, var minst tjugu grader under fryspunkten.

Kyrkoherden förstod icke rätt, hvarför fyrmästarens sätt var ännu kyligare om aftonen än på morgonen, men han anade, att han själf nu var vägd och befunnen för lätt, och efter några få försök att underhålla ett samtal blef det tyst i rummet. Man hörde blott vindens tjut och sjöns väldiga dån, då vågorna slogo mot stranden.

Fru Anna fäste sina milda blå ögon på Gideon. Om hon kunde få vara något för det stackars öfvergifna och försummade barnet! Det var hennes själs lifliga önskan. Men hon insåg blott altför väl, att det var fruktlöst att tänka därpå. Och så gjorde stormen henne orolig och nervös, och fyrmästarens tvungna gästfrihet tyngde på henne lika väl som gamla Märtas rastlösa springande fram och tillbaka, dennas slående i dörrar och klingande med nycklar eller slamrande med tekoppar. Skulle hon tillbjuda Märta

sin hjälp med att ordna tebordet och laga till te, eller skulle hon icke? Hennes vanligen så säkra omdöme svek henne nu, hon var förlägen och obeslutsam. Men så blef ändtligen aftonmåltiden i ordning och man satte sig till bords. Sedan skildes man åt, fyrmästaren gick upp i fyrtornet och kyrkoherdefamiljen till sängs, altjämt förföljda af den tyngd, som tycktes hvila öfver detta ödsliga hem.

Tidigt om morgonen voro alla i rörelse, vinden hade saktat sig och de främmande voro glada att få bege sig af. Då de väl utkommit på hafvet, gaf Henrik sitt hjärta luft med ett ljudligt hurrarop och utbrast sedan:

»Ack, så skönt att få fara därifrån!»

Ingen svarade honom, men hvar och en kände, att han uttalat allas innersta mening.

»Stackars Gideon!» sade Ester efter en stund, — »han får aldrig fara därifrån. Han får icke ens komma till oss på ett par dagars besök. Han är ett bra olyckligt barn.»

»Så få vi väl icke säga, Ester», — svarade hennes mor. — »Han är i sitt hem, han har sin far, och de omgifningar, som synas dig dystra och ödsliga, hafva genom vanan blifvit honom förtrogna och därigenom förlorat den nedslående verkan, som de utöfva på oss. Likväl tror jag, att du i viss mån har rätt. Gideon känner

sig icke lycklig, och det skulle otvifvelaktigt göra honom godt att få vara bland andra barn. Kanske får han komma en annan gång — om vi förnya inbjudningen», — tillfogade hon något tvekande, och hennes kinder fingo en högre färg vid minnet af den sårande kölden i fyrmästarens vägran till hennes vänliga bön, att Gideon skulle få tillbringa några dagar i prestgården.

»Vår bjudning kan knappast förnyas och lika litet vårt besök», — svarade kyrkoherden och drog tillsammans ögonbrynen. Hans unga hustru suckade.

»Ja, du har otvifvelaktigt rätt, Erik», svarade hon, — »men för barnets skull — kanske också», — tillade hon sakta och lutade sig fram mot sin man — »för hans moders skull.»

Kyrkoherden nickade vänligt åt sin hustru, och hans öga hvilade länge på henne, där hon satt nära seglet, så blid och intagande. Kanske gjorde han sina jämförelser emellan henne och någon annan kvinna, och han slöt med tanken: »Ja, nog torde man få söka din like.» Ett leende gled öfver hans läppar och hans panna ljusnade, men han sade ingenting vidare.

Båten, som hitintills haft lä af en holme, kom nu framom densamma, och vågorna välte sig emot båten, stora och genomskinliga och kantade med hvitt skum. Annas kinder bleknade, och hennes hand grep ett fastare tag om masten.

»Var icke rädd!» sade hennes man, — »det har ingen fara.»

»Nej, jag vill icke vara rädd», — svarade hon, men då en våg i det samma slog in i båten, bleknade hon ännu mer.

»Någon sjöhjälte blir du då aldrig, vännen min», — sade kyrkoherden leende. — »Det synes alt för väl, att du icke växt upp ibland skären. Jag skall falla af nu, så vi få mera medvind.»

En liten vridning på rodret och båten fördes nu af våg och vind mot en grupp af öar, hvilka bildade liksom en skyddsvakt framför kyrkviken. Snart gungade de sakta framåt mellan löfklädda stränder mot det vänliga hemmet, som skuggadt af lummiga träd låg djupt inne i viken. Barnen började hvar för sig uppdraga jämförelser emellan denna leende näjd och de ödsliga klipporna ute i hafsbrynet. Det var med förtjusning, som de åter satte sina fötter på fastlandet, åter skådade de frodiga gräsmattorna och de skuggrika träden. Men de tänkte äfven med ömkan på Gideon, hvilken måste sakna alt det, som utgjorde deras fröjd.

Denne satt emellertid under skuggan af sin nyponbuske och skref på griffeltafla ett konsept till ett bref, som han ville sända sin mor. Det gick icke så lätt. I trots af sina tolf år, hade Gideon aldrig hvarken skrifvit eller emottagit ett bref. Rättstafning var icke heller hans star-

ka sida, ty fastän hans far tillhöll honom att dagligen skrifva ett par sidor skönskrifning efter förskrift och var mycket noga med bokstäfvernas form, hade hand ock knappast skrifvit någon svensk uppsats. Han skref nu och strök ut, skref ånyo och strök åter ut. Han kastade emellanåt ifrån sig taflan och grät, och så tog han åter till den. Det var ett mödosamt värf att skrifva ett bref, mycket svårare än Gideon tänkt sig det. Efter långt arbete hade han dock ändtligen slutat sin skrifvelse, och om den icke sade alt så, som han önskat det, såg den åtminstone i hans eget tycke mycket prydlig ut, nedskrifven, som den var, på hvitt styft papper med stora runda bokstäfver. Med en viss stolthet inlade han brefvet i sitt kuvert och skref utanpå med lika stora runda bokstäfver: »Till Fru Kaptenskan Evelina Bark» Han satte slutligen fast frimärket och öfverlemnade brefvet åt lotsen Sjögren, hvilken lofvade att befordra det, nästa gång han skulle lotsa.

Detta bref hade så upptagit Gideons tankar, att han knappast haft tid att minnas husförhörsdagen och kyrkoherdefamiljens besök. Nu började han komma ihåg än den ena, än den andra omständigheten. Då han ensam gick omkring på ön, erinrade han sig snart alt, hvad de hade sagt och gjort, och huru den ene stått här, den andre suttit där. Huru vänlig föreföll icke kyrkoherden, och hvad Henrik och Maria voro glada! Men likväl tyckte Gideon bäst om den unga frun, som var så mild och intagande, att han ännu

tyckte sig känna huru hennes vänliga blick hvilade på honom.

Längst dröjde han dock i tankarne vid Ester och hennes saga om den lilla hafsfrun. Månne det gåfves sådana väsen? Eller var det blott en bild — en bild af Gideons eget ensamma lif i längtan efter något annat? Var det orätt af den lilla hafsfrun att längta från sitt hem? Var det en frestelse, som hon dukade under för och hvilken därför medförde olycka? Men hon älskade ju konungasonen så högt. Kan väl kärlek vara en synd? Det säges ju i Skriften, att den som mycket älskat, honom varder mycket förlåtet — och likväl blef ingenting henne efterskänkt. — Åh jo, om fem tusen år skulle hon med luftens döttrar få sväfva in i Guds rike. — Och huru ser då Guds rike ut? Det svindlade för Gideons tanke — Guds rike! — Han upprepade mekaniskt katekesens ord! Först nådens rike här på jorden — och sedan härlighetens rike i himmelen. Ja, det måste väl vara härlighetens rike. — Men hvaruti består härligheten? — Gamla Märta hade sagt honom, att saligheten bestod däruti att i hvita kläder, tvagna i lammets blod, med palmer i sina händer stå omkring Guds tron och evigt lofsjunga honom. — Ja, det måste väl vara så. — Men — ja, det var nog en syndig tanke — men kunde det verkligen vara roligt att i evighet stå med palmer i sina händer, och blef man icke trött på den ständiga lofsången, och fann ej Gud det bra enformigt att endast

höra sitt eget lof? Ja, det där förstod ej Gideon, det vore bäst att ej tänka på den saken. Ack, kunde man blott låta bli att tänka, då hvarje tanke går till synd! Men han kunde ej blifva kvitt sina tankar. De slogo ut och växte i ensamheten under dagarnes längd.

I hamnen vid V. låg emellertid briggen Arethusa och lastade. Det var ett fartyg, på hvilket hvarje sjömans öga måste hvila med välbehag. Dess byggnad var på en gång smäcker och fast. Första ögonkastet sade, att det var en snällseglare af första rang, och den hvilade på vågen som en vattenfogel, i hvarje ögonblick färdig till flygt. Dess inre var äfven prydligt. Kapten Bark hade intet annat hem än sitt fartyg. Därför var kajutan inredd med en smak och en lyx, som förrådde, att en kvinna hade varit med i rådet, då den ordnades. Sidengardiner från Ostindien, dyrbara träslag till inläggning och möbler gjorde denna kajuta till en liten salong, utsökt i sitt slag, och de hytter, som gränsade intill den, voro små underverk af bekvämlighet inom ett trångt område.

Fru Evelina Bark satt eller rättare sagdt halflåg på en soffa i salongen. Hennes små händer höllo vårdslöst ett broderi, på hvilket hon då och då sydde några styng. Stundom åter lät hon det sjunka ned emot knät och ögonen hvila

på ett barn, som lekte på golfvet. Det var en flicka, som syntes vara sex eller sju år gammal och hvilken ifrigt, men under tystnad, klädde en stor docka. Barnet var fantastiskt, ehuru smakfullt, klädt. Den vackra frun själf bar ett slags morgonrock af blekgult siden, hvilken, framtill öppen, visade en broderad hvit underklädning. Ärmarne voro öppna, och hennes runda hvita armar smyckades af högröda korallarmband. Ett dylikt halsband föll ock ned öfver hennes bröst, och håret sammanhölls med en pil af samma slag. Hon såg ännu ung ut. Det svarta håret föll i rika flätor nedåt nacken, ögonen voro klara, kinderna rundade nästan som på ett barn, munnen var leende och hakan hade en liten grop i midten. Blott ett noggrant forskande öga skulle hafva kunnat märka ett lätt veck emellan ögonen och små — helt små fåror i pannan och kring munnen, hvilka förrådde, att den första ungdomen var flydd. Men den hade flytt utan att trycka någon stämpel af lidande eller svårmod på detta fagra rosiga ansigte. Hela den lilla varelsen, som satt där uppkrupen i soffan, liknade en förkroppsligad solstråle, lysande, fager och lätt — en fröjd för ögat och för sinnet — men så flyktig, så tanklös — så intagande och förtjusande — och så intet mer.

Hon lutade sig ned mot barnet och lekte med det. Hennes skratt klang nästan lika muntert som den lilla flickans, och hon syntes vara hennes syster snarare än hennes mor. Hvad Gide-

on angår, skulle han, om han varit där, hafva sett nog allvarsam ut för att kunna föreställa hela den täcka gruppens farfar.

Kajutdörren öppnades, gardinerna skötos åt sidan, och kapten Bark själf trädde in. Frun sträckte armarne emot honom, och flickan sprang upp från golfvet, helsande honom med ett glädjerop. Han smekte henne flyktigt och gick därpå fram till sin hustru.

»Låt mig nu fånga dig och dröj en stund hos mig», — sade Evelina, hållande honom omslingrad med sina mjuka armar.

»Ja, jag tänkte verkligen dröja här en stund», — svarade kaptenen, — »där uppe är så solhett.»

Han satte sig på soffan och drog upp ur fickan några tidningar och bref. — »Se här, fru kaptenska», — sade han och lemnade henne ett tjockt bref med stor barnslig utanskrift — »jag undrar just, hvad du har för korrespondenter.»

Hon tog emot brefvet, vände det förvånad i handen och bröt det sedan. Det var Gideons bref. Hon ögnade hastigt igenom det.

»Stackars gosse!» sade hon sedan med en min midt emellan gråt och skratt.

»Hvilken gosse?» sporde hennes man i tankspridd ton.

»Åh jo, gossen vid fyren, du vet», svarade hon, fortsättande läsningen. — »Nej, detta är verkligen lustigt!» utbrast hon. — »Stackars barn, jag får lof att läsa det för dig.»

»Jaså — som du vill, jag är idel öra», — sade kaptenen och lade ifrån sig tidningen.

Den vackra frun log, men med ett halft vemodigt löje, och började sedan läsa, hvad som följer:

»Dyra älskade moder!

Det är så underligt att skrifva dessa ord, som jag knappast kan minnas mig hafva uttalat. Blif icke ledsen, moder, jag vill icke göra dig bedröfvad. Nog mins jag dig, du var så fager och glad och jag älskade dig så högt. Nej, jag menar icke så, jag har dig ännu så kär och jag längtar ständigt efter dig. Det gör mig mycket olycklig att du ej är här hos mig. Jag tycker understundom, att jag skulle vilja gråta, därför att du dukat under för frestelserna, gråta så att mitt hjärta brast därvid. Nej, dyra moder, jag säger icke så för att förebrå dig något. Ack, jag vet nog, huru svårt, nästan omöjligt det är att motstå alt det, som drager och lockar till synd. Jag kan ej förstå, hvad min fader menar därmed, att man är i säkerhet för frestelserna här på ön. Ack, jag frestas dagligen så hårdt. Månne det kan vara värre där ute i verlden? Jag vet, att du lidit och nu måste vara gammal och icke mera så dägelig, som du en gång var. Men jag frågar icke därefter, du är mig lika kär för det, och jag längtar mycket efter att en gång få se ditt ansigte. Jag undrar, om du är skrynkligare än gamla Märta, men jag skall ändå hålla dig lika kär. Jag hoppas

blott, att du ej gråtit dina ögon röda och dunkla. Men om de också äro det, sörj ej, kära moder, du är i alla fall min egen moder, min dyra, älskade moder. Säg mig, kan jag aldrig få komma till dig? Du kan ej tro, huru dagarne äro ensliga och långa här vid fyren. Ja, du kommer nog ihåg det. Låt mig få se dig. Ack, låt mig få se dig ännu en gång, innan jag ledts ihjäl. Farväl nu, kära moder. Jag måste sluta, fastän jag nog skulle velat säga dig mycket mera. Din egen son Gideon.

P. S. Så när hade jag glömt att tacka för alt, hvad du gifvit mig, böcker och apelsiner Tack, kära goda moder! Jag tycker mycket om böckerna, men mer om dig. Låt mig blott få se dig än en gång.»

»Stackars pojke!» sade kaptenen, ögnande igenom brefvet, som hans hustru lagt ifrån sig. — »Det gör mig ondt om honom.»

»Om vi kunde få hit honom, Rudolf», — inföll hans hustru.

»Hvad tänker du på?» genmälte kaptenen. — »Det är omöjligare än att taga ned sjustjärnorna.»

»Emellertid gör det mig ledsen att tänka på honom», — sade Evelina och lade hufvudet behagfullt åt sidan

»Låt du bli att tänka», — återtog hennes man, — »det borde du egentligen aldrig göra, det kommer blott oreda åstad. Jag önskar att du aldrig tänkt på pojken. Det var en dumhet

att skicka honom saker och påminna honom om dig, det sade jag alltid. Däraf kommer ingenting godt, sade jag, men Arethusas herskarinna var af motsatt mening.»

»Nå ja, hvad skadade det egentligen?» svarade den vackra frun, i det hon steg upp och med en smekande rörelse lade en af sina välformade armar om mannens hals. — »Ett barn har ej så djupa känslor — inom kort skall han hafva glömt alltsammans.»

»Jag är icke alldeles af den tanken, då barnet är ensamt och öfverlemnadt åt sina egna funderingar, utan att något afbryter dem. Han skall minnas dig och sakna dig mer och mer.»

»Stackars gosse!» sade hon nästan gråtande. — »Jag ville göra honom en glädje.»

»Ja, det händer, att det man ämnar till glädje vänder sig till sorg», svarade Rudolf Bark med en suck, — »det händer äfven djuptänktare människor än dig.»

»Hvad menar du?» frågade hon häftigt.

Han svarade ingenting, utan böjde sig ned och tog dockan ur sin lilla dotters hand.

»Nå, kära Amy, jag tror, att du nu åter fått en ny klädning åt din docka.»

»Ja, Amy är ett mycket lyckligt barn», svarade den lilla allvarsamt. — »Amy får alt, hvad hon vill — det har mamma nyss sagt mig. Det fins andra barn, som aldrig få dockor och som aldrig få segla öfver det stora blå hafvet — stackars, stackars barn!»

Fadern vände sig bort ifrån dottern, och Evelina gaf henne ett litet tecken med handen, hvarpå hon gick ut.

»Om jag förstår, hvart du vill komma, Evelina», — sade kaptenen till sin hustru, och en uppmärksam åskådare skulle hafva märkt, att han var förargad. — »Om jag förstår, hvart du vill komma», — upprepade han.

»Tror du jag vet det själf», — svarade hon småleende, — »tror du jag någonsin vet det, Rudolf? Jag är ögonblickets barn, som handlar och talar af ingifvelse. Hvad jag tänker, det säger jag utan biafsigter.»

Hon hade stigit upp och stod bredvid honom i hela glansen af sin fägring.

»Tror du jag gör upp några planer?» sporde hon leende.

»Solstråle!» sade han och slog armen om hennes lif.

»Åskmoln!» svarade hon skrattande och hotade honom med fingret. — »Tror du ej, att jag märker, att du nu är vid dåligt lynne och att ett oväder snart kommer att urladda sig öfver våra menlösa hufvuden. Jag förmodar, att du redan, innan du gick hit ned, skickade kajutvakten till väders, och snart få väl Amy och jag samma befallning.»

»Hvad du skulle taga dig väl ut uppe i mastkorgen med alla dina spetsar och garneringar, Evelina», — återtog mannen skrattande, — »alldeles som en araspapegoja i brokiga färger.»

»Brokig? — Jag är aldrig brokig», — invände Evelina ifrigt.

Han låtsade icke höra henne, utan fortfor skämtande: »Men du kommer aldrig så långt som i mastkorgen. Långt innan du hunnit dit, hade du redan trasslat in dig i ditt långa släp och fallit öfver bord.»

»Till stor glädje för kaptenen, som blott för det ändamålet skickat upp sin stackars hustru till väders, emedan han längtade efter ombyte — han är så ostadig. Men jag undrar just, huru här skulle blifva ombord — min sann hade jag icke lust att drunkna för att sedan gå igen och se.» — Hon tystnade tvärt och bleknade.

»Hvad fattas dig?» frågade kaptenen.

»Ah, Rudolf, så dumt af oss att skämta så här lättsinnigt! Hu! jag vill icke drunkna och sjunka ned i de kalla vågorna. Jag vill lefva — jag har en sådan fasa för döden.»

Hennes kropp skakades liksom af en lätt frossa, och hon smög sig skälfvande intill sin man, men öfver det fagra ansigtet drog liksom en skugga af åldring och lade något kantigt och förvissnadt däruti.

Äfven kapten Bark hade blifvit allvarsam. Han strök med handen öfver hennes mörka hår och stirrade tyst framför sig.

Snart lyfte hon dock upp sitt hufvud och skakade med en behagfull rörelse tillbaka sitt hår och strök sig öfver pannan, liksom för att jaga bort de dystra tankar, som ett ögonblick genomfarit

hennes hjärna. Hon log derpå, och det var liksom hon med det samma skakat af sig den skugga af ålderdom, som sväfvat öfver hennes anlete. Hon var åter ung. Vid ett flyktigt ögonkast skulle man knappast trott henne vara mer än tjugu år.

»Hvad jag är barnslig!» sade hon leende, — »men tanken på detta barn, som går där i ensamheten med sin tyrann till far, marterar mig och kallar fram tusen dystra tankar hos mig.»

»Hvad vill du, att jag skall göra därvid?» svarade mannen otåligt. — »Jag beklagar gossen — det är alt hvad jag kan göra.»

»Tänk dig att vi taga honom med oss, då vi om en kort tid segla till Indien.»

»Du är tokig, Evelina.»

»Inte så tokig, Rudolf. — Tänk riktigt på saken! Det är för gossens eget bästa. Han skulle under din ledning blifva en duglig sjöman — han har ju en framtid och den går alldeles förlorad för honom, om han ej snart kommer från fyren. Åren gå, under det han vistas där, utan att lära något annat än att blifva människoskygg och ensidig, dyster och mulen som sin far.»

»Och får han så en gång i framtiden en solstråle till hustru, så jagar han henne ifrån sig med sin stränghet och sina förryckta ideer — och hon far sin kos.»

»Prata nu icke tok, Rudolf!»

»Ja, det är en af oss, som pratar tok — som

vill röfva bort barn, alldeles som vore hon en gammal zigenerska.»

»Jag vet att du är god och att du vill taga gossen.»

»Jag vet, att vi ej kunna det, utan att det blir den allra värsta uppståndelse. Fyrmästar Nikodemi är ej att narras med.»

»Men om gossen följer med oss godvilligt?»

»Hans far skulle telegrafera till svenska konsuln i första hamn, som vi lägga till uti, och bedja honom taga gossen ifrån fartyget, dit han blifvit lockad, och skicka hem honom med första lägenhet.»

»Tror du då, att han får veta hvart gossen tagit vägen?»

»För att begripa det behöfver han väl icke vara någon trollkarl.»

»Kanske skall han aldrig mera bry sig om gossen eller vilja se honom, som kommit att tänka på sin stackars mor och vill följa henne.»

»Det skall han icke. Med dig var det helt annat — han ansåg, att du hade din fria vilja. Ett barn betraktar han däremot såsom otillräkneligt — och dess utom skall han anse för sin pligt att rädda barnet från oss. Eller tror du må hända, att fyrmästaren har höga tankar om någondera af oss?»

»Visst icke det — men jag tror mig känna honom bättre än du.»

Kaptenen blott hvisslade.

»Rudolf!»

»Evelina!»

»Tänk på saken, säger jag.»

»Och jag däremot säger: Tänk aldrig på saken!»

»Kan du ingenting göra för honom?»

»Nej, intet.»

Evelina vände sig bort och grät.

»Se så, min vän, du skall snart glömma altsammans, du plär icke vara den, som länge sysselsätter dig med samma sak.»

»Jo, Rudolf, den här skall jag alltid tänka på.»

Han ryckte på axlarne och vände sig om för att gå.

»Du kan väl åtminstone låta mig besöka honom», — snyftade hon.

»Besöka honom? — i hans fars hem? Du förvånar mig.»

»Åh nej, inte där.» Vi kunna ju träffas hos lotsen Sjögren», svarade frun, ännu gråtande.

»I ditt ställe ville jag det icke; men som du själf behagar.»

»Den käre gossen, att tänka det han tror mig vara gammal och skrynklig som den där gamla hexan, hvilken sköter hans fars hushåll!» mumlade hon.

»Jaså, det är således därför», — sade kaptenen med ett litet skratt. — »Nå, jag undrar icke på, att du vill stå för hans ögon och minne så förtjusande, som du är, och icke såsom en gammal hexa.»

»Afgjordt således att jag far?»

»Om du så önskar», — svarade mannen i

missnöjd ton. — »Jag vill icke vara någon tyrann, som nekar dig att se din son; men jag anser det ytterst oklokt. Hvem vet, hvad som kan hända?»

»Åh, ingenting skall hända», — svarade hans hustru. — »Fyrmästaren går aldrig till lotsön.»

»Ännu en gång — som du vill — men» —

»Säg inga men, som förderfva den förut ganska vackra meningen», — sade Evelina och kastade sig lekfullt till sin mans bröst. — »Låt det blott vara: Gör, som du vill — det låter så bra — och nu i förtroende en fråga», — fortfor hon med inställsam röst: — »om jag inte kommer ensam hem — hvad säger du då?»

Kaptenen gjorde en afvärjande rörelse med händerna.

»Skickar du mig till väders för hela resan?»

»Skämta icke, Evelina.»

»Du skall vara god emot det stackars barnet.»

»Jag plär väl aldrig vara hård emot någon på mitt fartyg — men» —

»Se så, var god nu igen! Förderfva icke alt med ett men! Du lofvar att vara god emot honom?»

»Nej, du skall icke taga hit honom.»

»Icke taga — men om han ej vill skiljas vid mig mera, sedan vi ändtligen åter träffats — om han ej vill lemna mig mera, Rudolf — då har jag verkligen icke hjärta till annat än att taga honom hit. Jag vet, hur lycklig han skulle vara här, ty du är god, ehuru du någon gång

vill skrämma oss och tar en sträng min. Och vidare, min vän — han lär ingenting på ön mer än sina böner, förmodar jag. Se på detta bref! Är det sådant, som en tolfåring under vanliga förhållanden skulle hafva skrifvit det? Amy skrifver mycket bättre.»

»Gör jag det? Det var mycket roligt», — hördes den lilla flickans röst, — »du sade i går, att jag icke skref als bra, mamma.»

»Hm! gjorde jag det?» sade Evelina. — »Om jag det gjorde, så var det väl därför, att du stundom slarfvar och skrifver sämre, än du kan, när du är ordentlig och allvarsamt bemödar dig att skrifva väl. Men du kan visa pappa, hvad du skref i förgår — det är åtminstone jämförelsevis vackrare än det här brefvet.»

Amy kom helt stolt med sin skrifbok, och samtalet om Gideon afslöts.

Kapten Bark talade icke vidare med sin fru om Gideon. Han hade sagt sin mening och tviflade icke ett ögonblick, att den var lag för hans hustru. Han var van vid lydnad om bord på briggen Arethusa, och han misstänkte icke ens, att där var myteri och det till på köpet i kajutan. Han var en handlingens, icke en reflexionens man, och då alt ögonskenligen böjde sig för hans vilja, märkte han icke, att denna böjdes likt ett rö för hans hustru. Han anade sannerligen icke, huru

rätt han hade, då han skämtande kallade sin lilla fru för Arethusas herskarinna. Det var i själfva verket hon, som enväldigt herskade ombord. Men man måste göra henne den rättvisan att erkänna, att, om alt böjde sig för hennes spira, så var denna också blott en blomma. Hon älskade njutning och ville göra alla lyckliga, liksom hon var det själf. Hon ville se alla nöjda omkring sig, ty mulna ansigten vållade henne obehag. Hon hyste måhända inga varmare känslor för någon, men hon var vänlig mot alla och ville främja allas trefnad. Hon var icke mäktig någon stor uppoffrande kärlek, men hon höll af alla, som kommo i hennes närhet, — helt lagom. Det var behagligt att vara älskad om bord, att se bistra, solbrynta ansigten ljusna upp i ett leende, då kaptenens fru syntes på däck i en sky af siden och spetsar, hållande Amys hand i sin och vandrande fram och åter med ett smålöje på sina läppar så lik en dag i »solblank stiltje», som matroserna sade. Det fans ingen om bord, som ej vid något tillfälle fått röna vänlighet af Evelina — bekommit en kopp kaffe eller te, eller en grogg extra. Det fans ingen, till hvilken hon ej talat med intresse och deltagande och till hvars ord hon ej lyssnat med uppmärksamhet, då han talat om sina personliga förhållanden, om hem och föräldrar eller hustru och barn.

Det var så hennes sed, och de älskade henne, dessa enkla sjömän, nog för att kunna gå i döden för henne, om så påfordrades. Hon visste

det, och det ökade hennes trefnad om bord. Egentligen gjorde hon intet uteslutande för andra, medvetet eller omedvetet var hon alltid själfvisk. Det vållade henne nu en känsla af obehag att tänka på Gideon, hvilken syntes henne så ensam och olycklig, sedan hon kommit åter till Sverige efter flere års bortovaro. Hon kunde nu icke afhålla sig från att sända honom gåfvor och söka förmildra hans belägenhet och med detsamma sina egna samvetsförebråelser, om man så får kalla denna känsla af obehag, som någon gång oroade fru Evelina.

Om man på heder och tro frågat henne, huruvida hon varit i sin fulla rätt gent emot sin förre man, skulle hon hafva svarat, att hon här vid lag hade intet att förebrå sig, och hon skulle måhända, för att styrka sitt påstående, hafva förtäljt sin lefnadshistoria, i fall man velat lyssna därtill.

»Ack», — skulle hon hafva sagt, hvälfvande sina vackra ögon, — »han var min första kärlek. — Ni vet, att flickor ha så dumma svärmiska känslor. — Jag gick och läste, min mor var enka och hon hade ett gästfritt hus. Min syster var ett år äldre än jag och ute i stora verlden — så stor som den kan vara i en småstad», — tillade hon med sitt lilla, behagligt klingande skratt. — »Hon var mycket vacker — ack, så vacker — det var Amys mor, och flickan liknar henne på ett hår. Jag var ännu inte utkommen, utan gick, som jag redan sagt, och läste min nattvardsläs-

ning. En vacker afton, då jag var ensam hemma, får jag det infallet att gå och höra på en kolportör, som höll bibelförklaring. — Det var dumt, och mamma skulle hafva förbjudit mig det, om hon varit hemma, men hon var det icke. Rosa och hon voro på bal hos konsul P.

Kolportören var en väldig predikant — jag var femton år — jag måste erkänna det, fast jag blygs däröfver — han gjorde ett häftigt intryck på mig. Då jag sedan skulle gå hem, regnade det, som om himlen varit öppen, och jag hade ingen paraply. Jag hade en hatt med rosafärgade plymer — den skulle nu bli alldeles förstörd, och vi voro långt ifrån rika, fastän vi höllo af att ha elegant. Jag stannade i dörren utåt gatan och — jag skäms för att säga det — grät, till en del för hatten, men också för de ord, som jag hört — det var stränga ord, och jag var ju egentligen ett barn. Jag stod så en lång stund, och menigheten gick mig förbi utan att märka mig. De talade alla om predikanten och om att vända åter från syndens väg och skilja sig från verlden och försaka verldens lust. Då ropade det högt inuti mig, att äfven jag ville handla så. Men därpå tänkte jag — det var ju en egendomlig tankeförbindelse — på min systers baldrägt, som klädde henne så väl, och en sådan skulle jag nu aldrig få bära — den hörde ju till verldens lust, och jag grät ännu mer.

»Hvarför gråter Ni?» frågade en röst tätt invid mig.

Jag såg upp. Det var en man, som stod där med mörka ögon och ett så underligt strängt, men ändå så tilltalande utseende.

»Jag skulle vilja — jag skulle så gärna vilja», — snyftade jag, — »men jag kan icke» — och så föllo mina blickar på hans paraply, och jag bad honom väl med ögonen att få låna den.

»Tillåter Ni, att jag följer Er hem?» sporde han och drog min arm under sin, i det han spände upp sin paraply. — »Ni har intet skydd för regnet.»

Jag följde honom. Vägen var lång, och vi gingo sakta. Han talade till mig nästan på samma sätt som predikanten om att fly synden — och synd var nästan allting — och lefva i Gudi i tro och hopp. Han talade om evigheten, som ingen ända har, hvaremot lifvet här på jorden är en försvinnande stund. Jag hörde på honom — otvifvelaktigt hade han rätt, trodde jag i min barnslighet.

Jag talade nu om för honom, huru upprörd jag blifvit af aftonens föredrag och huru gärna jag skulle vilja vandra på den väg, som leder till himlen. — Han lofvade bedja för mig, hvarvid jag kände mig både rörd och tacksam. Han fick veta af mig, att min mor och syster voro borta på bal, och han ryste därvid och kallade mig ett litet lam, som genom Guds nåd skulle blifva frälst, och han talade till mig, liksom skulle han möjligen själf blifva medlet därtill.

Det var första gången jag såg fyrmästar Nikodemi.

Jag återsåg honom därefter ofta, ty jag skilde mig från min mor och min syster mer och mer, och jag råkade in i en umgängeskrets, där han var en hvardagsgäst och där andliga föredrag höllos nästan hvarje kväll. Likväl anade min mor intet om min förändrade sinnesriktning, då jag hemma var sådan, som jag alltid varit. Jag drogs åt tvänne håll, trots alla föreställningar att jag ville tjäna både Gudi och mammon och att detta vore omöjligt.

Jag konfirmerades, och på sommaren reste vi bort. Då vi återkommo om hösten, var min andliga väckelse nästan bortblåst, men min känsla för den mörke sjömannen med de djupa mäktiga ögonen stannade kvar. För att återse honom besökte jag samma sällskap som förut, och då vi råkades, klappade mitt stackars barnsliga hjärta af glädje. Kort därefter fick han platsen som fyrmästare, och jag följde honom dit som hans hustru.

Han var kanske god emot mig och älskade mig på sitt sätt, och många underliga griller hade han satt mig i hufvudet. Han talade om att lefva för evigheten och om vårt korta jordiska lif. Jag fann det, försäkrar jag, rätt långtrådigt där ute vid fyren, hvarest jag satt i fyra runda år, och evigheten var ändå så fjärran. Så kom underrättelse om min stackars systers förlofning, och jag bad att få besöka min familj, men fick

nej och blef så hemma. Ett år därefter skulle bröllopet stå, och jag erfor en känsla, som om jag skulle dö, i fall jag ej komme dit. Och sedan fick jag klädningar. De klädde mig så utmärkt väl, jag hade under hela denna långa tid endast varit klädd i ylle af mörk färg som en kväkerska. Tänk då min glädje att erhålla sådana vackra saker, som min kära syster valt åt mig, och icke få bära dem! Nej, jag måste fara dit. Jag blef nekad, men for ändå — en hustru är väl icke en slafvinna heller. — Åh, hvad jag roade mig! Jag dansade så, som jag aldrig gjort det förr, och fröjdade mig åt lifvet. Och så efter fjorton dagars glädje och njutning skulle jag vända tillbaka till fyren, sitta där ensam och lyssna till hafvets brus och jollra med min lille son. — Ja, ser Ni, denne son var det, som hade satt mig i stånd att uthärda lifvet där borta, och det var till honom jag återvände.

Jag tänkte, att min man skulle vara glad då jag kom åter, men nej — han blef ju aldrig glad. Han talade hårda ord och påminde mig, att han en gång bedt mig välja emellan min mor och min syster å ena sidan samt honom å den andra, och att jag då i min barnsliga blinda kärlek valt honom. Och vidare att han då sagt mig: »Intet eller allt, Evelina», — och att jag då svarat: »Allt» — men nu ville gifva honom intet. Därför sönderslet han det band, som förenade oss. Jag hade valt ännu en gång, sade han, och förkastat honom. — Jag var en tokа —

kunde något bättre hända mig? Men jag grät och bad att få stanna. Han svarade mig hotande: »Intet eller alt.»

Jag vände honom då till hälften ryggen och genmälte: »Nå intet då, efter du så önskar.»

»Det var som jag trodde», — svarade han.

Dagen därpå var jag ånyo på väg till barndomshemmet. — Det är historien om mitt första äktenskap.

Hvad mitt andra angår — så — ja, kom om bord på briggen Arethusa, och Ni må själf döma, om det är lyckligt. Kapten Bark var min systers lycka, och han är nu min, ty han är en man, icke en svärmare. Han kan vara barsk nog ibland, men han lefver icke för evigheten och gör icke lifvet surt för alla dem, som han kommer i samkväm med, blott för att de skola längta efter evigheten. Evigheten — hvem vet, när den kommer? Emellan denna stund och evigheten torde ligga ett helt lif af växlande fröjder, njutningar och kanske sorger. Men ack! må vi söka att förvara oss emot ledsnaden, ty den trycker mer än sorgen. Jag sörjer öfver förlusten af min gosse, men ändå — ledsnaden vid det enformiga lifvet där ute vid fyren var värre. Mot den fans ingen tillflykt, huru mycket jag än försökte, både arbete vid köksspisen och vid synålen — ja, sång och till och med skriftställeri. — Nej nej! Ledsnaden var bofäst där, och den kunde icke drifvas ut.»

Här gör kanske Evelina en föraktfull rörelse

på sina hvita axlar, och barmen häfver sig likt vågorna under henne. Vi kunna märka det i månskenet genom den svarta spetsmantilj, som hon tagit på sig för att skydda sig mot sommarnattens kyla på Arethusas däck.

Men vi återtaga tråden af vår berättelse.

Evelina Bark underhöll en brefväxling med sin son genom lotsen Sjögren. Hon skickade till honom papper och frimärken, men förbjöd honom att låta någon veta det mer än Karin, hennes forna tjänarinna, och dennas man. Gideon njöt af denna brefväxling på samma sätt som af hennes gåfvor. De vållade honom likväl en glädje, som var alt för starkt uppblandad med oro och samvetsförebråelser. Det oaktadt skulle han ej hafva velat undvara hennes bref, så vänliga och behagfulla voro de som hon själf. De fröjdade honom med berättelser om de sjöfärder, hon skulle företaga på Arethusa, och hon framkastade, huru lycklig Gideon skulle vara, om han liksom Amy finge följa med öfver det mörkblå växlande hafvet till de nejder, »där sommaren har sitt hem». Hon talade till Gideon så, som man talar till en fånge om friheten, och i hans själ tändes en glödande, förtärande längtan. Gideon måste mer än en gång säga till sig själf, att det var frestelsens röst — den lockade honom icke mindre för det. Hon talade äfven till honom i obestämda ordalag, huru hon en dag skulle komma till honom och kanske föra honom med sig bort till ett lif i frihet och fröjd; men alt detta var som

en hägring skådad på afstånd — en dimmig fjärrsyn. Hon bad Gideon icke fästa någon lit till hennes ord, men han gjorde det likväl, och han råkade småningom i ett öfverspändt sjukligt och nervretligt tillstånd.

Hans hjärta förtärdes af längtan och oro. Hans dagar voro utan lugn, hans nätter utan sömn. Han spratt till vid hvarje buller och skiftade färg hvar gång han hörde några fotsteg, vore de ock blott gamla Märtas. Han vardt blek och förlorade matlusten, och så led sommaren framåt.

Det var en solblank eftermiddag, som Gideon satt vid sin nyponbuske, hvilken allaredan utvecklat hela sin rosenprakt och åter mist den, så att den nu stod blottad på blommor, medan deras blad ännu lågo strödda kring rötterna. Han höll Euklides i handen och stirrade på boken. Inga vinklar i verlden kunde nu fängsla hans uppmärksamhet. Han var frånvarande, hans tankar gjorde långa resor öfver verldshafven, och han följde sin mor på ströftåg till de öar, »där sommaren har sitt hem», men han såg endast henne. Förunderligt! Oaktadt alt sträfvande mäktade han ej att föreställa sig henne såsom gammal. Nej, hon stod ung och blomstrande för hans inre syn. Det fårade anlete, de skumma ögon, som han bemödade sig att tilldela henne,

föllo bort, så snart han lät inbillningskraften spela fritt, och han såg henne ung och intagande, såsom minnet tecknat hennes bild från den tid, då han var ett spädt barn.

Som han så satt, smög sig Karin fram till honom.

»Kom öfver till lotsön!» sade hon hviskande och såg sig omkring till alla sidor med en rädd blick. — »Där är någon, som vill träffa er.»

Gideon sprang upp, han visste fullväl, hvem det var. Det var ju hans mor. Hans blod rusade mot hans hufvud, hans pulsar bultade, och han visste knappast, hvart han styrde sina steg. Karin måste räcka honom handen, och han följde henne, bedöfvad af så mycken glädje, men ändå med en aggande oro i sin själ.

Inom kort var han inne i lotsstugan. Karin öppnade dörren, sköt in Gideon och tillslöt den åter. Han hade så när skrikit till, han var rädd att blifva lemnad allena med henne — den främmande. Han tvang sig till tystnad, men stannade orörlig vid dörren utan att se upp. Han märkte likväl kanten af en brun sidenklädning och där nedanför en liten fin sko af guldskinn, hvaromkring det syntes honom, liksom samlade sig solstrålarne, då de lekte på det hvita, med enris rikt beströdda golfvet.

»Caro mio, skall du icke komma hit och helsa på din stackars mor med de fårade kinderna och det grå håret, som nedböjd och åldrad med ögonen röda och skumma af gråt väntar sin gosse?»

Rösten var vänlig, men Gideons ömtåliga öra träffades af den gäckande tonen däruti. Det var icke så han tänkt, att hon skulle tala till honom. Han rodnade — det var mera harmens än glädjens rodnad — och slog upp sina ögon. Åh, där stod hon ju, hans unga fagra mor med sina klara ögon, sitt mörka lockiga hår och friska röda kinder. Hon stod där midt på golfvet i det skarpa solljuset, och det föreföll honom, att solstrålarne samlade sig omkring henne liksom i en brännspegel och studsade åter ut därifrån, kommande hennes hår, hennes krage, guldkedja och bruna sidenklädning, ja ända till den lilla skon med sin rosett och gyllene spänne, att glänsa likt bleknade solstrålar. Hon var sig så lik som i hans tidigaste minne. Han rusade fram och slöt henne i sina armar.

»Nå nå, far sakta fram!» sade hon med samma vänliga, men lätt gäckande ton som tillförene. — »Du kunde ju krossa din stackars gamla mor.»

»O moder», — bröt det fram från Gideon, — »huru ung och vacker du är!»

Han suckade tungt, hon var ju alldeles sådan, som han mindes henne, men ej sådan, som han tänkt. Hon hade således ej lidit och sörjt.

»Tokiga barn, det är väl ingenting att sucka öfver, att jag är ung och vacker», — sade hon leende och såg på honom med denna halft ömma, halft skälmska blick, som så väl passade hennes bruna ögon. Hon for med handen öfver hans panna.

»Om jag vet, hvarifrån du har ditt ljusa hår», — sade hon. — »Det är liksom på en tafla, som jag sett någonstädes. Både din far och jag hafva mörkt hår, men jag har alltid älskat ljusa lockar». — Hon kysste dem flyktigt och fortfor: »Och en af dem har jag ständigt burit på mig. Den har följt mig öfveralt till ett minne af den son, som glömde mig i sitt ide, men som jag alltid ville tänka på.»

»Ja, jag hade nästan glömt dig, moder», — stammade Gideon, — »men jag var så liten, då — då» —

»Då jag drefs därifrån, menar du», — ifylde hon. — »Ja, dig vill jag icke göra några förebråelser, du kunde icke minnas mig.»

»Likväl hade jag ej glömt dig, moder. Jag mindes dig, och jag skulle hafva igenkänt dig bland tusen. Jag grät understundom af längtan efter dig — men ännu mera grät jag — därför att du höll verlden kärare än Gud och föll.»

»Hvem har sagt så?» sporde Evelina häftigt. — »Dock jag behöfver ej fråga — din far.» — »Ja.»

»Det är honom likt», — utbrast hon med bitterhet.

»Åh, du skall icke tro, att han sade det godvilligt, jag tvang honom därtill med mina frågor. Han talar aldrig om dig.»

»Det är bäst så», — utbrast hon med ett litet skratt — »klokast för honom åtminstone, som hade hela skulden, om han vill vara rättvis.

Dock, Gideon, mitt barn, vi vilja glömma honom, vi skola, också vi, aldrig tala om honom — då du nu följer mig bort — långt bort från den förhatliga fyren vid Ödgrimsskär. Icke sant, det vill du ju? Kom, ingen tid är att förspilla! Arethusa kryssar här utanför. Kom, låt oss stiga i båten! Kom, Gideon, vi få sedan tid att talas vid där ute.»

Hon log och räckte handen emot sonen, och denne stod i begrepp att fatta den, då dörren hastigt öppnades och fyrmästar Nikodemi inträdde.

Efter åtta års skilsmässa stodo de forna makarne åter ansigte mot ansigte.

Evelina skiftade färg och drog sig baklänges ett par steg, men stannade sedan orörlig.

Fyrmästaren å sin sida stod ännu kvar med handen på låset och med dödsblekt ansigte.

Det vardt tyst där inne. Gideon sjönk ned på en stol helt förfärad och lät sin blick irra från den ene till den andra, i tysthet jämförande dem. Hon stod där så ung, så vän, och solstrålarne samlade sig omkring henne till en lysande krets och spridde sig åter ut öfver rummet. Och han stod där i skuggan, så gammal, så grånad och åldrad i förtid.

Huru förunderligt, att Gideon, som egnat floder af tårar åt sin moders lidanden, aldrig tänkt på sin faders! Men nu, då han såg honom med det bleka ansigtet sammandraget i smärta, nu förstod han, att äfven fadern lidit djupt, och barnets hjärta veknade för fadern såsom aldrig förr.

Evelina teg fortfarande, hon kände instinktlikt, att hvarje ord skulle förvärra hennes ställning gent emot hennes öfvergifne man. Han däremot gick några steg framåt och stannade åter.

»Du är åter här», — sade han med dof röst.

Hon böjde på hufvudet till ett jakande tecken, men teg.

»Hvad är meningen med detta besök?» fortfor han. — »Hur vågade din fot träda på dessa klippor? Hvad vill du här?»

»Träffa min son», — svarade Evelina med en röst, som hon förgäfves sökte göra stadig.

»Du hade lofvat att lemna honom åt mig», — återtog han med dämpad vrede, — »du hade lofvat vara död för honom.»

»De döda gå stundom igen, säges det», — svarade hon med något trots i tonen. — »Mödrar gå igen, då barnen lida.»

»Lida? — Gideon är fullkomligt lycklig, eller var det åtminstone, innan du blandade dig in i hans lif.»

»Fråga honom?» svarade hon med ett litet tvunget skratt.

Fyrmästaren vände sig mot Gideon. Denne satt sammansjunken på en stol och såg så fullkomligt olycklig ut, att till och med hans fader blef slagen vid hans åsyn.

Evelina begagnade sig däraf. — »Stackars mitt barn», sade hon smekande, i det hon gick några steg åt den sidan, där Gideon satt. — »Du

är visst icke lycklig, det ensamma dystra lifvet hos din far skall döda dig. Kom, följ din mor!»

»Följa henne!» ropade fyrmästaren. — »Det var då för att stjäla honom ifrån mig, som du kommit hit. Du tänker dåra honom, du fagra lockande kvinna utan själ.»

»Du gör ju honom icke lycklig», — svarade hon i trotsig ton, sedan hon fullt hemtat sig från den första förvirringen, som detta oväntade möte alstrade hos henne. — »Du gör honom olycklig, stackars barn.»

»Jag söker göra honom till en kristen och till en människa, som känner sina pligter och har aktning för dem», — svarade fyrmästaren.

Evelina kände sig träffad af denna förebråelse, hon teg ett ögonblick, därefter sade hon tvekande:

»Må Gideon själf bestämma, hvilken af oss han vill tillhöra!»

»Han är ett barn», — sade fyrmästaren och riktade på Gideon en blick, i hvilken en hel verld af lidande, ångest och kärlek var sammanfattad.

»Ja väl», — fortfor Evelina med mera fattning, — »han är ett barn, men» — tillfogade hon triumferande — »barnets instinkt bedrager sällan. Välj, Gideon! Välj emellan att stanna här såsom förr med din far, eller att följa din mor ut i den stora härliga verlden!»

Hon vände sig emot Gideon småleende, säker

som hon var om hans val. Hon räckte ut sin hvita hand emot honom.

Gideon såg på henne, där hon stod i öfversvallande lifsfröjd, glad och fager. Ack, hvad brast det henne? Hvad förlorade hon väl på, om han icke följde henne? — Hon stod i solljuset och behöfde intet. Han kastade åter en blick på sin far, och den tanken, att han vore faderns enda barn, trängde sig på honom. — Han gick med dröjande steg emot sin far.

»Gideon, är detta lönen för min kärlek?» sade Evelina i vredgad ton.

Dessa ord voro afgörande för Gideon.

»Moder», — svarade han, — »du skall glömma mig i morgon — såsom du förgätit mig förut under långa år.»

Evelina kände sanningen af denna anklagelse, hon vek ifrån honom, böjde sig ned och grät. Men Gideon fattade sin fars hand och stod tyst vid hans sida, till utseendet lugn, men innerst djupt bedröfvad.

»Du är lika hjärtlös som din far», — snyftade Evelina.

Gideons hela kropp darrade vid denna beskyllning, och han såg sin far i ögonen liksom för att bedja om hjälp. Men fadern blef tyst och orörligt stående där, och hvem vet, huru länge denna scen skulle hafva räckt, om icke dörren åter öppnats och insläppt en ny person.

Kapten Bark rusade in i rummet.

»Evelina!» ropade han redan i dörren — »så

du dröjer! Du begärde fem minuter och du har nu låtit mig vänta mer än fem gånger denna tid. Kom nu!»

»Han vill icke följa med», — sade Evelina med samma tonfall i rösten som hos ett barn, hvilket man nekar en leksak. — »Han vill icke, hör du.»

»Nå, så mycket bättre då, för tusan!» svarade sjömannen. — »Då hindrar han dig att göra en kapital dumhet — en dumhet, som jag hela tiden insett, men likväl icke kunnat neka dig att begå. — Räck mig handen, lille man, du är klokare än din mor!»

Först nu blef han varse fyrmästar Nikodemi. En starkare färg göt sig öfver hans solbrända ansigte vid denna syn.

»Herr fyrmästare», — sade han, — »det är icke i min hjärna detta upprunnit — det är i hennes.»

Fyrmästaren svarade honom blott med ett föraktfullt ögonkast, och kaptenen afvaktade icke heller något mera, han kastade skyndsamt en kappa öfver sin hustrus axlar och drog henne med sig ut.

»Farväl, Gideon! Farväl! Må du icke alt för bittert ångra dig, då det är för sent!» mumlade Evelina, i det hon gick förbi sin son.

Gideon vände bort hufvudet; han ville gråta, men kunde icke.

»Man ångrar aldrig, att man gör sin pligt,

om än det är något sent, min fru», — sade fyrmästaren.

Intet svar följde på detta tilltal. Gideon lyssnade. Han hörde dörren öppnas och åter tillslutas, han hörde ljudet af röster, som talade utanför huset, därpå steg i sanden, hvilka aflägsnade sig. De stodo stilla, aflägsnade sig åter — och så blef alt tyst. Gossen hörde blott sitt eget hjärta slå. Ack, hans mor hade rätt, han ångrade sig. Hvad skulle hans far nu säga? — Han sade ingenting, och det var nästan det mest fruktansvärda. Han teg altjämt.

Under tystnad gick fadern hem till sig och tog plats vid skrifbordet i sitt eget rum. — Skulle han då icke säga någonting? Gideon tyckte, att minuterna voro långa som timmar, där han stod, väntande på en straffpredikan, sådan som han ännu aldrig hört tillförene; men han väntade förgäfves. Fadern satt tyst och till utseendet lugn, blott blekheten i hans ansigte förrådde den kamp, som pågick inom honom. Gideon väntade och väntade. Det förekom honom, som förgingo år under denna väntan, och han undrade, om han numera vore ett barn, så förfärande lång syntes tiden honom.

Solen närmade sig mer och mer vestra himlabrynet, och hafvet, som häfdes af en frisk sydvestlig bris, syntes mörkgrönt, och bränningarna glänste snöhvita mot klipporna. Himlen var hög och blå utåt hafvet, men glimmade gröngul med en lätt rödaktig skiftning inåt skärgården. Gi-

deon iakttog hvarje färgförändring på himlen; han såg, huru skyarne kantades med guld och sedan huru de genomglödgades af solens värme och liknade smält metall. De kastade ett återsken öfver öar och skär, och sedan göto de ut sig öfver hafvet likt strömmar i guld och purpur, hvilka sågo olycksbådande ut, där de tumlade om bland de blågröna vågorna. Snart skulle solen gå ned och försvinna. Nu skulle fyren tändas, och Gideon darrade för, att hans fader skulle glömma det, men han vågade dock icke säga något. I en hast glömde han likväl själf alt. Han såg ett fartyg komma seglande. Med djärfhet höll det tätt intill grunden — där var lots ombord. Gideon skulle hafva igenkänt detta fartyg bland tusen, han hade mer än en gång sett det segla förbi. — Det var briggen Arethusa. — Ville hans moder ännu hämta honom? — Åh nej, seglen lades om, briggen vände — han kryssade blott. Nu for han åter af utåt hafvet med spända vingar. Gideon tyckte sig se sin moder stå där uppe på däck Ett enda ögonblick såg han henne, badad af aftonglansen och med den bruna skimrande klädningen fladdrande för vinden, och så skymdes hon för hans syn. Han trodde sig förstå, att det var sista gången han såg henne, och han drog en tung suck.

Vid denna suck spratt hans fader upp och såg sig omkring med en förvirrad blick. Han märkte, att solen sjönk, och han rusade upp.

»Det är tid att tända fyren», — sade han

med en röst, som ljöd främmande i Gideons öron. Därpå tog han nyckeln till fyrtornet och skyndade ut.

Gideon följde honom. Fadern märkte honom icke först, men när fyrmästaren skulle gå in i fyrtornet, vände han sitt bleka anlete mot Gideon och sade med samma låga klanglösa stämma som förut:

»Icke nu, Gideon — jag tränger till att vara ensam — äfven du torde behöfva samla dina tankar. Vi råkas ej mera i afton — jag kommer icke ned till aftonbönen — ransaka ditt hjärta, barn, och bed — bed!»

Han ville hafva tillagt något mera, men rösten stockade sig, han gick hastigt uppför trappan, och Gideon sjönk gråtande ned på trappstegen, lyssnande till sin faders fjät, liksom han förut under dagens lopp lyssnat till sin moders händöende steg.

Gideon kände sig nu ännu mera ensam och öfvergifven än någonsin förut, där han satt, under det att skymningen föll öfver honom, insvepande honom liksom i sin kappa och döljande honom för alla spanande blickar. Gossen försökte gå in i sig själf och ransaka sitt hjärta. — Ack — tyckte han — där fans endast förderf och synd. Han intogs af skräck, då han tänkte, att Guds öga ser in i det fördolda, och att Han ransakar

hjärtan och njurar. Huru skulle väl icke Han nu döma Gideon och fördöma honom! Skulle Han icke också döma och fördöma hans mor? — Nej, icke henne — hon hade ju ingen själ.

Natten kom vacker och lugn. Bränningarnas dån hördes svagare och svagare, och ett tätt duggregn genomträngde Gideons kläder. Han frös och han brann ömsom, där han satt tyngd af bittra tankar. Han såg återskenet af fyrens blänkar ute från hafvet, men till honom trängde icke den minsta stråle. De spridde ljus åt alla sidor, blott icke närmast omkring sig, och där satt han, längtande efter värme och ljus, och fick blott mörker och köld och förtviflan. Som han så satt, sjönk han i ett underbart tillstånd. Hans ögon slöto sig, och likväl såg han. Hans kropp var domnad, och likväl hörde han och erfor alt, hvad som föregick rundt omkring honom. Han såg himlen molndiger sänka sig ned mot jorden, och från molnen hängde ned en ofantlig klocka — en sådan, som han sett afbildad i ett häfte af »Lördagsmagasinet», hvilket han funnit i en vrå af sin faders hus. Klockan sköt ned öfver hafvet, men dess yttersta kant nådde långt öfver fastlandet, och kläppen var långt större än hela fyrtornet.

Småningom började den ofantliga klockan att röra sig. Den sväfvade i afmätta rörelser upp och ned, hvälfvande sig emellan himmel och jord och låtande sin väldiga stämma med ett förfärande dån ljuda öfver all verlden. Det förekom,

Gideon, som döfvades han af ljudet, och han sjönk ned till jorden. — Kanske var han död — men han tyckte sig ändock förnimma ett anskri, som gick ut ifrån hela jordens krets. — Nu — nu kommer yttersta domen. Han tyckte, att jorden skalf under honom, och från himlen hördes klockans mäktiga ljud öfverrösta jordens jämmer. Och så hörde han åter förvirrade rop, och han tyckte sig urskilja enstaka röster, hvilka alla helsade den yttersta domen med bön eller med bäfvande verop.

Det syntes honom, som vändades själfva jorden och suckar stego upp därifrån — men så föll en sömn öfver honom, och han hade en oredig föreställning om, att så förgick en lång tid.

Då han åter vaknade, var det natt. Himlen var klar och dess hela rymd öfverströdd med stjärnor. Hafvet låg lugnt, liksom badande i månsken; men detta ljus utströmmade icke från månen, utan från den korsfäste Kristus, hvilkens bild syntes som en skimrande tafla midt på det stjärnströdda himlahvalfvet. I den klarhet, som spreds därifrån, såg Gideon långt — långt omkring. — Vida omkring, så långt blicken nådde — och det tycktes honom, som såge hans ögon nu öfver hela jordens omätliga krets — var graf vid graf så tätt, som de kunde ligga intill hvarandra ända ned till hafvet. Och på andra sidan hafvet hägrade stränder med grafvar långt borta, men likväl tydligt.

I en hast blixtrade det till, en stjärna föll·

— Ännu en och så åter en annan. Ja, det blef ett verkligt regn af fallande stjärnor; men likväl försvunno de icke ur synkretsen, utan brunno endast med mattare glans. Dessa skimrande stjärnskott föllo ned rundt omkring Gideon, och han såg, att de glänste som lysmaskar på grafvarne, medan somliga däremot flammade öfver vågorna likt små irrbloss.

Nu började ett egendomligt skådespel. Grafvarne öppnades och hafvet återgaf sina döda. De flammande stjärnskotten voro vingar, som fästes vid deras skuldror, hvilka uppstodo — och alla lyfte sig på dem mot himlen. Men fastän alla dessa vingar ledde sitt ursprung från stjärnorna, voro de högst olika hvarandra både till form och färg och kraft. Somliga buro sina egare uppåt i vida kretsar med djärf flygt liksom kraftiga örnvingar, andra fladdrade hit och dit som brokiga fjärilsvingar, och andra åter voro glänsande, genomskinliga och bräckliga likt dagsländans vingar, medan en och annan, lyftad af hvita dufvovingar, ilade mot höjden. — Huru fagra de voro, dessa vingade väsen, hvilka höjde sig ur jordens grus och sväfvade uppåt! Ty uppåt gick det äfven för dem med dagsländans vingar. Ehuru de kommo senare, höjde de sig alla mot det ställe, där Gideon sett den korsfästes bild stråla. Men denna bild doldes nu för gossens blickar af en ljus dimma.

Dimman vek, och Gideons bländade öga såg Fadren sittande på sin härlighets tron och Sonen

på hans högra hand, och rundt omkring dem brunno stjärnor i ovansklig glans. Men det var i själfva verket icke mera stjärnor, det var änglar med anleten strålande af öfverjordisk fröjd. Och till Fadren närmade sig nu jordens barn, hvar och en på sitt sätt och efter den kraft, hvarmed han blifvit begåfvad, tills de alla slöto en krets omkring honom.

Då vände Gideon för ett ögonblick bort sin bländade blick från himlen och såg, att jorden, liksom på skapelsens första tid, var öde och tom, och mörker var utbredt däröfver, och han längtade, äfven han, att få vingar för att höja sig till himlen — men han hade inga. Han sträckte sina armar upp mot höjden och bad och ropade högt — men hans röst hördes icke. Den var vorden svagare än den minsta vinds hviskning, och ingen af de himmelska varelserna såg honom, hörde hans röst eller brydde sig om honom. Han var ensam — ensam på hela den öde jorden. Han skrek af förtviflan och kastade sig i hafvet. Han önskade dö, men böljorna vaggade honom blott framåt. Han kände, huru den ena tog honom och bar honom framåt, huru hon lemnade honom ifrån sig till en annan, och därvid föreföll det honom, liksom äfven han vore en våg eller åtminstone en droppe af en våg. Och så hörde han en stämma, som förekom honom vara hans faders, ropa honom och sedan en annan svara, som var hans moders, men beröfvad sin klang af lifslust och käck glädje: »Gi-

deon blifver hos mig — evigt! Han har ingen själ — ingen själ! Han är min son — min son!»

Oaktadt dessa röster trängde sig fram till Gideons öra, förnam han dock icke någondera af föräldrarnes närhet. Deras röster kommo till honom från ett oändligt fjärran, och han var ensam — ensam i ännu högre grad än någonsin förr.

Alt blef nu mörker, tomhet, kyla, och Gideon tyckte sig sjunka, men emellanåt åter komma upp. Han var till, och likväl lefde han icke — han led, men visste icke hvaraf. Han mumlade: »Moder — ensam — ensam». — Och så förekom det honom, som skulle han aldrig mer kunna tala, som vore han en droppe i hafvet utan medvetande, utan lif, utan själ. Det oaktadt kvaldes han outsägligt både kroppsligen och andligen, och likväl hade han hvarken kropp eller ande. Han var ett intet, icke ens en droppe i hafvet — och så, ja så var det icke mer. Hafvet frös till, droppen stelnade till is. — Var helsad, förintelse!

Men ändock for det igenom hans föreställning, att lifvet vore ljuft och döden fasansfull. Så en stelnad droppe han än var, ryggade han dock tillbaka därifrån. Men så grep isen honom och fäste honom vid sig som en liten försvinnande iskristall. — Hu, så kallt! — så mörkt och ensamt! — De andra små iskristallerna ryste icke och bäfvade som han. — Han var olyckligast — han var ensam, ännu då han var bland alla de andra små glittrande tingen.

Då fyrmästar Nikodemi slutat sin vakt för natten, var han icke fullt ense med sig själf, huru han skulle förfara med Gideon. Han kände sig visserligen underligt vekt stämd emot honom, men likväl tyckte han, att gossen gått väl långt i självrådighet och olydnad för att icke blifva straffad. Säkerligen var det svaghet att hysa medlidande med honom — det står ju tydligt i skriften: Lemna icke din son sin vilja i ungdomen och öfverse icke med hans fel!

Under sådana tankar vandrade han ned ur tornet och gick med långsamma steg mot sitt hem. Huru hade Gideon tillbragt natten? Var han ångerfull? Och höll sorgen öfver hans uppförande och fruktan för straff honom vaken? — Åter rörde sig en känsla af medlidande i fyrmästarens hjärta. Stackars ensamma barn!

På tåspetsarne smög han sig in i det rum, där sonen plägade sofva. Gardinen var icke nedfäld, morgonsolen föll in genom fönstret rakt öfver Gideons säng. — Den var tom.

Fadern stod ett ögonblick liksom förstenad. Gideon hade flytt. Hans mor hade då kommit åter och fört honom med sig! Ja, utan tvifvel var det så. Gossen var förlorad — förlorad till kropp och själ. Han skulle gå till grund där ute i verlden i sin lättfärdiga mors sällskap. Förbannelse öfver henne! Hvarför hade hon ej varit en pligttrogen maka och mor, alt hade då tett sig annorlunda?

Fyrmästaren störes i sina tankar däraf, att

dörren till yttre rummet hastigt öppnades, och tysta och långsamma steg närmade sig dörren till Gideons rum Äfven denna dörr öppnades hastigt och tyst, och Karin stod på tröskeln.

»Ja så, Ni är där», — sade hon häftigt och med ovilja, men likväl med dämpad röst. — »Kunde Ni icke så gärna låtit modern taga honom, som blott hålla honom kvar här för att döda honom?»

»Hvad menar du?» utbrast fyrmästaren förundrad.

»Hvad skulle jag mena, om icke det, att min man och jag, då vi kommo från fisket — för vi vakade vid skötarne för sälens skull — funno Gideon död nere vid hafsstranden. — Hvem har dödat honom?»

Fyrmästaren svarade icke. Hans syn fängslades af lotsen Sjögren, som stod kvar i yttre rummet med Gideon, till utseendet liflös, i sin famn. Fadern störtade dit ut med ett rop, snarlikt ett vilddjurs skri, från hvilket man röfvat dess ungar. Han lade ångestfullt sin ena hand mot gossens hjärta, under det att han med den andra undersökte pulsen.

»Det är alt som Karin säger», — bekräftade lotsen, helt blek af sinnesrörelse, — »han är död.»

»Nej, icke död — icke död», — mumlade fadern medvetslöst, under det att han ville taga barnet ur lotsens armar, hvilket denne dock undvek genom att gå några steg åt sidan.

»Se så, Gustaf», — sade Karin till sin man,

i det hon ordnade kudden och strök med handen öfver lakanet för att släta ut det, — »kom och lägg den lilla stackarn här på bädden! Han har lidit ut.»

Lotsen gjorde, som hans hustru sagt; men då han lade Gideon på bädden, lät denne höra ett sakta kvidande.

»Han lefver!» utbrusto på en gång Karin och fyrmästaren, under det att den senare nedsjönk på knä vid sängen.

»Gustaf!» sade Karin ifrigt — »har du någon konjak?»

Lotsen drog fram en liten flaska ur fickan, och Karin satte den till Gideons läppar, utan att akta på fyrmästarens afvärjande rörelse med handen.

»Tag båten, Gustaf», — fortfor Karin i bestämd ton, — »och segla till V. — du har god vind, och om tre timmar kan du vara tillbaka med doktorn »

Fyrmästaren gjorde på nytt ett förbjudande tecken åt Karin, men hon låtsade om ingenting, utan fortfor, vänd till mannen:

»Dröj inte en minut, Gustaf! — Ja så, lotsningen menar du. — Nå ja, ingen af kamraterna skall neka att gå ut i ditt ställe, om du får turen, men ännu är det ej din tur.»

»Jag förbjuder», — började fyrmästaren, men Karin lät honom aldrig komma till orda, utan sköt sin man ut ur rummet, gifvande honom ännu några förhållningsregler. Då hon sedan återvände

till Gideon, började hon, utan att spilla några ord på hans fader, att afkläda gossen, hvarvid hon sakta gned hans stelnade lemmar med sin yllesjal.

»Ni gjorde bra mycket bättre, fyrmästare», — sade Karin efter några ögonblick, — »om Ni väckte upp Märta och skaffade oss pepparrot och senap och varmt vatten till ett fotbad, och mycket annat mera, som vi behöfva, om gossen skall komma sig. Att bedja kan nog vara bra», — tillade hon, — »men — nu är det knappast tid därmed, ser Ni. — Tror Ni, att vi skulle sätta honom blodiglar bakom öronen eller i nacken, eller hvad skola vi göra? Något måste göras, förstår Ni. — Fyrmästaren kunde nog skicka fyrvaktaren öfver till mitt och bedja grannas om droppar, ty de hafva både Palsi droppar och Prinsens droppar. Och med det samma kunde han bedja, att grannkvinfolken se till mina barn, när de vakna, ty jag stannar här.»

»Det är öfverflödigt, kära Karin», — svarade fyrmästaren, — »Märta och jag kunna nog reda oss själfva med honom». — Han talade i en afvisande kall ton.

»Ja, det förstås», — återtog Karin långt ifrån vördnadsfullt, — »men jag tror, jag stannar i alla fall.»

Fyrmästaren svarade henne icke, utan gick för att fullgöra hennes tillsägelser. Ehuru han kände sig retad af hennes obesvärade sätt att gå till väga, fann han sig däruti med ett slags mu-

let tålamod, som nästan öfverraskade Karin. Hon visste nämligen, att fyrmästaren förkastade hvarje annat läkemedel än bönen. Då Gideon var liten, hade han en gång varit sjuk, och hans mor hade då velat tillkalla läkare, hvilket fyrmästaren nekat henne, sägande, att Gud är den ende läkaren och hjälparen, och att hon blott borde bedja i trone. Oaktadt Evelinas böner och tårar hade fyrmästaren stått fast — ingen läkare tillkallades. Gideon blef frisk, och fyrmästaren förebrådde med stränghet sin hustru, att hon varit så klentrogen — och hon, svag och lättledd som hon då var, hade i sin glädje gifvit honom rätt och själf smålett åt sin oro och sin förtviflan. Karin var därför fullt beredd på att möta motstånd, men hon var också fullt färdig att strida och icke gifva efter. — »Jag är hvarken hans hustru eller hans slaf», — sade hon till sig själf, — »jag behöfver icke bry mig om hvad han säger.»

Att fyrmästaren i sitt djupa bekymmer till hälften var nöjd åt, att någon tvärt emot hans åsigter tvang honom till att bruka läkemedel, anade hon icke. Hon förstod ej, att Gideons fader bakom sitt stränga yttre, sin askes och sin oböjlighet hyste känslor så mycket varmare, som de utvecklades och närdes i den doldaste vrån af hans hjärta. Efter Evelinas bortresa hade alla hans tankar och förhoppningar samlat sig kring sonen — och så skulle Herren kräfva äfven detta offer af honom? Fordrade han, att äfven detta sista band skulle slitas? Fyrmästaren böjde

sig i ödmjukhet för Guds vilje, fastän hans hjärta blödde. Men hans kvalda sinne fann ett slags lättnad, då en annan upptog striden emot hans sons sjukdom och förde den med både ifver och rådighet.

I långa veckor låg Gideon nästan medvetslös i en nervfeber. Då omsider medvetandet småningom återvände, fängslade den svaghet, hvilken gemenligen åtföljer denna sjukdom, honom vid sängen under ganska lång tid.

När han åter började reda sina tankar, ville han draga sig till minnes, att han en natt, då han var som sjukast, hade sett sin faders ansigte nedlutadt öfver sig med tårar i ögonen och af gråt skälfvande läppar. Kunde det vara möjligt? —

Nu hade fadern sitt vanliga slutna väsen och såg alldeles ut, som han plägade. Skulle han hafva sörjt, om Gideon dött? Eller om han rest sin väg med modern? Må hända.

Gideons finkänsliga öra tyckte sig ibland märka ett vekt tonfall i rösten, då fadern om aftonen tackade Gud för Gideons framåtskridande helsa. En afton, då fyrmästaren lutade sig ned öfver sängen för att säga god natt åt sonen, sporde denne i ett anfall af djärfhet, som förvånade honom själf och i ännu högre grad hans far:

»Säg mig, fader, skulle du hafva sörjt mig, om jag dött?»

Fyrmästaren reste sig hastigt, teg en stund och sade därpå långsamt:

»Jag hoppas, att jag skulle hafva kunnat lofva Gud, äfven om han tagit åter det lån, som han gaf mig i dig.»

Gideon vände sig mot väggen och grät.

Fadern stod färdig att lemna rummet, i det han sade: »Du är ett barn och dess utom — sjukdomen gör, att du ej är dig själf mäktig — annars förmodar jag, att du ej skulle uppföra dig på detta sätt.»

»Fader!» ropade Gideon. — »Säg mig åtminstone, att du icke är sorgsen öfver, att jag icke dött!»

»Jag förstår icke, hvad du menar», — svarade fyrmästaren, men hans röst ljöd sväfvande.

»Jag menar», — hviskade gossen snyftande, — »att det är tungt att lefva utan att vara älskad.»

»Ännu en gång, Gideon — sjukdomen gör dig otillräknelig», — sade hans far, — »du är trött och behöfver hvila. — God natt! I morgon hoppas jag, att du är förståndigare.»

Han gick, och gossen grät, vridande sig under sömnlöshet. Och febern, som alltid lurar på att få komma åter, grep honom och vaggade in honom i yrselns alla mattande drömmar, och så förlorades åter den ena dagen, hvad som vunnits den föregående. Sålunda gick gång efter annan.

Gideons tillfrisknande blef därför ännu lång-

sammare än det i själfva verket borde. En gång kom kyrkoherden öfver till fyren. Han medförde några drufvor och blommor åt Gideon, och denne lifvades synbarligen af både besöket och gåfvan. Hans affallna kinder färgades af en rodnad, som icke var feberns, och hans blick glänste fram ur de djupa ögonhålorna.

»Jag tror, att ombyte af luft skulle göra honom godt», — sade kyrkoherden till fyrmästaren. — »Skulle Ni ej vilja anförtro honom åt oss på ett par veckor — min hustru är en så förträfflig sjuksköterska.»

»Ni är altför god», — svarade fyrmästaren, — »men han är nog ännu för klen att fara någonstädes, och dess utom är här så friskt — långt friskare än på fastlandet. Och slutligen skulle Ni möjligen utsätta er egen familj för smitta.»

»Men», — invände kyrkoherden, — »Gideon är nu ej klenare, än att han kunde en vacker dag bäddas ned i en båt och ros till prestgården. Efter en sjukdom tränger man till att upplifvas, har jag hört läkare säga, och jag önskade gärna bereda honom någon omväxling. Mina barn skulle kunna» —

»Jag är kyrkoherden tacksam», — afbröt fyrmästaren, — »men jag kan ej antaga detta förslag. Gideon får ej vänja sig vid att blifva bortskämd och att man klemar med honom. Han måste vara stark och härdad till kropp och själ.»

Kyrkoherden kunde ej säga något vidare.

Han for hem, önskande i sitt sinne, att han kunnat föra bort Gideon från den ödsliga klippan och det dystra hemmet. Men han fann, att numera kunde ingenting göras från hans sida — alla vidare försök att inbjuda Gideon skulle hafva varit ogranlaga.

»Gideon, skulle du hafva velat fara hem med kyrkoherden?» sporde hans far hastigt, sedan denne hade rest.

»Åh nej», — svarade gossen likgiltigt, — »jag är för sjuk — men om Ester hade kommit — hon förtäljer så vackert.»

Fyrmästaren svarade ej på denna önskan, men påföljande dag började han tala med sakta röst och förtälja för sonen om missionären Huc's äfventyr i Mongoliet. Gideon lyssnade uppmärksamt, ända tills hans sinnen domnade och han sjönk i en lång välgörande sömn.

Efter denna dag började Gideons helsa förbättras mer och mer, och fyrmästaren förtäljde nästan dagligen någonting för att förströ honom. Snart orkade Gideon gå ut en liten stund och ligga på en utanför bostaden befintlig soffa. Men det var nu redan höst, och många dagar var vädret altför kyligt och blåsten för skarp för en sjukling.

Då vintern kom, var Gideon ännu icke fullt återställd. Dagarne kommo och gingo, enformiga som kulorna på ett radband. Julen var förbi och Gideon började nu att återgå till sina vanliga sysselsättningar. Han hade sjunkit ned i

detta liknöjda lugn, som ofta följer på en svår sjukdom eller ihållande sinnesoro, och han var tillfreds med den tillvaro, som han förde.

Hans fader visade honom, om icke mera ömhet — detta skulle hafva stridit helt och hållet mot hans åsigter — så åtminstone mera öfverseende, och Gideon tyckte sig understundom förstå, att fadern älskade honom på sitt sätt.

Om hans mor talades aldrig, och Gideon fick ej heller vare sig bref eller bud numera, enär hon var alltför långt borta, för att sådant skulle kunnat låta sig göra. Det förekom Gideon nästan som en dröm, att han en gång sammanträffat med henne eller skrifvit till henne. Hon syntes honom, liksom vore hon ett annat slags väsen än alla de, hvilka han vanligen plägade råka vid fyren och på lotsön. Det var något fantastiskt, glänsande, som omgaf henne; hon förekom honom nästan som en öfvernaturlig varelse, men det tycktes honom, som saknade hon full verklighet Hon liknade feen i sagan, hvarom Ester förtäljt honom — fager, strålande och intagande, men i själfva verket fans hon icke till — hon var blott en skimrande saga.

Våren kom med starka stormar. Isen lossnade, fyren tändes, fartyg gingo och kommo. Lotsarne klagade, att de aldrig något år haft en så

hård tjenstgöring. Knapt voro de hemkomna, förr än de åter måste ut i sitt kall, för att styra fartygen innanför skären i skydd för stormens raseri. Äfven fyrmästaren och hans biträden sleto ondt mer än vanligt, ty kölden kändes så bitande där uppe i järntornet till följd af den ihållande blåsten.

Fyrvaktaren insjuknade betänkligt, så att fyrmästaren och fyrvaktarbiträdet måste ensamma sköta fyren. Fyrvaktaren blef alt sjukare och lät sända bud till kyrkoherden om att erhålla den heliga nattvarden.

Vinden var stark, och häftiga regnbyar följde tätt på hvarandra.

»Få se, om presten kommer», — sade fyrmästaren för sig själf och drog föraktligt upp öfverläppen, i det han såg utåt sjön, som enligt ett i skärgården gängse uttryck »brann hvit», så långt ögat kunde se. — »Han är troligen rädd», — tänkte fyrmästaren med skärbons vanliga böjelse att underskatta deras mod, hvilka icke äro eller varit sjömän.

Inom kort kom dock kyrkoherden med det utsända budet, åtföljd af sin fosterson Henrik. Fyrmästaren gick honom till mötes nere vid stranden och såg, att kyrkoherden väl var alldeles genomvåt af sjöarne, hvilka spolat öfver båten, men lugn och utan något spår af fruktan i sitt ansigte.

»Det har varit en ganska obehaglig kryssning hit ut», sade fyrmästaren vänligt, ty kyrko-

herden hade stigit i hans aktning genom att komma till den sjuke i detta väder. — »Skulle Ni ej vilja stiga in till mig, herr kyrkoherde, och ömsa kläder? — Ni är ju alldeles genomvåt af hafsvattnet.»

»Om den sjuke icke är altför medtagen, skulle jag verkligen icke hafva någonting däremot», — svarade kyrkoherden, — »och jag måste också lofva min hustru att icke gifva mig på hemresa sedan det blifvit mörkt utan stanna här i natt — hon har en sådan fruktan för hafvet. Jag för också med mig Henrik, som önskade få besöka Gideon.»

»Det var raskt, min gosse, att önska fara ut i detta väder», — sade fyrmästaren, vänd till Henrik, och han undrade inom sig, huruvida Gideon någonsin skulle hafva kunnat hysa en sådan önskan. Åh nej, Gideon önskade sig in genting, han var passiv nästan mer, än till och med hans fader kunde önska det. För första gången i sitt lif undrade fyrmästar Nikodemi, om han rätt uppfostrat sin son — om han icke kväft både viljekraft och lefnadsmod hos honom. Hans blick hvilade på Henriks mörka, solbrynta ansigte och djärfva, frimodigt blickande ögon, och han jämförde hans friska utseende med Gideons bleka kinder och matta ögon. Han drog en suck.

»Du ser ut som ett verkligt sjömansämne, Henrik», — sade han.

Denne svarade honom blott med ett leende.

Fyrmästaren bjöd sina gäster något varmt te, och sedan kyrkoherden bytt om kläder, gick han till den sjuke. Han kom först åter, då fyrmästaren med sitt biträde redan gått upp i fyren.

Gossarne voro stadda i ett lifligt samtal, och kyrkoherden ville icke störa dem. Han gick därför efter fyrmästaren upp uti fyrtornet.

Stormen var svår, skummet af bränningarna stänkte högt upp på land som ett fint duggregn. Himlen var öfvermulen, och hafvet såg mörkt och olycksbådande ut, men hvarje böljas topp var bländhvit Det brusade i luften, och vågslagen dånade mot stranden. Då och då kom en vindstöt öfver hafvet med en sådan häftighet, att man tyckte sig lyftas från jorden af den.

Kyrkoherden gick uppför trappan i fyren och fann fyrvaktarbiträdet sittande uppe i lyktan och skyddad med dubbla blå glasögon mot lampans intensiva ljus. Fyrmästaren själf stod uppe på balkongen och skådade utåt hafvet. Kyrkoherden gick ut till honom.

»Det blir en svår natt för seglare», — sade fyrmästaren nästan mera för sig själf än till kyrkoherden, — »mörkt som om hösten, och vinden är på en gång häftig och ojämn.»

Liksom till svar på fyrmästarens ord kom en orkanby farande, hvilken skakade hela fyrtornet och tvang de båda männen att med händerna hålla sig fast i räcket på balkongen. I det samma sköt lotskuttern förbi på väg utåt hafvet.

»Där gick sista lotsen ut», — sade fyrmästaren betänksamt. — »Men ingen måtte väl tänka sig in i natt, som kan hålla sjön», — tillfogade han.

»Som kan, ja», — svarade kyrkoherden. — »Men om de icke kunna.»

Fyrmästaren ryckte blott på axlarna till svar, och de båda männen gingo in i det lilla fyrrummet.

»Sitt ned, herr kyrkoherde», — sade fyrmästaren, visande på den lilla soffan, — »om Ni icke föredrager att gå ned till mig.»

»Tack! Jag stannar hälst här uppe en stund. En sådan här storm ute vid hafsbrynet förefaller mig nästan uppfriskande. Jag är skärbo af födelse, och mina gladaste år har jag tillbragt ute i hafsbandet på en klippö som här. Vågsvall och dån från bränningar förefalla mig därför nästan som helsningar från min hembygd, hvilken jag icke återsett på många år.»

»Det är egendomligt, att på mig har en sådan här stormig afton nästan samma verkan. Jag är visserligen icke skärbo, jag är bördig från staden K., men jag har varit sjöman i mer än tjugu år, innan jag kom hit.»

»Om jag icke fruktade för att vara ogranlaga, skulle jag säga, att det var besynnerligt, att Ni ville utbyta det rörliga sjömanslifvet mot det ständiga enahanda vid en fyrplats.»

Fyrmästaren svarade med ett tvunget löje: »Man säger, att ombyte förnöjer — jag var trött

vid att segla och längtade i hamn — det är en känsla, som icke är främmande för någon sjöman — och så — ja, det där kan ju icke roa er. — — Låt oss tala om annat!»

Oaktadt denna uppmaning vardt det alldeles tyst där uppe i fyrrummet. Hvar och en af de båda männen tänkte på samma föremål — den unga flicka, som varit orsak till, att fyrmästaren öfvergifvit hafvet. Äfven kyrkoherden hade fordom sett Evelina. Det var sommaren, sedan hon »gått och läst». Han var då vice pastor i den församling, där Evelinas mor varit på besök med sina döttrar, och han liksom så många andra hade intagits af hennes fägring och framför alt af denna tjusningskraft, hvarmed hon i så hög grad var utrustad. Hon hade då stått tvekande emellan två olika uppfattningar af lifvet, och detta gaf henne i den unge prestens ögon en ny lockelse. Hade han stannat längre där i näjden, hade hon måhända fängslat honom för allvar; men hon försvann snart ur hans synkrets, och kyrkoherden dröjde icke att finna ett långt värdigare föremål för sin kärlek i sin nuvarande hustru. Likväl kände kyrkoherden altjämt ett varmt intresse för den unga kvinnans vidare öden, och han beklagade af hjärtat hennes gifte med fyrmästar Nikodemi, hvilket var så föga egnadt att göra henne lycklig, och om möjligt i ännu högre grad hennes senare äktenskap, hvilket — oberäknadt det i hans tanke förhatliga i ett nytt gifte, medan den frånskilda makan ännu lefver

— nödvändigt måste föra henne till en ännu ytligare uppfattning af lifvets pligter och religionens bud.

Äfven för fyrmästarens tankar sväfvade nu Evelina. Hvar var hon denna stormiga natt? — Åh, hvem vet, om stormen sträckte sig till de kinesiska farvattnen? Ty där var väl nu briggen Arethusa. Kanske låg också fartyget lugnt i hamn, och Evelina satt i kajutan, knaprande på kinesiska konfityrer och fläktande sig med en kinesisk solfjäder eller en vifta af påfogelsfjädrar. Han smålog föraktligt vid denna tanke. — Därpå rann det honom i hugen, att kan hända vore han själf icke så alldeles utan skuld till, att detta lif egnades blott åt fåfängliga små njutningar i stället för åt heliga pligter. Alla dessa tankar gjorde honom stum, och icke heller kyrkoherden sade något under en lång stund. Slutligen bröt den senare tystnaden.

»Måhända bör jag icke nu sitta längre här», — sade han, — »och hindra er från att njuta någon hvila. Midnatten är redan förbi. God natt!»

»Tack för att Ni påminner mig därom, gossen där uppe bör få hvila», — svarade fyrmästaren. — »God natt!»

De båda männen skildes med ett handslag.

Fyrmästar Nikodemi lofvade nu sitt biträde att få gå till hvila nere i rummet och intog själf hans plats uppe i lyktan. Hans tankar vände sig altjämt omkring Evelina. Ja, det var just i

dag sextonde årsdagen, sedan han första gången såg henne. Huru täck och oskuldsfull hon var, där hon stod gråtande utanför dörren till bönehuset! — Sexton år förändra mycket. Huru olik sig var hon icke, då han återsåg henne förra sommaren!

Fyrmästaren kände sig trött, och hans nerver voro i ett tillstånd af öfverretning till följd af den ansträngande tjenstgöringen vid fyren under de sista veckorna, och aftonens storm stegrade den ännu mer. Det förekom honom nu, som grepes hans själ af en underbar makt och fördes fram genom omätliga rymder, som såge han i dimmiga fjärrsyner töckenbilder ur jordelifvet med dess äflan, dess strid och sorger. Och så hörde han helt nära sig Evelinas röst, hviskande i ett tonfall midt emellan sorg och gäckeri, som han mycket väl igenkände: »Var det alt?» — Han kände sig nästan färdig att instämma med henne: »Var det alt?» — Hvad hade han icke offrat — och för hvad ändamål? — Kanske för en tom inbillning.

Under dessa kväljande tankar satt han kvar där uppe långt öfver den vanliga vakttiden och lät sitt biträde sofva i ro där nere. Först sent vaknade ynglingen och skyndade upp, viss om en skarp tillrättavisning af sin förman. Ganska förundrad blef han därför, då fyrmästaren till svar på de ursäkter, som han framstammade, svarade honom: »Gå hem och lägg dig, stackars

gosse! Du behöfver hvila bättre än jag. Gå hem och lägg dig, kære Frans!»

»Om jag kan förstå, hvad som gick åt fyrmästaren», — tänkte ynglingen, som icke dröjde att hörsamma hans tillsägelse, — »jag tror, han är »feg» — han talade ju med en helt annan röst, än han plägar.»

Fyrmästaren stannade ännu en stund där uppe, sedan gick han ned och ut på balkongen. Det var daggryning, men en ogenomträngligt tät dimma hvilade öfver hela näjden. Fyrmästaren såg icke ens sitt eget hem, och öfver hafvet svepte sig dimman, skymmande detta helt och hållet. Hafvet syntes väl icke, men vågornas brus och bränningarnas dån förrådde nog dess närhet. Genomisad af den tunga dimman inträdde fyrmästaren i det lilla fyrrummet för att värma sig vid kaminen.

Det var skumt där inne, Frans hade släckt lampan, som vanligen brann där under nätterna, men en blek dager föll in utifrån och bröts på ett besynnerligt sätt genom kupolens prismatiska glas. Fyrmästaren sjönk ned på soffan — ett slags domning bemäktigade sig hans sinnen. Han sof icke, men var icke heller fullt vaken. En stund förgick.

Då hörde han liksom lätta steg i trappan. Han igenkände dessa steg altför väl. — Kunde det vara möjligt? — En hand trefvade efter låset och vred om det sakta och liksom tvekande. Dörren öppnades — Evelina själf stod på tröskeln.

»Hugo», — hviskade hon, — »skall du någonsin lära att förlåta?»

Fyrmästaren störtade upp — rummet var tomt. Han for med handen öfver pannan och mumlade:

»Så man kan drömma!»

Han drog upp sin klocka ur fickan, hon var snart fem. Det skulle nu vara dager. Han släckte fyren och putsade vekarne. Han dröjde ännu några ögonblick, tills urverket stannat, som dref omkring kupolen. Han släppte ned de blå förhängena, sköt spjället till den lilla kaminen, och så lemnade han fyrtornet.

Då han kom ut i fria luften, fann han, att stormen var lika stark och dimman tjockare än någonsin utåt hafvet. — »Månne några lotsar kommit hem», — tänkte han och gick åt den sidan af fyrklippan, som vette åt lotsön och hvarest lotskuttern vanligen låg — men den fans nu icke där. I det samma dånade ett skott ute från hafvet.

»Gud vare dem nådig!» mumlade fyrmästaren. — »Hvarje hjälp är omöjlig.»

Han lyssnade med fasa, huru eko gaf svar ifrån klippa till klippa. Han skakades som af en frossa. Måhända var det briggen Arethusa, som förgicks där ute. — Var det därför, som han tänkt så mycket på Evelina? Var det därför, som han haft denna underliga dröm om henne där uppe i fyrrummet? Huru märkligt, att hon skulle komma hit och förgås! Ja, Herrens rättfärdighet är stor. — Huru vek Evelinas röst var,

då hon frågade, om han lärt att förlåta! O ja, han ville lära att förlåta.

Ett andra skott afbröt hans tankegång. Fyrmästar Nikodemi störtade ned till stranden och kastade sig i en båt. Han grep årorna med väldig kraft — det var ju möjligt, att han kunde nå fartyget, kunde lotsa in det och rädda det från att krossas mot klipporna eller stöta på undervattensgrunden. I annat fall skulle han åtminstone säga Evelina, att han förlåtit henne, och de skulle sedan måhända alla tillsammans finna sin graf där ute bland vågorna.

Mäktiga sjöar kastade den lilla båten fram och åter som ett nötskal och reste sig stundom omkring den som mörka murar. Tjockan låg tät öfver hafvet, men fyrmästaren rodde ifrigt åt det håll, hvarifrån skotten hörts. Men nu var alt tyst. Hade fartyget redan försvunnit i djupet? Var allt slut? — Åh nej, så fort kunde det icke gå.

Han rodde och rodde. Dimmans andar drefvo gäck med honom. Han förvillades, han visste icke, hvar han var, hvarifrån skotten hörts — nu hade de tystnat, blott vinden jagade vågorna mot stranden. En väldig bölja tog båten, lyfte den som en liten leksak, vände den pröfvande och vrok den sedan mot klippan. Farkosten slogs i spilror, och fyrmästaren själf fick en svår stöt. Han förlorade medvetandet, och bränningen tog honom på sina kraftiga armar och kastade honom som en boll fram och åter.

Då fyrmästar Nikodemi vaknade till medvetande, låg han i sin egen säng och kyrkoherden stod lutad öfver honom med fingret på hans puls. Han skymtade äfven Gideon hopkrupen vid sängfötterna med vidt uppspärrade tårlösa ögon och likbleka kinder. Kyrkoherden hälde någon vätska i en sked och förde den till fyrmästarens läppar. Denne gjorde en grimas, men svalde dock, hvad han fick. I det samma gjorde han en rörelse för att resa sig, men det var omöjligt. Han kände en häftig smärta i bröstet och förlorade åter sansen.

När han å nyo slog upp ögonen, såg han Gideon i samma ställning och kyrkoherden smeka dennes hufvud och tala till honom med låg röst. Fyrmästaren gjorde ett bemödande att tala. Hans röst var så låg, att han knappast hördes, men han kunde tänka, och hans första tanke rörde sig omkring Evelina.

»Fartyget?» hviskade han.

»Lotsarne träffade på det ute på hafvet, då de kryssade hemåt, och det ligger nu till ankars i lä bakom Getön», — svarade kyrkoherden.

Åter gjorde fyrmästaren en rörelse för att resa sig upp, men kyrkoherden lade sin hand på hans axel och bad honom för all del vara stilla. — »Ni är altför svag, fyrmästare», — sade han, — »Ni måste hvila.»

Ja, i sanning, fyrmästaren kände, huru svag

han var, och det blef honom med ens tydligt, att hans timmar voro räknade.

»Kyrkoherde!» — sade han häftigt, — »låt henne komma hit! Jag måste tala med henne.»

»Ja ja», — svarade kyrkoherden, — »men hvem menar Ni egentligen?»

»Evelina — min hustru.»

Kyrkoherden trodde, att han yrade.

»Se icke så förundrad ut! Hon är på fartyget — på briggen Arethusa, som lotsarne förde in.»

»Det var icke briggen Arethusa, det var en holländsk koff — jag tror, de kallade den Van der Hoop», — svarade kyrkoherden.

»Besynnerligt!» — hviskade fyrmästaren. — »Så besynnerligt att det ej var Arethusa!» Han slöt ögonen och låg en stund utan att yttra något. För hans inre syn sväfvade hans förflutna lif som en drömbild.

»Kyrkoherde!» sade han efter en stund. — »Låt mig anförtro Er min son!»

Gideon for vid dessa ord upp från sin plats och smög sig fram till fadern, där han nedsjönk snyftande och döljande sitt ansigte i täcket.

»Jag tror, att jag misstagit mig om mycket» — fortsatte fyrmästaren, — »äfven om Er, men nu gör jag Er full rättvisa, och jag vet, att Ni förlåter mig.»

Kyrkoherden tryckte hans hand, men sade intet.

»Lofva mig att vara ett stöd för Gideon!»

bad fyrmästaren. — »Jag har ingen att anförtro honom åt och jag vill icke, att — att — hans mor uppfostrar honom. — Det är ej oförsonlighet — jag förlåter henne alt — äfven jag har felat — men hon kan verkligen icke — nej, hon kan icke. Ni är en man — jag vet, att Ni skall fullborda, hvad jag försummat — eller ej förmått.»

»Jag lofvar Er att vara för Gideon, hvad jag kan — ett stöd — en vän — en far, om han så vill», — svarade kyrkoherden rörd.

Fyrmästaren låg åter en stund tyst. — »Min helsning till Evelina!» sade han därpå matt, — »min förlåtelse och min bön om hennes tillgift!»

Därefter vände han sig mot Gideon, lade sin hand på gossens hufvud och bad för sista gången:

»Käre Herre Jesus, håll din hand öfver detta barn! Led honom Du själf genom detta jordelifvets alla frestelser och behåll honom såsom din egendom! Ske din vilje, himmelske Fader — men, o käre Herre, förskona honom från att i dödsstunden se tillbaka på ett förspildt lif — ett lif, som varit — förgäfves — som hans — fars!»

Hans hand for smekande öfver gossens hufvud, och hans blick hvilade kärleksfullt på sonen. Han hade höjt rösten mer och mer under bönen och rest sig upp på ena armbågen, men sjönk under de sista orden tillbaka ned på bädden, och rösten dog bort i en hviskning. — En

blodström banade sig väg öfver hans läppar, och om en kort stund hade fyrmästar Nikodemi upphört att andas.

Det var med en blandning af sorg och halft omedvetna förhoppningar, som Gideon lemnade fyrön för att följa kyrkoherden till prestgården. Långt efteråt tänkte ännu Gideon tillbaka på denna färd med en vemodsfull känsla och återkallade i sitt minne den första aftonen, då han seglade in i den vackra kyrkviken, vid hvars strand detta vänliga hem var beläget, som han därefter skulle kalla för sitt.

Aftonen kändes kall och vinden bitande. Mörka moln lågo öfver fyren och gåfvo åt dess »blänkar» en dunkel glans. Gideon vände sina blickar ditåt snarare med ett slags fasa än med sorg. Han hade nu lemnat den ödsliga, ogästvänliga klippön och sagt farväl åt de dystra rummen, där hans fader nu slumrade i döden. Gossen satt tyst och nedslagen bakom seglet. Han egde inga tårar, knappast några tankar för den förlust, som han nyligen lidit; han var nöjd, att ingen såg honom, ännu mindre tilltalade honom. Kyrkoherden visste altför väl, att äfven barn stundom tränga till tystnad och enslighet, och han lemnade Gideon i ro.

Seglingen kräfde också all uppmärksamhet. Det var väl icke storm nu, som på morgonen,

och det tycktes långa stunder till och med vilja lugna af helt och hållet, men så återvände vinden med förnyad styrka. Den låg ständigt på lur och bröt tjutande fram ur sitt bakhåll, kastande båten på sidan och fyllande den till hälften med vatten Mer än en gång trodde Gideon, att båten skulle kantra, och förskräckt grep han tag i relingen. Han hade sällan seglat och blott i godt väder och var ingalunda modig.

Henrik, kyrkoherdens fosterson, däremot var alldeles lugn. Han satt vid focken och passade uppmärksamt på sitt skot. Kyrkoherden själf skötte rodret och kommenderade båtens rörelser. Småningom fingo de lä af några holmar och veko slutligen af inåt kyrkviken. Skymningen var nu fullt inne och vinden mojnade ut.

»Tag en åra, Gideon, och ro för att hålla dig varm!» sade kyrkoherden. — »Du bör vara genomvåt.»

Gideon hackade också i själfva verket tänderna af köld och lydde under tystnad.

Huru förunderligt alt förekom gossen från fyren! De höga stränderna trängde sig liksom hotande inpå honom — han var ju van vid den fria synkrets, som hafvet erbjöd — och det stilla vattnet syntes honom mörkt och tyst i jämförelse med de växlande vågor, hvilka ständigt i skummande ringdans omsvallade fyrklippan. Båten gick nu blott sakta framåt, den var egentligen för tung till rodd. Årorna föllo med jämna slag ned i den mörka vattenspegeln, lemnande efter

sig spår af bubblor och ringar, som vidgade sig och flöto tillsammans. Himlen mulnade mer och mer, och ett tätt, kallt och genomträngande duggregn föll slutligen, men så stötte båten mot prestgårdens brygga.

Gideon reste sig upp. Höga träd sträckte sig ut öfver vattnet och omgåfvo bryggan på båda sidor. Deras skuggor lågo på marken likt sofvande spöken, och Gideon kunde icke återhålla en rysning och en kväfd suck, då han satte foten på land.

Kyrkoherden Holm räckte Gideon vänligt handen och drog honom till sig, bedjande honom vara välkommen hem — han lade en särskild tonvigt på detta ord, som han uttalade nästan med ömhet. Först långt efteråt lärde Gideon förstå, hvad ett hem är. Nu väckte detta ovanliga tonfall blott hans undran.

I det samma slogs prestgårdens dörr upp. Ett gladt sken strömmade därifrån ned åt trädgården. Trädens grenar glänste hvita af regnfuktade blommor, gångarne voro täckta med ljusgul sågspån, och nedifrån trappan trädde en blid skepnad. Det var husmodern själf — fru Anna Holm. Hon kom dem stilla till mötes, lik en svan som glider fram öfver vågen, lugn och behagfull. Som hon så närmade sig, kom det öfver Gideon en aning, hvad hemmet kunde vara. En känsla af lugn och trefnad omsväfvade henne och kom den unge främlingen att känna sig väl till mods, då hon nalkades honom.

Kyrkoherden gick några steg för att möta sin hustru och sade henne med låg röst, att Gideon vore faderlös och komme för att stanna hos dem. Huru kärleksfullt kom hon icke nu emot Gideon och slöt honom i sin famn, kyssande hans hår och panna! Därefter gick hon fram emot huset med hans ena hand fast sluten i sin, liksom ville hon aldrig mer släppa honom, och gossen följde henne. Han kände, att hon skulle giva honom ett hem och en moder.

MELLAN TVÅ ELDAR.

Mellan två eldar.

Kunde man väl tänka sig en mera intagande liten varelse än den unga flicka, som, insvept i en morgonklädning af ljusblå kasimir, rikt besatt med äkta spetsar, hvilade på soffan i det lilla kabinettet i grosshandlare Filmores präktiga våning. Det ljuslockiga hufvudet stöddes mot hvita broderade kuddar, och den lilla finlemmade kroppen aftecknade sig i mjuka linier mot den med mångfärgadt kinesiskt siden öfverklädda soffan.

Framför henne låg en fil af rum, inredda med all den moderna smakens elegans Där funnos skulpterade möbler, klädda med dyrbara sidentyger, österländska mattor, stora speglar, byster, taflor, etagèrer med porslinsvaser, utskurna bensaker och andra kuriosa. Måhända sökte man i denna präktiga våning fåfängt efter någon verkligt god tafla eller någon byst af högre konstvärde. Lika litet fans där denna harmoni i mångfalden, som utgör trefnaden i ett hem, eller denna indi-

viduela stämpel, som kan utmärka den enklaste boning, så väl som den praktfullaste våning. Det hela saknade något hemlikt i anordningen, det var utgånget fulländadt ur tapetserarens händer. Där fans lyx, möjligen stil, men där fattades detta självständiga något, som skulle utmärkt denna boning från hvarje annan rik mans.

Sådan den nu var, utgjorde den en praktfull infattning åt den täcka flickan i kabinettet. De tjocka sidengardinerna, som tjenade i stället för dörrar, tillåto den, hvilken inträdde i våningen, att redan i entrérummet skåda in i kabinettet genom en lång rad af rum, och en spegel midt för dörren återgaf synen åt andra hållet. Ja, man såg denna vackra tafla i spegeln, strax man inträdde från tamburen. Så gjorde också den unge mannen, för hvilken betjenten med en bugning öppnade dörren med ett: »Fröken är i kabinettet».

Han kastade en blick i spegeln och stannade. Hon var verkligen förtjusande. Solen föll in genom de höga fönstren och kastade ett guldskimmer öfver håret och gaf en lätt rosenfärg åt de nu något afmagrade kinderna.

Hon tycktes sofva. — De med långa hår fransade ögonlocken voro slutna och kastade en mörk skugga under ögonen. En af de små händerna låg slappt ned på den blå klädningen, den var späd och välformad, och en ring med blodröd sten höjde ännu mer dess genomskinlighet.

Den unge mannen gick sakta vidare, de mjuka

mattorna hindrade hans steg att höras, och han kom, utan att hon märkte det, ända in till kabinettet. Men här rasslade dörrgardinen lätt, då han passerade, och den unga flickan slog upp sina ögon med ett lätt utrop.

»Jag fruktar, jag skrämde Er, fröken Ellen», — sade han med en bugning.

»Åh nej, doktor», — svarade hon, — »jag är inte rädd för Er — inte numera åtminstone.» — Hon framräckte den hvita handen, den röda stenen glänste som en bloddroppe emot honom, och hon smålog.

»Det vill säga, att Ni varit rädd för mig», — sporde han något förundrad.

»Ja visst», — svarade hon, — »alldeles fasligt rädd. — Men sitt nu ned, doktor! Jag har legat här så ensam, jag just längtade efter Er.»

Den unge mannen tog en stol och satte sig. Hans vanligen allvarsamma drag antogo ett gladare tycke, de stora ögonen sågo ned på den lilla flickan framför honom på ett deltagande, nästan ömt sätt, och de stränga linierna kring munnen veknade.

»Nå, hvad hafva vi att säga i dag?» frågade han vänligt, men ändå litet gäckande. — »Var det mycket tröttande att blifva buren utför spiraltrappan i dag, och hur kunde alla lemna Er så här ensam och obeskyddad?»

»Åh, doktor, om Ni börjar på det där viset, så blir jag verkligen rädd för Er igen», — sade Ellen Filmore med ännu ett leende. — »Jag tror

Ni vill göra narr af mig. Inte rår jag för, att jag är så klen? Det var verkligen tröttande att blifva buren utför spiraltrappan, och jag är så rädd, att Robert skall släppa mig. Och ensam har jag icke varit mer än helt litet. Malcolm gick nyss ut, och Lisbet skickade jag att laga till mitt choklad. — Ni dricker ju en kopp med mig, icke sant? Gör det, så får jag bättre appetit.»

Hennes ena lilla hvita finger lades beslutsamt på den elektriska ringledningen. Lisbet visade sig i det samma med en bricka.

»Det var bra, Lisbet. Tag blott hit en kopp åt doktorn, han skall dricka med.»

»Min Gud, hvad skulle Malcolm och Robert säga, om de såge mig så här sans façon bjuda Er dela en flickfrukost», — sade Ellen, sedan ett bord blifvit framskjutet till soffan och en bricka ställd på det med choklad jämte diverse andra små läckerheter, hvilka kunna reta en konvalescents matlust och stärka dess krafter. Hon gjorde ett fåfängt försök att lyfta upp den lilla chokladkannan för att fylla i de blekröda kopparna, som voro så fina och tunna som ett musselskal.

»För all del, fröken, anstränger Er icke!» sade doktorn, som leende tog kannan ur hennes händer och fylde först hennes kopp, sedan sin egen.

»Ja, där ser Ni», — återtog hon med en liten suck af tillfredsställelse, — »jag förmår icke ens servera en kopp choklad. — Men vet Ni,

doktor, det är ändå bra angenämt att vara konvalescent.»

»Otvifvelaktigt», — svarade han, — »när man är i det lyckliga läge, hvaruti Ni, min fröken, befinner Er.»

»Hvad menar Ni?»

»Åh, jag menar, att icke alla ligga i praktfulla våningar på sidenkuddar och omhuldas af bröder och svägerska, ja rent ut sagdt bortklemas.»

»Åh, hvad Ni är sträng emot mig, doktor! Jag är glad, att Ni inte är min bror.»

Han skrattade. Han skulle visst icke heller önskat, att hon varit hans syster.

»Jag vet icke, doktor», — fortsatte Ellen, — »hvarför Ni alltid vill tala med mig om det, som är sorgligt. Nog vet jag, att det fins fattigt folk, men icke lär jag kunna hjälpa det. Om jag också afstode en kopp choklad åt någon, så funnes ändå många hungrande kvar för det. Det bästa är att icke tänka på, hvad man icke kan hjälpa.»

»Det vore måhända det bekvämaste», — sade han. — »Skall jag följa ert föredöme och icke bry mig om de patienter, som jag icke kan bota eller som äro för fattiga att kunna följa mina föreskrifter?»

»Bevars, doktor, det var en faslig tanke. Jag vet icke, huru Ni som oftast framställer saker — det blir mig alltid så trångt om hjärtat, när jag hör Er. Ni önskar säkert, att jag vore en

sådan där helgonlik, kristligt sinnad kvinna som gamla fru Nelly.»

»Nu är det jag, som måste säga: Det var en faslig tanke», — sade doktorn, i det han steg upp.

»Går Ni redan?»

»Ja, jag ser med glädje, att Ni för hvarje dag befinner Er bättre och bättre och att mina besök snart skola vara öfverflödiga.»

»Åh, doktor, det äro de visst icke. Jag är ännu så svag. — Ni måste komma ännu länge.» — Hon räckte åter handen emot honom, och han tog den.

Fans det väl en mjukare, finare hand? Huru tydligt syntes icke de blå ådrorna, som förgrenade och utbredde sig som ett nät, skiftande i violett, under den tunna huden! De smala fingrarne med sina rosenröda aflånga naglar — huru förtjusande voro de icke, då de med all den kraft, hvaraf de voro mäktiga, omfattade hans hand! Det spred sig en behaglig värme från denna späda hand till doktorns, och han tyckte, att den trängde ända fram till hans hjärta. Och därifrån steg den till hjärnan och förvirrade den, så att doktorn kände ett plötsligt begär att kyssa dessa små fingrar. För att icke duka under för en dylik frestelse, släppte han hastigt handen med en lätt bugning och skyndade ut.

Men tankar gå tullfritt — säger ordspråket — och tanken på Ellen Filmore följde den unge läkaren, hvart han än begaf sig. Han såg henne

framför sig i hennes blå morgonrock på den brokiga sidendivanen, han såg de hvita små händerna, det guldfärgade håret — som elakt folk sade vara rödt — de klara barnsliga ögonen och de mjuka småleende läpparne. Hon var i hans tycke den mest intagande bild af kvinlig hjälplöshet — just en sådan där kvinna, hvars fägring bedårar och förtrollar, som man smått föraktar, men ändå åtrår — en varelse, som man aldrig anser för sin like, men ändå betraktar med förtjusta blickar på samma sätt som en utsökt blomma. Och så var det så ljuft att se henne så oförställdt lägga i öppen dag det företräde, som hon gaf honom framför alla andra. Ja, han hade sett det, innan hon vardt sjuk, och huru sällsamt var det icke, att lunginflammationen skulle angripa henne just under denna vår, då familjen Filmores gamle läkare rest till Karlsbad och anförtrott sin unge medbroder Erik Ståhl all sin praktik under tiden.

Ellen hade som sagdt angripits af en lunginflammation. Hennes af baler och nattvak öfveransträngda kropp hotade ett ögonblick att duka under. Tänk om den gjort det! Den unge doktorn kände sig helt häpen vid denna tanke — men nu var faran öfver. Hon låg där och njöt af sin konvalescens, hon hade nu dubbelt skäl att på sitt milda behagfulla sätt fordra omsorger och alla möjliga små uppmärksamheter af bröder och svägerska.

Hon var verkligen bra bortskämd. Malcolm

satte henne framför både hustru och son, och Robert, hennes andra bror, bar henne på sina armar icke endast utför spiraltrappan, utan genom hela lifvet. Men så var hon också en sådan liten perla. Hvilken man skulle icke vara lycklig och stolt att få göra det? Det var med ett ojämförligt behag, som hon mottog all denna hyllning, alldeles som kunde det icke vara annorlunda, men icke alls ändå som fordrade hon den af någon.

Dock, hvad tänkte han på? Han ryckte upp sig och började fundera öfver ett ytterst intressant fall af tyfoidfeber — och så, innan han visste ordet af, voro hans tankar åter hos Ellen Filmore. På detta sätt gick det honom under hela förmiddagen, och med hela sin hug ännu uppfyld af den täcka flickan kom han hem till sig.

Brefbäraren kom efter honom i trappan.

»Tre bref till herr doktorn!»

Ah! Han tog helt likgiltigt emot dem och betalade sina nio öre. Han kom in i sitt rum och slängde brefven vårdslöst på bordet, han tände en ny cigarr och kastade sig i soffan. Huru besynnerligt, att till och med rökhvirflarne, som stego från hans läppar, antogo formen af lockiga flickhufvuden med oregelbundna profiler.

Doktorn steg upp, kastade ifrån sig cigarren och mumlade för sig själf något om en lyxartikel, som en fattig läkare icke har råd att skaffa sig. Han satte sig framför skrifbordet och tog brefven i handen. Det var två lokalbref, men det tredje

var från hans hembygd. Han kände mycket väl igen stilen utanpå detta bref.

Det hade varit en tid, då åsynen af denna stil kommit hans hjärta att slå häftigt och framkallat ett småleende på hans läppar. Han kom ihåg en tid, då han funnit en njutning i att vända dessa bref i handen och uppskjuta att läsa dem en stund, ehuru han brann af otålighet efter att se, hvad som stod i dem. Äfven nu vände han brefvet i handen och såg på det. Han betraktade det sammanslingrade smala monogrammet på det svartkantade kuvertet så uppmärksamt, som skulle han tänka att rita af det. Han mumlade: »Huru tiden förändrar!»

Ja, i sanning, huru tiden förändrar! Det var för tre år sedan, som han, ännu endast medicine kandidat, hade gästat sin hembygd. Han hade då funnit, att den lilla Ruth Herlow nu vuxit upp och blifvit en vacker flicka, hon var ett barn, då han såg henne sist. Deras föräldrar voro grannar. Han hade med denna nedlåtande ridderlighet, som utmärker en äldre gosses sätt mot en liten flicka, ledt hennes första stapplande steg på skridskor, han hade lyft henne upp i sadeln, sedan hennes bror ridit, och varsamt ledt hästen vid tygeln omkring gården några hvarf. Ruth och han hade alltid varit vänner, och gossarne kallade henne på skämt för hans fästmö, och flickorna brydde henne för denne brödernas kamrat och skötesvän. Men nu, när han såg henne vid sjutton år, flammade denna vänskap

upp i full låga. Han fann henne ojämförlig, när hon red med sin äldste bror, hvilken nu kastat studierna öfver bord och öfvertagit gården på arrende af sin far, hvilken tyckte sig hafva nog af det gamla kaptensbostället. Och lika ojämförlig var hon i sina husliga bestyr, och så blyg i samtal med honom — hans kvinliga ideal var på den tiden idel blygsamhet — och så spelade hon piano och sjöng små enkla visor alldeles förtrollande. Men ännu mer förtrollande var hon, när man tackade henne, och hon log och rodnade.

Alt nog, det blef allvar af den gamla leken. Erik Ståhl och Ruth Herlow blefvo förlofvade. Han var obeskrifligt lycklig. Huru föga han i själfva verket kände henne, tänkte han icke på. Hon var vacker och behagfull, det var honom nog, och så älskade hon honom. Han läste beundran och hängifvenhet i dessa ännu halft barnsliga ögon, som fästes på honom, och dessa röda läppar halföppnade sig för att liksom suga in alt, hvad han sade. Hon liknade så fullkomligt den unga flickan på Thorvaldsens berömda basrelief, som andaktsfullt i halft knäböjande ställning mottager kärleken i sina armar.

Alt, hvad Erik sade och gjorde, föreföll henne upphöjdt, ädelt och snillrikt. Hon såg upp till honom — det var han nöjd med — och han såg ned igen, litet nedlåtande måhända, men förtjust. Om detta unga väsen hade några tankar, någon bildning, någon individualitet, sporde han icke. Han hade icke heller höga tankar om kvinnans

intelligens — han kände öfver hufvud få kvinnor. Sin mor kunde han blott minnas såsom en tålig och mild varelse, hvilken ständigt legat på en soffa sjuk och svag och alt mera aftynande, tills hennes lif en afton stilla slocknade som en lampa, sedan oljan förbrunnit. Han var sin faders enda barn. Denne var prest, högt aktad af alla för sitt redbara, flärdlösa väsen, men sträf var han i hemmet, och Erik var glad att komma bort ur den tysta prestgården ut till grannarne.

Kapten Herlow bodde närmast. Han hade tvänne söner, nästan jämnåriga med Erik, och en mycket yngre dotter — Ruth. Kaptenskan och Eriks mor hade varit goda vänner. Erik hörde henne alltid omtalas som ett mönster för en husmor, en sann kvinna, och så bildades småningom hans typ för kvinlighet efter henne eller efter det han såg af henne — den verksamma ordningsälskande husmodern, för hvilken hemmet var alt och hvad därutöfver var knappast fans till. Och ett sådant ideal skulle Ruth ofelbart också blifva och därtill vida fagrare, än modern någonsin varit.

Med dessa tankar reste Erik för att fortsätta sina studier. De trolofvade brefväxlade flitigt. Han skref om alt det bästa, som han tänkte, sina ärliga sträfvanden efter vetande, sina högt flygande känslor om självförsakelse och människokärlek. Hvad han sade var sant, om det också för honom mera var en tillfällig stämning än en stadgad öfvertygelse. Hvad han sade hänförde henne, hvad han förteg anade hon icke.

Han tänkte nu tillbaka på denna tid och på det välbehag, med hvilket han då satte sig ned för att skrifva till sin fästmö om sina bästa känslor, sina ädlaste tankar. Han mindes de första brefven, som han fått från henne, med den vårdade, men ännu barnsliga stilen. Hvad innehållet förundrat honom! Däruti röjde sig långt mera intelligens, än han hade väntat — men detta förtjuste honom. Hon läste och tänkte öfver hvad hon läste, och hon meddelade det åt honom blygt frågande och barnsligt. Och huru roande voro icke hennes bref, när hon med godmodig humor, som dock icke saknade en viss satirisk udd, emellanåt talade om för honom åtskilliga tilldragelser i kretsen af deras gemensamma bekantskaper. Och så gick tiden hän.

Erik skötte ifrigt sina studier, egnande sig dessemellan åt sina nöjen. Hans bref blefvo sällsyntare och kortare, och han besvärades ofta af den tanken, att hvarken hans närmaste vänner eller de nöjen, han sökte, skulle kunnat bestå för den granskning, som Ruth ofta anställde i sina bref till honom öfver personer och förhållanden i hennes granskap. Hon märkte denna förändring och gjorde honom en fråga med anledning däraf i ett af sina bref. När han svarade henne, talade han blott om sina studier och sina förberedelser till det kall, som skulle blifva hans lifsuppgift, och hon sporde icke vidare. Brefväxlingen fortfor, fastän med allt längre uppehåll emellan hvart bref. Äfven hennes

bref kommo mera sällan, de voro korta mot förr, det låg ett visst tvång öfver dem. Han läste ofta emellan raderna frågor, som aldrig uttalades — men därpå kunde man ju ej behöfva svara?

Omsider voro hans studier slut. Han fick en tillfällig anställning på ett sjukhus i hufvudstaden, och nu förestälde honom hans vänner, huru mycket bättre det vore för hans framtid, om man ej visste, att han vore förlofvad. Han lyssnade till rådet, och så en afton tog han af ringen, som han burit i tvänne år, och lade den i en låda.

Men huru det än var, kände han en förunderlig beklämning. Han skref till Ruth ett varmare bref än vanligt. Han talade om, att han nu ansåge sin framtid betryggad och att han nog snart vore i stånd att gifta sig. Härpå fick han intet svar. Men genom sin far erfor han, att kapten Herlow vore illa sjuk, att han vore nästan döende och att Ruth vårdade honom på det outtröttligaste. Det gjorde Erik ondt om den stackars flickan, han skref ännu en gång och fick några brådskande rader i utbyte, och så kom underrättelsen om hennes fars död.

Erik kunde omöjligen nu lemna hufvudstaden för att fara ned till begrafningen. Professor X hade rest till Karlsbad, och den unge läkaren hade fått i uppdrag att under tiden sköta hans praktik. Erik skref i stället ett långt vänligt bref. Alla hans barndomsminnen hade liksom vaknat till lif under intrycket af den sorg, som

nu inkräktat detta lyckliga hem, där han njutit så många sorgfria dagar och som alltid så gästvänligt öppnats för honom. Sedan hade han blifvit kallad till Ellen Filmores sjuksäng. Denna unga flicka, som han förut råkat i sällskapslifvet, hade lifligt slagit an på honom, och nu — hvarje hans tanke hade hon dragit till sig, den retande lilla varelsen, först genom att vara så klen och sedan genom att vara så förtrollande.

För att vara fullt uppriktig hade han icke egnat en tanke åt Ruth, sedan han blifvit Ellens läkare, och här satt han nu med brefvet i hand och såg på den fina utanskriften. Det var en fast och stadig hand, som hållit pennan. Stilen var på en gång både öfvad och vårdad, det fans karaktär däruti, men man såg ändock, att det var en kvinnas stil. Hvad skulle hon väl säga honom efter en så lång tystnad?

Det enklaste sättet att få veta det hade väl varit att genast slita upp kuvertet och läsa brefvet, men Erik dröjde likväl, dröjde tills hans mottagningstimme slog och väntrummet fyldes med folk. Och så måste han ännu vänta att få läsa det. Han var förargad och missnöjd med sig själf, och så snart en patient lemnat rummet, fingrade han på brefvet, men hann ej öppna det, förr än en annan var inne. Så gick tiden, men när omsider den siste besökande låste till dörren, tog han brefvet och öppnade det.

Det innehöll blott några få rader från Ruth, men därmed följde ett långt bref från hennes

broder Edvard. Erik läste detta först. Edvard underrättade sin gamle vän, att en läkarplats vid ett större bruk blifvit ledig. Lönen var icke så stor, men bostaden rymlig och vackert belägen, och det funnes godt tillfälle till enskild praktik, ty staden var långt aflägsen och ingen läkare förekom på närmare håll. Lefnadskostnaden kunde blifva billig, — »och när du och Ruth gift Er», — skref han —, »är hon så klok och sparsam. Som jag vet, att du har skulder, vill jag nämna, att farsgubben lemnade icke så litet efter sig och att Ruths del i kontanter, som genast kunna blifva disponibla, belöpa sig till omkring 18,000 kr. Dess utom har Ruth en lifstidsränta och linne i lårar, skåp och koffertar. Jag önskar att få min lilla syster snart gift, och som mor blott öfver denna sommar behåller det gamla hemmet, skulle det vara henne kärt, om hennes enda dotters bröllop i all stillhet kunde firas där före hösten. Vi hafva ej talat med Ruth härom, men hon har naturligtvis ingenting däremot. Att vi föreslagit dig att slå dig ned här, hafva vi likväl meddelat henne, och hon ämnar att själf skrifva till dig därom.»

Eriks läppar krusades af ett satiriskt löje, då han läste detta bref. Så ifrig han var att blifva af med sin syster! Huru brådskade de icke med deras giftermål och huru afgjord togo de icke saken! Så skulle säkert ingen af bröderna Filmore handla. De skulle minsann icke så där bjuda ut sin syster, de ansågo henne som

den förnämsta prydnaden i deras hem. Månne Ruth själf var lika angelägen att blifva gift?

Han öppnade hennes bref. Det innehöll först en ursäkt att hon ej svarat på hans bref, så snart som hon bort— hon hade varit så nedstämd. »Det var en tid», — skref hon, — »då jag genast skulle hafva skrifvit till dig, just därför att jag var sorgsen, men nu tycker jag, att jag bör spara dig, som ständigt har så många sorger för dina ögon, att äfven höra jämmer från din trolofvade.» — Sedan fortfor hon: »Edvard kommer att göra dig ett förslag. Jag är oviss, hvad du tänker därom, men jag vill blott bedja dig att för ingen del låta någon tanke på mig inverka på ditt beslut. Det är sant, att jag lefvat hela min barndom och ungdom här i näjden, men jag är icke så fäst, att jag icke kan trifvas hvar som hälst. Tänk noga efter hvad som är dig fördelaktigast och tag tid på dig! Kanhända bör du icke bestämma dig, förr än du kommit ned, sett dig om och talat med disponenten på bruket. Du behöfver icke göra dig brådtom, ty brukspatronen själf är frånvarande, han återkommer först i sommar, och dess förinnan tillsättes icke platsen. Det kan också vara fråga om, huruvida det icke för dig är bäst att stanna i hufvudstaden eller åtminstone i någon större landsortsstad. Så här på landet blir en läkare i viss mån begrafven. Om han än finner en verkningskrets, där han kan gagna, fruktar jag likväl, det hans framåtgående hämmas, då han kommer

så långt från alla, med hvilka han kan utbyta tankar om sin vetenskap. Det har åtminstone ofta förefallit mig så. Den gamle doktorn här var ett sådant original, och jag har sett flere landsortsläkare icke stort annorlunda. Jag skulle ogärna föreställa mig, att du blefve en sådan.»

Det var ett högst egendomligt bref från en fästmö, — tänkte Erik. — Så skrifver bestämdt icke en kvinna, som älskar. Det var så olikt alt, hvad han förestält sig i den vägen — icke ett smekord, icke en ömhetsbetygelse!

Han drog ut sin skrifbordslåda, han tog fram Ruths föregående bref och genomögnade dem. Ja, utan tvifvel hade det gått med henne som med honom. De tre år, som förflutit, sedan de sett hvarandra, hade afkylt kärleken emellan dem. Om han skulle bryta förlofningen, vore det möjligen för henne en missräkning, icke en sorg. — Och bryta ville han, men icke nu. Saken skulle uppgöras i all vänlighet, när de råkades denna sommar. Skriftligen ser ett uppslag så fult ut, men under ett samtal har man blickar och suckar och halfuttalade meningar, som förmildra obehaget. Han skulle säkerligen kunna ställa det så, som ansåge han sin pligt fordra, att han befriade henne från det band, hvarmed han fäst henne i sin första ungdom.

Han genomgick det ena efter det andra af dessa bref. Huru barnsliga de första voro, både till stil och innehåll! De voro genomandade af en blyg ömhet, en hängifven beundran. Om man

lade det första och det sista af dessa bref bredvid hvarandra, skulle man knappast föreställa sig, att de voro skrifna af samma person. Icke ens handskriften skulle man kunna känna igen. Det första brefvet var skrifvet med något stora, siratliga bokstäfver, så afrundade och prentade, att de kunnat tjena till förskrift. Och detta sista bref var skrifvet med en fast hand, pikturen hade en egendomlig prägel, icke lik någon annans, som han förut sett. Själfva periodbyggnaden var olika. Från att hafva varit genomskuren af parenteser och öfverlastad med adjektiver, hade den blifvit sammanträngd och koncis. I hela brefvet fans icke en enda parentes och inga öfverflödiga egenskapsord.

Huru olika var ej detta mot Ellen Filmores stil! Han tog fram ur plånboken ett visitkort, på hvilket Ellen skrifvit några ord och frågat, om han ej ville komma till dem på middag — en riktig, treflig hvardagsmiddag — bara nio personer eller samma antal som sånggudinnornas.

Det var en spetsig, elegant stil. När han såg den, kom Ellens lilla personlighet fram för hans tankar med sitt guldfärgade hår, sina skälmska miner, sina hvita händer — altsammans höljdt i denna sky af flor och spetsar, hvarmed hon älskade att omgifva sig. Men denna stil hade ingenting individuelt, den kunde tillhöra hvilken ung bildad flicka som hälst.

Det kom en egendomlig värme i hugen hos den unge läkaren, när han förestälde sig henne.

Han, som så kritiskt undersökt sin fästmös bref, betogs nästan af en yrsel, då han såg Ellens kort. Han tände en cigarr och öfverlemnade sig åt sina drömmar. Ellen sväfvade omkring honom i den ljusblå böljande röken, och han försjönk snart i en lätt slummer, hvarur han väcktes af en tillsägelse, att droskan väntade.

Våren kom med stora steg. Erik Ståhl hade svarat undvikande på sin barndomsvän Edvard Herlows bref. Han hade utlåtit sig så, att han hälst önskade bosätta sig i hufvudstaden, hvarest han icke tviflade att finna praktik, om än icke så snart, att han kunde gifta sig denna sommar. Han skulle emellertid tala med professor X., hvars praktik han skött denna vår. Kanhända kunde denne, som alltid varit hans gynnare, bereda honom någon plats såsom underläkare på ett sjukhus i Stockholm. För sommaren skulle han blifva badläkare på vestkusten, men i bortvägen ville han försöka att få tillbringa en fjorton dagar i hembygden, och man finge då, såsom Ruth själf önskade, samråda med hvarandra.

I sitt svar till Ruth, hvilket han samtidigt afsände, tackade han henne för hennes bref, och den glädje, han kände öfver hennes råd, hvilka utvisade så mycken eftertanke och enligt hans uppfattning så litet kärlek, gjorde hans svar varmare än vanligt.

Professor X. hade emellertid kommit tillbaka och återtagit sin praktik. Ellen Filmore hade rest till Ems med sin bror och svägerska, men

skulle sedan tillbringa eftersommaren vid den badort, där Erik vore läkare. Stockholm föreföll nu denne rätt tomt. Det var ännu för tidigt att fara till vestkusten, och han skref därför till sin far, att han skulle komma ned för att besöka honom och hembygden. Han skref äfven till Ruth, att han hoppades få råka henne innan kort. Ett par dagar före sin afresa uppsökte han professor X., som vänligt mottog honom och frågade, om han komme för att taga afsked.

»Ja, visserligen», — svarade Erik, — »men jag kommer dock främst för att tacka professorn för all välvilja och alt intresse, som visats mig, och — för att utbedja mig ett råd för min framtid»

»Ack, min unge vän», — sade professorn, — »hvad det angår, så vet jag, hvad Ni menar. Tror Ni, att man bedrager en gammal practicus som mig? Med fröken Filmore är en ung man icke gärna i beröring utan att röna inflytande af hennes vackra ögon. — Jag gissar rätt, det ser jag på er förlägna min — och hvad nu rådet angår, som Ni begär af mig, så — ja, sannerligen är det icke en otacksam roll för en gammal man att råda en ung. — Om jag nu säger: Flickan är förtjusande, hon har förmögenhet, hon är uppenbarligen förälskad i Er. Nå, så gift Er då i Guds namn med henne! — så talade jag både efter min partiela öfvertygelse och efter er smak, och kanske skulle Ni följa mitt råd med nöje — och sedan förarga Er öfver mig, som gifvit det, och öfver Er själf, som följt det. — Och säger

jag nu motsatsen: Flickan är en liten dyrbar leksak, hon har förmögenhet, men hon är van vid lyx och bortskämd i hög grad — pengarna sitta fastlåsta i brödernas affär, och dessa skola göra alla möjliga svårigheter, först för att hindra sin syster från att gifta sig och sedan för att slippa utbetala hennes del af arfvet. Ni kommer att bli trakasserad och kringskuren på alt vis af herrarne Filmore, och sedan, när i en framtid berusningen gått öfver och eftertanken kommer, finner Ni Er vara bunden för lifvet vid en kvinna utan själ. — Om jag så sade, vore det också min partiela öfvertygelse, och Ni skulle höra mig med ovilja och — inte följa mitt råd.»

Erik Ståhl skrattade litet tvunget, och den gamle professorn fortfor:

»Anse således, att jag gifvit Er båda råden, och följ det, som tilltalar er mest. Men när Ni nu blir missnöjd öfver det parti, som Ni tagit, kom då ihåg mitt andra råd och — fördöm mig icke!»

»Det vill säga, att professorn finner mig så vankelmodig, att hvad jag än besluter mig för, så kommer jag att ångra mig», — sade Erik rodnande, både af förlägenhet och harm.

»Ack, min kære vän, det göra alla människor. Man åtrår en sak — man får den och den synes föraktlig — eller man uppnår ej, hvad man önskade — kanske får man i stället något vida bättre, men det förstår man icke själf. Hela sitt lif grämer man sig öfver det, som man gått

miste om. Jag dömer Er efter alla andra. Ni skakar på hufvudet, Ni tror mig icke nu — i framtiden ger Ni mig obetingadt rätt.»

»Måhända; det synes mig dock nu otroligt. Ehuru professorn verkligen i viss mån gissat rätt angående det intryck, miss Filmore gjort på mig, så tänkte jag likväl fråga om något helt annat. Man har erbjudit mig plats som bruksläkare vid Hammarsjö.»

»Ett anbud, som Ni naturligtvis afslagit.»

»Nej, herr professor, jag ville tvärtom fråga Er, om jag icke borde antaga det. Det är icke alla dagar, som man kommer till en ung man och säger: Om du vill, så ger jag dig en plats — icke lysande, men god — och en verkningskrets, där icke hela verlden ser dig, men som kan vara aktningsvärd ändå.»

»Men, min unge vän, jag trodde, att Ni icke hade för afsigt att stanna på en obemärkt plats, jag trodde — förlåt min uppriktighet — att anspråkslöshet icke var en af edra mest framstående egenskaper. Som jag uppfattat er karaktär, ville Ni framåt — icke blott i vetenskapen, utan också i er ställning i verlden — Ni är äregirig.»

»Jag erkänner, att Ni nog uppfattat mig riktigt, herr professor, men» — Erik stannade tvekande.

»Nå, säg ut!»

»Saken är den, att jag tänkte på giftermål.»

Professorn skrattade. — »Ämnade Ni föra El-

len Filmore ned på landsbygden som en bruksläkares hustru?»

»Nej, det har jag aldrig tänkt», — svarade Erik Ståhl hastigt. Det förekom honom så löjligt att tänka sig Ellen Filmore i ett enkelt hem på landet, att han rodnade öfver, att någon kunde tilltro honom en sådan dumhet.

»Då förstår jag verkligen icke», — sade den gamle läkaren och fäste sina ögon förundrade och forskande på den unge mannen.

»Ellen Filmore är förtrollande, och hon har verkligen förvridit mitt hufvud nog, för att jag tänkt mig henne som min hustru, men — jag har en äldre förbindelse.»

»Ah, — sade professorn sorgset, — »det gör mig ondt. Sådana förbindelser skada mången ung mans framtid. — Fins det emellertid intet sätt att arrangera saken? Tar Ni den icke för allvarsamt själf? Förhasta er icke! Det är som Tegnér säger: Långa år få gälda, hvad stunden brutit — och obetänksamheten straffas ofta med många års vedergällning. — Skulle icke någon vän kunna medla?»

»Det är icke en sådan förbindelse, som professorn tänker», — svarade Erik, — »det är en förlofning sedan den tiden jag var medicine kandidat. Kapten Herlow var vår närmaste granne, han hade söner jämnåriga med mig och en yngre dotter, med hvilken jag förlofvade mig för tre år sedan.»

»Och nu trycker den bojan? Äfven en så-

dan förlofning stänger ofta en ung mans framtid och nästan alltid har kärleken flytt innan bröllopet kommer — och en brytning medför alltid en viss obehaglig bruit.»

»Ni har rätt, herr professor — kärleken har flytt — troligtvis på båda hållen. Hennes bref äro korta och kalla, mina, förmodar jag, likaså. Antagligen skulle en brytning komma som en lättnad för båda parterna.»

»Nå, så bryt då, men varligt!»

»Jag hade tänkt försöka, då jag kommer hem i sommar.»

»Vore det ej bättre att skrifva? Det där är obehagliga saker att uppgöra — och landtflickorna hafva ett sådant tåreflöde.»

»Jag kan aldrig påminna mig, att jag sett Ruth Herlow gråta», — svarade Erik Ståhl, — »och vi hafva känt hvarandra från barndomen.»

»Ni bad mig nyss om ett råd», — sade professorn, — »men nu vill jag gifva Er ett oombedd. En flicka, som aldrig gråter, måste vara full af helsa först och själsstark sedan. En läkare behöfver en stark och modig kvinna till hustru — han ser sorg och sjukdom öfveralt. Möter han då pjunk i sitt hem, måste hans lynne lida, och antingen tar han sin tillflykt utom hus till klubbar och kaféer och slår lättsinnigt bort altsammans, och han blir sålunda, om ej oduglig, åtminstone i mer eller mindre mån otjenlig till hjälpare och tröstare — eller också fördystras hans sinne, han blir pessimist, och äfven

i sådant fall kan han icke vara hvad han borde. Skjut icke bort ifrån Er en sådan maka, därför att en annan kan vara mera behagfull och intagande! Det är ett gammalt, icke så fint ordspråk, som säger: »Förgyllning förgår, men svinläder består» — och det är sant. Tag då hällre en plats som läkare i landsorten för en tid, tills Ni hunnit glömma miss Filmore. Jag ansvarar för, att Ni icke på ett par år skall blifva glömd här i hufvudstaden. Dess utom kan Ni ju skrifva något — en läkare i landsorten blir väl ej förslöad med ens.»

»Jag tackar herr professorn på det hjärtligaste», — sade Erik Ståhl, men han var dock långt ifrån nöjd med det råd han fått.

Den gamle märkte det, han smålog på sitt halft satiriska, halft vemodiga sätt och sade: »Er tacksamhet för detta råd är icke stor, det ser jag, och Ni torde icke följa det — så mycket sämre då för Er.»

Erik tog afsked. Om ett par dagar lemnade han hufvudstaden.

Han for med bantåget söder ut och kom om aftonen till den station, vid hvilken han skulle stiga af. Han hade icke skrifvit för sig, och ingen vagn väntade honom därför. Han flyttade in sin kappsäck i väntrummet och beslöt sig för att gå den halfva mil, som skilde honom från

hemmet. Han skulle nog vara där före aftonmåltiden, om han skyndade sig.

Det var en fager afton och hela näjden log mot Erik Ståhl i vårens nya skrud. Ljusgröna träd aftecknade sig mot en himmel, hvarpå lätta skyar seglade sin stilla stråt. Från backen däruppe hade man en förtjusande utsigt nedåt dalen, hvarest en å flöt fram emellun nylöfvade alar. Vattnet skummade öfver stenarne, det föreföll Erik, som omtalade de små böljorna för honom många halft förgätna sagor från hans barndom — denna tid, hvilken man vid en mera framskriden ålder anser så lycklig och på hvilken man tänker med saknad.

Han mindes, huru han suttit och metat på denna öfver vattnet hängande pil. Med hvilken förtjusning hade han icke dragit upp de små glänsande löjorna och de ormliknande nejonögonen! Här under alarna plägade han om aftnarne sätta ut kräfthåfvar i sällskap med Ruth och hennes bröder. Här var det också, som han i kapp med desse senare summit öfver ån, då strömmen tog honom och förde honom mot kvarnfallet. Han ryste, när han tänkte därpå. Hvilken glädje hade han icke erfarit, när Edvard Herlow, som var äldre och starkare, hunnit upp honom och fattat honom i axeln! Dennes barska uppmaning att icke vara en kruka utan bara simma på tyckte han ännu ljuda i sina öron. Han följde rådet af alla krafter och hann lyckligen fram.

Här i backen växte nötter. Det var deras

vana att, när dessa voro matade, komma hit med matsäck och tomma korgar för att plocka hela dagen. Icke alltid blefvo korgarne fulla med nötter, men matsäcken var alltid tömd, och utflykten var munter, om än icke så vinstgifvande.

Erik gick alt långsammare, ju mer han närmade sig hemmet, ju flere de minnen voro, som trängde sig på honom. Han måste helsa de stenar vid vägen, bredvid hvilka han som barn brukade plocka de första smultronen. Han stannade nu, liksom i sin barndom, vid det där berget, hvarest brokiga lafvar hade bildat en teckning, som liknade en man med stor hatt och sid kappa. Han kunde knappast numera känna igen denna teckning, som man förr funnit så tydlig. Måhända hade den ändrat form, måhända behöfdes också barnets inbillningskraft för att fullända dragen.

Nu såg han tornspiran sticka fram emellan granskogen. Där i kyrkan hade han blifvit döpt och konfirmerad, och där hade han så många gånger lyssnat till faderns ord från predikstolen — lyssnat i växlande stämningar. Han smålog för sig själf. Tänk, om hans far kunnat genomskåda honom, där han satt i prestgårdsbänken med sänkta ögon och till utseendet så uppmärksam! — Och där slumrade hans mor på kyrkogården sin sista långa sömn. De nylöfvade lindarna slogo ett hvalf öfver hennes graf, och vintergrönan bredde sin matta öfver kullen.

Erik gick dit. Där på hennes graf låg en hvit nejlika med stjälken nedstucken i jorden.

Hon var säkert från Ruth. Han visste, att Ruth hade egt en sådan i sin fönsterträdgård, och denna blomma, som hon hade offrat på hans moders graf, rörde honom. Han lutade sig ned öfver den och inandades dess doft, som var stark och blandades på ett egendomligt sätt med ångan från de nyutslagna löfven. Det föreföll honom, som sade denna doft att han misstagit sig på Ruth, att hon var den samma i hängifven kärlek, som hon varit i sin första ungdom, om hon än i andra hänseenden utvecklats och förändrats. Det föreföll honom, som riktade blomman till honom en förebråelse för hans vankelmod, på samma gång träffande och mild.

Erik Ståhl reste sig upp, färdig att lemna kyrkogården. Solen sjönk mer och mer mot himlabrynet, och han ville tillryggalägga den sista korta biten till föräldrahemmet, innan aftonen alldeles inbröt. I det samma hörde han långsamma steg och prasslet af en klädning mot gräset. Det var Ruth, som kom från sin fars graf. Hon skulle gå tätt förbi honom. Han drog sig undan bakom lindens stam, men han hade icke behöft det för att blifva obemärkt, ty den unga flickan blickade rakt framför sig och höll hufvudet sänkt. Hennes hatt hängde på armen. Ett drag af sorg stod tecknadt kring de fylliga röda läpparne och låg som en skugga öfver de fagra ögonen. Hon hade magrat och blifvit blekare, sedan han sist såg henne, men det hade endast gifvit hennes utseende en mera förfinad

och förädlad prägel. Den Ruth, Erik Ståhl lemnat, var en täck landtflicka — den unga kvinna, han nu såg framför sig, kunde nära nog kallas en skönhet.

Den nedgående solen kastade sitt skimmer öfver detta ansigtes fina oval med de regelbundna dragen, som sorgen blekt, och öfver den kraftfulla, välformade skepnaden. Hennes hållning var så osökt och ändå så fulländad. Kunde väl Ellen Filmores utseende jämföras med Ruths?

Erik följde henne sakta, han visste icke rätt, om han nu borde tilltala henne eller om han borde vänta. Hon märkte icke hans steg, och hans blick fästes med beundran på harmonien i hennes rörelser, på den fasta hvita halsen, som omgafs af ett krusflorsfräs, och på den rika mörkbruna hårflätan, som hängde nedåt ryggen. Fullt upptagen af denna syn gaf Erik icke akt på sina steg, han kom i beröring med en häck omkring en graf bredvid gången. Det prasslade starkt i häcken. Ruth vände sig om. Erik gaf akt på, att hon icke ryckte till eller syntes förskräckt. Mot sin vilja tänkte han på den gamle professorns ord om en flicka, som vore stark och full af helsa. Hon vände sig om lugnt och utan minsta skymt af nervretlighet. Hon kom emot honom med båda händerna utsträckta.

»Det var en glädje, Erik», — sade hon med ett vemodigt leende, så olikt hennes forna muntra leende, men som gjorde henne i Eriks ögon dubbelt intagande.

Han tog hennes båda händer i sina, han kysste dem med en blandad känsla af ånger och ömhet. Och likväl kunde han icke undgå att minnas en annan hvit hand, hvarpå den röda stenen i ringen glänste som en bloddroppe.

»Min stackars Ruth! min egen flicka!»

Han hade slutit henne i sina armar, och hennes panna hvilade mot hans axel. Då hon lyfte upp sitt ansigte, glänste ett par stora tårar i ögonen, och Erik kunde ej hindra sig från att kyssa bort dem.

De lemnade kyrkogården och gingo hand i hand liksom i sin barndom framåt vägen. Hon talade om sin fars död och den förestående flyttningen från det gamla hemmet. Han hörde på henne med deltagande, han tryckte den hand, som han höll i sin, och sade alt emellanåt några ord till tröst.

»När kom du hem?» frågade hon plötsligt och stannade.

»Just nu», — svarade han, — »eller rättare, jag är just nu på vägen hem.»

»Åh! Jag misstänkte, att du varit hemma en hel dag utan att komma öfver till oss.» Åter detta intagande vemodiga småleje!

»Hvilken misstanke!» sade han skalkaktigt.

»Det gläder mig, att jag gjort dig orätt, och jag ber dig gärna förlåta den. — Kanhända», — tillade hon, — »är det icke den enda misstanken, för hvilken jag behöfver bedja om förlåtelse.»

»Hvad skulle jag icke förlåta hos dig?» sva-

rade han och såg ömt på henne. — »Går du med in till gamle far?»

»Åh, jag tänkte, du skulle komma med mig hem», — sade hon sorgset.

»Tror du farsgubben skulle förlåta mig det?» invände han leende.

»Du har rätt», — svarade hon med en suck.

»Men jag kommer i morgon efter frukosten, då far håller på med sin expedition. Huru många fredagsförmiddagar har jag icke kommit hem till Er?» sade han skämtande.

Hon svarade honom med en suck, och de togo afsked af hvarandra.

Den unge doktorn fann sin far vid kvällsvardsbordet. Den gamle hade åldrats betydligt och såg nu verkligen ut som en gubbe. Han mottog sonen med mera hjärtlighet än förr, och det stela, afmätta, som fordom utmärkt honom, tycktes hafva försvunnit eller åtminstone förmildrats. Han lät den glädje, som han kände öfver återseendet, ohöljd framträda.

Då måltiden var slut och prosten dragit sig tillbaka till sitt eget rum, tändt sin aftonpipa och satt sig bekvämt i den breda länstolen med sonen midt framför sig, tog samtalet snart fart och vände sig omkring den unge läkarens framtid.

»Jag vet, att Edvard skrifvit till dig om bruksläkarebefattningen vid Hammarsjö», — bör-

jade den gamle. — »Hvad säger du om den saken? — Jag var där för en tid sedan, bjuden till bruks-predikanten på kristning, och jag gick ned till läkarbostället. Det ligger ett par stenkast från bruket och är alldeles nybygdt med en liten trädgård, som sträcker sig nedåt ån. Trädgården är litet vanskött, men annars vacker. En liten vattenkonst finnes på gården, och förstugukvisten är fullständigt öfverväxt med caprifolium. Det är en riktig liten idyll. Den skulle kunna fresta en man, som tänker: En koja och ett hjärta».

Han tystnade och betraktade sonen med forskande blickar.

»Äfven om man icke är så sentimental», — svarade denne, — »bör man likväl besinna sig, innan man afslår en erbjuden plats. Det är blott ett brödstycke, men för den, som har ingenting, är det alltid att tänka på.»

»Man har sagt mig, att du otvifvelaktigt hade en god framtida bana», — sade prosten nästan häftigt.

»Men har då far glömt det gamla ordspråket: Medan gräset växer» —

»Kom icke med gamla ordspråk!» afbröt prosten harmset. »Jag förstår mycket väl, att när man varit förlofvad några år, vill man gifta sig.»

Erik skiftade färg, men teg.

»Jag tyckte aldrig om den där förlofningen«, — fortfor prosten Ståhl, i det han steg upp och gick ett slag öfver golfvet, — »aldrig. Inte för att jag har någonting emot Ruth Herlow — hon

är både vacker och god och, efter hvad jag nu temligen oväntadt fått höra, icke heller utan förmögenhet; men jag tycker icke om, när barn binda sig för lifvet.»

»Men hur gammal var kära far, då han förlofvade sig? Man har sagt mig, att han var yngre än jag.»

»Just därför har jag det giltigaste skäl att ogilla sådana obetänksamma förbindelser. Man förgapar sig i ett par vackra ögon, man bekänner sin dårskap och är fäst för lifvet. Och så gå år — man har erfarit mycket och sett mycket. Ungdomstycket har bleknat bort, och ungdomsbruden har förlorat sin fägring — men bandet återstår, och det släpar man med sig.»

»Men om så vore, kunde man ju bryta», — vågade sonen invända.

»Det gör ingen hederlig karl», — sade prosten afgörande. — »Altså gifter man sig. I de flesta fall kan man icke hafva skäl att ångra sig. Dåliga, pligtförgätna hustrur äro just icke vanliga utom i romanerna. Och om en tid blir man van och grillerna flyga sin kos — men man måste ändå erkänna för sig själf, att det hade varit bättre att vara fri och ledig. Nå ja, det onda har nu skett — du har förlofvat dig — du vill antagligen gifta dig med Ruth och gå här som en landsortsdoktor och kasta ifrån dig den lysande framtidsbana, som man förespeglat dig — sälja din förstfödslorätt för en ringa grynvälling.»

»Det gör mig ondt, att min far skall vara emot, att jag antar platsen vid Hammarsjö», — sade Erik något kyligt.

»Jag förmodar, att du tänker antaga den i hvilket fall som hälst» — framkastade prosten.

»Fullt besluten att göra det är jag visserligen icke», — svarade sonen, — »men jag har dock tänkt tillräckligt på den för att fråga ett par personer till råds, innan jag lemnade Stockholm, och desse afrådde mig icke.»

»Bah! Några unge medicine doktorer, som voro glada att göra sig af med en måhända icke alldeles föraktlig konkurrent», — genmälte fadern hånfullt.

»Nej, jag talade i första rummet vid professor X., hvars praktik jag skötte, och han tillrådde mig främst giftermålet, som han ansåg mycket förmånligt, och derefter att antaga platsen — så länge, tills något bättre kan yppas.»

»Så länge! Du talade nyss till mig med ordspråk, men har du då glömt ett, som heter: Borta ur åsyn — borta ur minne»?

»Professorn trodde sig kunna ansvara, att på ett par år ingen skulle glömma mig.»

»Hm! Hm! Kan man lita på hans ord», — mumlade prosten förmildrad, — »och det borde man väl kunna — då kan jag medgifva, att saken kan föra sina goda gåfvor med sig. — Kände han Ruth?»

»Endast par renommée.»

»Besynnerligt.»

»Han hade hört henne omtalas såsom god och kärnfrisk, och han sade mig, att en läkares hustru bör vara båda delarne och att en sådan är den högsta lycka, som han kan ernå.»

Prosten svarade icke, han gick fram och åter på golfvet. Slutligen stannade han framför sonen.

»Du bör vara trött», — sade han, — »jag tänker, att ditt rum är i ordning.»

Erik steg upp, tog godnatt och gick upp för trappan till vindsrummet, som tillhört honom, sedan han var gosse.

Det var sig alldeles likt där inne. Samma kartor hängde ännu på väggarna, som då han gick i skolan. Han måste lyfta på Europas karta och såg där bakom den målskjutningstafla, som Edvard Herlow ritat med kol på tapeten och mot hvilken de plägade skjuta till måls med en luftbössa. På en liten hylla stodo de skolböcker, som Erik lemnat efter sig, då han for till universitetet. Där funnos också Robinson Crusoë jämte Ingemanns historiska romaner. Erik påminde sig, huru han läst dessa och berättat deras innehåll för Ruth, och huru hon för honom varit ömsom den blida Kristine af Rise, ömsom den yra Rigmor.

Barndomstiden liksom återvände till honom med dessa föreställningar. De mellanliggande åren försvunno som en dimbild, och han somnade denna afton så lätt om hjärtat som i forna dagar, viss om att Ruth i alla fall var hans enda kärlek, liksom hon varit hans första. Och i dröm-

men såg han ett litet hem, omslingradt med caprifolierankor, och på förstugukvisten stod Ruth och helsade honom med ett småleende.

Dagen därpå efter frukosten, då prosten gått in i sitt expeditionsrum, gick Erik genvägen genom hagarne ned till kaptensbostället, såsom han alltid förr plägat. Han småhvisslade en melodi och gick den vanda stigen. Här och där stannade han vid de ställen, där han visste, att stararne plägade hafva sitt bo eller ekorrarne sitt tillhåll i den ihåliga eken. Han måste se, om alt var som förr. Han slog ett slag på eken och såg med förnöjelse, huru de viga små djuren med blixtens hastighet spredo sig i den vida kronan. Han klättrade upp i den gamla ihåliga aspen och tittade in till stararne. De hade fyra nästan fullfjädrade ungar, som pepo mot honom. Det föreföll honom, som om det varit i går, han sist gjort på samma sätt, och dock voro långa år förlidna sedan dess. Han helsade nu stararne och ekorrarne som gamla vänner och tänkte alls icke på, att det var en annan generation än den, han sett där förut.

Men där vid hängbjörken på backen, hvarest han en gång spikat upp en bänk halfvägs emellan prestgården och kaptensbostället, tyckte han sig se en svartklädd smärt skepnad. Han påskyndade sina steg, och när han såg, hvad han

på förhand anat, att det var Ruth, som kommit för att möta honom, kände han sitt hjärta häftigt slå, långt häftigare än den raska gången kunnat vara orsak till. Han ilade uppför backen och slöt henne oemotståndligt i sin famn.

Hon lösgjorde sig sakta. — »Nej, Erik», — sade hon litet sorgset, — »i går kunde jag icke tala lugnt och sansadt till dig, glädjen att se dig öfverväldigade mig, men nu har jag gått för att möta dig — jag har så mycket att säga dig. Tusen tankar hafva trängt sig på mig denna natt — tusen tankar af tvifvel och oro. Jag tvekar att uttala dem, Erik — men du torde förstå mig.»

»Nej», — svarade han kort. En oro öfver hvad hon skulle komma att säga honom brände i hans inre. Skulle hon vilja bryta? Erik påminde sig knappast nu, att han själf förut önskat, att Ruth måtte hafva kallnat för honom. Nu ville han hålla fast vid sitt ungdomstycke Ellen Filmore i sin täcka hjälplöshet, sin barnsliga behagsjuka var utplånad ur hans tankar, liksom hon aldrig hade funnits till. Och han, som för få veckor sedan önskat sig befriad från sin förlofning, intogs nu af ångest, att Ruth möjligen tänkte bryta. Intet steg ville han göra för att gå henne till mötes, hon skulle få taga både första och andra steget. Han såg Ruths växande förlägenhet, men han teg och fäste oaflåtligen sin blick på henne.

»Det är många år, sedan vi råkades» — började Ruth långsamt.

Erik medgaf med en suck, att så var.

»Månne icke, Erik, att vi båda äro förändrade sedan dess?» sporde Ruth.

»Icke jag, Ruth», — svarade han häftigt — »icke jag. Och hvad menar du egentligen?» utbrast han. — »Och hvarför plågar du mig så — just nu, när jag kommer till dig i hopp om, att nu — just nu — är min lyckas timme slagen?»

Ruth sänkte blicken och teg ett ögonblick. Därefter höjde hon långsamt sina ögon emot honom och såg på honom med ett spörjande uttryck.

»Är du icke förändrad?» sade hon sakta.

»Jag förstår dig icke», — svarade han med ett tvunget försök att skämta, — »jag har skägg numera, i stället för att jag förut hade blott mustascher. Jag har magrat, säger man — sådant märker man icke själf.»

»Ah», — afbröt hon —, »icke menar jag sådana små yttre förändringar. Det förstår du nog.»

»Nej, sannerligen icke. Jag begriper ingenting», — sade Erik, fast besluten att fullfölja som han börjat. — »Naturligtvis står ingen människa stilla under tre år af sitt lif. Man går framåt i kunskaper, man utvecklas. Är det detta, som du vill förebrå mig?»

»Jag förebrår dig ingenting, Erik, jag frågar blott, och du undviker att svara mig. Du säger dig icke förstå mig, och likväl borde du göra

det. Jag fruktar, Erik, att du icke är fullt öppen emot mig.»

»Åh», — sade han småleende, — »skulle det vara så, att en smula svartsjuka är med i spelet? Åh, var lugn!»

Hon rodnade häftigt.

Han drog henne till sig. — »Stackars min lilla vän!» sade han skämtande. — »En läkares hustru får icke plåga sig med sådana griller.»

»Nej, nu förstår du mig icke häller», — svarade hon. — »Jag är icke svartsjuk. Jag skulle vara färdig att afstå från dig nu, om dina känslor för mig voro förändrade, om de långa åren gjort oss främmande för hvarandra, såsom jag stundom tyckt mig märka af dina bref. Det har förefallit mig — afbryt mig nu icke, Erik, — som om du hos mig icke väntade någon eftertanke, någon utveckling, — som borde jag för dig vara lik prinsessan i den sofvande skogen, — som sökte du hos mig blott det omedvetnas lugn. Men jag är icke sådan, äfven jag har gått framåt och utvecklats. Jag är icke ett barn längre — jag måste säga dig det. Jag ville dela dina sträfvanden, ditt arbete, dina förhoppningar, men det har du på länge icke velat låta mig göra. Då dina länge väntade, ifrigt åtrådda bref kommo, skänkte de mig ingen tillfredsställelse. Talade du om ditt arbete? Lät du mig ana, hvad du tänkte? Några smekord, som syntes mig konventionela och tvungna, och så en liten krönika öfver dagens on dits samt slutligen någon gång

en påminnelse om något drag från vår barndom — det var alt.»

«Det var en skarp kritik öfver mina bref, Ruth», sade Erik småleende, men ändå icke utan harm,— »och härnäst jag brefväxlar med dig, vill jag söka att bättre tillfredsställa din smak. Jag erkänner, att du har rätt, och jag vill icke försvara mig. Men vet du, huru föga tid jag hade att egna åt dessa bref? Ofta nog skref jag på någon stund, som jag röfvade från sömnen, ty jag hvarken kunde eller ville taga den från mina studier och mina patienter. Skulle du icke själf ogillat, om jag gjort det? Jag var trött, alt för trött att anstränga mina tankar eller redogöra för mitt arbete. Jag måste hvila och jag sökte göra det hos dig, äfven då du var fjärran ifrån mig. Jag hade hoppats öfverseende, och jag fann en domare, som vägde mina ord, ja som vägde mig själf helt och hållet och fann mig för lätt.»

»Åh, Erik», — hviskade Ruth, — »huru ångerfull du gör mig! Och ändå vet jag, att du gör mig orätt.»

»Låt oss icke mera plåga hvarandra med griller, min flicka! Låt oss njuta af de korta dagar, vi få vara tillsammans nu, och hoppas på framtiden, då vi icke mer behöfva skiljas!»

Hon skakade på hufvudet.

»En sådan envis liten varelse!» sade han lekfullt. »Hon har då föresatt sig att bråka! Du må vara den samma som förr eller en annan, så

är du likvisst min första och enda kärlek. Är icke det nog?»

Han kysste hennes panna och kinder och läppar — och Ruth teg. Hon var kufvad, men icke öfvertygad.

De följdes åt till kaptensbostället. Edvard mottog ungdomsvännen med okonstlad glädje, och kaptenskan var vänlig och moderlig som alltid. Erik var ledig och obesvärad. Han bygde luftslott och utkastade framtidsplaner, han skämtade emellanåt, men talade likväl så deltagande om kaptenens död och hvilken saknad han erfor att se hans plats tom. Han intog allas hjärtan.

Öfver Ruths panna låg länge ett lätt moln. Hon kände inom sig, att hon velat hafva ett förtroligt samtal med Erik och att han undgått henne. Det tycktes henne, som hade hon blifvit förd bakom ljuset — men på hvad sätt? Månne alt i själfva verket blott var ett foster af hennes inbillning? Småningom förgick ock hennes förstämning.

Edvard föreslog en ridtur för att bjuda prosten till middag dagen därpå, och snart voro de tre unga i sadeln på väg till prestgården. Alla moln skingrades, alt missförstånd utjämnades. Då man talat med prosten, beslöt man att utsträcka ridten ända till Hammarsjö.

Det lilla läkarebostället befans vara synnerligen täckt, omgifvet af en liten trädgård, som i sakta sluttning sänkte sig mot ån. Boningshuset var nybygdt — ett litet oljemåladt trä-

hus med utskjutande taksprång. Det innehöll ett fåtal rum, alla ljusa och luftiga, med breda fönster, som visade olika utsigter åt bruket, ån eller trädgården. Både Erik och Ruth funno alt godt där inne, och trädgården förtjuste i synnerhet Ruth. Där var mycket att göra, och Ruth svärmade för blomsterodling.

På hemvägen mötte de disponenten, som ropade an dem och sade, att brukspatronen vore att vänta hem förr, än man trott, senast om en vecka. Alt kunde således vara afgjordt, innan Erik reste till vestkusten.

Ruth framstälde på hemvägen sina invändningar mot platsen. Den hufvudsakliga var hennes motvilja, mot att Erik gräfde ned sig och sina pund på landet. Hon vederlades lifligt af Erik, som numera alls icke hade något emot att »gräfva ned sig på landet». Dessutom skulle det ju blott blifva för en tid — några år på sin höjd.

»Är du nöjd nu?» sade Erik, då Ruth icke androg något mera.

»Jag vet ingenting mer att tillägga», — svarade hon, — »jag önskade kanhända att blifva vederlagd, och jag är glad öfver att hafva blifvit det. Men ändå» — Hon höll inne.

»Men ändå?» frågade han och lutade sig emot henne.

»Ändå erfar jag en sådan oro. Kanske är det en känsla af att jag nu tar mina egna önskningar mer än tillbörligt med i räkningen.»

»Nå ja, Ruth, vi tala om bruksläkarbefatt-

ningen, som vore den en sak, efter hvilken man blott behöfde räcka ut handen. Men det är ju inte sagdt, att brukspatronen antar mig?»

»Det är fullt säkert; du har disponentens förord, och i vintras, då brukspatronen var här nere, uttryckte han den önskan, att du skulle vilja antaga befattningen, men höll troligt, att en så kunskapsrik ung läkare hade större anspråk.»

»Och du, Ruth, har du icke större anspråk än att blifva en bruksläkares hustru?»

Hon rodnade. — »Icke för min del, Erik, har jag stora anspråk, men för din. Du bör icke stanna på en så underordnad plats.»

»Och min hustru bör också komma på en mera framstående plats, menar du — en plats, som hon är mera berättigad till genom sitt utseende och sina talanger», — sade doktorn med ett skratt.

»Fy, Erik! Det var ett elakt skämt. Hvad mitt utseende angår, så är det just som folket är mest, och det vet jag mycket väl. Och talanger är jag alldeles utan — det vet du mycket väl. Det har ofta varit ett bekymmer för mig, då jag förstår, huru många öfverlägsna, högt bildade kvinnor du sett och kommit i beröring med.»

»Folket bör vara mycket smickradt af ditt omdöme om deras utseende». — svarade Erik småleende, — »och hvad angår de öfverlägsna kvinnor, som jag träffat, så har ingen af dem varit värdig att lösa din skorem.»

Han teg. Ellen Filmore sväfvade ett ögonblick för hans inbillning, hon såg så obetydlig ut emot Ruth. Hon tycktes ödmjukt böja sig ned, liksom ville hon knyta den unga fästmöns skorem, men kastade i detsamma en skälmsk blick på doktorn och försvann.

»Förlofvade äro odrägliga», — sade Edvard, halft road, halft förargad, — »alltid samtala de med hvarandra, aldrig fins något tråkigare än att vara tredje person i deras sällskap.»

»Ursäkta, käre Edvard», — svarade Erik, — »men som denna utfärd företogs för våra intressens skull, så sysselsatte vi oss uteslutande med dem. Men nu skola vi blifva helt sällskapliga. Icke sant, Ruth? Nu skola vi blott tala med Edvard. Hvad skola vi roa honom med? Landtbruk förstår icke jag, och medicinska frågor förstår icke han. Skönliteratur har jag föga sysselsatt mig med, men ändå kanske jag kunde försöka mig litet på det fältet.»

»Nej för all del, jag antar, att du är realist och skulle reta gallfeber på mig med tal om Strindberg och fru Agrell och alt hvad de heta.»

»Nej, jag är verkligen icke realist», — svarade Erik, — »jag håller på det ideela. När jag läser för mitt nöjes skull, tycker jag bäst om sagor och äfventyr. Jag vallfärdar gärna till slottet östan för sol och vestan för måne och drömmer mer än gärna om prinsessan och halfva konungariket.»

»Ah verkligen! Ruth håller på realisterna hon, Ibsen är hennes gunstling.»

»Icke numera, Edvard, icke efter »Vildanden» och »Rosmersholm» Det är i alla fall en stor ande, äfven om man måste tänka, som han låter Makrina säga om Julianus: »Vilfarende menneskesjel!» Ingen kan som han föra oss in i en annan människas innersta, lära oss att se med hans ögon och lida med honom. De bilder, han visar oss, synas så verkliga, äfven då vi upptäckt, att de voro omöjliga.»

»Ja ja, akta dig, Erik!» afbröt Edvard — »Ibsen har satt så många griller om sanning i hufvudet på Ruth. Ve dig, om du icke säger henne sanningen, hela sanningen.»

»Sanningen har jag älskat, innan jag hörde Ibsens namn», — svarade Ruth med värme, — »och jag kan icke föreställa mig, att det är något, som Erik bör känna sig ängslig för.»

Hon lutade sig fram i sadeln och såg på den unge läkaren. Hon var så strålande fager i detta ögonblick, att denne blef helt varm om hjärtat. Han svarade henne, att sanningen borde alla söka, och sanningen vore den guddom, som han dyrkade framför andra och hvars spår han sökte finna i sin vetenskap.

De fingo nu syn på kaptensbostället, och Edvard fann, att klockan var mycket och att modern väntade dem med aftonmåltiden. Samtalet afbröts, och man satte af i starkt traf fram till målet.

Ruth var så förtjusande denna afton, lyckan strålade ur hennes stora gråblå ögon och bredde sig som ett skimmer öfver hela hennes personlighet. Erik hade blott ögon och tankar för henne, som om några månader skulle blifva hans hustru. Hon följde honom ett stycke på hemvägen, och sedan hon lemnat honom, kände sig Erik i alla fall liksom omsväfvad af hennes tankar. Denna föreställning berusade honom.

Då han kommit hem på sitt rum, satt han länge vid fönstret och insög den ljumma vårluften, som var mättad med blomsterdoft, och tänkte på Ruth. Ja, hon var en ojämförlig flicka. Hvilken lycka, att hon tillhörde honom! Den gamle professorns ord runno honom i minnet, och han smålog åt sig själf ett medlidsamt löje öfver sin dumhet att kunna jämföra Ruth med Ellen Filmore — den lilla obetydliga Ellen, denna varelse utan själ. Och så tänkte han på Ruth och hennes sanningskraf. Om hon skulle få höra något om Ellen! Hvad skulle hon väl kunna få höra? För ingen mer än den gamle professorn hade han erkänt sin svaghet för den lilla engelskan. Hon hade varit illa sjuk, han hade intresserat sig för henne som patient en smula mera, därför att hon var så ung och täck och därför att hon var den afgud i hemmet, till hvilken alla offrade och som mottog alt lika tanklöst, som en dylik egnar och anstår. — Nå, man kunde väl icke förebrå honom, att han intresserade sig för sitt kall? I alla händelser borde han vara för-

sigtig, när Ellen och han åter råkades. Han skulle genast omtala sin förlofning och sedan vara på sin vakt.

Nöjd med detta beslut stängde doktorn fönstret och öfverlemnade sig åt sömnen.

De dagar, som Erik Ståhl kunde få stanna i hemmet, försvunno så hastigt, han måste inom kort resa ned till vestkusten. Innan han for, var alt afgjordt. Han var antagen till bruksläkare på Hammarsjö, och under hösten skulle bröllopet med Ruth firas. I hennes och Edvards händer lades hela bestyret med bosättningen. Erik hade aldrig själf egt några flere möbler än sin chiffonier och ett bokskåp.

»Naturligtvis blir detta blott en tillfällig bosättning», — sade Erik, — »och vi böra därför söka att göra den så litet kostsam som möjligt.»

»Åh, var lugn!» svarade Edvard. — »Med några hundra kronor gör Ruth underverk.»

»Ja, naturligtvis har jag fullt medvetande om, att jag lemnar alt i de bästa händer», — svarade Erik. Men det var icke utan, att han suckade vid tanken på all den elegans, som han sett i hufvudstaden och jämförde nu med kaptensboställets tarfliga möblering och prestgårdens gammalmodiga bohag.

Det måste erkännas, att Erik hade en utvecklad smak och skönhetssinne, men därjämte en viss

svaghet för lyx. Det förtroende, han satte till Ruths smak, var ganska begränsadt, men han var resignerad att mottaga hemmet så som Ruth ville ordna det. Och så reste han — med saknad, ehuru på det hela rätt nöjd med sin verld.

Badorten, där han hamnade, var på modet och mycket besökt. Ett par veckor sedan saisonen börjat, blef det bekant, att grosshandlar Filmore skulle oförtöfvadt komma dit med fru och syster. Erik undrade, om han borde gå ned till ångbåten för att taga emot dem. Men så beslöt han sig för att icke göra det. Han hyste en viss farhåga för att råka Ellen Filmore, och han ville uppskjuta det så länge som möjligt. Han skulle icke uppsöka dem, det var afgjordt. Men redan samma afton mötte han Ellen Filmore i promenaden. Hon var förtrollande i sin nya sommartoalett i sjögrönt, och den näpna hatten, täckt af vilda blommor, lät hennes lilla ansigte, omgifvet af de rödgula lockarne, framstå i hela sin täcka oregelbundenhet. Med ett utrop gick hon emot doktorn, räckte honom sina båda små, med gants de Suède beklädda händer och utropade med en förtjusande min af barnsligt missnöje:

— »Åh, doktor Ståhl, huru ovänlig Ni är emot mig! Ni kom icke ned till ångbåten!»

»Om förlåtelse, fröken», — svarade Erik, helt

häpen öfver denna direkta förebråelse, — »jag visste icke, att ni skulle komma.»

»Åh, det hade ju Malcolm skrifvit till Er om, och vi väntade så säkert att finna Er oss till mötes.»

»Ack, i sådant fall måste jag ytterligare bedja om ursäkt. Det hade alldeles undfallit mitt minne.»

Ellen såg förundrad ut. Det öfverraskade henne, att någon kunde glömma, att hon skulle komma, hon var så van att vara medelpunkten för allas omsorger.

Erik Ståhl frågade om hennes helsa och huru hon funnit sig i Ems. Han talade vänligt, men kyligt, och tog afsked så fort han kunde.

»Går Ni redan, doktor?» sade Ellen förebrående.

»Jag har sjukbesök att göra», — svarade han. — »Pligten framför alt, som Ni vet, fröken Ellen.» — Han gick.

Ellen såg efter honom med tankfullt utseende.

»Du ser så djupsinnig ut», — sade hennes bror, som kommit henne till mötes. — »Hvad är det, Ellen?»

»Åh, jag vet egentligen icke», — svarade hon rodnande. — »Jag kände knappast igen doktor Ståhl — han var sig så olik.»

»Jag tycker också, att han blifvit solbränd», — sade grosshandlaren och tog upp sin klocka. — »Vid hvad tid serveras supén månn tro?»

Dagen därpå gjorde Erik Ståhl sin visit hos

familjen Filmore. Han passade på den tid, som han visste dem vara utgångna, och han råkade dem således icke hemma. Han lemnade sitt kort och kände sig tillfredsställd med sig själf. Han brydde sig alls icke om Ellen Filmore, det var ju solklart både för honom själf och andra. Skulle han väl annars så ogärna sammanträffa med henne?

Så förgingo några dagar. En morgon fann doktorn på sitt bord ett litet bref. Han igenkände stilen altför väl — denna spetsiga, eleganta stil, som han aldrig tyckte sig hafva sett maken till. Det var ett visitkort med en skrifven inbjudning till en segeltur för att äta middag på en ö i granskapet. Han sade till sig själf, att han hälst borde säga nej, men så gick han ändå ned till bryggan, där Ellen stämt möte med honom. Han kom sist. En del af sällskapet hade redan gått om bord, och man ropade gladt åt honom, att han skulle skynda sig. Han hoppade ned i båten, och man lade ut.

»Vet Ni någon bot för sjösjuka, doktor», — sade grosshandlar Filmore, — »i fall Ellen skulle bli illamående.»

»Jag blir ej sjuk, Malcolm, fastän jag är mycket rädd på sjön. — Åh, herre Gud, hvarför kan ej människan hålla sig på torra landet? Hvad ser man egentligen för vackert på det oroliga stormiga hafvet?»

»Man ser dig i din segelkostym, som nyss kommit från Paris», — svarade hennes bror skämtande.

Allas ögon riktades nu på Ellen, och man hörde många utrop af beundran öfver den täcka drägten och dess unga egarinna. Äfven Erik såg på Ellen. Den lilla sjömansmössan satt så käckt åt den ena sidan, och hon smålog utmanande.

»Åh, fröken Ellen», — sade Erik med något af sitt forna skämtsamma sätt, — »i en sådan liten mössa, som ser så sjömanslik ut, får man icke vara rädd. Det passar alls icke i stycke.»

Hon skrattade åt hans skämt och sade, att han var så stygg och att han alltid behandlade henne som en liten flicka — »men» — tillade hon med en suck — »det får jag finna mig uti. Ni har gjort så mycket för mig, att jag aldrig kan bli ond på er.»

»Jag skulle vara högst olycklig, om Ni det blefve», — svarade Erik Ståhl skämtsamt, — »men jag vet mig tyvärr icke ega några anspråk på ert öfverseende.»

»Åh, doktor! Tror ni, jag någonsin kan glömma, huru god Ni var mot mig under min långa sjukdom? Huru Ni stannade en hel natt och vakade öfver mig, och huru Ni sedan, då jag frisknade till, lät mig tyrannisera Er. Ni fann Er så tåligt i mina nycker, Ni uträttade mina uppdrag, valde lektyr åt mig och drack choklad med mig. Ser Ni, alt det där gör, att, hvad Ni än säger, måste vi blifva vänner.»

Hon såg på honom skälmskt leende, och han tyckte, att hon var den mest intagande varelse.

Hvad betydde det, att hennes näsa var för liten, pannan hoptryckt och munnen för stor? Den var frisk som en ros och tänderna glänste bländhvita emellan de svällande röda läpparne. Och håret, detta förtrollande röda hår — kunde det gifvas något täckare, än när det föll ned i lockar öfver panna, kinder och hals i guldskimrande prakt? Det var som ett guldskir kring rosor. Och när så en bris kom och båten lade till, och Ellen med sina båda små händer grep fast i doktorns arm, kunde han icke göra annat än luta sig ned emot henne och nästan ömt hviska till henne, att ingen fara vore å färde, att vinden vore obetydlig och båtkarlarnes skicklighet höjd öfver alt tvifvel. Under hela färden var Erik Ståhl ständigt vid Ellens sida, och han kom hem till sig, missnöjd både med Ellen och sig själf.

Dagen därpå undvek han henne omsorgsfullt, men på aftonen var det bal, och som han var läkare på stället måste han väl gå dit, åtminstone för en stund. Han kom sent, stannade i en dörr och såg på de dansande. Ellen Filmore var den främsta på balen. I sin hvita drägt, smyckad med mångfärgade rosor, såg hon ut som en fé. Och efter den häftiga valsen låg hon flämtande och viftade sig med en stor solfjäder, självsvåldig, med halfslutna ögon och halföppen mun. Hon var ifrigt omgifven af alla badsällskapets ungherrar, och hon koketterade med dem alla.

Erik tyckte, att hon mer än en gång öfverskred gränsen för hvad en flicka af god ton skulle

tillåta sig, och han tänkte på, huru stilla och värdigt Ruth alltid uppträdde i större sällskap. Han föraktade Ellen, på samma gång som han tjusades af henne. Kunde då ingen säga till henne, huru opassande hon uppförde sig? Den unga fru Filmore var ju så stel och cirklad i hela sitt väsen. Huru var det möjligt, att hon icke gjorde sin svägerska några föreställningar?

Den unge läkaren närmade sig icke Ellen, han helsade henne blott på afstånd. Han deltog icke i dansen och gick tidigt från balen. Han satte sig ned efter hemkomsten och skref till Ruth, sin egen renhjärtade flicka. Han förtäljde om de unga flickorna vid badet och beskref deras koketteri och fåfänga. Han sade henne, huru hon stod högt öfver alla de kvinnor, som han sett, och han tänkte verkligen, hvad han sade. Han föreställde sig henne som en annan Penelope vid sin väf, tänkande på honom och ordnande deras gemensamma hem.

Men så afkyldes han plötsligen. Han tänkte på ett förmak med virkade dukar och knytöfverdrag. Han förestälde sig en matsal med rottingsstolar i rad och röda twillsgardiner, och så kom hans eget rum med grön guttaperkasoffa — lång som i kaptenens rum. Nå ja, han hade ju bedt Ruth tänka på, att deras bosättning endast skulle vara provisorisk. Hvad visste hon, stackars barn, om hans anspråk på komfort? Hvad visste hon om hufvadstadens lyx och smak — hon, en landtflicka, enkel som ängsblommorna? — Han borde

ändå icke hafva lemnat alt vind för våg i hennes hand, — och så afbröt han skrifvelsen litet tvärt, han sade sig vara trött och bad henne skrifva snart. Sedan förseglade han brefvet, gick ut och kastade det själf i postlådan.

Tidigt påföljande dagen gick han ned i salongen för att läsa litet i tidningarna. Som han så satt alldeles ensam, hörde han lätta steg, och Ellen Filmore kom in. Han reste sig upp och helsade. Ellen såg litet blek ut och slog sig ned bredvid honom. Hon tog en tidning, vände den med nervös brådska och kastade den ifrån sig. Hon tog en annan och gjorde på samma sätt. Hon fattade en tredje, skrynklade ihop den och utbrast:

»Nej, doktor Ståhl, det går icke.»

»Hur är det fatt?» frågade han, i det han lade tidningen ifrån sig och fäste ögonen på henne. — »Ha vi dansat för mycket i går? Nå, hvarför sofva vi då icke och hvila ut? Vi ha väl just ingenting, som försummas, om vi ligga något längre om morgnarne?»

»Åh, doktor Stål, jag dör af nyfikenhet, och Ni ber mig sofva! Man sade i går, att Ni var förlofvad.»

Erik Ståhl höll sin venstra hand emot henne. — »Det är sant», — sade han.

Hon skrattade något tvunget. — »Och Ni har ej gifvit mig förtroende därom! Det var elakt af Er».

»Hvarför skulle jag valt Er till min förtrog-

na? Det är för öfrigt en offentlig hemlighet och har varit det länge.»

»Ni bar icke ring i våras», — sade Ellen.

Erik kände, att han rodnade. — »Jag bar den i ett band om halsen», — svarade han. — »Vi hade varit förlofvade länge, men det fans ingen utsigt, att vi kunde gifta oss, och vi buro icke våra ringar synliga.»

»Men nu», — sade Ellen ifrigt, — »är det nu förändrade utsigter?»

»Ja», — svarade Erik, — »jag har fått en plats såsom bruksläkare.»

»Ah!» sade Ellen, och i detta enda lilla ord låg ett uttryck, som icke låter sig beskrifva.

Detta ah! retade Erik. »Det är icke någon lysande ställning», — sade han, — »men det är en god och aktningsvärd verksamhet, som öppnar sig för mig, och den flicka, jag valt, vet att uppskatta den. Hon eger kraft att reda sig i alla lägen och vara nöjd i en vrå af verlden. Hon finner ej behag i tomma nöjen, lyx och flärd, ty hon har inom sig en outtömlig källa af intelligens. Hon känner sig aldrig hafva tråkigt och förstår alltid att finna någon nyttig sysselsättning.»

Ännu ett ah! från Ellen bragte Erik nästan utom sig, och han visste ej, hvad han stod på väg att säga, om icke fru Filmore i det samma kommit in i salen.

»Ellen, min dyraste», — sade hon, — »jag har sökt dig öfveralt i parken.»

»Ah, bästa Jane», — svarade Ellen i lätt gäckande ton, — »jag står just försjunken i hänförd beundran öfver doktor Ståhl och hans fästmö.»

»Hans fästmö?» eftersade fru Filmore och lät sin blick irra omkring den tomma salongen — »Men du är ju ensam med doktorn!»

»Ja visst», — fortfor Ellen, — »men han höll ändå på att presentera henne för mig — en utmärkt kvinna med de solidaste egenskaper. Sådant hade jag aldrig tänkt mig doktor Ståhls ideal. — Men kom nu, Jane, och låt oss gå! Malcolm väntar oss säkerligen vid frukosten.»

Hon tog Janes arm och, i det hon lemnade rummet, gjorde hon en helsning för doktorn så obeskriflig i hela det gäckande behag, som hon inlade däruti, att denne, liksom man satt honom i rörelse med en fjäder, reste sig upp för att följa henne.

Men han besinnade sig, dörren tillslöts efter de båda damerna, han tog sig för pannan och satte sig åter ned.

»Ett sådant dumhufvud jag kan vara!» sade han för sig själf. — »Tala med denna skimrande dagslända om min egen Ruth! Det skall blifva den sista gången, liksom det var den första.» —

Det vardt likvisst icke den sista gången. Ellen Filmore hade föresatt sig, att hon skulle hafva noga reda på alt, som rörde doktorns fästmö, och hvad denna lilla dam föresatt sig, det ge-

nomförde hon orubbligt, trots sitt barnsliga väsen. I början retade hennes frågor honom, men efter någon tid erfor han ett nöje att hafva någon, med hvilken han kunde tala om Ruth och prisa hennes utmärkta egenskaper. Ellens ögon hvilade då oaflåtligt på hans läppar.

En gång talade han i sitt bref till Ruth om Ellen, och därefter vardt han helt nöjd med sig själf. — Ellen är, tänkte han, en liten god flicka i själfva verket, en tacksam patient och deltagande vän. Hon är nog litet kokett — ja, kanske icke så litet ändå — men hvem är väl fullkomlig under solen? Själfva Ruth är ju litet misstänksam och har anlag för svartsjuka

Ruth upptog icke heller med synnerligt nöje hvad han sade om Ellens vänlighet och deltagande. —

»Jag ber dig, Erik», — skref hon, — »tala aldrig om mig med någon annan. Det plågar mig så mycket att tänka mig vara samtalsämne för någon, och hvad du säger om fröken Filmore inger mig ingen sympati för henne» —

Huru ovänligt af Ruth att skrifva så! Den bönen kunde han icke uppfylla. Att tala om henne med Ellen hade nästan blifvit ett behof för honom. Men hvad han än skulle säga — om detta bref skulle Ellen aldrig få kännedom. Och nu kunde Ruth också skylla sig själf, om Erik aldrig mer talade med henne om Ellen.

Han höll ord. Ellen nämndes aldrig vidare

i hans bref, men hon var och förblef hans förtrogna under hela sommaren.

Tiden skred fram, hösten kom — en blid, fager höst med ljumma dagar och dimmiga nätter. Badgästernas antal glesnade mer och mer, och Erik lemnade slutligen vestkusten för att efter ett par dagars besök i Stockholm slå sig ned på allvar i hembygden.

Det var afgjordt, att bröllopet i stillhet skulle firas på kaptensbostället och att doktorn på aftonen skulle resa hem med sin unga hustru. Ett par dagar förut skulle han flytta in i det nya hemmet, men Ruth ville dessförinnan taga emot honom där. Till följd däraf redo Ruth och Edvard öfver på fri hand, och då Erik sedan kom, stod Ruth på trappan och välkomnade honom. Edvard, som anade, att systern hälst ville taga emot sin trolofvade ensam, hade föregifvit ett ärende upp till disponenten och aflägsnat sig.

»Om nu icke alt är, såsom du önskat det, Erik», sade Ruth, i det hon öppnade dörren, — »så tänk ändå, att jag gjort mitt bästa.»

Han skyndade att försäkra henne, att vore hon nöjd, så vore han det också. Och så drog han en lätt suck och beredde sig på det värsta.

»Vi stiga väl in i salongen först», — sade Ruth, — »eller tycker du hällre om att kalla det sal?»

Erik trodde knappast sina ögon. Hvart han såg — inga skrikande färger. Allt var dämpadt, men ändå färgrikt — mörkt rödbruna väggar, mot hvilka några goda etsningar och hvita statyetter på konsoler togo sig förträffligt ut. Doktorns eget rum var ännu prydligare — tunga gammaldags möbler, klädda med konstväfdt tyg i dessa gamla mönster, som lyckats ånyo komma till heders, och egendomligt draperade gardiner af samma slags tyg för fönstren. Alla hans böcker voro ordnade i bokskåpet utmed ena väggen, och på den andra satt ett utmärkt landskap i olja öfver soffan.

»Det yttre rummet är mycket tarfligt», — sade Ruth urskuldande, »men jag fick lof att tänka på, att sotiga smeder komma för att söka dig. Alt måste således kunna tvättas där ute. Det är ju praktiskt, och för detta måste det prydliga vika. — Och åt andra sidan hafva vi ett kabinett i rococo-stil — ljusgrå väggar med rosenbuketter och en liten möbel i hvitt och guld, klädd med creton. Ofvanpå hafva vi sofrum. Verandan, som disponenten låtit inkläda med glas, kan bli en liten vinterträdgård. — Men du säger ju ingenting!»

»Jag är alldeles förstummad af förvåning. Om du visste, huru föga jag väntade att finna vårt hem så förtjusande!»

»Åh, jag såg nog, att du icke hade just mycket förtroende till min smak, och den är nog icke heller mycket odlad Men jag har gjort

mitt bästa, och många vackra saker har jag också fått. Flere af dina förra patienter hafva skickat lysningspresenter. Brukspatronen lät mig välja ut etsningar ur sin samling, och dess utom fick jag de förändringar verkställda, som jag önskade, trädgården upputsad och en hel uppsättning med krukväxter. Professor X. sände oljemålningen, som pryder ditt rum.»

»Och möbeltyget — det dyrbara möbeltyget i mitt rum! Hvarifrån har du fått det?»

»Det har jag själf väft. Det är rödlakan. — Ja, skall man köpa det, är det dyrt, men nu kostar det blott arbetet. Det gläder mig, att du tycker om det. Salongsmöbeltyget är också hemmaväfdt, men på enklare sätt. Det har mammas huspiga väft.»

Hon fortfor att gå fram och åter med släpet af ridklädningen kastadt öfver armen. Hon visade honom än ett, än ett annat, omtalande för honom, hvem som skänkt den eller den saken.

Slutligen sporde Erik: »Har icke något blifvit skickadt från grosshandlar Filmore?»

En sky for öfver Ruths ansigte. — »Jo», — sade hon, — »jag hoppas, du icke tycker mig vara ovänlig. Det kom en ofantlig packlår, innehållande ett så kalladt kamingarnityr. Jag fann ingen passande plats för dessa saker i vårt lilla hem och ställde dem därför på vinden. Du kan ju se till själf, om du kan anbringa dem någonstädes.»

Hon hade kommit till honom och satt sig bredvid honom. Edvard kom nu tillbaka, man drack choklad och gick ett slag i trädgården, hvarefter de båda syskonen togo afsked och redo hem.

Erik vardt ensam i sitt nya hem, som äfven skulle blifva Ruths om få dagar. Det lilla huset behagade honom outsägligt. Det föreföll honom så lugnt och fridfullt. Det var enkelt, men genomandadt af en fin smak. Han gick ur det ena rummet in i det andra. Alt där inne talade till honom om Ruth. Allt var så nytt, så friskt, så rent som hon själf, och här skulle han med henne börja ett nytt lif, så lugnt och obemärkt. Inga yrande nöjen, intet bullrande sällskapslif, ingen jägtande äregirighet eller eggande fåfänga, utan en gagnande verksamhet, en stilla huslig lycka — hvad kunde han mer begära?

Genom de öppnade fönstren strömmade doften af caprifolium in i rummen och bruset från ån hördes, beledsagadt af hammarslagen från bruket. Detta skulle blifva den musik, som borde vagga hans äregiriga drömmar till ro och komma de gamla minnena att dö bort.

Han gjorde ett slag i den lilla trädgården och kom ned till ån. Den glittrade i solljus, och stenarne på bottnen syntes så färgrika. Vassen vaggade i bugten midt emot, och ännu syntes de röda axen af den blommande pilknäan*

* Polygonum amphibium.

höja sig öfver vattnet. Där vid bryggan låg en liten hvitmålad eka med röda kanter. Han steg ned i den och löste kedjan, men han gick åter upp på land, han ville ro i den första gången tillsammans med Ruth. Han vände tillbaka genom sitt lilla område upp till boningshuset.

En grupp af månadsrosor blommade ännu framför en soffa. Det var en förtjusande plats. De brokiga dalierna och stockrosorna kunde komma en att glömma, att den vackra årstiden snart var slut. Men så kom en kylig vind, och några gulnade löf föllo ned på gången. Vinden lekte med dem, de fladdrade som brokiga fjärilar öfver gräsplanen och stannade slutligen i den lilla bassinen med vattenkonsten.

En beklämning fattade Erik. Var verkligen sommaren förbi? Han suckade ovilkorligen. Och skulle nu vintern komma utan växlingar — en grå, kall vinter, som skulle räcka hela lifvet igenom? Och så kom minnet. Det talade med tusentals röster, det sjöng med brusande melodier om fröjder och njutningar och lifsglädje. Frambesvuren af minnet stormade en vild jagt genom det nya lilla hemmet och förhärjade och förödde det. Alt bleknade bort och förstördes, alt syntes färglöst och fattigt och torftigt. Och så, just i solglansen där vid fontänen, skymtade ett litet flickhufvud fram med högröda, alltid leende läppar, skalkaktiga ögon och en hel gloria af rödgula lockar kring panna och kinder.

Han väcktes ur dessa drömmerier af en smed,

som ville tala med honom om ett sjukt barn. Han kände det som en välgerning och följde genast med till den sjuka. Han talade ifrigt med smeden och frågade om helsoförhållandena vid bruket, om gångbara sjukdomar och olycksfall. Alla i smedens hus blefvo intagna i Eriks person. Disponenten hade bjudit honom på middag och han gick dit. Till aftonen var han ytterligare inbjuden till sexa på värdshuset af brukspersonalen och några andra i granskapet. Det var en tråkig tillställning — kvafva rum, fylda med cigarrök och punschångor, dumma tal och en uppskrufvad munterhet. Det skulle dröja, tänkte han, innan han ville vara med om sådant ännu en gång. Helt belåten kom han slutligen hem.

Men de spöken, som minnet frambesvurit, veko icke. Flickan med de rödgula lockarne tassade omkring i det nya hemmet med ljudlösa steg. Hon lyfte upp dörrgardinen och visade sig i kabinettet — alt såg så tarfligt ut. Hon smålog åt cretonmöbeln och gled ut i salongen. Hon ryckte på axlarna åt statyetterna och etsningen, och gick in i doktorns eget rum. »Husflitsalster!» tyckte han sig höra hennes läspande, spefulla röst säga, och så stannade hon framför landskapet på väggen. Här kunde hon ingenting anmärka. Hon försvann, men visade sig åter i väntrummet med de bonade, ostoppade furumöblerna och de gula nankinsgardinerna med sitt gansbroderi i rödt och hvitt. — »Praktiskt»,

— sade åter den spefulla rösten, — »och ändå litet prydligt!» Och så skrattade hon, skrattade åt hans stilla lycka, åt det anspråkslösa, men täcka hemmet, som icke ens kunde rymma den gåfva, hon skänkt honom; ty åt honom var den ämnad, fastän den sändes till Ruth.

Tidigt på morgonen gick Erik Ståhl upp på vinden och upptog ur den packlår, som stod där, ett kamingarnityr. En ofantlig bordstudsare och ett par stora kandelabrar prunkade med brokiga glasblommor och blad samt oäkta förgyllning. Det var otvifvelaktigt det mest lysande, men äfven det mest smaklösa i det lilla hemmet. Ja, Ruth hade rätt, det fans ingen plats för denna gåfva. Här skulle alt vara hvad det såg ut. Intet falskt prål, alt borde vara gediget och äkta, om det än vore enkelt.

Han kände en viss böjelse vakna inom sig att slå sönder hela ståten. Men så rann det honom i minnet, att han sett i tidningarna, att man i närmaste stad insamlade gåfvor till en basar för välgörande ändamål. Om han skulle skicka den där lysningspresenten dit! Ruth skulle bestämdt gilla det.

Han satte sig till skrifbordet och drog ut en låda för att taga fram papper. Där låg ett paket med påskrift: »Till Ruths blifvande man».

Han kände stilen. Det var hennes kusin Viktor Herlow — målaren — som skrifvit detta — han, som varit så intagen i Ruth. Han var nu bosatt i München.

Erik bröt upp paketet med en viss otålighet.

Det innehöll en skissbok. På första bladet såg man en teckning af Ruth som barn med blusförkläde och en hatt på armen. Och sedan på hvarje sida funnos nya teckningar eller målningar: Ruth som helt ung med utslaget hår, Ruth i röd bomullsklädning och schäferhatt, Ruth i riddrägt och i Vingåkerskostym, Ruth draperad i hvitt som grekinna, och slutligen Ruth i sorgdrägt. Det var med en synnerlig omsorg och förkärlek, som en hvar af dessa bilder var utförd, vare sig det var teckning eller målning.

Erik genombläddrade dem med stigande förtjusning. Ruth var verkligen vacker. Och detta uttryck af renhet, som låg öfver hela hennes väsen! Icke en behagsjuk min! I hvardagsdrägt och i kostym samma lugna öppna utseende! Vingåkersflickan tänkte icke på att behaga — hon var så okonstlad och naturlig — och grekinnan var så fri från effektsökeri som en af antikens statyer. Här var alt, hvad det syntes, alt var äkta, sant och gediget.

Vid denna tanke försvann den lilla varelse, som under så lång tid sysselsatt honom. Hon var icke värd att lösa Ruths skorem — det hade han ju för länge sedan erkänt — hvarken andligen eller lekamligen.

Han satte sig ned och skref ett tacksägelsebref till Viktor Herlow, i hvilket han sade sig till fullo uppskatta det lojala i hans handlingssätt och hela dyrbarheten af hans gåfva. Därefter skref han adressen till en af de damer, som ledde

insamlingen för basaren. Han nedlade Ellen Filmores gåfva, han tyckte, att han med det samma frigjorde sig från hvarje tanke på henne, och så spikade han igen lådan med kraftiga hammarslag.

I det samma stannade en bonde med sitt åkdon utanför på vägen. Erik ropade an honom och frågade, om han ämnade sig till staden. — Ja. — Ville han för betalning taga en låda med sig dit och aflemna den efter adress? — Ja, om den icke vore för tung.

Lådan blef nedburen och ställd på vagnen. Smågnolande såg Erik, huru den aflägsnade sig. Det var det förflutna, som försvann. Han var glad däröfver och sporde icke: »Månne för alltid?»

ETT MISSTAG.

Ett misstag.

Salen vid Wärnberga sätesgård är ett rätt inbjudande rum, då kaffebordet, såsom nu var fallet, står dukadt, med sina prydliga koppar och sina gammalmodiga silfverpjeser, som hvila på ett snöhvitt drällsduktyg. Genom de fyra höga fönstren strömmar solljuset in, föga dämpadt af kattunsgardinerna, och skiner på den perlfärgade möbeln med dess röda dynor och kolonnformade ryggstycken i denna något magra stil från början af detta århundrade, som man plägar kalla »kejsarstil». Alt ser emellertid så vårdadt och putsadt ut, och på samma gång hvilar öfver det hela ett visst hemtrefnadens behag, så att man förstår, både att husfrun är en verklig ordningsmänniska och att detta är ett rum der familjen gärna vistas.

Vid det ena fönstret hoppar en grönsiska i sin bur, vid ett annat ligger på ett sybord ett kvinligt handarbete, som synbarligen någon helt nyligen lagt ifrån sig. Låt oss se på arbetet, medan vi vänta, att någon af ställets invånare

skall visa sig! Det är broderiet till ett örngått med ett fint bladornament och ett prydligt monogram på midten. Försök nu att läsa de hopslingrade bokstäfverna! Nej, det går icke. Det hela är ett sådant virrvarr af streck, slängar och krumelurer, att man måste vara invigd i hemligheten för att kunna utgissa, hvilka bokstäfver bilda detta monogram. Nå ja, det är S, T, M och H, och det skall betyda Stephania Theodolinda Maria Hägerhjelm, husets äldsta dotter, och örngåttet tillhör hennes utstyrsel.

Men se där kommer en ung flicka in! Hon kastar en granskande blick på kaffebordet, rättar litet på en syrenkvist, som sitter snedt i den ena vasen, öppnar silfversockerskrinet och jämkar skorpkorgen mera åt sidan. Hon ser helt husmoderlig ut i sina omsorger. De lugna grå ögonen blicka omkring sig med uppmärksamhet. Håret är benadt midt fram och struket från pannan samt uppsatt i en enkel fläta i nacken. Hela drägten är enkel — en gråblå sommarklädning, som alls icke ådrager sig uppmärksamhet, men som ändock förträffligt anstår henne och hvilken sitter, som vore den fastväxt efter den välforma de kroppen. Det förrådes en viss osökt smakfullhet, men alls ingen behagsjuka. Man frestas emellertid icke att anse henne för husmodern, knappast för örngåttets egarinna eller någon annan af döttrarna i huset, oaktadt den vårdande hand, som hon egnar kaffebordet. Man tror henne snarare vara en fattig slägting, och hon är

det äfven i själfva verket, ehuru hon bär samma namn som familjen — Sigrid Hägerhjelm.

Nu ryckes dörren upp, ännu en täck flicka, nära nog ett barn, störtar in i rummet, lemnande dörren öppen och svängande ett par bref i luften. Hon åtföljes af en stor hund, hvars vinglande rörelser förråda, att han ännu icke är fullväxt.

»Se, se!» — säger flickan — »se, att jag kunde komma fortare öfver ängarna, än gamle Peter med sin styfbenta häst kunde köra vägen omkring! Och se här två bref från bror Gerhard, Sigrid! — och det ena är till mig, men jag har icke gifvit mig tid att läsa det, så fort som jag sprang i kapp med Diana, vet du.»

»Nå ja, så ser du också ut därefter, kära Julie», — sade Sigrid, i det hon närmade sig och med sin fina hvita hand strök det själfsvåldiga håret ur den unga flickans panna. — »Och se på din klädning! — du är alldeles våt af gräset, — och så varm du är, stackars flicka! Gå upp på ditt rum och kläd om dig för all del! Onkel kammarjunkaren har redan en gång tittat in i salen efter sitt kaffe, och de unga herrarne äro för en stund sedan hemkomna från sin morgonridt med Stephanie.»

»Och mamma?» frågade Julie.

»Ja, äfven tant väntar säkert med otålighet på sin frukost», — svarade Sigrid. — »Gå nu! Gå och skynda dig!»

»Ja, jag skall gå», — sade Julie otåligt och

med hela minen af ett bortskämdt barn, som på förhand vet, att alt hvad det ber om beviljas, — »men först, Sigrid, måste du lofva mig att ingenting säga om min promenad öfver ängarna, — Peter säger heller ingenting. Du går som vanligt och tar fram nyckeln till postväskan — se här är den! och morbror kammarjunkaren öppnar väskan med sin allra vigtigaste min, och då är det ingenting i den — åh, alls intet utom några gamla tråkiga tidningar. Icke sant, du lofvar ju det, Sigrid?»

»Ja visst — se så, gå nu!» — hon sköt Julie ut genom dörren — »Skynda dig!»

»Två bref från Gerhard!» hviskade Julie — »två stycken — ett till mamma och ett till mig.» — Hon gick.

Sigrid lemnade äfven rummet på en kort stund, men kom snart åter, och genast därefter samlades familjens medlemmar vid kaffebordet.

Det torde vara skäl, att vi här i all hast föreställa det lilla sällskapet af tre herrar och två damer, som nu efter hvarandra inträdde i salen till Sigrid. Först visade sig kammarjunkaren Adam Silfverpiil, en gammal ungkarl i sirlig drägt och med hungrig min. Sedan kom hans syster, enkeöfverstinnan Rosalie Hägerhjelm, med ett blidt och vänligt ansigte, som ännu kunde kallas vackert. Hennes fina händer voro öfverlastade med ringar, och en hvit morgonmössa hvilade lätt öfver det bruna håret, som ännu icke var genomdraget af en enda silfverstrimma-

Samtidigt med henne inträdde i salen två unga löjtnanter — öfverstinnans enda kötsliga son Curt och dennes kamrat, vän och blifvande svåger Axel von Lentz. De äro vackra, gladlynta ungdommar, som taga dagen som den kommer, och att de fröjda sig åt lifvet, kan man granneligen se.

Man helsade hvarandra och utbytte några frågor och anmärkningar om väderleken och morgonridten.

»Men hvar äro då flickorna?» utbrast slutligen kammarjunkaren. — »Det är redan tjugu minuter öfver frukosttimmen.»

»Ursäkta, bäste morbror, men jag måste byta ut min ridklädning mot en annan», — svarade en mild, något läspande röst, och fröken Stephanie sväfvade in i rummet, iklädd en rosenfärgad morgondrägt.

Ett sakta ah! undslapp den gamle onkelns läppar, ty Stephanie var hans gunstling, och onekligen tog hon sig väl ut i sin nya musslinsklädning.

»Det tog lång tid, det der ombytet», — mumlade Curt sarkastiskt, medan Axel tryckte sin binockel fastare på näsan för att beskåda sin fästmö, hvilken med skyndsamma steg närmade sig frukostbordet.

»Sigrid, vill du vara så god och ringa efter kaffet?» sade öfverstinnan. — »Jag förmodar, att vi få sakna Julie äfven i dag», — tillade hon

med ett litet missnöjdt tonfall. — »Den flickan lär sig aldrig att vara punktlig.»

»Ah, det blir hon nog, kära tant», — svarade Sigrid. »Hon kommer säkert snart ned, ty hon är på sitt rum», — tillade hon och förde handen till klockströngen. I det samma skramlade en kärra upp på gården.

»Se där är posten!» sade kammarjunkaren. — »Får jag besvära dig, Sigrid, att se efter nyckeln till postväskan? — Ah, se där!» — Han tog emot nyckeln och väskan, hvilken inbars af en betjent, hvarefter han öppnade med stor ceremoni.

»Inga bref!» utbrast öfverstinnan, som tittade öfver sin brors axel.

»Inga bref goda bref, ma chère», — svarade kammarjunkaren. — »Men låt oss nu för all del frukostera!»

Flere gånger under denna lilla scen vände Sigrid sina ögon mot dörren, väntande att få se Julies skälmska ansigte titta fram därifrån, men det vardt icke synligt, och då öfverstinnan med en suck öfver sitt äfven i dag svikna hopp om bref från styfsonen Gerhard vände sig mot kaffebordet, förlorade Sigrid tålamodet.

»Jag skall gå upp och säga till Julie», — utropade hon, men i samma ögonblick rusade Julie in i rummet med ett öppet bref i handen. Hon bar ännu sin våta klädning och sitt oordnade hår. Öfverstinnan och Stephanie utbrusto på en gång i ett »Men, Julie!» hvilket sä-

kerligen skulle efterföljts af en allvarsam skrapa från systern och några vänliga förebråelser från modern, om den ohjälpliga yrhättan lemnat dem tid därtill.

»Bref från Gerhard!» ropade hon. — »Ett långt, ett förundransvärdt bref! Och hör nu, hvad han skrifver!»

Hon kastade sig ned på en stol och läste:

»Roma den 10 Juni 18..

Kära lilla yrhätta!

I dag vänder jag mig till dig, hälst jag redan har tre obesvarade bref från dig — tre små älskvärda skrifvelser, så alldeles lika dig, att jag tyckte mig se din lilla förflugna personlighet lifslefvande för mina ögon. Jag har redan skrifvit till vår mor och meddelat den, som jag hoppas, kärkomna, ehuru kanske oväntade, underrättelsen, att din broder Gerhard är — trolofvad —»

Julie gjorde ett uppehåll och såg sig omkring. Öfverstinnan utbrast i ett nästan ljudlöst: »Åh, det brefvet har jag ju aldrig fått!»

Fröken Stephanie läppjade på sin kaffekopp utan att förråda någon sinnesrörelse, medan däremot en svag rodnad göt sig öfver Sigrids fina kinder. De tre herrarne fäste blott sina ögon på Julie och bidade att få höra fortsättningen af brefvet. Men Julie tycktes icke vara hugad därtill, utan lät sina blickar flyga från den ena till den andra och sade därefter:

»Ja, det där var icke det märkligaste —

hvad som kommer efter, det är så underbart som en saga — nej, som en novell, vill jag säga.»

»Nå, så fortsätt då!» utropade löjtnant Curt och ryckte i sina ljusa mustascher, — »fortsätt, Julie, och låt oss höra!»

»Fortsätt!» mumlade öfverstinnan. — »Jag tycker blott att — jag har visserligen önskat, att Gerhard snart skulle göra ett godt parti — men jag hade icke tänkt, att det skulle blifva en italienska.»

»Nej, hon är icke italienska», — inföll Julie, — »det vill säga icke mer än till hälften — och hör nu vidare: — Detta bref, som jag skref redan samma afton, då jag mottagit Ninas löfte, var, fruktar jag, både kort och oredigt, i berusningen öfver min nya lycka. Det tarfvar därför mer än väl en upplysande kommentar, hvilken jag ber dig meddela. Min fästmös namn är Antonina Hillerstedt — hennes far var en svensk konstnär, som dog i Roma. Hon är nu utan familj, men en mycket begåfvad och framstående konstnär — bildhuggarinna». —

Ånyo genomlopp Julies blick de församlade familjmedlemmarne, men därefter fortsatte hon nästan utan uppehåll: »Jag hoppas, att I alla hafven nog förtroende till mig för att veta, att hon dess utom besitter en upphöjd karaktär, ett ljust förstånd och en omfattande bildning. Att hon är konstnär, förstår jag nog, kommer att stöta Eder för hufvudet till en början. Jag vet knappast, om jag nämnde det i mitt bref

till Mamma. Om så icke var fallet, ber jag dig meddela denna underrättelse på ett passande sätt. Jag är viss på, att, om Nina velat gå in på mitt förslag att följa mig till hemmet och där låta mig personligen framställa henne för Eder såsom min trolofvade, I skullen då alla hafva hänförts af hennes skönhet, egendomlighet och snille». —

»Egendomlighet — snille!» ljöd det som ett bortdöende eko från Stephanies läppar, under det att öfverstinnan blott suckade och Axel utbrast med ett litet skratt: »Så där ja — nu är hans timme slagen!»

»Men hon har icke velat», — fortsatte Julie i sin läsning, — »följa min önskan härutinnan, utan fordrade bestämdt, att jag skulle skrifva först.» —

»Hon fordrade bestämdt! — huru okvinligt!» sade Stephanie klagande.

»Tyst då, Stephanie, afbryt mig icke! Nu kommer först det intressantaste», — ropade Julie, — »fordrade bestämdt, att jag skulle skrifva först och genom bref göra Eder alla så bekanta med henne, som det är möjligt. Ty värr finnes intet dugligt porträtt af min Nina, men tag fram den fotografi, som jag sände dig före jul, af den staty, föreställande Dikä (rättvisans gudinna), hvilken så mycket förtjuste mig i fjorårets Parisersalon. En mera lyckad bild af henne kan man ej tänka sig, och det var äfven denna likhet, som först slog an på mig och kom mig att söka hennes bekantskap. Jag vill om-

tala detta första möte, om man så får kalla det, för min lilla syster. —

Som du vet, kom jag i höstas till Roma från Paris. På detta sistnämnda ställe hade jag i den pension, där jag inackorderat mig, gjort bekantskap med flere engelsmän och skottar, hvilka med sina familjer gjort en tur till kontinenten. Bland dessa fans äfven en ung framstående arkeolog Mr Campbell — nå, det där hör egentligen icke hit — nog af, ju mera vintern närmade sig, kommo alt flere engelsmän af mina pariserbekanta till Roma. Vi träffades ofta såsom gamla vänner — något som lätteligen händer på längre resor med de personer, med hvilka man förut gjort bekantskap. En afton beslöto vi att se Colosseum i månsken. Vi voro ett stort sällskap, herrar och damer. Vi begåfvo oss dit från en gemensam mötesplats. Den jättelika ruinen ter sig särdeles anslående vid månsken, och vi grepos nu alla däraf. Jag vandrade omkring vid sidan af en ung intelligent miss, som meddelade mig sina iakttagelser och anmärkningar öfver Roma och dess märkvärdigheter. Hastigt lade hon handen på min arm och utbrast: »Se, se, Dikä är här i Colosseums ruiner!» — Det var verkligen hon — statyen själf satt der orörlig i månskenet. Hennes profil aftecknade sig skarpt mot nattluften, ansigtet var marmorblekt, dragen lugna och stränga i hela deras antiken liknande regelbundenhet. Men öfver hennes hufvud låg ett mörkt draperi. Det dröjde verk-

ligen, innan vi hade fattat, att det var ett lefvande väsen, som ensamt glömt sig kvar där i ruinen. Efter någon stund beslöto vi oss att tilltala den främmande, som vi antogo vara någon turist, som vågat sig ut utan cicerone och ej mera trodde sig ensam hitta hem genom Romas mörka gator. Vi ville erbjuda henne våra tjenster, om hon vore i behof däraf. Damerna voro synnerligen ifriga, att vi skulle närma oss henne, men ingen ville vara den förste. Slutligen sade en af dem: »Ni, herr arkeolog, som så lifligt beundrade Dikä i Parisersalonen, borde väl vara den förste att ställa Eder till hennes disposition, då hon uppträder på en plats, som onekligen passar henne bättre.» —

De andra instämde. Sålunda utvald af hela sällskapet gick jag fram till främlingen, aftog min hatt och tilltalade henne på engelska. Jag nämnde om min och mitt sällskaps förmodan och erbjöd mig att ledsaga henne till hennes hem. Hon spratt först upp vid mina ord, men lugnade sig snart och svarade mig sedan på italienska, att hon väl förstode, men icke talade engelska, att hon vore tacksam för den artighet, som vi visade henne, men den vore emellertid alldeles öfverflödig, då hon bodde föga aflägset därifrån och plägade ofta vandra omkring vid månsken i ruinerna. — Ingenting kunde jämföras med hennes klangfulla melodiska stämma, och jag kände mig verkligen ledsen, då hon tystnade. Jag gjorde min ursäkt, att jag stört henne. Hon besvarade

den med en böjning på hufvudet, och vi gingo. Jag var underligt förströdd och tankfull. En halft förgäten historia, som jag hört i Paris om Dikä-statyn och den unge bildhuggaren, hvars första och sista verk det var, genomflög min hjärna. Redan då önskade jag att få återse denna unga kvinna och att lära känna henne. Jag återsåg henne emellertid icke. Jag strötvade omkring i gallerier och museer, bland minnena från det gamla Roma och på det nya Romas gator och öppna platser, men ingenstädes såg jag min Dikä. Så vardt det jul. Skandinaverna samlades för att fira julaftonen på ett så mycket som möjligt om hemlandet påminnande sätt. Äfven jag var med. Jag kom temligen sent och trodde mig vara den siste, men så var icke fallet, man sade sig vänta ännu några flere. Om en stund såg jag också en af värdarne skynda för att taga emot ett par i kappor insvepta damer, och jag hörde honom vänligt förebrående fråga, hvarför de kommo så sent.

»Det är Ninas fel», — svarade en glad, ungdomlig röst, — »hon uppehöll mig genom att icke vilja följa med, och jag hade ju lofvat att föra henne med mig — död eller lefvande.»

»Hvarför vill ej fröken tillbringa denna afton bland oss landsmän?» sporde värden.

Den rika fulla rösten, som jag förut hört i Colosseum, svarade honom: »Julaftonen är ju minnenas högtid, och minnena komma bäst, då man är ensam.»

Jag blef föreställd för henne. Vi samtalade mycket med hvarandra denna afton, och hon bad mig besöka hennes atelier för att se modellen till en ung faun, som hon nyligen fullbordat och tänkte hugga i marmor. Sedan träffades vi ofta, slutligen nästan dagligen. Vi hafva gjort utflykter tillsammans under våren — denna vår, som för mig varit så rik på intryck, på förhoppningar, på sällhet. Nu har hon lofvat att blifva min, och jag väntar med otålighet den stund, då jag får föreställa henne för Eder alla. Jag längtar efter att se henne i min syskonkrets älskad, hyllad och beundrad, så som hon måste blifva det af alla. Jag längtar att få se henne, som ej mins sin egen mor, sluten i den ömma modersfamn, hvilken kommit mig att glömma, det hon ej är min egen. Jag är ej blind för, att Nina i början torde förefalla Eder alla främmande, ty hennes sätt och skaplynne äro helt olika alla kvinnors, som jag förut sett; men det gör henne blott mera hänförande, som jag är viss på, att I alla skolen finna. I hopp om att snart få omfamna Er — ja, det där kunnen I alla tänka Er», — afbröt Julie sin läsning — »men hvad I icke kunnen tänka Er, det är huru Dikä ser ut.»

Julie framlade nu en temligen stor fotografi af nämnda staty. Det var Dikä färdig att lemna jorden. Hennes ena hand hade släppt vågskålen, som låg framför henne, och den andra sammanhöll det fladdrande draperiet, liksom för att hindra det från beröring med den blodbesudlade

jorden. Fotställningen, på hvilken hon stod, var af mörk marmor, men på tvänne sidor voro basreliefer insatta, som framstälde Dikäs sälla lif bland människorna under guldåldern och hennes nedstigande från bergen för att slita deras tvister under silfveråldern. Slutligen midt på fotställningens framsida satt en medaljong, afbildande Dikä som Asträa med stjärnekronan om hufvudet och sväfvande i rymden.

Öfverstinnan tog under tystnad fotografien i handen. Det var ett strängt klassiskt ansigte, hvars rena linier icke ens syntes henne sköna, ännu mindre tilltalande. Den fasta munnen, de sänkta ögonlocken och det helas regelbundna oval — alt förekom henne liflöst och främmande. Hon drog en tung suck och lade bilden åter på bordet med ett:

»Gud hjälpe oss!»

»Julie», — började nu Stephanie med sin läspande röst, — »säg, är det icke ett infall af dig detta? Är det icke en novell, som du behagat sammansätta, och hvars hjälte du lånat vår äldste brors namn?»

»Huru kan du tro det?» ropade Julie.

»Postväskan var ju tom — hvar kom då brefvet ifrån?» återtog Stephanie. — »Nu tror jag, att jag fann det rätta. I alla fall var det ett opassande skämt.»

»Skämt? Är det ett skämt — ja, då är det i högsta grad opassande», — instämde kammarjunkaren med ovilja.

Och Curt hötte med fingret åt sin syster. »Vildhjärna!» sade han.

»Jag tror, I ären tokiga», — skrek Julie förolämpad. — »Jag är visst ingen blåstrumpa, som sätter ihop noveller. Jag gick vägen öfver ängarna — se där hela historien! — och tog brefvet ur väskan och sprang hem igen, förrän Peter hann hit med sin gamla utlefvade häst — och du torde vara så god och se — är det där brefvet skrifvet med min stil eller bror Gerhards?» — Hon kastade brefvet öfver bordet till sin syster. — »Och det är ovärdigt af dig, Stephanie, att jämt öfverhopa mig med beskyllningar.»

»Det är verkligen Gerhards stil», — medgaf Stephanie, — »och jag ber dig om ursäkt för min misstanke. Men sanningen likmätigt måste jag tillstå, att en sådan galenskap tycktes mig förr kunna rinna upp i din yra hjärna än i vår förståndige broder Gerhards.»

»Ack, det är alt för sant», — pustade öfverstinnan. — »Man skulle verkligen snarare kunna tänka, att ett skälmskt barn som Julie fallit på den idén att skrämma upp oss med en historia, än att en man som Gerhard, hvilken aldrig, icke ens under sin första ynglingatid, varit obetänksam och som nu under så många år egnat sitt lif åt lärda forskningar, skulle kunna falla på en sådan idé som att förlofva sig med en äfventyrerska i Rom. — Min Gud, hvad skall folk säga därom? Hvad skall hela verlden säga?»

Tårar trängde fram i öfverstinnans ögon, då

hon så talade. Hon kände sig helt upprörd af detta spöke — »hvad skall hela verlden säga?» — som hon själf manat fram för att ytterligare öka den sorg, hon kände öfver styfsonens trolofning.

»Jag tänkte», — fortsatte hon klagande, — »att han skulle blifva en gammal ungkarl — han är öfver trettio år — och det gjorde mig sorg, men hvad var det i jämförelse med hvad jag nu erfar?»

Hon vaggade sitt hufvud fram och åter och tystnade.

»Men, kära tant, icke skall du se saken så där mörk», — vågade Sigrid invända. — »Icke har väl Gerhard fäst sig vid någon, som ej till fullo kan rättfärdiga hans val.»

»Är hon icke en artist?» inföll Stephanie skarpt, — »och säger icke Gerhard själf, att hon icke är lik alla andra människor?»

»Ja, så säger han», — utbrast öfverstinnan och förde näsduken till sina ögon.

»Jag för min del», — sade Curt, — »tycker det skall blifva rätt — hur skall jag säga det? — rätt muntert att få en artist till svägerska»

»Det kan så vara, du tycker det; men tänk på dina systrar!» förmanade Axel och tryckte ned binockeln. — »Det är verkligen genant för dem.»

»Men jag säger som Sigrid», — tog nu Julie till orda, — »det är ju intet ondt uti att vara konstnär.»

»Ondt uti? Kära barn, det fins mycket, som det visst inte är något ondt uti» —

»Men, mamma lilla», — ropade Julie, som nu vaknade upp ur sin häpnad till känsla af att hennes broder Gerhard valt henne till sin förespråkerska och att hon illa uppfylt hans förhoppning i den vägen, — »man sätter ju nu för tiden konsten så högt! Alla vilja ju hafva taflor i sina rum, fast», — tillade hon med en suck — »fast vi hafva inga.»

»Kära Julie, taflor kunna nog vara en prydnad, men det är oerhördt dyrt.»

»Ja, det är verkligen en onödig lyx att köpa sådana där målade taflor, då oljetryck äro så billiga och lika vackra», — förklarade Axel med värdighet.

»Ja, en oerhörd lyx», — instämde Stephanie och strök med fingret på sin spetsgarnerade klädning. — »Grefve G. hade gifvit 400 kronor för en tafla, som icke alls var stor, och i Stockholm såg jag i Konstföreningen taflor utställda till ännu högre pris.»

»När blef Stephanie fiende till lyx?» frågade Julie med en grimas. — »Hvad kosta alla dina sidenklädningar, dina spetsar, sjalar och alt hvad de heta?»

»Kära Julie, kläder får man väl lof att ha», — svarade Stephanie rodnande. — »Men du är väl afundsjuk öfver mina spetsar och andra saker, kan jag tro.»

»Jag afundsjuk? Nej då! — Jag sätter inte

värde på kläder, fastän jag är din syster, och dina spetsar skulle jag visst ej vilja ha — dem skulle jag slita sönder första gången, jag hade dem, och dina sidenklädningar kan jag ej gå med — jag slår omkull på släpen — nu vet du det», — ropade Julie uppretad.

»Nej då, flickor», — förmanade kammarjunkaren, — »inte skolen I gräla vid ett sådant här tillfälle, då vi alla hafva en så grundad anledning till oro och bekymmer.»

»Jag hör, du säger så, morbror», — inföll Julie, — »men jag förstår ej hvarför. Har icke mamma många gånger önskat, att Gerhard skulle gifta sig. Och nu, då han är förlofvad, pusten I alla, som om han i stället låge död där nere i Rom, och vi aldrig mer finge se hans kära, gamla långnästa ansigte här.»

»Du vet, Julie», — anmärkte öfverstinnan, — »att jag önskat, hjärtligt önskat, att Gerhard skulle gifta sig; men jag har aldrig tänkt mig annat, än att hans val skulle göra mig glädje och honom heder.»

»Se så, kära lilla mamma, det gör det nog», — sade Julie lugnande. — »Låt oss åtminstone hoppas det bästa och antaga, att så är, tills vi se motsatsen.»

»Se motsatsen!» utropade kammarjunkaren, — »det tycker jag, man kan göra nu. Hvilken ung dam comme il faut går ut och sätter sig i en ruin midt i natten?»

»Det är icke sagdt, att det var midt i natten,

fastän det var månsken, morbror», — invände Julie.

»Dess utom», — återtog kammarjunkaren, — »uppenbara sig i Gerhards bref tusen små drag, hvilka visa, om man läser dem rätt, huru okvinlig hon måste vara. Bjöd hon icke Gerhard att komma och se på en ung faun i hennes atelier? Hvilken ung dam comme il faut ber en ung herre, som hon ser för första gången, besöka sig?»

»Nå, men en konstnär i sin atelier — det är ju helt annat.»

»Ja, ser du, det låder vid yrket. Hon kan vara utmärkt bra och hederlig — fastän jag har svårt för att tro det — och låt oss antaga, att hon är det, men det blir i alla fall något fritt, något djärft och okvinligt med en sådan där flicka, som gått utom hemmets stilla verld. Men låt oss ej tala mer därom, det gör Rosalie upprörd. Och jag får också påminna dig, käraste, att en förlofning icke är det samma som ett äktenskap.»

»Min Gud, hvad menar du?» frågade öfverstinnan.

»Hvad annat, än att en förlofning kan romperas? — det har händt mer än en gång.»

»Ja, men det väcker alltid en obehaglig uppmärksamhet — man talar alltid så mycket om uppslagna förlofningar.»

»Nå ja — det blir väl alltid någon bruit om den saken — men skulle det äfven stegras ända till rument, så dör det i alla fall ut förr eller senare — och om partiet var opassande,

är i alla händelser den unge mannen sauverad.»

Öfverstinnan suckade.

»Se så, låt oss nu stiga upp ifrån bordet», sade kammarjunkaren, »ingen af oss lär ändå hafva någon appetit, förmodar jag.»

»Hvad appetiten angår, morbror, protesterar jag både på mina egna och löjtnanternas vägnar», — sade den oförbätterliga Julie, — »och jag själf har visserligen för ett ögonblick blifvit mätt af förvåning, men nu känner jag mig hungrig som en glupande ulf. Men vänta i alla fall inte på mig!» fortsatte hon och bredde sig en smörgås, — »vänta inte på mig!» — Hon började äta. De öfriga lemnade snart rummet.

»Du har inte hjärta, Julie» — sade Stephanie och drog upp sina penslade ögonbryn, då hon gick förbi sin syster.

»Jaså», — svarade denna med munnen full. Men därpå sprang hon upp. — »Här är ännu ett bref från Gerhard», sade hon, — »det har jag alldeles glömt. Kära Sigrid, det ligger i mitt rum — gif det åt mamma!»

Hon fortsatte åter sin måltid.

Sigrid sprang snabbt upp för trappan och in i Julies rum. Hunnen dit pressade hon med en krampaktig rörelse händerna mot sina tinningar. Hon hade ju länge väntat det. Gerhard hade ju knappast märkt, att hon fans till, hon hade

aldrig hoppats något. Men ändå — det var smärtsamt, nästan öfverväldigande. Det måste likväl uthärdas — tyst, så att ingen märkte det.

Hon drack ett glas vatten och kastade en blick i spegeln. Nej, hon såg ej ut som vanligt. Hon gick ett hvarf omkring i rummet. — Ja, nu såg hon ut, som hon plägade. Nu kunde hon tryggt gå ned med brefvet — och hon gick.

Brefvet till öfverstinnan var helt kort. Det hänvisade dels till en föregående skrifvelse, som Gerhard afsändt till sin styfmor, dels till det bref, som Julie nyss uppläst, och slutligen till snart förestående muntliga meddelanden. Gerhard yttrade sig föga om sin fästmös personlighet, hvaremot han lätt vidrörde hennes familjeförhållanden. Hon hade uppväxt ensam och öfvergiven. Hennes mor, som var italienska, hade dött, då hon var få veckor gammal, och hennes far lefde endast till hennes tionde år. Vid sin död anförtrodde han dottern, hvars anlag han började ana, till en gammal vän, som var målare, och i dennes atelier kan man säga, att flickan växte upp. Det var en helt annan atmosfer än i ett nordiskt hem. Med denne sin fosterfar hade hon besökt norra Europa och äfven vistats någon tid i Sverige, som hon i alla händelser ansåg för sitt rätta fädernesland. — »Jag är viss på», — slöt Gerhard, — »att det skall blifva en glädje

för min ömma mor att låta henne erfara, hvad en moders vård och kärlek är.» —

Öfverstinnan var rörd. — »Ja, visst vill jag vara en mor för henne», — utbrast hon snyftande, — »om hon blott vill låta mig vara det för sig. När jag tänker på, att hon är Gerhards brud, värmes mitt hjärta; men vid tanken på, att hon är konstnär — oh!»

»Så känner sig lilla mamma i tanken som en höna, hvilken kläckt ut ankungar», — inföll löjtnant Curt.

Öfverstinnan smålog. — »Ja, den tanken är icke främmande för mig. Den har jag känt mer än en gång, både för Gerhard och dig och Stephanie. Tänk, när du började klättra i träd och falla ned och skrapa skinnet af näsan. Och när du först fick bössa och strök omkring — en fasa för kramsfoglar, kattor och ekorrar, men allra mest för din mor.»

»Ja, det där förstår jag mycket väl», — svarade Curt, — »jag har alltid varit en vildbasare; men det har ju hvarken Gerhard eller Stephanie varit.»

»För dem är det icke heller jag känt en sådan fruktan. De hafva alltid varit stilla och fredliga, hvarken klättrat eller skjutit. Men Gerhard har blifvit så lärd — på det sättet har han summit ut ifrån mig, och jag står kvar på stranden och ängslas. Han har nu alldeles summit bort ifrån mig. Jag kan icke följa honom annat än med min kärlek.»

Curt tog sin mors hand och kysste den.

»Och Stephanie simmar också snart ifrån mig och bygger ett eget bo.»

»Och kläcker ut egna ungar, som också blifva ankungar och fara ifrån henne.»

»Åh, så vill jag ej säga, Curt», — sade öfverstinnan förebrående. — »Men låt oss nu se, hur snart vi ha att vänta Gerhard. — Åh, han har skrifvit detta bref i Wien — han bör redan vara här i morgon afton.»

Öfverstinnan skyndade ned i flygeln, där Gerhard, sedan han blifvit fullväxt, bebodde tvänne rum. Dessa skulle nu dammas och vädras, och nya gardiner sättas upp. Så var möbeltyget nött på soffsitsen. Öfverstinnan förvissade sig om, att hon hade en bit tyg öfver, och sände exprès efter en sadelmakare för att laga och bättra. Sigrid halp henne af alla krafter. Sigrid hade en medfödd smak och en ovanlig händighet. Alt hvad hon vidrörde stämplades af behag, och med ringa medel spred hon mycken trefnad omkring sig. Hon putsade Gerhards samlingar, så att de togo sig väl ut, utan att därför rubba den ordning, som han själf bestämt. Hon satte blommor på hans skrifbord — blott små vilda blommor, sådana som han mest tyckte om, då han var barn.

»Det är märkvärdigt, hvad du kommer väl ihåg, hvad Gerhard tyckte om och icke tyckte om», — sade Stephanie spetsigt.

»Ja, icke alla glömma andras smak så fort

som du», — svarade Julie. — »Men du har rätt, Sigrid har ett ovanligt godt minne för andras tycken. Hon visste till punkt och pricka, huru du skulle tycka om att få din hafsgröna sidenklädning garnerad, som du fick af mamma på din födelsedag, Hon kom äfven ihåg, hvad jag önskat mig till julklapp, fastän alla andra glömt det. Du är en skatt, Sigrid», — Julie tog sin kusin om hakan och kysste henne. — »Vore jag karl, skulle jag förälska mig i dig», — fortfor hon, — »och ingen annan än du skulle blifva min hustru.»

Sigrid kände vid dessa ord en onämnbar förskräckelse gripa sig. Skulle hon så illa förstått att dölja sina känslor, att till och med den tanklösa Julie anat dem? Hon betraktade henne med forskande blickar, och hon lugnade sig. Det var ingenting annat än Julies vanliga prat.

»Tror du, att Gerhard skulle tycka om, att vi hängde upp fotografin af Dikä här?» sporde Julie.

»Ja, jag har tänkt på det hela tiden, men jag har ej velat föreslå dig det, -- jag trodde, att du ej ville göra dig af med den.»

»Jag tycker ej så mycket om den», — förklarade Julie uppriktigt. — »Då jag sett på den en stund, känner jag mig nära nog hemsk till mods.»

»Jag däremot beundrar den», — svarade Sigrid, — »men hur skola vi nu i hast få en ram till den?»

»Du gör en af skogsmosaik.»

»Det tycker jag ej passar; men nöden har ingen lag, — dock, det hänger en gammal ram på vinden. Den är något förfallen, men vi binda en frisk krans och undangömma dermed dess bristfälligheter. Och så ser det vänligt ut.»

»Så sentimentalt!» sade Stephanie och ryckte på axlarna. Hon tog släpet till sin klädning på armen och sväfvade öfver gården.

Under tiden fördes han, som väckte all den na oro, med ångans fart mot hemmet, hvilket han icke sett på tvänne år. Han kände sig glad i tanken att åter få se de sina, ty han var varmt fäst vid sin familj, och fäderneslandets natur log nu emot honom i försommarens fägring. I hans hjärta var äfven full sommar, hans känslor hade vaknat till lif, och inom honom blomstrade upp en verld af rosor. Han älskade för första gången. Mycket syntes honom nu så olika mot förr. Långt härligare log solen mot honom, långt klarare glittrade hemlandets sjöar, och då han en gång hann sin födelsebygd, framstod den för honom i aldrig anad fägring.

Han var full af förhoppningar, då han sprang ur vagnen och skyndade upp för trapporna, där hela familjen väntade honom. Öfverstinnan mötte honom med en forskande blick. Han syntes vara något mörkare och hade en friskare färg,

men för öfrigt var han sig lik — samma spensliga, något framåtlutande skepnad, samma blå ögon, som sågo så glänsande ut genom glasögonen, samma vänliga, litet förlägna leende — ja, han var den samme som förr.

Han däremot fann dem alla förändrade, ej sådana som han tänkt sig dem, och då de första helsningarna voro förbi, kände han något liknande sviken väntan uppstiga hos sig. Men denna känsla förgick snart och lemnade rum för en förnimmelse af någonting hemligt och fullt af trefnad. Han var föremål för tusen små vänliga omsorger, hvilkas behag endast den förstår att till fullo uppskatta, som under flere år varit på resor bland främmande människor. Här var någonting nytt, men på samma gång något hemmavant och ljuft, och han intogs däraf. Och när han kom ned i sina små rum i flygeln och såg blommorna på bordet och kransen kring Dikäbilden, kände han sig verkligen rörd. Hvad de alla älskade honom högt!

Liksom efter en gemensam öfverenskommelse nämnde ingen af familjen hans fästmös namn den första aftonen. Icke heller han talade om Nina. Dikäbilden syntes honom en borgen, att hon vore väntad och på förhand hyllad af alla i hans hem. Men om aftonen, sedan han bjudit alla god natt, förekom det honom som en trolöshet mot Nina, och han skulle önskat att kunna skrifva till henne, om han blott vetat, hvar ett bref skulle nå henne, ty hon var på en resa,

och allra först om åtta dagar skulle hon inträffa i Paris, dit han lofvat afsända sitt första bref från hemmet.

Påföljande morgon talade han med öfverstinnan om sin fästmö. Han yttrade sig med värme om hennes upphöjda egenskaper, hennes ensamma barndom, och huru han gladde sig åt att nu kunna gifva henne alt, hvad hon hittills saknat.

Hans ord rörde och lugnade öfverstinnan på samma gång, och hennes veka hjärta öppnade sig för den ensamma flickan; ty öfverstinnan var i själfva verket god och varmhjärtad, då hon icke skrämdes af detta spöke — »hvad skall folk säga?» Gerhards ord voro också så lugna och lidelsefria. Hennes förtroende till hans öfverlägsna förstånd återkom, och hon svarade honom, att hon hoppades kunna älska den dotter, han förde till henne, och att hon skulle vara välkommen i hennes hem. Måtte hon ej vara altför egen! tänkte likvisst öfverstinnan för sig själf.

»Hvarför kom hon ej med dig?»

»Hon ville det ej», — svarade Gerhard enkelt.

»Åh, jag förstår, hon ansåg, att en resa ensam med dig icke skulle vara alldeles passande», — sade öfverstinnan, — »jag delar fullkomligt hennes tanke. Far hon då nu i något lämpligt sällskap?»

»Nej, hon far helt ensam», — försäkrade Gerhard.

»Helt ensam! — Du skämtar.»

»Hon har blifvit van vid sådant. Hon har gjort flere resor förut aldeles ensam.»

»Det är förskräckligt! Hur vågar hon? — Jag skulle hafva dött af förskräckelse — och att du kunde tillåta henne det!»

»Då hon ville det, så» —

»Men, Gerhard!

»Naturligtvis hade jag hälst sett, att vi rest tillsammans, men hon nekade beständigt att komma förr, än jag skrifvit och sagt henne, att hon vore välkommen hos Er alla.»

»Nå, det visar i alla fall ett slags hänsyn till oss, som icke misshagar mig, ehuru hon måste vara något för mycket bestämd — det är icke kvinligt, synes det mig.»

»Ja, om min mor med kvinlighet förstår vankelmod eller oförmåga att reda sig i lifvets alla förhållanden, då är hon icke kvinlig, men» —

»Ja, jag vill icke tvista om hennes egenskaper med dig, kära Gerhard. Jag hoppas blott, att du måtte finna dem alltid lika intagande som nu», — sade öfverstinnan med ett litet sorgset småleende.

Och sedan gick Gerhard ned och skref till sin fästmö, bedjande henne skynda dit så fort som möjligt, alla väntade blott att få välkomna och älska henne.

Hvardagslifvet på Värnberga gick åter sin jämna gång. Öfverstinnans tankar sysselsattes med de vanliga husliga bestyren och omsorgerna för Stephanies utstyrsel. Denna promenerade och koketterade med fästmannen, ordnade sina toaletter som den blifvande fru von Lentz och broderade, då hon hade ledigt, några styng på sin utstyrsel, hvilken för öfrigt lemnades till Sigrid för att fullbordas. Julie lekte, gnabbades med syskonen, var vänlig mot Sigrid och tyranniserade henne på samma gång. Kammarjunkaren läste tidningarna, njöt af måltiderna och sof på dem. Och de unga löjtnanterna rökte och spelade krocket med flickorna och fördrefvo tiden på bästa sätt. Gerhard föll smånigom in i samma lefnadssätt. Det var en hvila för honom efter hans resor, studier och växlande sinnesrörelser att så där draga sig inom sitt hem och blott vegetera för någon tid. Men så kom nästan hastigare, än man väntat, det bref, som förkunnade Ninas ankomst. Det slog ned som en bomb i den fredliga familjekretsen. Äfven Gerhard vardt orolig. Han plågade systrarna och Sigrid med frågor och anordningar rörande Ninas rum.

»Vill du, att hon skall hafva det gula gästrummet?»

»Nej, icke det — det ligger åt norr och är fuktigt.»

»Nå, det blå då?»

»Tapeterna äro urblekta.»

»Än vindsrummet då?»

»Ah nej.»

»Ja, men hvar vill du då, att hon skall bo? Vi ha ju icke flere gästrum», — sade Stephanie med någon skärpa.

»Ja så — ja, då får det väl lof att blifva ettdera.»

Och så gick han upp och undersökte rummen, var missnöjd med alla och tröttade både sig själf och andra.

De farhågor och föreställningar, som en gång tycktes vara förbi, vaknade nu till nytt lif. En hvar tillräknade omedvetet Nina skulden för alt bråk, som Gerhard tillstält, och det var sålunda med föga glada förhoppningar, man väntade den gäst, hvilken Gerhard farit att hemta vid järnvägsstationen.

»Jag slår vad med dig, Curt», — sade Stephanie, — »att hon uppträder i nackaröd klädning och en hatt à la konstberiderska.»

»Nackarödt är en briljant färg», — svarade han med retsamt lugn.

»Skulle du tycka om en dylik drägt, Curt?»

»Antagligen skulle du göra det eller åtminstone mer, än om hon bure en drägt, som fördunklade dina», — svarade brodern skrattande.

Stephanie ryckte på axlarna och rodnade. Det var just icke mycket troligt, att en fattig artist skulle kunna täfla med henne i den vägen; men blotta tanken på något dylikt var henne obehag-

lig, och hon kände harmens tårar vilja tränga sig fram ur hennes ögon.

»Stephanie! — käraste, inte var det min mening att göra dig ledsen», — sade Curt afbedjande.

»När plägar du eller Julie någonsin mena annat än att såra mig?» svarade Stephanie matt.

»Nej, det är sannerligen icke min mening åtminstone», — försäkrade Curt och drog sin syster intill sig. — »Det är verkligen en glädje för mig att hafva en vacker och elegant syster till ögonfägnad. Jag skämtade blott» —

»Åh, du får nu hit Gerhards fästmö i stället», — genmälte Stephanie ännu något stött, men visade på ett dammoln långt bort.

»Ja, sannerligen torde det icke vara de», — sade Curt och tog upp sin klocka.

Stephanie gick upp på sitt rum för att ordna sin drägt. I förbigående bröt hon af ett par korallfärgade nejlikor. De passade så väl till hårprydnad mot hennes hvita klädning.

Ja, det var verkligen Gerhard med sin fästmö, som syntes, och familjens medlemmar samlades ute på trappan för att helsa henne. Öfverstinnan var blek och upprörd, Stephanie klagade öfver hufvudvärk, Julie var glad, men orolig. Kammarjunkare Adam syntes nervös, och de båda unga löjtnanterna voro intagna af en oblandad

nyfikenhet. Sigrid visade sig icke. Hon var väl upptagen af bestyr annanstädes, tänkte man, och lade ej vidare märke till hennes frånvaro. Och så körde vagnen fram till trappan. Gerhard steg först ur och räckte handen åt sin fästmö. Ett helt dussin ögon riktades mot vagnsdörren. Där var då således den med så många stridiga känslor motsedda gästen!

En hvar erfor en känsla af sviken väntan vid hennes åsyn. Ansigtet var dem väl redan bekant från Dikästatyn, de voro vanda vid de regelbundna, i deras tycke liflöst stela dragen, men de hade icke tänkt sig, att en konstnär skulle uppträda på detta sätt. Hon var mycket blyg och försagd, höll ögonen sänkta, och den formsköna munnens fasta linier darrade nervöst. Hennes klädsel var anspråkslös — en mörk resdrägt och en hatt i den bekväma barettformen, nedanför hvilken de svarta tunga flätorna föllo nedåt halsen. Inga skrikande färger, inga prålande smycken. Hon var snarare under medellängd — de hade alla tänkt sig henne som högväxt. Hon var i själfva verket smärt, nära nog spenslig, men såg dock icke klen ut. När hon så höjde upp de af täta svarta ögonhår fransade ögonlocken och visade ett par ljusblå barnaögon, förlorade hela ansigtet den karaktär af staty, som det annars onekligen hade, och öfverstinnan tjusades så af denna blick, att hon genast slöt henne i sina armar och kallade henne för sin dotter. Denna vänlighet rörde främlingen, en tår halkade ned

på hennes kind. Öfverstinnan kysste henne på pannan och bad henne vara lugn, känna sig hemmastadd och låta föreställa sig för sina blifvande slägtingar. Hon återvann dock snart sitt herravälde öfver sig själf och helsade sedan med tillbakahållen rörelse, — som dock icke uteslöt en viss verldsvana från att uppenbara sig, — aktningsfullt på kammarjunkaren och vänligt på de unga.

»Du ser så blek och ansträngd ut, Nina», — sade därefter Gerhard, — »säkerligen önskar du draga dig tillbaka till ditt rum och hvila ut.»

Hon böjde lätt på sitt hufvud och yttrade en tacksägelse. Hon hade en klangfull, men djup, nästan manlig röst, som kom öfverstinnan att spritta till och Stephanie att utbyta en blick med sin fästman.

»Får jag följa dig, Nina, och visa dig, hvar du skall bo?» sade Julie lifligt.

»Jag tackar», — svarade Nina och följde Julie uppför trappan.

»Gerhard, hon är på min ära charmant», — sade kammarjunkare Adam och plirade förnöjd med sina grå ögon. — »Hon är intet skönhetsideal, hon är distinguerad, — och hvad toaletten angår, så är den visserligen enkel, men hon bär den med en fulländad elegans, — och hennes rörelse — den var djup, det såg man, men ändå alldeles comme il faut, — och då hon fått litet mera verldsvana, litet mera» —

»Ah, kära onkel, hon har nog verldsvana», —

svarade Gerhard småleende, — »och jag har aldrig funnit henne blyg förr än nu, fastän jag sett henne göra les honneurs i sin atelier för både prinsar af blodet och andra simpla dödlige af allehanda nationer.»

»Ah!» sade onkeln förundrad, — »hafva prinsar besökt din fästmö i hennes atelier?»

»Ja, hela Romas fina verld trängdes för att få se hennes sofvande Titan, och nästan ännu mer, då hon fullbordat sin unge Faun. Och så fans modellen till Dikästatyn där, som ensam för sig utgjorde en dragningskraft. Den unge konstnären, som format den och hvars första och sista arbete det var, testamenterade Dikä till Nina — hon var ju så godt som hans fostersyster.»

De unga löjtnanterna förklarade äfven sitt välbehag öfver Nina och anmärkte blott, att de väntat sig henne långt mera excentrisk. Öfverstinnan syntes också nöjd.

Sedan kom Julie ned och berättade, att Nina nu låge på soffan i nattrock och vore alldeles förtjusande, men hon skulle ej komma ned förr än till tedags, ty hon vore mycket trött. Och så gick hvar och en till sina sysselsättningar, alla belåtna utom Stephanie.

»Nå, Stephanie», — sade Julie litet utmanande en stund därefter, — »nå, hon hade icke nackaröd klädning.»

»Ah!» utropade Stephanie, — »hon är skådespelerska, en så fulländad skådespelerska som trots fru Hvasser.»

Julie gick sin väg till Curt och talade med honom om huru intagande Nina varit och om hennes långa svarta hår, som hon hade uppfäst med en enda guldnål. Men sedan började Julie att tänka på Sigrid, som hon ej sett alt sedan morgonen. Hon fann henne slutligen uppe på vinden med lingarnsknippor rundt omkring sig, sysselsatt på det ifrigaste, som det tycktes, med att räkna ut garn till en dräll. Julie fylde hennes öron med beundrande utrop och berättelser om den blifvande svägerskans utseende och sätt, drägter och reseffekter. Slutligen märkte hon, att Sigrid nästan icke alls tycktes höra henne.

»Hur är det fatt med dig?» ropade Julie.

»Jag har hufvudvärk», — svarade Sigrid lugnt.

»Har du? — Stackars liten! Det plägar du ju annars aldrig hafva. Men du ser så blek ut — jag tänker på en sak — du var i går hos Bengts gosse, som har nervfeber. Tänk, om du blifvit smittad!»

»Och i förgår var jag hos mor Elsa, som har smittkopporna. — Tänk, om jag blifvit smittad!» svarade henne Sigrid med ett matt leende.

Julie utbrast i en hop förebråelser, blandade med utrop af beundran öfver Sigrids mod, men sprang kort därefter sin väg.

Den vänskapliga stämning, som intagit nästan alla för den unga främlingen, bibehöll sig altjämt. Hon var visserligen något sluten och åter-

hållande i sitt sätt, men alla kände sig på det hela dragna till henne genom den enkelhet och anspråkslöshet, hon städse visade.

»Man kan då icke alls märka, att hon är en firad konstnär», — sade öfverstinnan, — »hon är alldeles som andra flickor, fastän litet mera tyst och allvarlig. Jag ville blott önska, att hon visade sig något mer meddelsam.»

»Min älskade lilla mamma», — svarade henne Gerhard, — »det kommer sig af hennes ensamma barndom och det tvång, som ålägges en ung kvinna i hennes ställning.»

»Ja, jag finner henne långt mera älskvärd, än jag någonsin kunde föreställa mig», — sade kammarjunkare Adam, — »och rätt comme il faut; men det skulle ej skada, om hon litet mera deltoge i konversationen, — och hon ler så sällan, men då hon det gör, blir hon synnerligen intagande.»

»Jag tror verkligen, att Nina går här och långleds», — inföll löjtnant Curt med en undertryckt gäspning, — »hon är van vid det bullersamma lifvet i de stora städerna, och hon finner ombytet för tvärt, — det är min tro.»

»Åh, hon ser aldrig ledsen ut», — motsade Julie, — »och emellanåt, då hon talar med Gerhard, ser hon så genomlycklig ut. Jag tror ej, att hon leds.»

Nej, hon leddes verkligen icke heller, det sade hon sig tusen gånger själf, och det upprepade hon lika många gånger till alla dem, som frågade

henne, och först och sist till Gerhard. Detta stilla lif var en hvila för henne; den behagliga natur, som omgaf Värnberga, verkade lugnande och svalkande på hennes sinne. Hon kunde sitta i timmar nere vid den klara lilla åns strand och lyssna till vattnets sorl och se på solstrålarnes lek öfver de små vågorna. Och samma lugnande inflytande utöfvade på henne vistelsen inom den landtliga familjen. Ingen talade med henne om konst, ingen nämnde hennes arbeten, icke ens Gerhard. Det förundrade och sårade henne först, men förekom henne sedan helt naturligt. Hon glömde till sist nästan bort, att hon var en konstnär. Det feberaktiga konstnärslifvet med sina rastlösa sträfvanden, sin stegrade inbillningskrafts alla drömmar, sina växlande stämningar, sina förhoppningar, som alltid stiga så käckt åt höjden och ofta sammanfalla som en uttömd luftballong, alt detta föreföll henne så aflägset, som hade det för henne varit en tom fantasibild. Det förekom henne, som hade hon alltid lefvat nöjd här och delat familjens intressen och sträfvanden samt användt sin förmåga att teckna endast för att rita upp ett nytt mönster till Stephanie, för att porträttera Julies älskling Diana eller för att afteckna åtskilliga gamla saker åt Gerhard, såsom bidrag till ett arbete öfver »Den äldre järnålderns ornamentik», hvarmed han var sysselsatt och i hvilket han stundom alldeles gick upp.

Detta lif var så ljuft i hela sin enformighet.

Det var som en slummer — en slummer utan drömmar. Och hon förekom sig själf som en sömngångerska, när hon af Sigrid lärde väfnadskonstens hemligheter, följde henne på besök bland Värnbergas underhafvande eller hjälpte henne att ordna blommorna på salongsbordet, bryta serveter och välja färger till ändlösa broderier för Stephanies räkning.

»Du är bestämdt en fé», — sade Julie en dag till Nina, — »alt, hvad du vidrör, blir så vackert.»

»Jag? — nej, det är Sigrid, som är féen, — svarade Nina leende, — »alt, hvad hon vidrör, blomstrar af fägring. Hvilken sällsynt smak hon har! hvilket naturligt skönhetssinne! Huru väl hon förstår att ordna allt! Om hon bildade ett hem efter egen smak, skulle det blifva en riktig rosengård. Och huru väl alt anstår henne! Om hon kastade öfver sig en säck, tror jag nästan, att den skulle ordna sig i de mest plastiska veck af sig själf och blifva den smakfullaste drägt.»

Öfver hufvud taget var också Sigrid den, som Nina mest slöt sig till af hela familjen, och denna, hvilken att börja med varit stel och kall emot Nina, omfattade henne snart med en nästan svärmisk vänskap.

Så förgingo några veckor, och Stephanies första lysningsdag var utsatt och brådskan större än någonsin. Alt borde vara färdigt innan dess,

ty konstförståndiga vänner och tanter borde på denna dag kunna få en öfverblick öfver hela utstyrseln. Nina biträdde af alla krafter. Hon broderade på en matta, som skulle blifva en gåfva från Sigrid och Julie till Stephanie och hvartill Nina uppgjort ritningen.

»Skall du ingenting gifva åt Stephanie?» spor. de Julie en dag.

»Jo, det hade jag tänkt», — svarade Nina, — »jag förde med mig från Roma en statyett, som jag modellerat; men jag har ej packat upp den, ty jag vet icke, om Stephanie skulle tycka om den — det är en amorin.»

»En amorin! Visst måste hon tycka om den. Åh, den måste jag se.»

»Den står i sin låda, och jag vill ogärna packa upp den. Vet du, jag tänkte nästan taga den med mig utan att visa den här. Det förefaller mig, som vore det bäst så.»

»Jag trodde icke alls, att du var bekajad med en sådan svaghet som nyckfullhet, Nina.»

»Nej, jag är icke nyckfull, Julie, men jag har aningar.»

»Onda aningar?»

»Understundom, Julie, — men det där kan kan du icke förstå.»

»Nej, jag förstår dig icke, ehuru jag tycker mycket om dig.»

»På hvad sätt förstår du mig inte?»

»Nina, jag vet inte, om jag törs vara fullt uppriktig mot dig.»

»Jo, det törs du visst, min lilla vän.»

»Nå ja, jag har hållit på att säga det så många gånger, och förr eller senare skulle det ändå komma fram. — Vi blefvo alla så förundrade, då vi fingo höra, att bror Gerhard förlofvat sig med en konstnärinna, och vi gjorde oss underliga, falska föreställningar om dig, och jag allra mest. Jag tänkte mig dig gärna klädd i draperier som en bildstod och att du aldrig skulle kunna tala om annat än skön konst och» —

»Fortfar, Julie!»

»Blir du icke ond på mig, Nina?»

»Nej, visst icke.»

»Kyss mig då till bekräftelse därpå! Du har aldrig gjort det förr.»

Nina vidrörde lätt Julies panna med sina läppar, och denna fortsatte:

»Och då du kom, var du som en annan flicka, — du intresserade dig för hushållet, för kakor och väfvar, för toalett och broderier, och ordet »skön konst» kom aldrig öfver dina läppar.»

Nina log. — »Och det har förundrat dig?» sporde hon.

»Ja, oss alla», — svarade Julie. — »Sigrid och jag hafva mer än en gång talat därom.»

»Så-å, äfven Sigrid», — sade Nina allvarligt.

»Ja, äfven mig», — inföll Sigrid och såg upp från sitt arbete.

»Nå ja, äfven jag själf har förvånats däröfver», — sade Nina med låg röst. — »Det har stundom förekommit mig, som om jag icke mer vore den

samma som förr, som hade mina tankar slagit in på helt nya banor, som vore jag trött vid konstnärslifvets oro och önskade glömma bort, att den tid funnits, då detta lif äfven var mitt.»

»Det där förstår jag alls inte», — sade Julie.

»Jo, nu förstår jag dig», — hviskade Sigrid, — »jag förstår, huru du älskar Gerhard, och tro mig», — tillade hon varmt, — »han förtjenar all den kärlek, som du skänker honom.»

Sigrid steg hastigt upp och lemnade rummet.

Nina såg tankfull efter henne och hörde icke mera på Julies utrop och frågor. Hon hade tagit en silkestråd och tvinnade den mellan fingrarne, men teg.

»Nå, Nina!» utbrast slutligen Julie och fattade henne i armen, — »nå, vill du nu visa mig amorinen?»

»Nej», — svarade Nina kort.

»Hvarför det då?» envisades Julie.

»Har det någonsin händt dig, att du sofvit och drömt, och i drömmen varit mycket lycklig, men ändå haft ett slags medvetande om, att alt var en dröm, som skulle försvinna, så fort du vaknade.»

»Ack, du talar i sådana gåtor! Hvilken dröm kan väl vara ljufvare än uppvaknandet en morgon, då solen skiner in i mitt lilla rum och foglarne kvittra.»

»Ja, men om solen icke skiner och inga foglar kvittra?»

»Nå ja, om det regnar och är mulet, så är

det ändå lika behagligt här i mitt rum», — svarade hon skrattande.

Nina suckade.

»Har du lust att gå ut på en vandring med mig, Nina?» sade i detta ögonblick Gerhard, som kom in.

Nina reste sig upp och tog sin hatt för att följa honom. De gingo ned till åstranden och Gerhard frågade, om hon hade lust att se ett af hans älsklingsställen. — Jo, det hade hon visserligen, och de stego i en liten båt, som Gerhard med långsamma, försigtiga årtag förde uppåt ån, sorgfälligt undvikande stenar och grund.

Efter en stund hade de nått det ställe, där den lilla ån flöt ut ur en skogssjö, och Gerhard styrde nu med raskare tag färden till sjöns andra sida. Han vek sedan af inåt en vik, som i början var helt smal, men sedan utvidgade sig betydligt. På den med barrskog bevuxna stranden syntes nu en gård och Gerhard lade i land där. De stego ur båten och gingo upp för stranden. Gårdens manbyggnad var uppförd i ett slags villastil, men tycktes vara temligen förfallen. Gerhard tog upp en nyckel ur sin ficka och förde Nina in i huset. Rummen voro höga, och ehuru nu sedan länge obebodda, visade de likväl i sin förbleknade elegans tydliga spår af forna inbyggares förfinade smak. Från fönstren njöt man af en fager, ehuru något dyster, utsigt öfver sjön med dess klara vatten och mörka stränder.

»En tant till min far har låtit bygga detta

hus», — sade Gerhard, — »och det har alltid varit mitt älsklingstillhåll. Här finnes ännu ett möbleradt rum, dit jag förr plägade draga mig tillbaka med mina böcker, då huset där hemma var fullt af främmande, hvilket så ofta var fallet, medan min far lefde. — Säg nu, hvad du tycker om det här stället!»

»Det är en täck byggnad», — svarade hon.

»Skulle du vilja bo här?» frågade han något oroligt.

»Ensam? — nej!» svarade hon, »men med dig tror jag mig kunna trifvas öfveralt.»

»Åh, vi skola nog göra det trefligt här. Mamma och Sigrid skola hjälpa oss, och så skall du naturligtvis bestämma, hur du vill hafva alt. Först måste byggningen repareras, som lätt nog kan ske, och sedan köpa vi möbler och ordna åt oss ett eget litet hem, Nina. — Här skall blifva bibliotek, men det där rummet, som går genom båda våningarna, passar till en atelier åt dig.»

»Månne jag behöfver en sådan här?» frågade hon leende, men ändå litet vemodigt.

»Jo visst», — svarade han, — »du skall egna dig åt din konst, liksom jag åt mina studier. Du skall inrätta dig alldeles så, som du själf önskar, och hafva fullt upp med tid, ty mamma har lofvat att afstå Sigrid åt oss.»

»Nej, nej», — sade Nina nästan häftigt.

»Ja, det förfaller naturligtvis, om du ej vill det, — men jag tänkte att du tyckte om henne.

Julie plågar mig dagligen med sin svartsjuka mot Sigrid, som hon säger att du älskar mer än båda mina systrar.»

»Ja, visst tycker jag mycket om Sigrid, men jag vill ej, att någon skall bo hos oss.»

Nina rodnade, — det var första gången det gemensamma hemmet nämndes emellan dem. Men sedan nu isen var bruten, talade de mycket därom, och man beslöt, att Nina skulle tillbringa vintern på Wärnberga för att där, biträdd af öfverstinnan och Sigrid, ordna deras bosättning, som borde ega rum till våren.

»Men mina saker i Roma?» invände Nina.

»Dem hemta vi hit nästa höst», — svarade Gerhard — och så fortsatte de att bygga sina luftslott, medan de rodde hem.

Då de hunnit tillbaka till ån, räckte sig Nina efter ett sjögräs, som flöt på vattnet. Dess stjälk var starkare än hon väntat, men hon höll den likväl lekande fast med händerna. Då den slutligen gick af, slog Nina hårdt sin arm mot båtens sida. Ett armband af rosenröda utskurna snäckor, hvilket hon alltid plägade bära, gick därvid sönder. Nina tog det i handen och såg länge på det.

»Min mor har skurit det», — sade hon sorgset, i det samma hon steg i land.

»Då gör det mig ondt, att det icke kan ersättas för dig», — sade Gerhard vänligt.

Nina smålog. — Då Gerhard lutade sig ned för att fästa båten, gräfde hon med foten en

grop i sanden, lade dit det söndriga armbandet och jämnade åter marken.

Hon var hela eftermiddagen sorgsen och tyst.

Följande morgon kom Sigrid helt glad in i Ninas rum och bar armbandet i handen.

»Se!» sade hon hjärtligt, — »jag har funnit ditt armband. Det var litet sönder, men jag har lagat det med cement — det syns icke alls.»

»Tack!» svarade Nina. — »Jag har hållit det kärt, mycket kärt, men nu är det sönder — jag vill ej ha det mer.»

»Det syns ej, att det varit sönder», — invände Sigrid.

»Men jag vet det», — genmälte Nina. — Jag skulle aldrig mer kunna bära det med lugn, — jag skulle vara orolig öfver, att det kunde brista ånyo. Kasta bort det, kära Sigrid!»

»Men det är skada», sade Sigrid dröjande.

»Skada! Ja, min mor har skurit det, — men jag vill icke mera ha det. Kasta bort det!»

»Skulle du då icke vilja gifva mig det?»

»Dig? — Jag skulle vilja gifva dig något, som vore helt och af värde. — Se här! — denna medaljong — den vill jag gifva dig.» — Hon lade ett dyrbart smycke i Sigrids händer — »Det är nytt», — sade hon, — »inga minnen fästa sig vid det — jag har själf köpt det och tänkte bära det, men jag ger det hällre åt dig.»

»Nej, det är för dyrbart — låt mig hällre behålla armbandet!»

»Tag det med, om du vill — men tag det här också! Det passar dig bättre än mig — turkoser kläda blondiner.»

Hon öppnade dörren och sköt sakta ut Sigrid, innan denna hunnit hemta sig nog för att tacka Nina för gåfvan.

Stephanies första lysningsdag skulle firas med stor middag och bal på aftonen. Alla den omkringliggande näjdens ståndspersoner blefvo inbjudna, och äfven långväga slägtingar väntades från östan och vestan. Huset borde blifva fullt af gäster. Men hade hufvudbry nog att ordna natthärberge åt alla. Nina erbjöd sig att lemna sitt rum och flytta in i Sigrids, och öfverstinnan antog detta tillbud efter en viss artig tvekan.

Kort före den stora festen fick Gerhard ett bref, som förkunnade, att tvänne af Axels manliga slägtingar, kabinettskammarherre O. och hans bror, hvilka man alls icke påräknat, skulle infinna sig, och att de, följande den gamla regel, som Gerhards far uppstält, att »taga med sig sina vänner och sina vänners vänner» till det gästvänliga Värnberga, tänkte medföra en ung fornforskare, som var ute på studieresor, och en framstående porträttmålare, som vistades hos dem och nyss porträtterat kabinettskammarher-

rens unga svägerska, samt att de skulle komma redan vid lördagsmiddagen. De anlände också fyra man högt, som sagdt var.

Då familjen samlades till middagen, kom också Nina in, som förut varit sysselsatt med sin flyttning till Sigrids rum. Öfverstinnan tänkte presentera henne för gästerna, men den unge porträttmålaren utropade:

»Nej, ser jag rätt? — Är det verkligen du?»

Han räckte med en gammal bekants hela förtrolighet båda händerna mot henne, och Nina utbrast lika gladt, i det hon lade sina händer i hans:

»Det var en glad öfverraskning, Hans!»

Äfven de andra herrarne kände Nina. Två af dem hade träffat henne i Stockholm, en i Paris.

»Jag ser, att all presentation är onödig», sade öfverstinnan med ett tvunget småleende. Hvarken den unge konstnärens förtrolighet eller de andra herrarnes lifliga sätt, då de påminde Nina om, hvar och hur de sammanträffat, behagade öfverstinnan, ehuru hon med ord knappast skulle hafva kunnat bestämdt uttrycka, hvarför så var fallet.

Efter måltiden vände sig samtalet kring skön konst, och Nina vardt snart sällskapets medelpunkt. Hennes fåordighet försvann, hon blef liflig. Den vanligen bleka kinden färgades af en varm rodnad, de blå ögonen syntes mörkare och orden flöto lätt från de röda läpparne.

»Hon är briljant i afton«, — sade kammarjunkaren till Gerhard. — »Från den sidan hafva vi ännu icke sett henne, — hon är som en fyrverkeripjes.»

Kabinettskammarherre O, som var konstvän och kände Nina från Paris, började att tala om hennes där utställda arbeten, och frågade, om hon utfört något nytt och hvem som köpt hennes förra arbeten, och så vidare. På hans uppmaning gick Nina efter ett album med fotografier af sina arbeten. Ingen hade sett detta förut på Värnberga, och det gick nu ur hand i hand under lifliga utrop af beundran. Slutligen genombläddrades det äfven af kammarjunkare Adam, hvilken med ett ljudligt hm! lade det ifrån sig och sedan stödde armbågen emot det med en så komisk min af förskräckelse, att ingen, som såg det, kunde undgå att småle däråt.

»Hvad har du nu för händer, Nina?» sporde den unge porträttmålaren. — »Förbereder du något arbete eller modellerar du t. ex. den unga fästmöns porträttbyst?»

»Jag tror, att hon passar mera för din konst än för min», — svarade Nina leende.

»Ja, det är onekligen mera färg än form i det där ansigtet», — medgaf han. — »Men hon är i alla fall intagande, jag skulle gärna vilja måla henne. — Men du undviker min fråga. Hvad skall du framställa härnäst?»

»Jag har icke tänkt på någonting i den vägen i sommar. Strax jag kom hit, tänkte jag blott

i förbigående på en nymf, kransad med sjögräs och näckrosor. Sedan har jag endast tänkt på andra saker och — hvilat.»

»Åh — du som alltid sade förr, att man hvilar bäst, då man modellerar.»

»Nå, men innan Ni lemnade Roma, uttänkte Ni säkert någonting att tjusa och förvåna verlden med», — sade kabinettskammarherrn leende.

»Jag modellerade en liten amorin», — svarade Nina dröjande, nästan motvilligt.

»Har ni någon fotografi af den?»

»Nej, jag har den med mig här.»

»Och den har du icke visat oss», — sade Gerhard förebrående.

Nina sänkte hufvudet. — »Jag ämnade den till en gåfva åt Stephanie», — svarade hon, — »men så — ja, jag har föreställt mig, att hon ej skulle tycka om den — och Gerhard och jag hafva i stället kommit öfverens om en annan sak åt henne.»

»Åh, hvad det än kan vara», — sade kabinettskammarherren artigt, — »kan det aldrig hafva ett så högt värde som ett arbete af er hand, och jag ber i allas våra namn — låt oss se det!»

Alla instämde. Gerhard och Curt erbjödo sig att bära in lådan och packa upp den, men Nina afböjde det.

»Hans har säkerligen mera vana att handskas med dylika saker», — sade hon, — »och

Sigrid vill nog tillåta honom att komma upp på vinden, dit lådan är flyttad.»

Hans gick med Curt för att taga reda på Sigrid, hvilken jämte öfverstinnan hade lemnat sällskapet strax efter måltiden. Om en stund kommo de tillbaka, och Hans bar i sin famn en två fot hög amorin i röd lera, hvilken han ställde på bordet. Det var ett förtjusande arbete, fullt af lekande gratie. Den lille kärleksguden framställdes pröfvande med fingret pilens udd, innan han lägger den på bågen.

Alla närvarande öfverhopade Nina med loford och artigheter, blott Stephanie och kammarjunkaren tego.

»Nå, hvad tycker morbror om amorinen?» sade Curt. — »Är den icke intagande? Stephanie bör vara glad åt en sådan gåfva.»

»Ja, det är utan tvifvel en täck gosse», — gaf kammarjunkare Adam hviskande till svar, — »det är blott skada, att han så alldeles saknar kläder, äfven de mest nödvändiga, — och äfven här, käre Curt, äro många betänkliga nuditeter.»

Den unge löjtnanten smålog och ryckte på axlarna.

Påföljande morgon fann Nina öfverstinnan något kylig i sitt sätt emot henne, men alldeles okunnig, som hon var, om att på något sätt hafva uppfört sig annorlunda, än hon plägade, tillskref hon detta den hopade omtanke, som ålåg en värdinna, då så många gäster voro där och

ännu flere väntades. Själf var Nina gladare än på länge, hon gjorde sig ingen reda hvarför. Hon halp Sigrid att ordna blommor i vaser och jardinièrer, hon gaf trädgårdsmästaren en och annan vink om blomsteranordningar vid buffeten och gick därefter upp för att kläda sig till middagen.

Då hon åter kom ned, gick hon igenom rummen i hopp om att där finna Gerhard, ty hon kände ett visst behof att säga honom några vänliga ord, innan alla dessa främmande människor kommo, men han var ingenstädes att se. Senare fick hon höra, att han gått ut för att promenera med några af de främmande. Hon möter så öfverstinnan.

»Kära Nina», — sade denna brådskande, — »har du ingen annan klädning? — någon ljus, menar jag.»

»Nej, jag brukar aldrig ljusa färger», — svarade hon. — »Är ej denna bra?»

»Den är visst ganska vacker», återtog öfverstinnan, — »men du ser ju ej ut som en ung flicka.»

»Det kan jag knappast sägas vara längre, tant», — svarade Nina, — »jag är 28 år.»

Öfverstinnan svarade henne icke, utan skyndade bort för att göra några anordningar.

Nina hade väntat att blifva föreställd för gästerna såsom Gerhards trolofvade, men så blef icke fallet. Hon presenterades endast såsom fröken Hillerstedt. Nå, det betydde väl icke myc-

ket, men hon fann det emellertid underligt. Att Stephanie höll sig något tillbaka från henne föreföll Nina mindre besynnerligt, — hon var ju medelpunkten för sällskapet och omgafs af tanter och onklar, kusiner och vänner från början till slut. Hon öfverhopades med skänker och skulle tacka alla och förklara för alla, att just det, som hon fått af den personen, var det vackraste, dyrbaraste eller mest önskade af alt, hvad hon fått.

Äfven Gerhard och Curt voro sysselsatta såsom värdar. Man åt i tvänne rum. Den närmaste slägten skulle naturligtvis sitta vid samma bord. Det hade varit Gerhards mening att föra Nina till bordet, men kammarjunkare Adam kom och tilltalade honom och frågade om viner och skålar — något som denne säkerligen visste långt bättre än Gerhard, men som i alla fall måste besvaras. Då Gerhard sedan kom ut, fann han sin fästmö redan färdig att lemna rummet vid den unge porträttmålaren Törnings arm. Han tänkte gå fram och göra sina anspråk gällande, men åter ropade kammarjunkare Adam honom och sade högt, så att alla hörde det:

»Gerhard! jag ser, att du söker din dam. — Se, där står Axels syster!»

Gerhard kunde nu icke annat än bjuda fröken von Lentz armen och föra henne till bordet.

Efter middagen, som var lång och grundlig, samlades man i salongen. Flere unge män flockade sig omkring Nina, samtalet blef lifligt.

Nina var glad, kvick, spirituel; hennes skämt var nästan ystert och hennes leende likt ett solsken. Hon stod midt på golfvet i sin rika, något tunga drägt af sienafärgad sammet, mot hvilken mönstret på spetsarne i hennes medicikrage bjärt framstod, och de gammaldags opalsmycken, som hon bar, skiftade nästan på ett trolskt sätt. Hon såg icke alls ut att tillhöra det öfriga sällskapet. En hvar tvangs att se henne framför alla andra.

Man föreslog att göra musik. Några unga flickor sjöngo romanser, Julie kvittrade fram en liten visa, och Axel och hans fästmö sjöngo tillsammans en duett.

»Måtte harmonien i äktenskapet blifva större än i sången!» — hviskade Törning tämligen högljudt till Nina.

»Tyst, spefogel!» svarade hon och gaf honom ett lätt slag med solfjädern, — »jag vill ej höra något dylikt.»

»Få vi icke det nöjet att höra fröken sjunga?» frågade i det samma kabinettskammarherren.

»Nej, jag är indisponerad», — svarade Nina.

»Hvilken skada! — Men sjung ändå!»

»Ja, sjung, Nina!» upprepade Törning. — »Sjung, så att de få höra någon verklig musik!»

»Men förstår du då icke, Hans, att ingen här af familjen har bedt mig», sade Nina halfhögt, — »annars vet du nog, att jag sjunger utan att mycket låta bedja mig. Jag har icke sjungit, sedan jag kom hit.»

»Kusin Adam!» ropade kabinettskammarherren, — »bjud fröken Hillerstedt armen och för henne till pianot! — Hon har lofvat oss en sång.»

Kammarjunkare Adam närmade sig med ett honungssött leende och sade: »Bevars, jag visste icke, att hon hade äfven den talangen Men hon uppenbarar mer och mer sina ovanliga egenskaper och sin tjusningsgåfva.»

Han bugade sig därefter sirligt för Nina och bjöd henne armen.

»Men jag tror, att jag ej kan ackompagnera mig själf», — invände Nina.

»Nå, det torde Julie göra», — svarade kammarjunkaren.

Men Julie, som kände sin oförmåga, föreslog en annan ung flicka, och Nina började välja bland noterna.

»Det är icke alt, som passar för mig», — sade hon.

Slutligen fann hon en italiensk visa, sprittande, glödande, lidelsefull.

Hennes rika kontra-alt passade väl för att återgifva denna sång. Lefnadslust andades den, och frisk brusande fröjd stormade fram i tonerna. Sedan kom längtan, tvekan, kärlek, tills alt åter slutade med ett yrande glädjerop.

Få af sällskapet förstodo säkerligen orden, men alla fattade det lif, det uttryck, med hvilket de sjöngos. De unga damerna sågo på hvarandra — *så* hade de aldrig sjungit, de voro ovissa, om det gick an att sjunga på det viset. De äldre

riste sina hufvuden öfver Nina. — »Min Gud, så där sjunga ju blott aktriser!»

Gamla herrar knuffade hvarandra med armbågarne och trängde sig fram för att se sångerskan, och de yngre lyssnade andlöst efter hvarje ton. Sedan alt var slut, skockades man omkring sångerskan för att tacka henne, men därpå försäkrade de hvarandra, att det i grunden var mera originelt än vackert att sjunga på detta vis. Blott några få behagade sången, och bland dem Gerhard. Han skyndade fram till Nina, sade henne några ord och tryckte hennes hand. Men så var åter kammarjunkare Adam där och bad »sin käre neveu» komma. med och se till, huru spelborden borde arrangeras. — Och sedan började det skymma, och innan månen gick upp, skulle ju fyrverkeriet afbrännas.

De första tonerna af en vals läto nu höra sig. Som hvarken Nina eller Gerhard dansade, hade hon hoppats att nu få tala med honom. Hon hade en känsla af oro inom sig och hon längtade efter ett lugnt samtal med sin fästman. Men öfverstinnan kom och bad honom för all del se till, hvar några af de unga herrarne voro, och Nina blef åter omringad af de manliga gästerna. Då Gerhard kom tillbaka, blandade äfven han sig i samtalet. Man talade om sista Parisersalongen.

»Är det sant», — frågade kabinettskammarherren, i akt och mening att göra Nina litet brydd, — »att den där likheten emellan Er och Dikä,

som så mycket förvånade alla, icke var en tillfällighet?»

»Fullkomligt sant», — svarade Nina enkelt, — »jag har varit modell åt den unge, för tidigt bortgångne konstnären — han var så godt som min fosterbror — och redan då han högg Dikä, voro hans krafter uttömda. Mången gång har jag tagit mejseln ur hans utmattade hand och huggit på basrelieferna efter hans anvisning, och mer än en gång fruktade jag, att han aldrig skulle få fullborda sitt arbete. Men han fick det — han fick höra den framgång, det rönte, och hans domnande lifsandar vaknade upp. Han såg några vänner hos sig om aftonen, man drack en skål för hans bild och för hans unga rykte, och vi skildes ifrån honom nästan med hopp, att han ännu någon tid skulle lefva ibland oss och skänka verlden flere bilder, ty han syntes den aftonen ovanligt kry — men redan påföljande dag slocknade hans lif.»

Nina talade med upprörd röst och sänkta ögon. Då hon åter höjde blicken, stod kammarjunkaren småleende och plirande framför henne.

»Det var en merveilleuse berättelse!» sade han. — »Har du hört den förr, Gerhard?»

»Det har jag, morbror», — svarade denne.

»Hm!» sade kammarjunkaren, tilläggande så att endast Gerhard hörde det: »Du har liberala idéer, min neveu, och det i högre grad, än jag kunde tro — och det är äfven af nöden. — Brukar fröken Nina ofta vara modell?» frågade han

därpå högt, men sökte att göra tonen lätt och skämtande.

Nina rodnade och svarade: »Det var första och, som jag tror, äfven sista gången.»

»Det borde icke vara angenämt», — sade kammarjunkaren, »men smaken kan ju vara olika —».

»Det är alltid både tråkigt och ansträngande», — svarade Törning å Ninas vägnar, — »men för dem, åt hvilken Nina skänkt sin vänskap, underkastar hon sig många uppoffringar, — mer än en ung konstnär kan säga Er det.»

»Så-å», — sade kammarjunkaren med ett tonfall, som jagade blodet upp på Ninas kinder, hvarpå han svängde sig om på klacken och gick.

Nina bet sig i läpparne, hennes ögon sökte Gerhard. Äfven han såg något förtretad ut, men ännu mer förundrad.

Man kom nu och frågade, om sällskapet ville gå ut på terrassen för att se på fyrverkeriet.

Gerhard bjöd Nina sin arm.

»Hvad menade din morbror med att förolämpa mig så där inför så många främmande?» frågade hon med darrande stämma.

»Jag förstår det icke», — svarade Gerhard, — »jag skall tala med honom därom». — Men så blef deras samtal afbrutet.

Man beskådade fyrverkeriet och talade därom, och Nina gick osedd bort från det öfriga sällskapet ned åt ån. Här var nära nog mörkt i de skuggiga alleerna, blott en eller annan bengalisk eld, som afbrändes, kastade sitt olikfärgade skim-

mer öfver vattnet. I en hast kände Nina, att någon fattade hennes hand och lade den på sin arm. Hon tänkte först på Gerhard, men den unge målarens röst sade tätt invid hennes öra:

»Jag vill tala med dig, Nina.»

»Jag är till din tjenst», — svarade hon matt, — »ehuru jag, sanningen att säga, i detta ögonblick nästan önskade att vara ensam.»

»Jag förstår det», — svarade han, — »men du har icke låtit mig vara ensam i stunder af missmod, ja förtviflan. Du kom mig ofta äfven senare till hjälp, och så vill jag göra nu. Vore vi i Frankrike eller Italien, skulle jag mana ut den gamle narren på duell — men nu kommer jag för att begära förhållningsorder af dig. — Hvad skall jag göra?»

»Ingenting.»

»Ah, Nina, du har gjort så mycket för mig — jag har dig så kär och skattar dig så högt — alt sedan den tiden, då jag fick vara hela dagarne med dig i ateliern» —

»Låt oss icke tala om dessa gamla historier!» afbröt honom Nina.

»Jo, låt oss tvärt om tala om dem — för mig är det en glädje att tänka på den tid, då jag hade dig att tacka för alt — då du och konsten smälte tillsammans i en enda dyrkad bild.»

»Käre Hans!»

»Nå ja, Nina, du har varit mitt ideal — i dina verk har jag alltid beundrat detta storslagna lugn, som tillhörde antiken. — Men den där

amorinen, Nina, den var ett afsteg — där skattade du åt det täcka.» —

»Ja, jag vet det», — svarade hon.

»Hvarför är du icke i Roma, Nina? Hvarför är du här, i hvad egenskap vistas du i denna hvardagliga familj?»

»I egenskap af sonens trolofvade.»

»Åh — det är därför, som du går tillbaka som konstnär — du bevarar icke mer din kärlek till konsten obefläckad.»

»Ja, du har rätt, Hans, det är förmodligen slut med mig såsom bildhuggarinna», — sade Nina nästan gladt.

Han gjorde ett häftigt utrop: »Nej, Nina, nej!»

»Åh», — svarade hon, — »du är så ung, Hans, du förstår ännu icke kärlekens väsen — hur man kan älska en man, så att man för hans skull öfverger alt och alla?»

»En konstnär eger ej rätt till denna känsla, Nina — den hämnar sig. — Låt mig nu i min ordning rädda dig från ett missgrepp, som sedan aldrig står att hjälpa, — låt mig föra bort dig från detta hus, där du missuppfattas och till och med förolämpas. — Hur kan din fästman tåla slikt?»

»Käre Hans, det är ju hans morbror.»

»Sak samma, hvem det än vore, borde han aldrig tåla det.»

»Det är kyligt — jag tror, att vi återvända in.»

»Stackars Nina, du darrar ju af köld. Låt mig följa dig?»

Hon lade båda sina händer på hans arm och stödde sig förtroligt på honom. I det samma flammade en bengalisk eld upp och glänste öfver dem, då de aflägsnade sig. Sedan de försvunnit, kommo Stephanie och hennes fästman fram ur en berså.

»Det der mötet borde Gerhard hafva sett», — sade Stephanie hånande, — »det är alldeles i stil med det öfriga.»

»Jag anser, att vi böra omtala det för honom», — sade Axel harmset.

»Månne blott han tror oss? Han är så förblindad», — invände Stephanie.

»Han måste väl, — morbror Adam har också något att säga honom.»

»Så hon uppträdt i dag!» återtog Stephanie. »Aldrig såg man väl maken. Hela varelsen från och med drägten med sin fyrkantiga urringning och opal-chatelainen är rent af fräck.»

»Hm!» sade löjtnant Axel och såg småleende på sin fästmös djupt urringade baldrägt, — »det har du nog rätt uti. Vanlig är den i alla fall icke, den stöter på kostym och drar blicken till sig.»

»Ja och sången sedan!» fortfor Stephanie.

»Jag tror, att vi gå in och taga oss en vals på saken», — sade han. Och de återvände in.

Nina stod i salsdörren och såg på de dansande. Hon föreföll blek och trött.

»Hur är det med dig, Nina?» sporde Julie andfådd, i det hon stannade bredvid henne.

»Jag är mycket trött», — svarade Nina, — »jag tror, att jag snart går upp på mitt rum. Vill du säga det, om någon skulle söka mig?»

Tonen mer än orden var så matt och sorgsen, att till och med Julie fäste sig vid det

»Du är väl ej sjuk?» sade hon orolig.

»Nej, visst icke», — svarade Nina, — och så bugade sig Julies kavaljer och frågade, om hon hvilat nog. Hon jakade leende, och de dansade åter.

Ninas hjärta värkte. Hon jämförde den unge målarens eldiga vänskap med Gerhards lugn, och hon kände sig ensam midt i vimlet af alla dessa människor. Hon gick öfver förstugan och ämnade gå upp på sitt rum. Så kom åter Hans till henne.

»Får jag skaffa dig ett glas vin från buffeten?» sade han. Hon tackade och följde honom till buffeten, men gick sedan upp på sitt rum.

»Det är för bålt, hvad din fästmö är intim med den där målaren», sade kammarjunkare Adam menande till Gerhard, sedan balen var slut. — »Det är för bålt, hvad hon i allmänhet är liflig och ogenerad tillsammans med karlar — och som jag redan sagt, min neveu, jag beundrar din fördomsfrihet.»

»Hvad menar morbror?»

»Jag menar, käre Gerhard, att du misstagit dig på Nina — och det är ledsamt, men ännu är ingen skada skedd. Ledsammare hade varit utan tvifvel, om upptäckten skett senare. — Se så, rusa nu icke upp så där, käre Gerhard, och säg icke, att jag förolämpat henne! — Vill du hafva en cigarr? — Inte. Nå ja, men tillåt mig att ringa efter konjak och vatten. — Så där ja, nu kunna vi afhandla saken. — Min käre neveu, jag har icke förolämpat fröken Nina, men själfva det faktum, att hon är här, är en en förolämpning mot din styfmor och dina syskon.»

»Men, morbror, jag vill verkligen icke höra» —

»Jo jo», — ropade kammarjunkaren, — »jag undrar icke på, att hon narrade dig, till och med jag vardt duperad till en tid. Hon föreföll så enkel och stilla och blygsam, men — Åh, dessa konstnärer bör man misstro! — Nu i afton hade hon ett kärleksmöte med den här herr — chose, som hon så förtroligt kallar Hans, och Stephanie och Axel, hvilka också svärmade i månskenet där nere vid ån, sågo dem och hörde honom bedja henne fara härifrån. Han, den där färgsuddaren, hade således mera hederskänsla än hon — och han påminde henne vidare om en tid, då han fick tillbringa hela dagarne hos henne i hennes atelier, men hon ville ej höra på dessa gamla historier — och så hade något blifvit nämndt om en duell. — Sedan hörde Stephanie icke tydligt, hvad hon sade, men så

talade han åter, och hon afbröt honom med ett ömt: »Käre Hans!» — Och så sade han, att hon varit hans ideal — ett vackert ideal i sanning! — och så bad han henne åter att resa härifrån. Därpå gingo de in. Båda sågo upprörda ut, då de kommo in. Nina drack ett glas vin och gick genast upp på sitt rum.»

»Är det slut nu, morbror?» frågade Gerhard.

»Ah, inte riktigt ännu».

»Ja, men nu vill jag inte höra mera», ropade den unge mannen häftigt.

»Så där ja! Det väntade jag. — Käre Gerhard, jag förstår mer än väl, att en liten eruption gör dig godt, och jag ursäktar dig. — Gå på, mon cher! — Jag misskänner henne — är det inte så? — Och Stephanie och Axel hafva hört fel eller måhända uppdiktat altsammans? Alla hafva orätt, blott icke hon — den tillbedda.»

»Jag vet, morbror, att alla här icke känna Nina.»

»Nej, naturligtvis icke såsom du», — sade kammarjunkaren ironiskt.

»Nej, icke såsom jag», — sade han med värme, — »jag känner hela hennes ensamma barndom, hela hennes ungdomstid — och tro mig, morbror, den, som under en sådan stormig period kunnat bevara sin renhet — sin oskuld» —

»Förlåt! — Hvaraf vet du det?»

»Af hennes egen berättelse.»

»En högst trovärdig källa — öfver alt tvifvel.»

»Hvilken skulle väl kunna omtala det med mera sakkännedom än hon?»

»Hvilken? — Sancta simplicitas! — Min kära neveu, du är en lärd man, och jag bugar mig för ditt omdöme om stenyxor och flintknifvar — men tro mig, jag känner könet bra mycket bättre än du. — Och se här, betrakta dessa bilder! — Jag tog detta album in i mitt rum för att förekomma skandal. — Den, som format dessa bilder, är måhända en stor talang, men någon oskuld, käre Gerhard — det är hon inte. Redan det stötte mig såsom frivolt — och tänk sedan på hennes obesvärade sätt i går — icke en gång Julie går så långt i obetänksamhet som hon — och tänk vidare på maskeradkostymen i dag — den var rent ut sagdt oblyg.»

»Ah, det finner jag alls icke», — afbröt Gerhard, — »hon var tvärt om både smakfullare och kyskare klädd än de andra unga damerna.»

»Smakfullare! — det är ju en sak för sig», — invände onkeln, — »men kysk! — den drog allas ögon på henne, och det var ju också meningen. Rosalie gjorde henne uppmärksam på, att hennes toalett vore afstickande, men det brydde hon sig ej om. Och om du gillar drägten, käre Gerhard, så gillar du väl också sången — och så mötet i månskenet med hennes för detta älskare — han som tillbragt sina sällaste dagar i hennes närhet, — det var ju blott fidélité. — Och nu god natt! — Sof på saken, om du kan! Jag

har åtminstone ej lust att försaka all sömn för hennes skull — den der damens.»

Gerhard gick in i sitt rum. Liksom flegmatiska naturer i allmänhet var han sen att fatta misstankar och sen till vrede. Han kom dock nu från kammarjunkaren mera uppretad, än han ville visa. Att hans trolofvade blef så misskänd af hans familj, smärtade honom; men han var likväl öfvertygad om, att detta var ett öfvergående moln, som skulle skingras och försvinna för Ninas ord, liksom dimman för den uppgående sol, som nu syntes bakom skogstopparne.

Gerhard vandrade fram och åter i sitt rum, tänkande på alla kammarjunkarens ord. — Nina borde verkligen vara litet försigtigare — hon gaf i sanning lastarenom rum. Huru hjärtlig var hon ej mot den unge målaren och huru glad och okonstlad mot de öfriga manliga gästerna! Och när han sedan tänkte på, huru tyst och drömmande hon varit förut, vaknade hans svartsjuka, och han närde den altjämt med osunda tankar. Han kom ihåg den rörelse, som Nina visat, då hon talade om den unge bildhuggarens död, han föreställde sig henne som modell, och sedan föll tanken på den unge målaren, som under långa sälla dagar fått dväljas hos henne i ateliern. Hans vandringar fram och åter i rummet blefvo alt häftigare, och han upparbetade sina känslor, tills han slutligen kom i ett formligt raseri.

Familjens medlemmar voro sent uppe nästa morgon, men Nina gick tidigt ut. Hon vandrade utefter åns stränder, och så föll det henne in, att det skulle lugna och förströ henne att ro uppför ån och ännu en gång se, om också på afstånd, det hem, som var ämnadt att blifva hennes. Hon tog därför båten och rodde bort — utan tvifvel skulle hon hinna hem, innan familjen frukosterade.

Hon återvände efter en stund i en mycket gladare sinnesstämning, än hon farit bort. Hon fastgjorde båten och lagade sig till att gå upp emot gården, då i det samma kammarjunkare Adam trädde i hennes väg.

»Skulle det falla sig lägligt att lemna mig en förklaring», — sade han med ironisk artighet, — »så var god och stig in i grottan några ögonblick.»

»Jag står visst till tjenst», — svarade hon kallt, — »ehuru jag snarare trodde mig behöfva mottaga än afgifva förklaringar.»

Hon följde kammarjunkaren in i grottan, som låg alldeles vid stranden, men vardt icke litet förundrad, då hon äfven fann Gerhard där.

»Åh, Gerhard!» sade hon gladt och räckte honom handen, men han tog icke emot den, utan helsade henne blott med en stum bugning. Hon såg, att han var blek och sorgsen, och utbrast då: »Men hvad felas dig?»

»Nina!» utropade han med ett tonfall af sorg och ångest på samma gång som af vrede, — »man har sagt mig» —

»Nå, käre Gerhard, var lugn! var lugn!» förmanade kammarjunkaren, men denna uppmaning gjorde blott Gerhard ännu mera uppretad.

»Man har sagt mig, att du bedrager mig», — framstötte han.

»Och det tror du?» ropade Nina.

»Se så, bästa fröken, låt mig nu utveckla saken», — sade kammarjunkaren. — »Var tyst, min käre neveu! — man talar icke så där till damer — man lägger band på sin jalousie. — Därefter började han långsamt och lugnt utveckla alla de anklagelsepunkter, som han redan framdragit för Gerhard, och slöt med: — »och nu afvakta vi, min neveu och jag, edra förklaringar, som jag af hjärtat hoppas måtte vara tillfyllestgörande.»

Gerhard hade hört honom med kufvad sorg och vrede, Nina med stigande harm.

»Är det meningen att ställa mig till rätta för mina ord och handlingar?» utbrast hon. — »Omgifves jag här af spioner, som bevaka mina steg?»

»Ni begagnar så starka uttryck, fröken», — sade kammarjunkaren.

»Och hvad säger du, Gerhard?» ropade Nina. »Är det med ditt tillstånd, som man ställer mig så här inför en åklagare?»

»Jag väntar dina förklaringar, Nina», — svarade han med nästan kväfd röst.

»Ja, min unga dam, det behöfves verkligen tydliga förklaringar», sade kammarjunkaren, —

»för att rättfärdiga så många tvätydiga handlingar, — och hvad svarar Ni oss nu?»

»Intet!» svarade Nina. Hon hade, medan kammarjunkaren talat, stått blek och med nedslagna ögon och fingrat på sin förlofningsring. Nu lyfte hon ögonen mot Gerhards ansigte med ett uttryck af sorg och ångest, därpå lät hon dem åter sjunka. Hon tog af den släta ringen och gick sakta fram till Gerhard, lade den i hans hand och aflägsnade sig utan att säga ett ord.

»Vill du ej komma in och frukostera?» frågade Sigrid och öppnade dörren till salen, då Nina gick förbi.

»Tack, jag mår ej rätt väl, — ursäkta min frånvaro, om någon skulle sakna mig!» svarade Nina och fortsatte sin gång.

»Hvad har händt dig, Nina?» ropade den unga flickan och skyndade efter henne uppför trappan.

»Ingenting annat än att drömmen är slut», — svarade Nina och vände sitt bleka ansigte emot henne, — »och att jag är fullt vaken nu. — Lemna mig!» — sade hon därpå med ett sorgset småleende, — »jag är lite kvalsöfd, ser du.»

Hon gick in och stängde dörren efter sig.

Sigrid gick ned till frukosten, både sorgsen och undrande. Äfven Gerhard saknades. Kammarjunkaren sade, att han ridit ut. Denne var

för öfrigt den ende, som tycktes vara fullt uthvilad efter gårdagens fest. Han talade nästan ensam under hela måltiden.

Då Sigrid en stund senare stod ensam i salen, kom den unge målaren in till henne.

»Hur är det med Nina?» sade han. — »Jag har knackat på hennes dörr och frågat, hur hon mår; men hon svarar mig icke, ehuru jag hör henne gå fram och åter där inne.»

»Jag vet icke. Nina kom in från parken med ett så underligt utseende, och onkel Adam satte en ganska märkvärdig min på sig och frågade mig, om Nina talat om att resa.»

»Åh!» ropade den unge målaren — »det är då sant, hvad betjenten yttrade: — »Partiet är romperadt», — härmade Törning dennes skorrande stämma. — »Ja, det är måhända bäst så. — Det är annars för märkvärdigt, att betjeningen alltid är bättre underrättad än familjens medlemmar.»

»För all del, herr Törning, kan väl något sådant vara möjligt?»

Han ryckte på axlarna.

»Stephanie yttrade något i går afton och Gerhard såg så ledsen ut, och Axel nämde ert namn och talade om, att Ni sagt, att Ni tillbragt edra ljufvaste dagar ensam med Nina i hennes ateliér.»

Hans började skratta.

»Ja, det var ljufva dagar vi tillbragte ensamma i en atelier, som — icke var hennes. —

Hon var då fjorton år och jag tio år — hon var min första lärarinna — och hon har sedan dess städse varit min trognaste vän.»

»Men så säg det åt Gerhard — och Ni sparar både honom och Nina en stor sorg.»

»Han är knappast värd, att man gör sig den mödan för hans skull», — svarade Hans, — »men om jag kan spara Nina en sorg, skall jag göra det». — Han lemnade rummet.

Några minuter senare inträdde Gerhard i Ninas rum utan att knacka på.

»Nina», — sade han, — »jag kommer för att bedja dig förlåta detta olyckliga misstag.»

Han ville fatta henne om lifvet, men hon undvek honom.

»Se så, min flicka, jag har burit mig mycket dumt åt; men jag har lidit själf så bittert. — Du vill ju förlåta mig?»

Hon svarade icke, utan stirrade förundrad på honom.

»Vill du ej svara mig?» ropade han. — »Det är dock icke ensamt mitt fel — det hade stått i din makt att med ett enda ord förklara alt — men detta ord vardt icke uttaladt. — Se så, Nina, återtag ringen och låt oss anse detta sista som en ond dröm!»

Han tog hennes hand och ville åter trycka dit ringen, men hon drog undan fingret.

»Nej, Gerhard», — svarade hon lugnt och tonlöst, — »då du anklagar mig — du, som framför alla andra borde skydda och försvara mig — då har jag intet ord till försvar. — Alt är slut, vårt förhållande är brutet och kan aldrig mer återknytas. Du har visat mig misstro — kärlekens grund är tillit — utan grund ramlar den stoltaste byggnad.»

»Försök dock att tänka dig in i mitt läge!» bad han. — »Morbrors ord — skenet» —

»Jag skulle alltid hafva trott dig mer än det falska skenet — ja, framför mina egna sinnens vittnesbörd», — svarade hon med en viss liflighet.

»Jag vill för framtiden tro dig framför alla», — sade han bedjande.

»Men nu är min lugna tro på dig förbi», — svarade hon, — »drömmen är slut — den drömmen, som det säges att hvarje kvinna drömmer en gång i sitt lif. — Den har varit ljuf, Gerhard, och uppvaknandet har varit brådstörtadt — men nu är jag fullt vaken.»

»Är det dig omöjligt att förlåta mig?» frågade han ångestfullt. — »Kan du ej försonas?»

»Förlåta? Försonas? — Du har ju intet brutit, — skenet var ju emot mig», — svarade hon med ett sorgset löje. — Men ser du, ett nedhugget träd växer icke åter upp, om äfven den, som fält det, ångrar sig, och den eld, som en gång slocknat, kan icke tända sig själf — vi äro skilda för alltid. — Men», — tillade hon med ett vekare tonfall, — »jag skall städse behålla dig

i vänlig hågkomst — dig och ditt hem, som jag i morgon lemnar.»

»Är det ditt sista ord?» sporde han åter.

»Ja», — svarade hon sakta, — »men, Gerhard, gör som jag — behåll mig i vänligt minne — mig och denna tid! — Jag kan ej lida, att du tänker på mig med ovilja.»

»Jag skulle vilja hata dig», — utbrast han, — »och måste dock älska dig mot min vilja.»

»Dagen därefter tog Nina ett vänligt afsked af öfverstinnan och hennes barn. Hon kysste Julie på pannan och lofvade att sända henne ett garnityr af romerska perlor. — »Och Sigrid», — sade hon, i det hon slöt denna i sina armar, — »då en gång din lycka blomstrar upp på ruinerna af min, — och Gerhard tänker på mig utan smärta, utan ovilja, då skall jag skicka dig — icke en skalkaktig amorin, hvilken i sin oblyga nakenhet så mycket skandaliserade Stephanie, utan en Vesta, höljd i kyska draperier. — Och nu far väl!»

»Att Ni reser ensam», — sade kammarjunkare Adam med ett inställsamt småleende, — »och ej väntar att få sällskap med herr Hans Törning.»

Ninas ögon flammade, — men hon teg.

»Ni kunde bli förolämpad af någon resande

ung tölp — eller något dylikt», — sade han med ett litet skratt.

»Blott en gång i mitt lif har jag blifvit förolämpad», — svarade honom Nina, — »och det var icke af en ung tölp eller i en järnvägskupé, dit hvilken som hälst har tillträde — det var i det hem, där jag för sådant borde hafva varit mest skyddad — och det var af en man, som säkerligen ansåg sig själf för en fulländad gentleman.»

Hon steg upp i vagnen och for.

»Det var ett misstag, men det är Gud ske lof rättadt», — sade kammarjunkare Adam Silfverpiil och såg efter den bortrullande vagnen.

»Ett misstag! — ja, ett misstag! — men det glömmer jag aldrig», suckade Gerhard.

Några år hafva förgått, och Ninas rykte som konstnär har alt mera stadgats. Hennes gudar och gudinnor lefva i olympisk höghet ett lif så evigt som marmorn, ur hvilken hennes snille framtrollat dem. Hon har äfven börjat att sätta sig in i den nordiska gudasagan, och gudinnan Var, som vakar öfver löftens helgd emellan män och kvinnor, har utgått ur hennes hand. Hög och allvarlig står gudinnan i en lyssnande ställning med ett sorgset leende på läpparne och ett tankfullt uttryck i sina ögon, gifvande akt på alla fåfängliga eder och vägande dem i sin hug.

Men Ninas allra sista arbete är en Vesta af alabaster i half kroppsstorlek — en förtjusande skapelse, höljd i lätta draperier och bärande en lampa i handen. Många mena, att det är ett afsteg från den stora konsten, och utan tvifvel ser ej denna gudinna så hög och olympisk ut som de, hvilka hon tillförene skapat. Men Vesta är ju också den husliga härdens blida väktarinna, och då bör hon väl se mera mänskligt kännande ut. Det förtäljes af väl underrättade, att denna bild är ämnad till en brudgåfva åt en ung väninna, och att den bär hennes drag. En annan person, som besökte Nina i hennes atelier, fick icke se Vesta — den var redan inpackad för att afsändas mot norden — men försäkrar, att den stolta konstnärinnan hade ett sällsamt utseende, nästan som om hon hade gråtit. Det var väl icke händelsen — men hvad mer, om dessa tårar verkligen fallit? Hvarom buro de väl vittne? — Och till hvem sändes bilden?

6000189971
Göteborgs universitetsbibliotek